BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XL
A
53
NAPOLI

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATON
LIBRI XII.

XENIORVM LIB. I.

APOPHORETORVM LIB. I.

Nullo addito, aut mutato verbo, obſcœnitate ſublata: Cura MATTHAEI RADERI è Societate IESV.

Acceſſere nunc Epigrammata non pauca: lociqué quamplurimi ad veterum Codicum fidem reſtituti. Cum ſcholaſtica Diatribe de Martialis Carminibus, deq. Epigrammatis artificio: Et Indice Epigrammatum in communes locos digeſtorum.

SVPERIORVM PERMISSV.

ROMAE, Typis Iacobi Maſcardi. MDCXVI.

Sumptibus Nicolai de Lutijs.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſs. P. Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

Cæſar Fidelis Viceſgerens.

Imprimatur. F. Gregorius Donatus Rom. Lector, & Reuerendiſs. P. F. Hyacinthi Petronij Rom. Sacri Palatij Apoſt. Mag. Socius, Ord. Præd.

TYPOGRAPHVS LECTORI S.

QVID in hac Martialis editione prǣſtiterimus, amice Lector, paucis accipe. Cũ inter doctos conſtaret, reſecandam obſcœnitatem, quæ Scriptorem hunc, alioqui egregium, adeo fœdabat, vt eum non ſolum ab honeſtorum iuuenum cœtu, ſcholisque; ſed plane ab hominũ quoque prudẽtium oculis, ac manibus iure ſubmoueret: quis tamẽ ea in re modus tenẽdus eſſet, id vero diſputationẽ habebat ancipitem. Ante annos circiter ſexaginta, Andreas Fruſius è Societate IESV, vir & ſingulari doctrina, & poëſeos in primis laude præſtans, cũ in eo perpurgando Epigrammata, quæ honeſtè retineri poſſe deſperabat, è medio ſuſtuliſſet; ne tamen aliorum bona pars intercideret, verba, verſusq. Auctoris, ſuis verbis, ac verſibus identidem commutauit. Id cum viris pleriſque litteratis minimè poſtea probaretur, qui fucum ſibi fieri, vendito pro Martiali Fruſio, quererentur; longè

meliorem ſibi ineundam eſſe rationem nuper exiſtimauit ex eadem Societate Raderus: vt reciſa tantum obſcœnitate, nihil præterea licentiæ ſibi aut addendo, aut immutando permitteret. Ea ratio, quia & probata doctis, & verò per ſeſe melior, ſequenda nobis quoque fuit. Quia tamen Epigrammata erant haud ſanè pauca, quæ aliquo aut reiecto, aut traiecto verſu natiuam haud difficile fœditatem exuerent; ne illa perirent, in hanc editionem ea quoque contulimus: quæ ſunt pene triginta. In duobus tantum verbula ſingula immutata ex Fruſio: quæ tamen & diuerſo excuſa ſunt charactere, & his incluſa cancellis [ ], vt eas voculas adulterinas eſſe ſtatim intelligeres. Horum vnum reperies lib. 10. epigr. 67. alterum lib. 11. epigram. 2. Quæ ratio, ſi aut ijs, qui Martialem ante nos expurgarunt, aut nobis ipſis antea veniſſet in mentem (neque enim antequam ad hos locos perueniremus, qui tamen in operis pene extremo ſunt, ea nobis occurrit) quædam præterea retineri, nulla ſuppoſititij partus in nos conſtituta quæſtione, potuiſſent: cum his notis ſatis ſuperque, qui ſint adulterini

rini

rini fœtus, internoſci queat. Hæc de ratione vniuerſi operis. Menda vero, quæ non pauca & in recentiorum, & in ipſa Raderiana irrepſerant exemplaria, antiquorum ope ſuſtulimus. Si quando hæc variabant, ea lectione, quæ videbatur optima, in contextum repoſita, minime opus fuit alias, præſertim quæ coniectura tantum nitebantur, in marginem referre. eam tamen, in qua exemplaria conſentiebant, quamuis non ſatis commodam iudicaremus, noſtroq. animo alia ſederet melior, nihil auſi ſumus immutare: tribus tantum, quatuorve locis exceptis, in quibus eam eſſe veram lectionem res per ſe ipſa clamabat. Porrò ordini Epigrammatum, quem ſequutus eſt Raderus (is verò eſt exemplarium recentiorum, quæ è Belgio prodiere) neceſſariò nobis inſiſtendum fuit: ne diuerſitas ordinis perturbationem faceret, dum explicarentur in Scholis. Te tamen monitum volumus, alium quendam eſſe ordinem in Aldinis, antiquisq. ante annos quinquaginta Codicibus, quos ſequutus eſt Fruſius. Quanquam ea varietas non in toto opere eſt: ſed quatuor tantum in libris, primo, tertio, quarto, & quinto.

In Amphitheatro enim, & ſecundo, ac ſexto, reliquisq. deinceps libris prorſus conſentiunt. In primo, & quarto libro ordinis varietas maxima. In tertio Epigrammata vtriuſque editionis veteris, ac nouæ vſque ad viceſimum primum conſentiunt; & in quinto vſque ad ſexageſimum ſeptimum: mox ab his ipſis locis diſſentiunt: propterea quod Epigrammata vnum & quadraginta (ſi numeres ab Epigrammate, De Apicio, *Dederas Apici*, vſque illud, Ad Cotilum, *Cotile bellus homo*) quæ in nouis ſunt libro tertio poſt Epigramma viceſimumprimum, ea in antiquis reperies libro quinto poſt ſeptimum, ac ſexageſimum. Quia vero, qui Martialem expurgarunt, in eorum, quæ retinuerunt, numero non conſentiunt, alijs plura, alijs pauciora reijcientibus; & hæc noſtra emendatio haud eadem prorſus eſt cum Raderiana, propterea quod ad libros pene ſingulos nonnullis additis, neceſſariò numerus variandus erat: ne ea varietas perturbaret lectores; ſimulq. vt eſſet certus aliquis in libris ſingulis numerus, qui tum à Magiſtris in ſcholis, tum à Scriptoribus, ſi quando in ipſorum libris eorum incideret mentio,

tio,

cto, citari poſſet; duplicem numerum Epigrammati cuique præfiximus, alterum editionis noſtræ, alterum Martialis ipſius integri; eiusq. iuxta Belgica recentiorum exemplaria: vt hic poſterior numerus certus, fixusq. ſit, cum aliquod ex hoc Auctore teſtimonium proferendum eſt. Qua ex diligentia id quoque hauries commodi, quod ex poſteriore numero facile intelliges quot, quoue ex loco in hac editione reciſa ſint epigrammata. Faciendum & illud fuerat; vt aſteriſco præfixo ſcires, quo ex cuiuſque Epigrammatis loco verſus aliquis detruncatus eſſet. quod & ante annos duos in Catulli, Tibulli, Propertij Selectis præſtiteramus. Id vero operarum incuria omiſſum eſſe ſane dolemus: eam emendaturi, cum primum per nos (vti ſperamus) iterum recudetur. Vale.

AD MVSARVM CANDIDATOS PROGRAMMA.

PRodit, Pieridum fauete ocelli,
A Celtis lepor omnis atque Iberis,
(Quem vectat noua triga Gratiarum,
Aſſurgente Nouenſili ſenatu:
Quem circumuolitant apum cohortes,
Armatæ iaculisq. ſpiculisque,
Queis fucos grauè ſaucient inertes;
Muſæosq. alijs fauos propinant)
Iucundiſsimus ille Martialis,
Argutiſsimus ille Martialis,
Carus Pompilijs, Quiritibusque,
Dilectus quoque Flauio tyranno,
At vero, Deus, Aelio monarchæ.
Sed quondam ſine fronte Martialis.
Ille, inquam, vetus ille Martialis,
Qui nunc virgineo pudore tinctus,
Ceu Pallas uoua, Palladisve myſtes,
Vindonisque, Licique lautus vnda,
(Ignoſcat Salo, Bilbilisq. nobis)
Elato ſacer exit ore Vates,
Vates, delicium ſuæ Thaliæ,
Vates gloria prima Romulorum,
Vates gratia quarta Gratiarum,
Et rex & pater omnium leporum,
Hunc charo, Iuuenes, ſinu fouete,
Si quondam cupitis ſinu foueri.

PRAE-

PRAEFATIO.

DISCIPLINAS liberales à Societate noſtra cum ſacras tum ciuiles, quas religionis profeſſio non excludit, tradi ſolitas non ſolum norunt omnes, ſed probant etiam quicunque de re litteraria melius exiſtimant. Neque rationem huius inſtituti noſtri quiſquam, opinor, exiget, niſi qui aut parum aut nihil rationis habet; cùm res ipſa iam, ratioq. pro ſe loquantur. Martialem autem (non effrontem illum, ſed iam ad omnem honeſtatem, verecundiam, & modeſtiam compoſitum) in ſacra Muſarum templa, atque cenſum Auctorum publicè prælegendorũ (quos quidem in omni genere doctrinæ præſtantiſſimos proponimus) ob inſigne ingenium, plurimaſq. & maximas ſtudiorum vtilitates adſciſcendum putauimus: qui velut condimentum reliquornm Scriptorum, qui vnum ferè quiddam perſequuntur, ſale, pipere, melle, felle etiam, acetoq. prælectiones imbueret: ſubindeq. (præſertim cùm à grauioribus per æſtuoſi ſideris ardores ceſſatur) vicarias aliorum partes ageret: & fatigatos iuuenum animos, ſomnove languidos, vel calore fractos ad alacritatem, hilaritatemq. excitaret: idq. non ſine ingenti ſtudiorum emolumento. Hoc enim propemodum auſim confirmare, hunc vnum Martialem ad elegantiam ingenij, doctrinæ varietatem, rerum, & plurimarum & pulcherrimarum cognitionem ſubſidij adferre non minus, quàm pleroſque alios omnes. Stilum poliant alij potius; rem certè (quam-[illegible]c ab illo ieiunus aut inops ſit) & eruditionem alijs parem, aut maiorem etiam adferet iſte,

quem

quem omnis ferè antiquitatis velut Indicem iure appellarim. Quis enim hodie ſcriptor paullo nobilior, veterumq. monumentorum inueſtigator extat diligentior, qui non ſæpius teſtem laudet Martialem? Quid in Theatro, Circo, Amphitheatro, Naumachijs, Orcheſtra, Equeſtribus, Popularibus ſpectatur, dicitur, pugnatur, quod non tangat Martialis? Quid in aula, quid extra, quid in vrbe, quid extra vrbem, quid in foro, fanis, ædibus, hortis, ſuburbijs, thermis, quid domi, rurive, quid in Italia, Hiſpania, Germania, Dacia, Scythia, Sarmatia bellatur, geritur, narratur, quod taceat Martialis? Martialis conuiuia publica, priuataq. inſtruit, omnia tibi ciborum genera apponit, omnia vina vetera, nouaq. propinat: vt meritò ſuſpicentur viri docti, poëtam ob hos tam frequentes conuiuiorum apparatus, Cocum fuiſſe indigitatum. quanquam auctorem habeo, præter alios, Lampridium, qui in Alexandro Seuero, hoc cum nomine velut proprio & ſuo appellat. Idem Martialis in ipſis conuiuijs ritus accubationum, ad numerum bibendi morem, ſermonum argumenta tractat. Idem totius diei tempora partitur: & quid ſingulis horis dictum, factumq. exponit. Idem leges, nunc priſcas, nunc ſuo æuo latas, aut reuocatas memorat. Idem ſacra & ſacrorum feſtos dies, vrbis, populiq. mores, vitam, virtutes, vitiaq. graphicè depingit. Nulla denique ferè antiquitatis pars eſt, quam intactam prætereat Martialis: vt vel hoc vno nomine à magiſtrorum cathedris, & diſcipulorum auribus non ſit excludendus. De ingenio poëtæ quid dicam? Martialis acumine, opus ſit, ad omnes Epigrammatum argutias, lepores, ludos, iocoſq. perſpiciendos & explanand[illegible]. Potuitne vel artificioſius, vel ingenioſius hominum

num labes, & vitioſitates emendare? emendatus agnoſcit, poetæ tamen ignoſcit: nec ſe moneri putat, qui ſe admonitum ſentit. Quàm benè malos poetas exagitat! quàm male bonos fures tractat! quàm doctè indoctos ridet medicos! quàm disertè infantes cauſſidicos irridet! Quàm occultè tangit ſontes! quàm apertè prodit diſſimulatores! quàm acerbus in Zoilos! quàm blandus in amicos! quàm verus in fictos! numquam tamen fictus in veros. Adulationes non excuſo; quamuis eas improba neceſſitas expreſſerit, & egeſtas; laſciua etiam accuſo; immo penitus expungo, atque erado. Iam ſi Latini ſermonis opes quæras, quàm inops eius ſecula, tam diues eiuſdem lingua fuit. teſtantur hoc tot, ac tantæ, & tam variæ, nobilesq. hortorum, ædium, nemorum, ſiluarum, fontium, thermarum, littorum, villarumq. deſcriptiones. Quantus verborum apparatus in cœnis, & xenijs? quæ non ex apophoretorum lectione munera domum aufers? Vt Perottus, de lingua Latina quoquo modo ſcripturus, ex huius poetæ rerum, verborumq. copia ſuum κέρας ἀμαλτείας putauerit implendũ. Ad vſum porrò ſcribendi, noſtrorumq. temporũ ingenium (quod longos logos faſtidit; breuia, acuta, piperata dicta vel maximè amat) quid aptius lectiusq. deligas? Habes hic, quæ hodie frequentantur, natalicia: habes epitaphia, ſalutationes, gratulationes, laudes, petitiones, iocos, riſus, ſales, & quidquid in vllo ferè argumenti genere deſiderare poſſis. Quæ quidem omnia diſputaui copioſius, vt intelligeretur, cur hunc poetam in gymnaſijs noſtris exponendum publicè ſuſceperimus, eiusq. linguam, vbi petulantior, caſtigauerimus; quod alias ad iuuentutem noſtram adſpirare non poſſet, niſi diſceret ante *verecundo ſanctius*

ore loqui. Tam nobile verò ingenium à ſcholis prorſus relegare, operæpretium eſſe nequaquam videbatur. Dabunt ergo veniam ij, qui minus videntur probare cum huiuſcemodi poetis inquinata veſtis detrahitur, puraq. toga relinquitur. Scimus, quid non ſolum magnus ille Plato,& Platone maior Ariſtoteles, quid Plutarchus, cæteriq. cum Philoſophi, tum Oratores, & Poetæ tam Græci, quàm Latini de honeſta iuuentutis inſtitutione ſcripſerint; ſed quid etiam diuina lex, quid ſanctiſſimorum Eccleſiæ Romanæ Patrum decreta, quid ratio, natura, religio præſcripſerint: à quibus diſcedere, eſt à natura, religione, Deoq. ipſo deſciſcere. Neſcire quædam, ſcientia eſt: & ſcire quæ ſcienti obſint,inſcitia.Praua igitur relinquenda, deligenda ſancta; vel certe quæ prodeſſe ſemper, obeſſe nunquam poſſint. Cæterum, anceps me diu deliberatio tenuit, quem in editione modum ordinemq. ſequerer. Fuere qui ſuaderent, vnius argumenti Epigrammata tironum cauſſa in vnum locum conferenda; vt de vno aliquo genere, hoc illove ſcripturis, eiuſdem rei plura exempla occurrerent, vnumq. ſub aſpectum proponerentur: quæ creſcentes illi vates æmulari,& palatini Muſarum alumni imitari poſſent. Atque hac ratione Græcorum Anthologiam ab Agathia primùm collectam, deinde à Maximo Planude Conſtantinopolitano Monacho in locos communes digeſtam hodie legimus. Et verò ipſe Martialis ante annos quinquaginta & amplius, per capita, non libros diſtributus Tiguri, impuris etiam reiectis, exijt. Sed aiunt improbè facere, qui in alieno libro velit eſſe ingenioſus. Facilè improbitatem hanc refutarem, ſi ita Reip. litterariæ magis expedire arbitrarer. Alia video, & plura, & maio-

ra

ra incommoda, quæ me à ſententia auocant. Vt Epiſtolis omnibus, ita lectiſsimis quibuſdam Epigrammatis locus non eſſet, ſi loco mouerentur. quæ enim ſuo in ordine,ſuaq. velut ſtatione venuſtatem, leporemq. habent, mota gradu, vim, gratiam,omnemq. dignitatem cum loco amittunt. Accedit (quod me maximè ab iſta cōpoſitione carminū deterret) perturbatiſsima numerorū ratio: quæ lectori commentariorum noſtrorum (quos propediem in litteras & publicum, ſi Deus auctor,emittemus) magnam creatura moleſtiam videbatur; cum iam nunc etiam integra mirum quantum inter ſe exemplaria diſcrepent. Itaque plurium iudicio cum Sociorum, tum aliorum, quos in hac re ad conſilium adhibui, Epigrammata Martialis, vt ab ipſo poeta creduntur diſtributa, ſic edenda curaui; vt nihil, niſi numerus Epigrammatum, mutaretur; cuius rationem ſuo loco intelliges. Locorum communium Syllabum,alterumq. Lemmatum omnium indicem ſubiecimus; vt ordinem illum, de quo ſuperius eſt dictum, haud magnopere curaturus ſis; cum in eius locum, collecta rerum inſcriptionumq. capita ſucceſſura ſint. Auguſtæ Vindelicorum è Collegio Societatis IESV, M.D.XCIX.

M. VALERII MARTIALIS VITA

EX PETRO CRINITO.

M. VALERIVS Martialis genere Hiſpanus fuit; Bilbili natus, haud ignobili oppido Celtiberiæ, vt veteres auctores tradunt: & ipſe Martialis cum pluribus locis demonſtrat, tum maxime his verſibus ad Licianum municipem ſuum.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtraq. laus Hiſpaniæ.
Videbis altam, Liciane, Bilbilim,
Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatẽ profectus eſt ad vrbem Romam: quò facilius in litterarũ ſtudio verſari poſſet: ſuũq. ingenium erudire. Sed cùm agẽdis cauſsis minimè ſe idoneum videret; omnẽ operam, atque diligentiam retulit ad ſcribendã epigrammata: in quibus magnopere excelluit iudicio veterũ. Maximè autem valuit in promerendis ſibi, atque conciliandis hominum ſtudijs: adeò vrbanitate & ſalibus præſtitit. Relata ſunt à C. Plinio permulta de ingenio & eruditione Val. Martialis; ex quibus ſatis colligere poſſumus, quanti fecerit hunc ipſum poetam, quantumque illius verſibus oblectari conſueuerit: ſic enim ſcribit. *Fuit Martialis ingenio acri, & qui plurimum in ſcribendo & ſalis haberet, & fellis: neque*

neque candoris minus. Itaque minimè mirari oportet, ſi Aelius Verus Imperator, qui Cæſari Hadriano gratiſsimus fuit, ſolitus eſt ſingulari affectu proſequi lepores, atque iocos poetæ Martialis, ſuumq. Virgilium vocare. Neque dubium eſt, illum Romæ publicis honoribus ornatum, atque honeſtatum fuiſſe. Nam equeſtri dignitate donatus eſt, & prætura, & iure trium liberorũ, vt ipſe de ſe teſtatur, Libros XII. Epigrammaton compoſuit miro ingenio, & ſingulari vrbanitate: quibus adiecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus abſoluta. In his ſecutus eſt Marſum poetam, Pedonem, atque Getulicum. Valerium quoque Catullum, & Licinium Caluum plurimi fecit: qui in hoc ſcribendi genere inſignes habiti ſunt. In duodecimo libro Neruæ, atque Traiano Imperatori blanditus eſt, damnatis temporibus Domitiani Cæſaris. Ad eundẽ refertur Spectaculorum liber: qui extra ordinem aliorum habetur à noſtris grammaticis, vt vetuſti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellã Patauinum, Decianum, Silium Italicum, Val. Flaccum, Parthenium, aliosq. complures, ad quos ſæpenumerò ſcribit. Stertinius vir clariſsimus, quem Martialis mutato nomine Auitum appellat, tantum conceſsit ipſius ingenio, atque doctrinæ, vt viuenti adhuc illi Imaginem, more veterum, in ſua bibliotheca poſuerit. Poſtremò cùm Martialis foret prouectior, tædio rerum vrbanarum affectus, in patriam rediit: atque in natali ſolo paulo poſt interiit, non ſine lacrymis, ac magno mœrore C. Plinij, vt ingenuè teſtatus eſt, ſcripta epiſtola ad Corn. Priſcum. De Gargilio Martiale dicemus ſuo loco; qui libros compoſuit de geſtis Imperatorum.

PLI-

PLINIVS IVNIOR CORNELIO PRISCO S.

AVDIO Valerium Martialem deceſsiſſe, & moleſtè fero. Erat homo ingenioſus, acutus, & qui plurimum in ſcribẽdo & ſalis haberet, & fellis, nec candoris minus. Proſecutus eram viatico ſecedentem: dederã hoc amicitiæ, dederam etiã verſiculis, quos de me compoſuit. Fuit moris antiqui, eos, qui vel ſingulorum laudes, vel vrbium ſcripſerant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Noſtris verò tẽporibus, vt alia ſpecioſa & egregia, ita hoc in primis exoleuit. Nã poſtquam deſiuimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui ſint verſiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterẽ te ad ipſum volumen, niſi quoſdam tenerem. Tu, ſi placuerint hi, ceteros in libro requires. Alloquitur Muſam. Mandat, vt domum meam in Exquilijs quærat, adeatq. reuerenter.

Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria ianuam, videto;
Totos dat tetrica dies Mineruæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſæcula, poſteriq. poſsint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora eſt tua, dum furit Lyæus,
Dum regnat roſa, dum madent capilli,
Tum me vel rigidi legant Catones.

Meritone eum, qui hoc de me ſcripſit, & tũc dimiſi amiciſsime, & nunc amiciſsimum defunctum eſſe doleo? dedit enim mihi, quantum maximè potuit: daturus amplius, ſi potuiſſet. Tametſi quid homini poteſt dari maius, quàm gloria, laus, & æternitas? Aeterna, quæ ſcripſit, non erunt fortaſſe: ille tamen ſcripſit tanquam futura. Vale.

M. VA-

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATA.

In Amphitheatrum Cæſaris, Epigramma I.

BARBARA Pyramidum ſileat miracula Memphis,
Aſſiduus iactet nec Babylona labor:
Nec Triuiæ templo molles laudentur honores,
Diſſimuletq. Deum cornibus ara frequens.
Aëre nec vacuo pendentia Mauſolea
Laudibus immodicis Cares in aſtra ferant,
Omnis Cæſareo cedat labor Amphitheatro:
Vnum pro cunctis fama loquatur opus.

Ad eundem Cæſarem II.

Hic, vbi ſidereus propius videt aſtra coloſſus,
Et creſcunt media pegmata celſa via:
Inuidioſa feri radiabant atria Regis,
Vnaq. iam tota ſtabat in vrbe domus.
Hic, vbi conſpicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.
Hic, vbi miramur velocia munera thermas,
Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.
Claudia diffuſas vbi porticus explicat vmbras,
Vltima pars aulæ deficientis erat.
Reddita Roma ſibi eſt: & ſunt, te præſide, Cæſar,
Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

Ad eundem. III.

Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tã barbara, Cæſar,
Ex qua ſpectator non ſit in vrbe tua?
Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo;
Venit & epoto Sarmata paſtus equo:
Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili;
Et quem ſupremæ Tethyos vnda ferit.
Feſtinauit Arabs, feſtinauere Sabæi;
Et Cilices nimbis hic maduere ſuis.
Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.
Vox diuerſa ſonat, populorum eſt vox tamen vna,
Cùm verus patriæ diceris eſſe pater.

Ad Cæſarem, quod expulerit delatores. IV.

Turba grauis paci, placidæq. inimica quieti,
Quæ ſemper miſeras ſollicitabat opes,
Traducta eſt Gyaris: nec cepit arena nocentes;
Et delator habet, quod dabat exilium.
Exulat Auſonia profugus delator ab vrbe;
Impenſis vitam principis annumeres.

Blanditur Cæſari. V. 6.

Belliger inuictis quòd Mars tibi ſæuit in armis,
Non ſatis eſt, Cæſar; ſæuit & ipſa Venus.
Proſtratum Nemees & vaſta in valle leonem,
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Priſca fides taceat: nam poſt tua munera, Cæſar,
Hæc iam fœminea vidimus acta manu.

Pœna Laureoli. VI. 7.

Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus
Aſſiduam nimio pectore pauit auem,
Nuda Caledonio ſic pectora præbuit vrſo,
Non falſa pendens in cruce, Laureolus.
Viuebant laceri membris ſtillantibus artus;
Inque omni nuſquam corpore corpus erat.
Denique ſupplicium dederat necis ille paternæ,

Vel domini iugulum foderat enſe nocens.
Templa vel arcanó demens ſpoliauerat auro;
Subdiderat ſæuas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquæ ſceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

De Dædalo. VII. 8.

Dædale, Lucano cum ſic lacereris ab vrſo,
Quàm cuperes pennas nunc habuiſſe tuas.

De rhinocerote. VIII. 9.

Præſtitit exhibitus tota tibi, Cæſar, arena,
Quæ non promiſit, prælia rhinoceros.
O quàm terribiles exarſit pronus in iras!
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat!

De leone, qui gubernatorem offendit. IX. 10.

Læſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum,
Auſus tam notas contemerare manus.
Sed dignas tanto perſoluit crimine pœnas:
Et, qui non tulerat verbera, tela tulit.
Quos decet eſſe hominum tali ſub principe mores,
Qui iubet ingenium mitius eſſe feris!

De vrſo. X. 11.

Præceps ſanguinea dum ſe rotat vrſus arena,
Implicitus viſco perdidit ille fugam.
Splendida iam tecto ceſſent venabula ferro:
Nec volet excuſſa lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

De ſue, quæ ex vulnere peperit. XI. 12.

Inter Cæſareæ diſcrimina ſæua Dianæ,
Fixiſſet grauidam cum leuis haſta ſuem;
Exilijt partus miſeræ de vulnere matris,
O Lucina ferox, hoc peperiſſe fuit?
Pluribus illa mori voluiſſet ſaucia telis,
Omnibus vt natis triſte pateret iter.

Quis neget eſſe ſatum materno funere Bacchum?
Sic genitum numen credite: nata fera eſt.
De eadem. XII. 13.
Icta graui telo, confoſſaq. vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego Lucinæ credo fuiſſe manum.
Experta eſt numen moriens vtriuſque Dianæ,
Quaq. ſoluta parens, quaq. perempta fera eſt.
De ſue pragnante. XIII. 14.
Sus fera iam grauior, maturi pignora ventris,
Emiſit fœtum, vulnere facta parens.
Nec iacuit partus; ſed matre cadente cucurrit.
O quantum eſt ſubitis caſibus ingenium!
De Carpophoro. XIV. 15.
Summa tuæ Meleagre fuit quæ gloria famæ,
Quantula Carpophori gloria fuſus aper?
Ille & præcipiti venabula condidit vrſo,
Primus in Arctoi qui fuit arce poli:
Strauit & ignota ſpectandum mole leonem,
Herculeas potuit qui decuiſſe manus:
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum:
Præmia cùm laudis ferret, adhuc poterat.
De tauro. XV. 16.
Raptus abit media quòd ad æthera taurus arena,
Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
At nunc Alciden taurus in aſtra tulit.
Cæſaris, atque Iouis confer nunc ſtemma, iuuentus,
Par onus vt tulerint, altius iſte tulit.
De ſupplice elephante. XVI. 17.
Quòd pius & ſupplex elephas te, Cæſar, adorat,
Hic modò qui tauro tam metuendus erat;
Non facit hoc iuſſus, nulloq. docente magiſtro:
Crede mihi, numen ſentit & ille tuum.

De tigride & leone. XVII. 18.

Lambere ſecuri dextram conſueta magiſtri
Tigris, ab Hyrcano gloria rara iugo,
Sæua ferum rabido lacerauit dente leonem.
Res noua, non vllis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil ſiluis dum vixit in altis:
Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

De elephante. XVIII. 19.

Qui modò per totam, flammis ſtimulatus, arenam
Suſtulerat raptas taurus in aſtra pilas,
Occubuit tandem cornuto ardore petitus,
Dum facilem tolli ſic elephanta putat.

Aſſentatur Cæſari. XIX. 20.

Dũ peteret pars hæc Myrinũ, pars illa Triũphum,
Promiſit pariter Cæſar vtraque manu.
Non potuit melius litem finire iocoſam.
O dulce inuicti principis ingenium!

Ad Cæſarem. XX. 21.

Quicquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur, exhibuit, Cæſar, arena tibi.
Repſerunt ſcopuli, mirandaq. ſilua cucurrit,
Quale fuiſſe nemus creditur Heſperidum.
Affuit immiſtum pecudum genus omne ferarum,
Et ſupra vatem multa pependit auis.
Ipſe ſed ingrato iacuit laceratus ab vrſo.
Hæc tamen vt res eſt facta, ita ficta alia eſt.

De rhinocerote. XXI. 22.

Sollicitant pauidi dum rhinocerota magiſtri,
Seq. diu magna colligit ira feræ:
Deſperabantur promiſsi prælia Martis:
Sed tamen is redijt cognitus ante furor.
Namque grauem gemino cornu ſic extulit vrſum,
Iactat vt impoſitas taurus in aſtra pilas.

De Carpophoro. XXII. 23.

Dorica quàm certo venabula dirigit ictu,

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili ceruice iuuencos,
Illi ceſſit atrox bubalus, atque biſon:
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit:
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

De *naumachia Domitiani*. XXIII. 24.

Si quis ades longis ſerus ſpectator ab oris,
Cui lux prima ſacri muneris ipſa fuit;
Ne te decipiat ratibus naualis Enyo,
Et par vnda fretis; hic modò terra fuit.
Non credis? ſpectes dum laxent æquora Martem:
Parua mora eſt; dices, hic modò pontus erat.

De *natatoribus*. XXIV. 26.

Luſit Nereidum docilis chorus æquore toto;
Et vario faciles ordine pinxit aquas.
Fuſcina dente minax, nexu fuit anchora curuo:
Credidimus remum, credidimusq. ratem.
Et gratum nautis ſidus fulgere Laconum;
Lataq perſpicuo vela tumere ſinu.
Quis tantas liquidis artes inuenit in vndis?
Aut docuit luſus hos Thetis, aut didicit.

Blanditur Cæſari. XXV. 27.

Sæcula Carpophorum, Cæſar, ſi priſca tuliſſent,
Iam nullum monſtris orbe fuiſſet opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondoſa leonem,
Arcas Mænalium non timuiſſet aprum.
Hæc armata manus hydræ mors vna fuiſſet;
Huic percuſſa foret tota Chimæra ſemel.
Ignipedes poſſet ſine Colchide vincere tauros:
Soluere & Heſionen ſolus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria: plus eſt
Bis denas pariter perdomuiſſe feras.

Laus Auguſti. XXVI. 28.

Auguſti laudes fuerant, committere claſſes,
Et freta nauali ſollicitare tuba:

Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in vndis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras.
Vidit in æquoreo feruentes puluere currus,
Et domini Triton ipſe putauit equos.
Dumq. parat ſæuis ratibus fera prælia Nereus,
Abnuit in liquidis ire pedeſter aquis.
Quicquid & in circo ſpectatur, & amphitheatro,
Diues Cæſarea præſtitit vnda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur ſtagna Neronis:
Hanc norint vnam ſæcula Naumachiam.

Ex Appendice Virgiliana, de Priſco & Vero. XXVII.

Cùm traheret Priſcus, traheret certamina Verus,
Eſſet & æqualis Mars vtriuſque diu:
Miſſio ſæpe viris magno clamore petita eſt:
Sed Cæſar legi paruit ipſe ſuæ.
Lex erat ad digitum poſitam concurrere palmam:
Quod licuit, lances, donaq. ſæpe dedit.
Inuentus tamen eſt finis diſcriminis æqui:
Pugnauere pares, ſuccubuere pares.
Miſit vtrique rudes, & palmas Cæſar vtrique:
Hoc pretium virtus ingenioſa tulit.
Contigit hoc nullo, niſi te ſub principe, Cæſar:
Cùm duo pugnarent, victor vterque fuit.

Ex eadem. Fragmentum.

Concita veloces fugeret cùm dama moloſſos,
Et varia lyncas necteret arte mora:
Cæſaris ante pedes ſupplex, ſimilisq. roganti
Conſtitit; & prædam non tetigere canes.
* * *
Hæc intellecto principe dona tulit.
Numen habet Cæſar: ſacra eſt vis, ſacra poteſtas
Credite: mentiri non didicere feræ.

Ex eadem aliud. Ad Cæſarem.

Da veniam ſubitis. non diſplicuiſſe meretur,
Feſtinat, Cæſar, qui placuiſſe tibi.

Aliud.

Cedere maiori virtutis fama ſecunda eſt.
Illa grauis palma eſt, quam minor hoſtis habet.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER I.

SPERO me ſecutum in libellis meis tale temperamentum; vt de illis queri non poſſit, quiſquis de ſe bene ſenſerit: cùm ſalua infimarum quoque perſonarum reuerentia ludant; quæ adeo antiquis auctoribus defuit, vt nominibus non tantùm veris abuſi ſint, ſed etiam magnis. At mihi fama vilius conſtet: & probetur in me nouiſſimum ingenium. Abſit a iocorum noſtrorum ſimplicitate malignus interpres: nec epigrammata mea ſcribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingenioſus eſt. Videor mihi meo iure facturus, ſi epiſtolam verſibus clauſero.

Ad Lectorem. I.

HIC eſt quem legis ille, quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,

Argutis

Argutis epigrammaton libellis.
Cui, lector ſtudioſe, quod dediſti
Viuenti decus, atque ſentienti,
Rari poſt cineres habent poëtæ.

Ad Lectorem, vbi libri venales. II.

Qui tecum cupis eſſe meos vbicunque libellos,
Et comites longæ quæris habere viæ;
Hos eme, quos arctat breuibus membrana tabellis:
Scrinia da magnis, me manus vna capit.
Ne tamen ignores vbi ſim venalis, & erres
Vrbe vagus tota; me duce, certus eris.
Libertum docti Lucenſis quære Secundum,
Limina poſt Pacis, Palladiumq. forum.

Ad librum ſuum. III. 4.

Argiletanas mauis habitare tabernas,
Cùm tibi, parue liber, ſcrinia noſtra vacent.
Neſcis, heu, neſcis dominæ faſtidia Romæ:
Crede mihi, nimium Martia turba ſapit.
Maiores nuſquam ronchi: iuueneſq. ſeneſq.
Et pueri naſum rhinocerotis habent.
Audieris cùm grande ſophos, dum baſia captas,
Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago.
Sed tu, ne toties domini patiare lituras,
Neue notet luſus triſtis arundo tuos:
Aetherias, laſciue, cupis volitare per auras:
I, fuge; ſed poteras tutior eſſe domi.

Ad Cæſarem. IV. 5.

Contigeris noſtros, Cæſar, ſi forte libellos,
Terrarum dominum pone ſupercilium.
Conſueuere iocos veſtri quoque ferre triumphi,
Materiam dictis nec pudet eſſe Ducem.
Qua Thymelen ſpectas, deriſoremq. Latinum,
Illa fronte, precor, carmina noſtra legas.
Innocuos cenſura poteſt permittere luſus:
Laſciua eſt nobis pagina, vita proba eſt.

Ad

Ad Marcum. V. 6.

Do tibi naumachiam; tu das epigrammata nobis;
Vis, puto, cùm libro, Marce, natare tuo.

De leone Cæſaris. VI. 7.

Aethérias aquila puerum portante per auras,
Illæſum timidis vnguibus hæſit onus:
Nunc ſua Cæſareos exorat præda leones;
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ maiora putas miracula? ſummus vtrique
Auctor adeſt: hæc ſunt Cæſaris, illa Iouis.

Ad Maximum. De columba Stellæ. VII. 8.

Stellæ delicium mei columba,
Verona licet audiente dicam,
Vicit, Maxime, paſſerem Catulli.
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò paſſere maior eſt columba.

Deciani dogma laudat. VIII. 9.

Quod magni Thraſeæ, cònſummatiq. Catonis
Dogmata ſic ſequeris, talis vt eſſe velis;
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes;
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
Nolo virum facili redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſine morte poteſt.

Iocatur in Cottam. IX. 10.

Bellus homo, & magnus vis idem, Cotta, videri;
Sed qui bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

De Gemello & Maronilla. X. 11.

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
Et cupit, & inſtat, & precatur, & donat.
Adeone pulchra eſt? immo fœdius nil eſt.
Quid ergo in illa petitur, & placet? tuſſis.

Ad Sextilianum potorem. XI. 12.

Cùm data ſint equiti bis quina numiſmata, quare
Bis decies ſolus, Sextiliane, bibis?

Iam defeciſſet portantes calda miniſtros,
Si non potares, Sextiliane, merum.

De Regulo. XII. 13.

Itur ad Herculei gelidas quà Tiburis arces,
Canaq. ſulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemusq ſacrum, dilectaq. iugera Muſis
Signat vicina quartus ab vrbe lapis:
Hic rudis æſtiuas præſtabat porticus vmbras:
Heu quàm pene nouum porticus auſa nefas!
Nam ſubitò collapſa ruit, cùm mole ſub illa
Geſtatus biiugis Regulus eſſet equis:
Nimirùm tenuit noſtras fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat inuidiæ.
Nunc & damna iuuant: ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.

De Arria, & Pæto. XIII. 14.

Caſta ſuo gladium cùm traderet Arria Pæto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis;
Si qua fides; vulnus, quod feci, non dolet, inquit:
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Ad Cæſarem. XIV. 15.

Delicias, Cæſar, luſusq. iocosq. leonum
Vidimus: hoc etiam præſtat arena tibi:
Cùm prenſus blando toties à dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Vnde poteſt auidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen eſſe tuus dicitur; ergo poteſt.

Ad Iulium. XV. 16.

O mihi poſt nullos, Iuli, memorande ſodales,
Si quid longa fides, canaq. iura valent:
Bis iam pene tibi conſul trigeſimus inſtat;
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene diſtuleris, videas quæ poſſe negari;
Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.
Expectant curæq. catenatiq labores.

Gaudia

Gaudia non remeant; ſed fugitiua volant.
Hæc vtraque manu, complexuq. aſſere toto:
Sæpe fluent imo ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt, crede mihi, ſapientis dicere, Viuam:
Sera nimis vita eſt craſtina: viue hodie.

Ad Auitum. XVI. 17.

Sunt bona, ſunt quædã mediocria, ſunt mala plura
Quæ legis: hic aliter non fit, Auite, liber.

Ad Titum. XVII. 18.

Cogit me Titus actitare cauſſas:
Et dicit mihi ſæpe, magna res eſt.
Res magna eſt, Tite, quam facit colonus.

Ad Tuccam. XVIII. 19.

Quid te, Tucca, iuuat vetulo miſcere Falerno
In Vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile eſt: ſcelus eſt iugulare Falernum,
Et dare campano toxica ſæua mero.
Conuiuæ meruere tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa mori.

Ad Aeliam. XIX. 20.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Aelia, dentes:
Expuit vna duos tuſſis, & vna duos.
Iam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil iſtic quod agat tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum. XX. 21.

Dic mihi quis furor eſt? turba ſpectante vocata,
Solus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre, gulaq. precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

De Porſena, & Mutio Scæuola. XXI. 22.

Dum peteret regem decepta ſatellite dextra,
Iniecit ſacris ſe peritura focis.
Sed tam ſæua pius miracula non tulit hoſtis:

Et

Et raptum flammis iuſſit abire virum.
Vrere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Maior deceptæ fama eſt, & gloria dextræ:
Si non erraſſet, fecerat illa minus.

De leone, & lepore. XXII. 23.

Quid nunc ſæua fugis placidi, lepus, ora leonis?
Frangere tam paruas non didicere feras.
Seruantur magnis iſti ceruicibus vngues:
Nec gaudet tenui ſanguine tanta ſitis.
Præda canum lepus eſt; vaſtos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæſaris arma puer.

Ad Fauſtinum. XXIII. 26.

Ede tuos tandem populo Fauſtine libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces;
Nec ſileant noſtri, prætereantq. ſenes.
Ante fores ſtantem dubitas admittere famam,
Teq piget curæ præmia ferre tuæ?
Poſt te victuræ, per te quoque viuere chartæ
Incipiant: cineri gloria ſera venit.

Ad Sextilianum. XXIV. 27.

Sextiliane bibis quantum ſubſellia quinque
Solus: aqua toties ebrius eſſe potes.
Nec conſeſſorum vicina numiſmata tantùm,
AEra ſed à cuneis vlteriora petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis;
Vua nec in Tuſcis naſcitur iſta iugis.
Teſta ſed antiqui felix ſiccatur Opimi;
Egerit & nigros Maſſica cella cados.
A caupone tibi fex Laletana petatur,
Si plus quàm decies, Sextiliane, bibis.

Ad Procillum. XXV. 28.

Heſterna tibi nocte dixeramus
Quincunces, puto, poſt decem peractos,

Cena-

Cenares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem ſtatim putaſti;
Et non ſobria verba ſubnotaſti.
Exemplo nimium perculoſo:
Μισῶ μνήμονα συμπότην, Procille.

De Acerra. XXVI. 29.

Heſterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur: in lucem ſemper Acerra bibit.

In Fidentinum. XXVII. 30.

Fama refert, noſtros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quàm recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
Si dici tua vis, hæc eme; ne mea ſint.

De Diaulo medico. XXVIII. 31.

Chirurgus fuerat, nunc eſt veſpillo Diaulus,
Cœpit quo poterat clinicus eſſe modo.

Ad Sabidium. XXIX. 33.

Non amo te, Sabidi; nec poſſum dicere, quare:
Hoc tantùm poſſum dicere, non amo te.

De Gellia. XXX. 34.

Amiſſum non flet, cùm ſola eſt Gellia, patrem:
Si quis adeſt, iuſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non dolet hic quiſquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Ad Lucanum, & Tullum. XXXI. 37.

Si Lucane tibi, vel ſi tibi Tulle darentur
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quòd pro fratre mori vellet vterque prior.
Diceret; infernas & qui prior iſſet ad vmbras,
Viue tuo, frater, tempore; viue meo.

Ad Fidentinum. XXXII. 39.

Quem recitas, meus eſt, ô Fidentine libellus:
Sed malè cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Decianum. XXXIII. 40.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales priſca fides, famaq. nouit auos;
Si quis Cecropiæ madidus, Latiæq. Mineruæ
Artibus, & vera ſimplicitate bonus;
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos;
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis;
Diſperearn, ſi non hic Decianus erit.

Ad Liuidum. XXXIV. 41.

Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter,
Omnibus inuideas, liuide, nemo tibi.

In Cæcilium. XXXV. 42.

Vrbanus tibi, Cæcili, videris:
Non es, crede mihi. quid ergo? verna es,
Hoc quod Tranſtiberinus ambulator,
Qui pallentia ſulfurata fractis
Permutat vitreis: quod otioſæ
Vendit qui madidum cicer coronæ:
Quod cuſtos, dominusq. viperarum:
Quod viles pueri ſalariorum:
Quod fumantia qui tomacla raucus
Circumfert tepidis cocus popinis:
Quod non optimus vrbicus poëta:
Quod de Gadibus improbus magiſter.
Quare deſine iam tibi videri,
Quod ſoli tibi, Cæcili, videris:
Qui Galbam ſalibus tuis, & ipſum
Poſſes vincere Sextium Caballum.
Non cuicunque datum eſt habere naſum.
Ludit qui ſtolida procacitate,
Non eſt Ceſtius ille, ſed Caballus.

De Porcia. XXXVI. 43.

Coniugis audiſſet fatum cùm Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:

Nondum

Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Credideram ſatis hoc vos docuiſſe patrem:
Dixit, & ardentes auido bibit ore fauillas.
I nunc, & ferrum turba moleſta nega.

In Mancinum. XXXVII. 44.

Bis tibi viceni fuimus, Mancine, vocati,
Et poſitum eſt nobis nil herè, præter aprum.
Non quæ de tardis ſeruantur vitibus vuæ;
Dulcibus aut certant quæ melimela fauis.
Nec pyra, quæ lenta pendent religata geniſta;
Aut imitata breues punica mala roſas;
Ruſtica lactantes nec miſit fiſcina metas;
Nec de Picenis venit oliua cadis.
Nudus aper; ſed & hic minimus, qualisq. necari
A non armato pumilione poteſt.
Et nihil inde datum eſt;tantùm ſpectauimus omnes:
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Ad Stellam. XXXVIII. 45.

Laſciuos leporum curſus, luſusq. leonum,
Quòd maior nobis charta, minorq. gerit;
Et bis idem facimus, nimium ſi Stella videtur
Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone mihi.

De libro ſuo. XXXIX. 46.

Edita ne breuibus pereat tibi charta libellis,
Dicatur potius, τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος.

De Diaulo medico. XL. 48.

Nuper erat medicus, nunc eſt veſpillo Diaulus:
Quod veſpillo facit, fecerat & medicus.

De leone, & lepore. XLI. 49.

Rictibus his tauros non eripuere magiſtri,
Per quos præda fugax itque, reditq. lepus.
Quodq. magis mirum, velocius exit ab hoſte,
Cum nil à tanta mobilitate refert.

Tutior in ſola non eſt cum currit arena;
Nec caueæ tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quæris;
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Ad Licianum de Hiſpaniæ locis. XLII. 50.

Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Noſtræq. laus Hiſpaniæ,
Videbis altam, Liciane, Bilbilim,
Equis & armis nobilem:
Sterilemq. canum niuibus, effractis ſacrum
Vadaueronem montibus.
Et delicati dulce Bottodi nemus,
Pomona quod felix amat.
Tepidi natabis lene Congedi vadum,
Mollesq. Nympharum lacus:
Quibus remiſſum corpus adſtringas breui
Salone, qui ferrum gelat.
Præſtabit illic ipſa figendas propè
Voberta prendenti feras.
Aeſtus ſerenos aureo franges Tago,
Obſcurus vmbris arborum.
Auidam rigens Dircenna placabit ſitim,
Et Nemea, quæ vincit niues.
At cùm December canus, & bruma impotens
Aquilone rauco mugiet,
Aprica repetes Tarracònis littora,
Tuamq. Laletaniam.
Ibi illigatas mollibus damas plagis
Mactabis, & vernos apros,
Leporemq. forti callidum rumpes equo,
Ceruos relinques villico.
Vicina in ipſum ſilua deſcendet focum,
Infante cinctum ſordido.
Vocabitur venator, & veniet tibi
Conuiua clamatus propè.

Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga,
  Olidæq. veſtes murice.
Procul horridus Liburnus, & querulus cliens;
  Imperia viduarum procul.
Non rumpet altum pallidus ſomnum reus;
  Sed mane totum dormies.
Mercetur alius grande, & inſanum ſophos;
  Miſerere tu felicium.
Veroq. fruere non ſuperbus gaudio,
  Dum Sura laudatur tuus.
Non impudenter vita, quod reliquum eſt, petit:
  Cùm fama, quod ſatis eſt, habet.

Iocus ex Homero in Cocum. XLIII. 51.

Si tibi Miſtyllus cocus, Aemiliane, vocatur;
  Dicetur quare non Taratalla mihi?

Ad Leporem. XLIV. 52.

Non facit ad ſæuos ceruix, niſi prima, leones.
  Quid fugis hos dentes, ambitioſe lepus?
Scilicet à magnis ad te deſcendere tauris,
  Et, quæ non cernunt, frangere colla velint.
Deſperanda tibi eſt ingentis gloria fati:
  Non potes hoc, tenuis præda, ſub hoſte mori.

Quinctianum facit aſſertorem. XLV. 53.

Commendo tibi, Quinctiane, noſtros,
Noſtros dicere ſi tamen libellos
Poſſum, quos recitat tuus poeta.
Si de ſeruitio graui queruntur,
Aſſertor venias, ſatisq. præſtes:
Et, cùm ſe dominum vocabit ille,
Dicas eſſe meos, manuq. miſſos.
Hoc ſi terque, quaterq. clamitaris,
Impones plagiario pudorem.

Ad Fidentinum. XLVI. 54.

Vna eſt in noſtris tua, Fidentine, libellis
Pagina, ſed certa domini ſignata figura,

Quæ

Quæ tua traducit manifeſto crimina furto:
Sic interpoſitus vitio contaminat vncto
Vrbica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:
Sic Aretinæ violant cryſtallina teſtæ:
Sic niger in ripis errat cum forte Cayſtri,
Inter Ledæos ridetur coruus olores:
Sic, vbi multiſona feruet ſacer Atthide lucus,
Improba Cecropias effundit pica querelas.
Indice non opus eſt noſtris, nec vindice libris:
Stat contra, dicitq. tibi tua pagina, fur es.

De amicorum iudicio. XLVII. 55.

Si quid, Fuſce, vacás adhuc amari,
(Nam ſunt hinc tibi, ſunt & hinc amici)
Vnum, ſi ſupereſt, locum rogamus.
Nec me, quód tibi ſum nouus, recuſes.
Omnes hoc veteres tui fuerunt.
Tu tantùm inſpice, qui nouus paratur
An poſsit fieri vetus ſodalis.

Ad Frontonem de voto vitæ ſuæ. XLVIII. 56.

Vota tui breuiter ſi vis cognoſcere Marci,
Clarum militiæ Fronto, togæq. decus,
Hoc petit; eſſe ſui, nec magni, ruris arator:
Sordidaq. in paruis otia rebus amat.
Quiſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,
Et matutinum portat ineptus aue;
Cui licet exigui nemoris, ruriſq. beati
Ante focum plenas explicuiſſe plagas?
Et piſcem tremula ſalientem ducere ſeta,
Flauaq. de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emptus præparat oua cinis?
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amat, opto:
Viuat & vrbanis albus in officijs.

Ad Cauponem. XLIX. 57.

Continuis vexata madet vindemia nimbis.

Non potes, vt cupias, vendere, caupo, merum.

Ad Flaccum de Sportula. L. 60.

Dat Baiana mihi quadrantes ſportula centum:
  Inter delicias quid facit iſta fames?
Redde Lupi nobis, tenebroſaq. balnea Grylli:
  Tam malè cum cenem, cur bene, Flacce, lauor?

De lepore, & leone. LI. 61.

Intres ampla licet torui, lepus, ora leonis,
  Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quod ruet in tergũ, vel quos procumbet in armos,
  Alta iuuencorum vulnera figet vbi?
Quid fruſtra nemorum dominum, regemq. fatigas?
  Non niſi delecta paſcitur ille fera.

Ad Licianum, Scriptores vnde. LII. 62.

Verona docti ſyllabas amat Vatis:
  Marone fœlix Mantua eſt.
Cenſetur Apona Liuio ſuo tellus,
  Stellaq. nec Flacco minus.
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus:
  Naſone Peligni ſonant.
Duosq. Senecas, vnicumq. Lucanum
  Facunda loquitur Corduba.
Gaudent iocoſæ Canio ſuo Gades,
  Emerita Deciano meo.
Te, Liciane, gloriabitur noſtra,
  Nec me tacebit Bilbilis.

De Lauina caſta, & ad Baias adultera. LIII. 63.

Caſta, nec antiquis cedens Læuina Sabinis,
  Et, quamuis tetrico, triſtior ipſa viro;
Dum modò Lucrino, modò ſe permittit Auerno,
  Et dum Baianis ſæpe fouetur aquis;
Incidit in flammas; iuuenemq. ſecuta, relicto
  Coniuge, Penelope venit, abit Helene.

Ad

Ad Celerem. LIV. 64.

Vt recitem tibi noſtra rogas epigrammata. nolo.
Non audire, Celer, ſed recitare cupis.

Ad Fabullam ambitioſam. LV. 65.

Bella es, nouimus; & puella, verum eſt:
Et diues, quis enim poteſt negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec diues, neque bella, nec puella es.

Ad Cæcilianum, de genere, & declinatione ficus. LVI. 66.

Cùm dixi, ficus, rides; quaſi barbara verba;
Et dici, ficos, Cæciliane, iubes.
Dicemus, ficus, quas ſcimus in arbore naſci:
Dicemus, ficos, Cæciliane, tuos.

Ad furem de libro ſuo. LVII. 67.

Erras meorum fur auare librorum,
Fieri poëtam poſſe qui putas tanti,
Scriptura quanti conſtet, & tomus vilis.
Non ſex paratur, aut decem ſophos nummis.
Secreta quære carmina, & rudes curas,
Quas nouit vnus; ſcrinioq. ſignatas
Cuſtodit ipſe virginis pater chartæ,
Quæ trita duro non inhorruit mente.
Mutare dominum non poteſt liber notus.
Sed pumicata fronte ſi quis eſt nondum,
Nec vmbilicis cultus, atque membrana:
Mercare tales ab eo, nec ſciet quiſquam.
Aliena quiſquis recitat, & quærit famam,
Non emere librum, ſed ſilentium debet.

Ad Chœrilum. LVIII. 68.

Liber homo es nimium, dicis mihi Chœrile ſemper.
In te qui ſcribit, Chœrile, liber homo eſt.

Ad Maximum. LIX. 70.

Cœpit, Maxime, Pana, quæ ſolebat
Nunc oſtendere Canium, Terentos.

Ad Librum. LX. 71.

Vade ſalutatum: pro me, liber, ire iuberis
 Ad Proculi nitidos officioſe lares.
Quæris iter? dicam: vicinum Caſtora canæ
 Tranſibis Veſtæ, virgineamq. domum.
Inde ſacro veneranda petes palatia cliuo,
 Plurima quà ſummi fulget imago ducis.
Nec te detineat miri radiata Coloſſi,
 Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
Flecte vias hàc, quà madidi ſunt tecta Lyæi,
 Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus.
Protinus à læua clari ſub fronte Penates,
 Atriaq. excelſæ ſunt adeunda domus.
Hàc pete; ne metuas faſtus, limenq. ſuperbum:
 Nulla magis toto ianua poſte patet.
Nec propior quam Phœbus amat, doctæq. ſorores:
 Si dicet, quare non tamen ipſe venit?
Sic licet excuſes; quia qualiacumque leguntur
 Iſta, ſalutator ſcribere non potuit.

Ad Fidentinum LXI. 73.

Noſtris verſibus eſſe te poëtam,
Fidentine, putas, cupisq. credi.
Sic dentata ſibi videtur Aegle,
Emptis oſſibus, Indicoq. cornu.
Sic, quæ nigrior eſt cadente moro,
Ceruſſata ſibi placet Lycoris.
Hac & tu ratione, qua Poëta es,
Caluus cùm fueris, eris comatus.

De Lino. LXII. 76.

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,
 Qui mauult, mauult perdere dimidium.

Ad Flaccum. LXIII. 77.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
 Flacce, Antenorei ſpes, & alumne laris;
Pierios differ cantusque, chorosq; ſororum:

Aes

Aes dabit ex iſtis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nūmos habet arca Mineruæ:
Hæc ſapit, hæc omnes fœnerat vnà Deos.
Quid poſſent ederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas, Helicon, & ſerta, lyrasq. Deorum
Nil habet, & magnum ſemper inane ſophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cū Permeſſidos vnda?
Romanum propius, diuitiusq. forum eſt.
Illic æra ſonant: at circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant.

De *Feſto*. LXIV. 79.

Indignas premeret peſtis cùm tabida fauces,
Inq. ipſos vultus ſerperet atra lues:
Siccis ipſe genis, flentes hortatus amicos,
Decreuit Stygios Feſtus adire lacus.
Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno:
Aut torſit lenta triſtia fata fame.
Sanctam Romana vitam ſed morte peregit;
Dimiſitq. animam nobiliore rogo.
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt; huius Cæſar amicus erat.

Ad *Attalum*. LXV. 80.

Semper agis cauſas, & res agis, Attale, ſemper;
Eſt, non eſt, quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & cauſæ deſunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas deſit, agas animam.

Ad *Canum*. LXVI. 81.

Sportula, Cane, tibi ſuprema nocte petita eſt:
Occidit, puto te, Cane, quod vna fuit.

Ad. *Soſibianum*. LXVII. 82.

E ſeruo ſcis te genitum; blandeq. fateris,
Cùm dicis dominum, Soſibiane, patrem.

De *Regulo*. LXVIII. 83.

Hæc quæ, puluere diſſipata multo,

Longas porticus explicat ruinas,
En quanto iacet abſoluta caſu.
Tectis nam modò Regulus ſub illis
Geſtatus fuerat, receſſeratque;
Victa eſt pondere cum ſuo repente.
Et poſtquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, poſt metum querelæ,
Quis curam neget eſſe te Deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

De Mario. L X I X. 86.

Venderet excultos colles cum præco facetus,
Atque ſuburbani iugera pulchra ſoli:
Errat, ait, ſi quis Mario putat eſſe neceſſe
Vendere: nil debet; fœnerat immò magis.
Quæ ratio eſt igitur? ſeruos vbi perdidit omnes,
Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
Quis faceret pretium, niſi qui ſua perdere vellet
Omnia? ſic Mario noxius hæret ager.

De Nouio Microſpito. L X X. 87.

Vicinus meus eſt, manuq. tangi
De noſtris Nouius poteſt feneſtris.
Quis non inuideat mihi, putetq.
Horis omnibus eſſe me beatum,
Iuncto cui liceat frui ſodale?
Tam longe eſt mihi quàm Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.
Non conuiuere, nec videre ſaltem,
Non audire licet: nec vrbe tota
Quiſquam eſt tam propè, tam proculq. nobis.
Migrandum eſt mihi longius, vel illi.
Vicinus Nouio, vel inquilinus
Sit, ſi quis Nouium videre non vult.

Ad Feſcenniam. L X X I. 88.

Ne grauis heſterno fragres, Feſcennia, vino,

Paſtil-

Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.
Iſta linunt dentes ientacula: ſed nihil obſtat,
Extremo ructus cùm venit à Barathro.
Quid? quod olet grauius miſtum diapaſmate virus,
Atque duplex animæ longius exit odor?
Notas ergo nimis fraudes, deprenſaq. furta
Iam tollas: & ſis ebria ſimpliciter.

Ad Alcimum. LXXII. 89.

Alcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana leui ceſpite velat humus:
Accipe non Phario nutantia pondera ſaxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis vmbras,
Quæq. virent lacrymis humida prata meis.
Accipe, care puer, noſtri monumenta doloris;
Hic tibi perpetuo tempore viuit honor.
Cùm mihi ſupremos Lacheſis perneuerit annos,
Non aliter cineres mando iacere meos.

Ad Cinnam. LXXIII. 90.

Garris in aurem ſemper omnibus, Cinna.
Garris & illud, teſte quod licet turba.
Rides in aurem, quereris, arguis, ploras.
Cantas in aurem, iudicas, taces, clamas.
Adeone penitus ſedit hic tibi morbus,
Vt ſæpe in aurem, Cinna, Cæſarem laudes?

Ad Lælium. LXXIV. 92.

Cùm tua non edas, carpis mea carmina, Læli:
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

De Aquino. LXXV. 94.

Fabricio iunctus fido requieſcit Aquinus;
Qui prior Elyſias gaudet adiſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili:
Plus tamen eſt, titulo quod breuiore legis.
Functus vterque ſacro laudatæ fœdere vitæ:
Famaq. quod raro nouit, amicus erat.

Ad Helium. LXXVI. 96.

Quòd clamas ſēper, quòd agētibus obſtrepis, Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, vt taceas.

Ad Næuolum cauſidicum. LXXVII. 98.

Cùm clamant omnes, loqueris tu, Næuole, ſemper:
Et te patronum, cauſidicumq. putas.
Hac ratione poteſt nemo non eſſe diſertus.
Ecce tacent omnes: Næuole, dic aliquid.

Ad Flaccum. LXXVIII. 99.

Litigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat.
Sed nil patrono porrigit, hæc cheragra eſt.

Ad Calenum Auarum. LXXIX. 100.

Non plenum modo vicies habebas;
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam lautus eras, Calene, vt omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota Deus, precesq. noſtras:
Atque intra, puto, ſeptimas Kalendas
Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
At tu, ſic quaſi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiſti
In tantam miſer eſuritionem,
Vt conuiuia ſumptuoſiora,
Toto quæ ſemel apparas in anno,
Nigræ ſordibus explices monetæ;
Et ſeptem veteres tui ſodales
Conſtemus tibi plumbea ſelibra.
Quid dignum meritis precemur iſtis?
Optamus tibi millies, Calene.
Hoc ſi contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LXXX. 101.

Mammas, atque tatas habet Afra; ſed ipſa tatarum
Dici, & mammarum maxima mamma poteſt.

De Afro Demetrio. LXXXI. 102.

Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum,

Et

Et felix domino, notaq. Cæſaribus,
Deſtituit primos virides Demetrius annos:
Quarta tribus luſtris addita meſsis erat.
Ne tamen ad Stygias famulus deſcenderet vmbras,
Vreret implicitum cùm ſcelerata lues,
Cauimus; & domini ius omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat conualuiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia: meq. patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

Ad Lycorim. LXXXII. 103.

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,
Blanditus; puto, pictor eſt Mineruæ.

Ad Scæuolam. LXXXIII. 104.

Si dederint ſuperi decies mihi millia centum,
Dicebat nondum Scæuola factus eques:
Qualiter ò viuam! quàm largè, quàmq. beatè!
Riſerunt faciles, & tribuere Dei.
Sordidior multò poſt hoc toga; pænula peior;
Calceus eſt ſarta terq. quaterq. cute.
Deq; decem plures ſemper ſeruantur oliuæ;
Explicat & cenas vnica menſa duas.
In ius, ò fallax, atque inficiator, eamus:
Aut viue; aut decies, Scæuola, redde Deis.

De ſpectaculo. LXXXIV. 105.

Picto quòd iuga delicata collo
Pardus ſuſtinet, improbæq. tigres
Indulgent patientiam flagello;
Mordent aurea quòd lupata cerui,
Quod frenis Libyci domantur vrſi,
Et quantum Calydon tuliſſe fertur,
Paret purpureis aper capiſtris;
Turpes eſſeda quòd trahunt biſontes,
Et molles dare iuſſa quòd choreas
Nigro bellua nil negat magiſtro;
Quis ſpectacula non putet Deorum?

Hæc tranſit tamen, vt minora, quiſquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantq. captos:
Et ſecurior eſt in ore præda:
Laxos cui dare, peruiosq. rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes,
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cùm modo venerint iuuencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui ſeruiant leones.

Ad Ouidium. LXXXV. 106.

In Nomentanis, Ouidi, quod naſcitur agris,
Accepit quoties tempora longa merum;
Exuit annoſa mores, nomenq. ſenecta:
Et quicquid voluit, teſta vocatur anus.

Ad Lucium Iulium. LXXXVI. 108.

Sæpe mihi dicis, Luci clariſsime Iuli,
Scribe aliquid magnum: deſidioſus homo es.
Otia da nobis: ſed qualia fecerat olim
Mæcenas Flacco, Virgilioq. ſuo.
Condere victuras tentem per ſæcula curas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt iuga ferre iuuenci:
Pingue ſolum laſſat; ſed iuuat ipſe labor.

Ad Gallum. LXXXVII. 109.

Eſt tibi, ſitq. precor, multos creſcatq. per annos,
Pulchra quidem, verùm Tranſtiberina domus.
At mea Vipſanas ſpectant cenacula laurus:
Factus in hac ego ſum iam regione ſenex.
Migrandum eſt, vt mane domi te, Galle, ſalutem:
Es tanti vel ſi longius illa foret.
Sed tibi non multum eſt, vnum ſi præſto togatum:
Multum eſt, hunc vnum ſi mihi, Galle, nego.
Ipſe ſalutabo decima, vel ſerius, hora:

Mane

Mane tibi pro me dicat auere liber.

De Catella Publij. LXXXVIII. 101.

Iſſa eſt paſſere nequior Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ catella Publi.
Hanc tu, ſi queritur, loqui putabis.
Sentit triſtitiamq. gaudiumque.
Collo nixa cubat, capitq. ſomnos,
Vt ſuſpiria nulla ſentiantur.
Et deſiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit vlla:
Sed blando pede ſuſcitat, toroq.
Deponi rogat, & monet leuari:
Caſtæ tantus ineſt pudor catellæ.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella:
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Vt ſit tam ſimilis ſibi nec ipſa.
Iſſam denique pone cum tabella:
Aut vtramque putabis eſſe veram;
Aut vtramque putabis eſſe pictam.

Ad Volocem. LXXXIX. 111.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipſe nihil ſcribis: tu breuiora facis.

Ad Regulum XC. 112.

Cùm tibi ſit ſophiæ par fama, & cura Deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo:
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, tura dari.

In Priſcum. XCI. 113.

Càm te non noſſem, dominum regemq. vocabam:
Cùm bene te noui, iam mihi Priſcus eris.

Ad Lectorem. XCI. 114.

Quæcunque luſi iuuenis, & puer quondam,
Apinaſq. noſtras, quas nec ipſe iam noui,
Malè collocare ſi bonas voles horas,
Et inuidebis otio tuo, Lector,
A Valeriano Pollio petes Quincto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Ad Fauſtinum. XCIII. 115.

Hos tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fænius, & breue rus, vdaq. prata tenent.
Condidit hic natæ cineres; nomenq ſacrauit,
Quod legis, Antullæ, dignior ipſe legi.
Et Stygias æquam fuerat patrem iſſe ſub vmbras:
Sed quia non licuit, viuit, vt oſſa colat.

De Antulla. XCIV. 117.

Hoc nemus æterno cinerum ſacrauit honore
Fænius, & culti iugera pauca ſoli.
Hoc tegitur citò rapta ſuis Antulla ſepulcro:
Hoc erit Antullæ miſtus vterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo ne ſperet, agellum:
Perpetuò dominis ſeruiet iſte ſuis.

In *Lupercum*. XCV. 118.

Occurris quoties, Luperce, nobis,
Vis mittam puerum, ſubinde dicis,
Cui tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam?
Non eſt quòd puerum, Luperce, vexes.
Longum eſt, ſi velit ad Pyrum venire.
Et ſcalis habito tribus, ſed altis.
Quod quæris, propius petas licebit:
Argi nempe ſoles ſubire letum.
Contra Cæſaris eſt forum taberna,
Scriptis poſtibus hinc & inde totis:
Omnes vt citò perlegas poetas.
Illinc me pete: ne roges Atrectum:

Hoc nomen dominus gerit tabernæ.
De primo dabit, alteroue nido
Raſum pumice, purpuraq. cultum,
Denarijs tibi quinque Martialem.
Tanti non es, ais. ſapis Luperce.

Ad Cæcilianum. XCVI. 119.

Cui legiſſe ſatis non eſt epigrammata centum,
Nil illi ſatis eſt, Cæciliane, mali.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER II.

QVID nobis, inquis, cum Epiſtola? parumne tibi præſtamus, ſi legimus Epigrammata? quid hic porrò dicturus es, quod non poſsis verſibus dicere? Video quare Tragœdi epiſtolam accipiant: quibus pro ſe loqui non licet. Epigrammata Curione non egent: & contenta ſunt ſua, id eſt, mala lingua. In quacunque pagina viſum eſt, epiſtolam faciunt. Noli ergo, ſi tibi videtur, rem facere ridiculam: & togam ſaltanti inducere perſonæ. Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos ſedeo, qui protinus reclamant. Puto, mehercule, Deciane, verum dicis.

eis. Quid, ſi ſcias, cum qua, & quàm longa epiſtola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigis, fiat. Debebunt tibi, ſi qui in hunc librum inciderint, quòd ad primam paginā non laſsi peruenient.

Ad librum ſuum. I.

TER centena quidē poteras epigrāmata ferre:
Sed quis te ferret, perlegeretq. liber?
At nunc ſuccinčti quæ ſunt bona diſce libelli.
Hoc primū eſt, breuior quòd mihi charta perit.
Deinde quòd hæc vna peragit librarius hora;
Nec tantum nugis ſeruiet iſte meis.
Tertia res hæc eſt; quòd ſi cui forte legeris;
Sis licet vſque malus, non odioſus eris.
Te conuiua leget miſto quincunce: ſed ante,
Incipiat poſitus quàm tepuiſſe calix.
Eſſe tibi tanta cautus breuitate videris.
Hei mihi: quàm multis ſic quoque longus eris!

Ad Cæſarem Domitianum. II.

Creta dedit magnum, maius dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quodq. Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæſar, eras:
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Dacis laurea, tota tua eſt.

Ad Sextum. III.

Sexte nihil debes, nil debes Sexte, fatemur.
Debet enim, ſi quis ſoluere, Sexte, poteſt.

Ad Decianum. IV. 5.

Ne valeam ſi non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus eſſe velim.
Sed duo ſunt, quæ nos diſtinguunt milia paſſum.
Quatuor hæc fiunt, cùm rediturus eam.
Sæpe domi non es; cùm ſis quoque ſæpe, negaris:
Vel tantum cauſis, vel tibi ſæpe vacas.

Te

Te tamen vt videam, duo millia non piget ire:
Vt te non videam, quatuor ire piget.

Ad Seuerum. V. 6.

I nunc; edere me iube libellos.
Lectis vix tibi paginis duabus,
Spectas ἐσχατοκωλικὸν, Seuere,
Et longas trahis oſcitationes.
Hæc ſunt, quæ, relegente me, ſolebas
Rapta ſcribere, ſed Vitellianis.
Hæc ſunt, ſingula quæ ſinu ferebas
Per conuiuia cuncta, per theatra.
Hæc ſunt, aut meliora, ſi qua neſcis.
Quid prodeſt mihi tam macer libellus,
Nullo craſſior vt ſit vmbilico,
Si totus tibi triduo legatur?
Nunquam deliciæ ſupiniores.
Laſſus tam citò deficis, viator;
Et, cùm currere debeas, Bouillas,
Interiungere quæris ad Camænas.
I nunc; edere me iube libellos.

Ad Attalum. VI. 7.

Declamas bellè; cauſas agis Attale bellè:
Hiſtorias bellas, carmina bella facis:
Componis belle mimos, epigrammata bellè.
Bellus Grammaticus, bellus es aſtrologus.
Et bellè cantas; & ſaltas, Attale, bellè:
Bellus es arte lyræ: bellus es arte pilæ.
Nil bene cùm facias, facis attamen omnia bellè.
Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio.

Ad Lectorem. VII. 8.

Si qua videbuntur chartis tibi, Lector, in iſtis
Siue obſcura nimis, ſiue Latina parum;
Non meus eſt error: nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi.
Quòd ſi non illum, ſed me peccaſſe putabis;

Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVII. 19.

Felicem fieri credis me, Zoile, cœna?
Felicem cœna, Zoile, deinde tua?
Debet Aricino conuiua recumbere cliuo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XVIII. 20.

Carmina Paullus emit; recitat ſua carmina Paul-
Nam quod emas, poſſis dicere iure tuum. (lus;

In Poſtumum. XIX. 21.

Baſia das alijs; alijs das, Poſtume, dextram.
Dicis: vtrum mauis, elige. malo manum.

De eodem. XX. 22.

Quid mihi vobiſcũ eſt, ò Phœbe, nouemq. ſorores?
Ecce nocet vati Muſa iocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſtumus ante ſolebat
Baſia; nunc labro cœpit vtroque dare.

De eodem. XXI. 23.

Non dicam, licet vſque me rogetis,
Quis ſit Poſtumus in meo libello.
Non dicam.. quid enim mihi neceſſe eſt,
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

In Candidum. XXII. 24.

Si det iniqua tibi triſtem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorq. reo.
Si iubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per ſcopulos exulis ibo comes.
Dat tibi diuitias: ecquidſunt iſta duorum?
Das partem, multum eſt. Candide, das aliquid?
Mecum ergo miſer es. Quòd ſi Deus ore ſereno
Annuerit; felix, Candide, ſolus eris.

Ad Bythinicum. XXIII. 26.

Quòd querulum ſpirat, quòd acerbũ Næuia tuſſit,
Inq. ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus;

Iam te rem factam, Bithynice, credis habere?
Erras. blanditur Næuia, non moritur.

De Selio. XXIV. 27.

Laudantem Selium, cum cœnæ retia tendit,
Accipe; ſiue legas, ſiue patronus agas.
Effetè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.
Hoc volui. facta eſt iam tibi cœna: tace.

Ad Rufum. XXV. 29.

Rufe, vides illum ſubſellia prima tenentem;
Cuius & hinc lucet ſardonychata manus:
Quæq. Tyron toties epotauere lacernæ;
Et toga non tactas vincere iuſſa niues:
Cuius olet toto pinguis coma Marceliano;
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo:
Non extrema ſedet lunata lingula planta;
Coccinna non læſum cingit aluta pedem:
Et numeroſa linunt ſtillantem ſplenia frontem.
Ignoras quid ſit? ſplenia tolle, leges.

In Caium. XXVI. 30.

Mutua viginti ſeſtertia forte rogabam,
Quæ vel donanti non graue munus erat.
Quippe rogabatur felixque, vetusq. ſodalis:
Et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi; diues eris, ſi cauſas egeris, inquit.
Quod peto da, Cai: non peto conſilium.

In Ponticum. XXVII. 32.

Lis mihi cum Balbo eſt; tu Balbũ offendere nõ vis,
Pontice: cũ Licino; hic quoque magnus homo eſt.
Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum;
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Latonia ſeruum;
Reſpondes; orba eſt, diues, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, ſeruo ſeruitur amico.
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

Qui rex eſt, regem, Maxime, non habeat.

Ad Zoilum. XVII. 19.

Felicem fieri credis me, Zoile, cœna?
Felicem cœna, Zoile, deinde tua?
Debet Aricino conuiua recumbere cliuo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Paullo. XVIII. 20.

Carmina Paullus emit; recitat ſua carmina Paullus;
Nam quod emas, poſſis dicere iure tuum.

In Poſtumum. XIX. 21.

Baſia das alijs; alijs das, Poſtume, dextram.
Dicis: vtrum mauis, elige. malo manum.

De eodem. XX. 22.

Quid mihi vobiſcū eſt, ò Phœbe, nouemq. ſorores?
Ecce nocet vati Muſa iocoſa ſuo.
Dimidio nobis dare Poſtumus ante ſolebat
Baſia; nunc labro cœpit vtroque dare.

De eodem. XXI. 23.

Non dicam, licet vſque me rogetis,
Quis ſit Poſtumus in meo libello.
Non dicam.. quid enim mihi neceſſe eſt,
Has offendere baſiationes,
Quæ ſe tam bene vindicare poſſunt?

In Candidum. XXII. 24.

Si det iniqua tibi triſtem fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiorq. reo.
Si iubeat patria damnatum excedere terra,
Per freta, per ſcopulos exulis ibo comes.
Dat tibi diuitias: ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem, multum eſt. Candide, das aliquid?
Mecum ergo miſer es. Quòd ſi Deus ore ſereno
Annuerit; felix, Candide, ſolus eris.

Ad Bythinicum. XXIII. 26.

Quòd querulum ſpirat, quòd acerbū Næuia tuſſit,
Inq. ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus;

Iam

Iam te rem factam, Bithynice, credis habere:
Erras. blanditur Næuia, non moritur.

De Selio. XXIV. 27.

Laudantem Selium, cum cœnæ retia tendit,
Accipe; ſiue legas, ſiue patronus agas.
Effetè, grauiter, citò, nequiter, euge, beatè.
Hoc volui. facta eſt iam tibi cœna: tace.

Ad Rufum. XXV. 29.

Rufe, vides illum ſubſellia prima tenentem;
Cuius & hinc lucet ſardonychata manus:
Quæq. Tyron toties epotauere lacernæ;
Et toga non tactas vincere iuſſa niues:
Cuius olet toto pinguis coma Marceliano;
Et ſplendent vulſo brachia trita pilo:
Non extrema ſedet lunata lingula planta;
Coccinna non læſum cingit aluta pedem:
Et numeroſa linunt ſtillantem ſplenia frontem.
Ignoras quid ſit? ſplenia tolle, leges.

In Caium. XXVI. 30.

Mutua viginti ſeſtertia forte rogabam,
Quæ vel donanti non graue munus erat.
Quippe rogabatur felixque, vetusq. ſodalis:
Et cuius laxas arca flagellat opes.
Is mihi; diues eris, ſi cauſas egeris, inquit.
Quod peto da, Cai: non peto conſilium.

In Ponticum. XXVII. 32.

Lis mihi cum Balbo eſt; tu Balbũ offendere nõ vis,
Pontice: cũ Licino; hic quoque magnus homo eſt.
Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum;
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Latonia ſeruum;
Reſpondes; orba eſt, diues, anus, vidua.
Non bene, crede mihi, ſeruo ſeruitur amico.
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

Ad Phœbum. XXVIII. 35.

Cùm ſint crura tibi, ſimulent quæ cornua Lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lauare pedes.

In Pannicum. XXIX. 36.

Pectere te nolim: ſed nec turbare capillos:
Splendida ſit nolo, ſordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec ſit tibi barba reorum:
Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
Nunc tibi crura pilis, & ſunt tibi pectora ſetis
Horrida: ſed mens eſt, Pannice, vulſa tibi.

In Cæcilianum. XXX. 37.

Quidquid ponitur hinc, & inde verris:
Mammas ſuminis, imbricemq. porci,
Communemq. duobus attagenam,
Mullum dimidium, lupumq. totum,
Murenæq. latus, femurq. pulli,
Stillantemq. alica ſua palumbum.
Hæc cùm condita ſunt madente mappa,
Traduntur puero domum ferenda:
Nos accumbimus otioſa turba.
Vllus ſi pudor eſt, repone cenam.
Cras te, Cæciliane, non vocabo.

In Linum. XXXI. 38.

Quid mihi reddat ager, quæris Line, Nomentanus:
Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

De *muneribus mœchæ*. XXXII. 39.

Coccina famoſæ donas, & ianthina mœchæ.
Vis dare quæ meruit munera? mitte togam.

In Tongilium. XXXIII. 40.

Vri Tongilius malè dicitur hemitritæo.
Noui hominis mores: eſurit, atque ſitit.
Subdola tenduntur craſsis modò retia turdis:
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba ſiccentur, quæq. annus coxit Opimi:
Condantur parco fuſca falerna vitro.

Omnes

s Tongilium medici iuſſere lauari:
ulti: febrem creditis eſſe? gula eſt.

In Maximinam. XXXIV. 41.

i ſapis, ò puella, ride;
us puto dixerat poëta:
n dixerat omnibus puellis:
is dixerit omnibus puellis,
ixit tibi; tu puella non es.
ſunt tibi, Maximina, dentes;
anè piceique, buxeique.
, ſi ſpeculo, mihiq. credis,
non aliter timere riſum,
ventum Spanius, manumq. Priſcus,
cretata timet Gabulla nimbum,
ata timet Sabella ſolem.
indue tu magis ſeueros,
coniunx Priami, nuruſq. maior:
ridiculi Philiſtionis,
iiuia nequiora vita;
dquid lepida procacitate
perſpicuo labella riſu.
ſtæ decet aſſidere matri,
iq. virum, piumq. fratrem,
ùm tragicis vacare Muſis.
idicium ſecuta noſtrum,
ſi ſapis, ò puella, plora.

In Candidum. XXXV. 43.

e κοινὰ φίλων: hæc ſunt tua Cādide, πάντα,
tu magniloquus nocte, dieq. ſonas.
edæmonio velat toga lota Galeſo;
quam ſepoſito de grege Parma dedit.
quæ paſſa eſt Furias, & cornua tauri;
erit dici quam pila prima ſuam.
genoridæ Cadmi tibi terra lacernas:
vendis nummis coccina noſtra tribus.

Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
  Fulcitur teſta fagina menſa mihi.
Immodici tibi flaua tegunt chryſendeta mulli;
  Concolor in noſtra, cammare, lance rubes.
Ex opibus tantis veteri, fidoq. ſodali
  Das nihil: & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

In *Sextum*. XXXVI. 44.

Emi ſeu puerum, togamue pexam,
Seu tres, vt puto, quatuorue libras:
Sextus protinus ille fenerator,
Quem noſtis veterem meum ſodalem,
Ne quid fortè petam, timet, cauetq.
Et ſecum (ſed vt audiam) ſuſurrat:
Septem millia debeo Secundo,
Phœbo quatuor, vndecim Phileto,
Et quadrans mihi nullus eſt in arca.
O grande ingenium mei ſodalis!
Durum eſt, Sexte, negare cùm rogaris.
Quantò durius, antequam rogeris?

In *Nauolum*. XXXVII. 46.

Florida per varios vt pingitur Hybla colores,
  Cùm breue Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua ſuppoſitis perlucent præla lacernis:
  Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus.
Atque vnam veſtire tribum tua vellera poſſunt,
  Appula non vno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
  Proh ſcelus; & lateris frigora tuta times.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus?
  Non metuas mortem, Næuole, ſed timeas.

Ad Rufum. XXXVIII. 48.

Cauponem, laniumq. balneumq.
Tonſorem, tabulamq. calculosque,
Et paucos (ſed vt eligam) libellos,
Vnum, non nimium rudem, ſodalem,

Hæc

ræſta mihi, Rufe; vel Bitontis,
rmas tibi habe Neronianas.

In Maximum. XXXIX. 53.

ri liber. mentiris, Maxime; non vis.
fieri ſi vis, hac ratione potes.
eris, cænare foris ſi, Maxime, nolis:
entana tuam ſi domat vua ſitim:
ere potes miſeri chryſendeta Cinnæ;
ntentus noſtra ſi potes eſſe toga.
ibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
erior Partho viuere Rege potes.

Ad Sextum. XL. 55.

, Sexte, coli: volebam amare.
dum eſt tibi: quod iubes, coleris.
te colo, Sexte, non amabo.

In fictum diuitem. XLI. 57.

quem videtis greſſibus vagis lentum,
hyſtinatus media qui ſecat ſepta;
non lacernis Publius meus vincit,
pſe Codrus alpha penulatorum:
grex togatus ſequitur, & capillatus,
nſq. ſella, linteiſq. loriſque:
gnerauit ad modò Claudi menſam
cto nummis annulum, vnde cænaret.

In Zoilum. XLII. 58.

us pulchrè rides mea, Zoile, trita.
t hæc trita quidem, Zoile; ſed mea ſunt.

De Cœnatione mica. XLIII. 59.

vocor. quid ſim, cernis. Cænatio parua.
me Cæſareum proſpicis ecce tholum.
toros: pete vina: roſas cape; tingere nardo:
e, iubet mortis te meminiſſe Deus.

In Taurum. XLIV. 64.

modò cauſidicum, dū te modò rhetora fingis,
non decernis, Taure, quid eſſe velis;

Peleos

Peleos, & Priami tranſit, vel Neſtoris ætas,
Et fuerat ſerum iam tibi deſinere.
Incipe: tres vno perierunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur, fora litibus omnia feruent:
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſidicus.
Eia age, rumpe moras. quo te ſpectabimus vſque?
Dum, quid ſis, dubitas, iam potes eſſe nihil.

In *Saletanum*. XLV. 65.

Cur triſtiorem cernimus Saletanum?
An cauſſa leuis eſt? extuli, inquis, vxorem.
O grande fati crimen! ò grauem caſum!
Illa, illa diues mortua eſt Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidiſſet hoc tibi, Saletane.

In *Lalagen*. XLVI. 66.

Vnus de toto peccauerat orbe comarum
Annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quæ viderat, vlta eſt,
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.
Deſine iam, Lalage, triſtes ornare capillos;
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra notet, vel ſæua nouacula nudet,
Vt digna ſpeculo fiat imago tuo.

In *Poſtumum*. XLVII. 67.

Occurris quocunque loco mihi, Poſtume, clamas,
Protinus, & prima eſt hæc tua vox, quid agis?
Hoc, ſi me decies vna conueneris horâ,
Dicis. habes puto tu, Poſtume, nil quod agas.

Ad Olum. XLVIII. 68.

Quòd te nomine iam tuo ſaluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris eſſe contumacem.
Totis pilea ſarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,

e non habet; atque concupiſcit,
Reges dominiq. concupiſcunt.
m ſi potes, Ole, non habere,
gem potes, Ole, non habere.

In Claſsicum. XLIX. *69*.

um cænare foris te, Claſſice, dicis:
non mentiris, Claſſice, diſpeream.
quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire:
m cœnaret, erat triſtior ille, domi.
nen inuitus vadis, cur, Claſſice, vadis?
gor, ais. verum eſt: cogitur & Selius.
gat ad cœnam Melior te, Claſſice, rectam.
andia verba vbi ſunt? ſi vir es, ecce nega.

Ad Cæcilianum. L. *71*.

lidius nihil eſt te, Cæciliane. notaui,
quando ex noſtris diſticha pauca legis,
inus aut Marci recitas, aut ſcripta Catulli.
ec mihi das, tanquam deteriora legas.
ollata magis placeant mea? credimus illud.
alo tamen recites, Cæciliane, tua.

In Saufellum. LI. *74*.

tum togatis poſt & ante Saufellum,
nta reduci Regulus ſolet turba,
lta tonſum templa cùm reum miſit,
erne, cernis? inuidere nolito.
itatus iſte ſit, precor, tuus nunquam.
illi amicos, & greges togatorum
iculenus præſtat, & Fauentinus.

De leone. LII. *75*.

bera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
ſertamq. pati blandus in ora manum,
idicit pacem, ſubitò feritate reuerſa,
uanta nec in Libycis debuit eſſe iugis.
n duo de tenera puerilia corpora turba,
anguineam raſtris quæ renouabat humum,

Sæuus

Sæuus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit maius arena nefas.
Exclamare libet: crudelis, perfide, prædo,
A noſtra pueris parcere diſce lupa.

De Mario. LIII. 76.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit,
Cui nihil ipſe dabas. is tibi verba dedit.

In Coſconium. LIV. 77.

Coſconi, qui longa putas epigrammata noſtra,
Vtilis vngendis axibus eſſe potes.
Hac tu credideris longum ratione coloſſum;
Et puerum Bruti dixeris eſſe breuem.
Diſce, quod ignoras: Marſi, doctiq. Pedonis
Sæpe duplex vnum pagina tractat opus.
Non ſunt lõga, quibus nihil eſt quod demere poſſis:
Sed tu, Coſconi, diſticha longa facis.

Ad Cæcilianum. LV. 78.

Aeſtiuo ſerues vbi piſcem tempore, quæris?
In thermis ſerua, Cæciliane, tuis.

In Naſicam. LVI. 79.

Inuitas tunc me, cùm ſcis, Naſica, vocatum.
Excuſatum habeas me rogo: cœno domi.

De Fannio. LVII. 80.

Hoſtem cùm fugeret, ſe Fannius ipſe peremit.
Hic, rogo, non furor eſt, ne moriare mori?

In Zoilum. LVIII. 81.

Laxior hexaphoris tua ſit lectica licebit,
Cùm tamen hæc tua ſit, Zoile, ſandapila.

Ad Ponticum. LIX. 82.

Abſciſſa ſeruum quid fingis, Pontice, lingua?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Ad amicum. LX. 85.

Vimine clauſa leui niueæ cuſtodia coptæ,
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quòd æſtatis miſi tibi menſe Decembri,

Si

uereris ; raſam tu mihi mitte togam .

Ad Claſsicum . LXI. 86.

nec carmine glorior ſupino ,
am græcula quod recantat Echo ;
ćtat mihi luculentus Attis
n debilitate Galliambon ;
m , Claſsice , tam malus poëta .
i per graciles vias Petauri
m iubeas ſubire Ladam ?
eſt difficiles habere nugas :
us labor eſt ineptiarum .
: carmina circulis Palæmon :
is iuuat auribus placere .

In Mamercum . LXII. 88.

itas, & vis, Mamerce, poëta videri :
quid vis eſto , dummodo nil recites .

Ad Quinctilianum . LXIII. 90.

iliane , vagæ moderator ſumme iuuentæ,
ia Romanæ , Quinćtiliane , togæ ;
quòd propero pauper , nec inutilis annis ,
eniam : properat viuere nemo ſatis .
t hoc, patrios optat qui vincere cenſus ,
aq. immodicis arćtat imaginibus .
us , & nigros non indignantia fumos
a iuuant , & fons viuus , & herba rudis .
i verna ſatur : ſit non doćtiſſima coniux :
ox cum ſomno : ſit ſine lite dies .

Cæſarem Domitianum . LXIV. 91.

certa ſalus , terrarum gloria , Cæſar ,
ite quo magnos credimus eſſe Deos :
natis toties tibi lećta libellis
nuere oculos carmina noſtra tuos :
ortuna vetat fieri , permitte videri ,
orum genitor credar vt eſſe trium .
i diſplicui , fuerint ſolatia nobis :

Hæc

Hæc fuerint nobis præmia, ſi placui.

Ad vxorem. L X V. *92.*

Natorum mihi ius trium roganti
Muſarum pretium dedit mearum,
Solus qui poterat: valebis vxor.
Non debet domino perire munus.

Ad Regulum. L X V I. *93.*

Primus vbi eſt, inquis, cum ſit liber iſte ſecundus?
Quid faciam, ſi plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri ſi mauis, Regule, primum,
Vnum de titulo tollere iota potes.

M. VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATON.

LIBER III.

***Ad Lectorem. de libro Gallicano.* I.**

HOC tibi, quidquid id eſt, longinquis mittit ab oris
Gallia, Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortaſſe priorem.
Illa, vel hæc mea ſunt: quæ meliora putas?
Plus ſanè placeat, domina qui natus in vrbe eſt.
Debet enim Gallum vincere verna liber.

Ad

Ad librum ſuum. II.

ʼis fieri, libelle, munus?
tibi vindicem parare.
ram citò raptus in culinam,
las madida tegas papyro,
is, piperisq. ſis cucullus.
i fugis in ſinum? ſapiſti.
ıunc licet ambules perunctus,
tis gemino decens honore
uxurieris vmbilicis,
ırpura delicata velet,
o rubeat ſuperbus index,
ıdice nec Probum timeto.

Ad librum ſuum. III. 4.

ı vade, liber. ſi, veneris vnde, requiret;
iliæ dices de regione viæ.
bus in terris, qua ſimus in vrbe, rogabit;
ıeli referas me licet eſſe foro.
lim, quæret breuiter: tu multa fatere:
poterat vanæ tædia ferre togæ.
ando veniet, dicet; reſponde, poeta
rat: veniet, cùm citharœdus erit.

Ad eundem. IV. 5.

nmendari ſine me curſurus in vrbem,
ıe liber, multis? an ſatis vnus erit?
rit, mihi crede, ſatis, cui non eris hoſpes,
ıs, aſsiduum nomen in ore meo.
us hunc adeas, primiq. in limine tecti,
ıos tenuit Daphnis, nunc tenet ille lares)
coniux: quæ te manibusq. ſinuq.
ipiet, vel ſi puluerulentus eas.
ı ſeu pariter, ſiue hanc, illumue priorem
eris; hoc, dices, Marcus Auere iubet.
atis eſt. alios commendat epiſtola. peccat,
commendandum ſe putat eſſe ſuis.

Ad

Ad Marcellinum. V. 6.

Lux tibi poſt Idus numeratur tertia Maias,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licet dederit iucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

De ſportula. VI. 7.

Centum miſelli iam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium laſsi,
Quos diuidebat balneator elixus.
Quid cogitatis ò fames amicorum?
Regis ſuperbi ſportulæ receſſerunt.
Nihil ſtropharum eſt: iam ſalarium dandum eſt.

In Cinnam. VII. 9.

Verſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
Non ſcribit, cuius carmina nemo legit.

In Philomuſum. VIII. 10.

Conſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua; perq. omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm craſtina ſemper egeſtas,
Et vitijs eſſent danda diurna tuis:
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit:
Exhæredauit te, Philomuſe, pater.

In Fabullum. IX. 12.

Vnguentum fateor bonum dediſti
Conuiuis here: ſed nihil ſcidiſti.
Res ſalſa eſt bene olere, & eſurire.
Qui non cænat, & vngitur, Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

In Næuiam. X. 13.

Dum non vis leporem, dū non vis carpere mullum,
Et plus quàm patri, Næuia, parcis apro;
Accuſas, rumpisq. cocum, tamquam omnia cruda
Attulerit: nunquam ſic ego crudus ero.

De *Tucio*. XI. 14.

m petebat eſuritor Tucius,
ꝓfectus ex Hiſpania.
rrit illi ſportularum fabula:
ponte redijt Miluio.

In Cerdonem. XII. 16.

ladiatores, ſutorum regule, Cerdo;
odq. tibi tribuit ſubula, ſica rapit.
s es: nec enim faceres id ſobrius vnquam,
velles corio ludere, Cerdo, tuo.
i. ſatis eſt: ſed te, mihi crede, memento
ıc in pellicula, Cerdo, tenere tua.

In Maximum. XIII. 18.

xiſſe tuas queſta eſt præfatio fauces.
n te excuſaris, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore vrſæ. XIV. 19.

ma centenis oſtenditur vrſa columnis,
rnant fictæ quà Platanona feræ:
dum patulos alludens tentat hiatus
cher Hylas; teneram merſit in ora manum.
a ſed cæco ſcelerata latebat in ore;
ebatq. anima deteriore fera.
enſit puer eſſe dolos, niſi dente recepto,
n perit. ò facinus auſa quod vrſa fuit.

De *Canio*. XV. 20.

Muſa, quid agat Canius meus Rufus?
nne chartis tradit ille victuris
nda temporum acta Claudianorum?
æ Neroni falſus adſtruit ſcriptor?
mulatur improbi iocos Phœdri?
ıus elegis, an ſeuerus herois?
cothurnis horridus Sophocleis?
ioſus in ſchola poëtarum
é tinctos Attico ſales narrat?
ſi receſſit, porticum terit templi.

An ſpatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ Sole rurſus Europæ
Inter tepentes poſt meridiem buxos
Sedet, ambulatue liber acribus curis?
Titine thermis, an lauatur Agrippæ,
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æſtuantes iam profectus ad Baias
Piger Lucrino nauiculatur in ſtagno?
Vis ſcire quid agat Canius tuus? ridet.

In crudelem dominum. XVI. 21.

Proſcriptum famulus ſeruauit fronte notatus:
Non fuit hæc domini vita, ſed inuidia.

De Apicio. XVII. 22.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,
Sed adhuc ſupererat centies tibi laxum.
Hoc tu grauatus, ne famem & ſitim ferres,
Summa venenum potione duxiſti.
Nihil eſt, Apici, tibi guloſius factum.

In inuitatorem. XVIII. 23.

Omnia cum retro pueris opſonia tradas:
Cur non menſa tibi ponitur à pedibus?

Ad Fauſtinum. XIX. 25.

Si temperari balneum cupis feruens,
Fauſtine, quod vix Iulianus intraret;
Rogo, lauet vti rhetorem Sabineum.
Neronianas is refrigerat thermas.

In Candidum. XX. 26.

Prædia ſolus habes; & ſolus, Candide, nummos.
Aurea ſolus habes, myrrhina ſolus habes:
Maſſica ſolus habes, & Opimi cæcuba ſolus:
Et cor ſolus habes, ſolus & ingenium.
Omnia ſolus habes: hoc me puto velle negare:
Vxorem ſed habes, Candide, cum populo.

In Gallum. XXI. 27.

uam me reuocas; venias cum ſæpe vocatus.
ioſco, nullum ſi modò, Galle, vocas.
s alios: vitium eſt vtriuſque: quod? inquis.
mihi: cor non eſt: nec tibi, Galle, pudor.

In Neſtorem. XXII. 28.

ulam Mario grauiter miraris olere.
facis hoc: garris, Neſtor, in auriculam?

In Zoilum. XXIII. 29.

um geminâ compede dedicat catenas,
ne, tibi Zoilus: anulos priores.

Ad Gargilianum. XXIV. 30.

ula nulla datur: gratis conuiua recumbis.
: mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
ratione licet dicas te viuere ſumma:
òd viuis, nulla cum ratione facis.

Ad Rufinum. XXV. 31.

tibi, confiteor, diffuſi iugera campi,
baniq. tenent prædia multa Lares:
uit dominæ numeroſus debitor arcæ,
tentatq. tuas aurea menſa dapes:
ſſe tamen noli, Rufine, minores:
is habuit Didymus; plus Philomelus habet.

Ad Chionen. XXVI. 34.

a tuo cur ſis, indignaq; nomine, dicam:
gida es; & nigra es: non es, & es Chione.

De piſcibus ſculptis. XXVII. 35.

Phidiacæ toreuma clarum,
s adſpicis: adde aquam, natabunt.

In Fabianum. XXVIII. 36.

nouus, & nuper factus tibi præſtat amicus,
oc præſtare iubes me, Fabiane, tibi:
idus vt primo ſemper te mane ſalutem,
mediumq. trahat me tua ſella lutum:
s vt in thermas decima, vel ſerius, hora

Te ſequar : Agrippæ cum lauer ipſe lacu.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decembres,
Vt ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, toga, tritaque, meaque,
Vt nondum credas me meruiſſe rudem?

In iraſcentes amicos. XXIX. 37.

Iraſci tantùm felices noſtis amici.
Non bellè facitis. ſed iuuat hoc facere.

Ad Sextum. XXX. 38.

Quæ te cauſſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer.
Cauſſas, inquis, agam Cicerone diſertius ipſo:
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſſas, & Ciuis: vtrumque
Noras: ſed neutri penſio tota fuit.
Si nihil hinc veniet, pangentur carmina nobis:
Audieris; dices eſſe Maronis opus.
Inſanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi, Naſones, Virgiliosq. vides.
Atria magna colam. vix tres, aut quatuor iſtà
Res aluit: pallet cetera turba fame.
Quid faciam? ſuade. nam certum eſt viuere Romæ.
Si bonus es, caſu viuere, Sexte, potes.

In Theleſinum. XXXI. 40.

Mutua quòd nobis ter quinquagena dediſti
Ex opibus tantis, quas grauis arca premit:
Eſſe tibi magnus, Theleſine, videris amicus.
Tu magnus, quòd das: immo ego, quòd recipis.

De lacerta cælata. XXXII. 41.

Inſerta phialæ, Mentoris manu ducta,
Lacerta viuit: & timetur argentum.

In Lentinum. XXXIII. 43.

Mentiris iuuenem tinctis, Lentine, capillis:
Tam ſubito coruus, qui modo cycnus eras.
Non omnes fallis. ſcit te Proſerpina canum:
Perſo-

ſonam capiti detrahet illa tuo .

In Ligurinum. XXXIV. 44.

urrit tibi nemo quòd libenter ,
d , quacunque venis , fuga eſt , & ingens
a te , Ligurine , ſolitudo ;
d ſit ſcire cupis ? nimis poëta es .
valde vitium periculoſum eſt .
tigris catulis citata raptis ,
dipſas medio peruſta Sole ,
ſic ſcorpius improbus timetur .
n tantos, rogo, quis ferat labores ?
anti legis , & legis ſedenti :
ermas fugio ; ſonas ad aurem .
nam peto; non licet natare .
enam propero ; tenes euntem .
enam ſedeo ; fugas ſedentem .
as dormio ; ſuſcitas iacentem .
quantum facias mali , videre ?
iuſtus, probus, innocens timeris .

De eodem . XXXV. 45.

erit an menſas Phœbus , cenamq. Thyeſtæ
noro : fugimus nos , Ligurine, tuam .
quidem lauta eſt,dapibuſq. inſtructa ſuperbis:
d nihil omnino , te recitante , placet .
mihi ponas rhombum, mullumue bilibrem:
ec volo boletos ; oſtrea nolo : tace .

Ad Candidum XXXVI. 46.

is à nobis operam ſine fine togatam :
on eo ; libertum ſed tibi mitto meum.
eſt, inquis, idem : multò plus eſſe probabo.
ix ego lecticam ſubſequor : ille feret.
rbam incideris , cunctos umbone repellet:
ualidum eſt nobis , ingenuumq. latus.
llibet in cauſis narraueris , ipſe tacebo:
; tibi ter geminum mugiet ille ſophos .

Lis erit; ingenti faciet conuicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi:
Ergo nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

De *Baſſo*. XXXVII. 47.

Capena grandi porta quà pluit gutta,
Phrygiæq. matris Almo quà lauat ferrum,
Horatiorum quà viret ſacer campus,
Et quà puſilli feruet Herculis fanum,
Fauſtine, plena Baſſus ibat in rheda,
Omnes beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et vtrumque porrum, ſeſsileſq. lactucas,
Pigroq. ventri non inutiles betas:
Illic coronam pinguibus grauem turdis,
Leporemq. læſum Gallici canis dente,
Nondumq. victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam;
Sed tuta feno curſor oua portabat.
Romam petebat Baſſus: imò rus ibat.

De *Ollo*. XXXVIII. 48.

Pauperis extruxit cellam; ſed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

In *Inuitatorem* XXXIX. 49.

Veientana mihi miſces; tibi Maſſica potas:
Olfacere hæc malo pocula, quàm bibere.

In *Ligurinum*. XL. 50.

Hæc tibi, non alia eſt ad cœnam cauſa vocandi,
Verſiculos recites vt, Ligurine, tuos.
Depoſui ſoleas. affertur protinus ingens
Inter lactucas, oxygarumq. liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur.
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas, & quintum denique librum.
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.

Quod

od ſi non ſcombris ſcelerata poemata donesſ;
œnabis ſolus iam, Ligurine, domi.

Ad Tongilianum. XLI. 52.

ota domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis:
bſtulit hanc nimium caſus in vrbe frequens.
latum eſt decies, rogo non potes ipſe videri
ncendiſſe tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam. XLII. 55.

od quacumque venis Coſmũ migrare putamus,
t fluere excuſſo cinnama fuſa vitro;
lo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.
ic puto poſſe meum, ſic bene olere canem.

De ciſterna Rauennate. XLIII. 56.

ciſterna mihi, quàm vinea, mala Rauennæ:
Cùm poſsim multò vendere pluris aquam.

De Caupone. XLIV. 57.

lidus impoſuit nuper mihi caupo Rauennæ:
Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

De villa Fauſtini ad Baſſum. XLV. 58.

ana noſtri villa, Baſſe, Fauſtini
n otioſis ordinata myrtetis,
luaq. platano, tonſiliq. buxeto,
rata lati ſpatia detinet campi:
l rure vero, barbaroq. lætatur.
c farta premitur angulo Ceres omni,
multa fragrat teſta ſenibus autumnis.
: poſt Nouembres, imminente iam bruma,
as putator horridus refert vuas.
ces in alta valle mugiunt tauri,
ılusq. inermi fronte prurit in pugnam.
gatur omnis turba ſordidæ cortis,
gutus anſer, gemmeiq. pauones,
menq. debet quæ rubentibus pennis,
ıcta perdix, Numidicæq guttatæ,
mpiorum phaſiana Colchorum,

Sonaatq; turres plauſibus columbarum.
Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur,
Auidi ſequuntur villicæ ſinum porci,
Matremq. plenam mollis agnus expectat.
Cingunt ſerenum lactei focum vernæ,
Et larga feſtos lucet ad lares ſilua.
Non ſegnis albo pallet otio caupo:
Nec perdit oleum lubricus palæſtrita:
Sed tendit auidis rete ſubdolum turdis,
Tremulaue captum linea trahit piſcem,
Aut impeditam caſsibus refert damam.
Exercet hilares facilis hortus vmbellas;
Et pædagogo non iubente, laſciui
Parere gaudent villico capillati,
Et delicatus opere fruitur Eunuchus:
Nec venit inanis ruſticus ſalutator.
Fert ille cer's cana cum ſuis mella,
Meramq. lactis Saſsinate de ſilua.
Somniculoſos ille porrigit glires,
Hic vagientem matris hiſpidæ fœtum,
Alius coactos non amare capones.
Et dona matrum vimineo ferunt texto
Grandes proborum virgines colonorum.
Facto vocatur lætus opere vicinus;
Nec auara ſeruat craſtinas dapes menſa.
Veſcuntur omnes: ebrioq. non nouit
Satur miniſter inuidere conuiuæ.
At tu ſub vrbe poſsides famem mundam,
Et turre ab alta proſpicis meras laurus,
Furemq. Priapo non timente ſecurus.
Et vinitorem farre paſcis vrbano,
Pictamq. portas otioſus ad villam
Olus, oua, pullos, poma, caſeum, muſtum.
Rus hoc vocari debet, an domus longe?

De

De ſutore, & fullone. XLVI. 59.

or Cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus:
ullo dedit Mutinæ: nunc vbi, caupo, dabis?

In Ponticum. XLVII. 60.

n vocor ad cœnam, non tam venalis, vt antè,
Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
rea tu ſumis ſtagno ſaturata Lucrino:
umitur inciſo mytilus ore mihi.
t tibi boleti: fungos ego ſumo ſuillos.
es tibi cum rhombo eſt: at mihi cum ſparulo.
eus immodicis turtur te clunibus implet:
onitur in cauea mortua pica mihi.
ſine te cœno, cùm tecum, Pontice, cœnem?
portula quod non eſt, proſit; edamus idem.

In Cinnam. XLVIII. 61.

nihil dicis quicquid petis, improbe Cinna:
i nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.

In Quinctum. XLIX. 62

tenis quod emis pueros, & ſæpe ducentis:
uòd ſub rege Numa condita vina bibis:
ou conſtat decies tibi non ſpecioſa ſupellex:
ibra quòd argenti millia quinque rapit:
ea quòd fundi pretio carruca paratur:
uòd pluris nulli eſt, quam domus empta tibi;
animo magno credis te, Quincte, parare?
alleris: hæc animus, Quincte, puſillus emit.

In Cotilum. L. 63.

ile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi.
udio: ſed quid ſit, dic mihi, bellus homo?
us homo eſt, flexo qui digerit ordine crines:
alſama qui ſemper, cinnama ſemper olet:
tica qui Nili, qui Gaditana ſuſurrat:
ui mouet in varios brachia volſa modos:
r femineas tota qui luce cathedras
eſidet, atque aliqua ſemper in aure ſonat:

Qui

Qui legit hinc illinc miſſas, ſcribitq. tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti.
Quid narras? hoc eſt, hoc eſt homo, Cotile, bellus?
Res pertricoſa eſt, Cotile, bellus homo.

Ad Caſſianam. L I. 64.

Sirenas hilarem nauigantium pœnam,
Blandasq. mortes, gaudiumq. crudele,
Quas nemo quondam deſerebat auditas,
Fallax Vlyſſes dicitur reliquiſſe.
Non miror illud, Caſsiane, mirarer,
Si fabulantem Canium reliquiſſet.

In M. Antonium. L I I. 65.

Par ſcelus admiſit Pharijs Antonius armis:
Abſcidit vultus enſis vterque ſacros.
Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos;
Hoc tibi, Roma, caput cùm loquereris, erat.
Antoni tamen eſt peior, quàm cauſſa Photini:
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.

De pigris nautis. L I I I. 66.

Ceſſatis pueri, nihilq. noſtis:
Veterno, reſinaq. pigriores:
Quorum per vada tarda nauigantes,
Lentos figitis ad celeuma remos.
Iam prono Phaetonte ſudat Aethon,
Exarſitq. dies; & hora laſſos
Interiungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per vndas
Tuta luditis otium carina.
Non nautas puto vos, ſed argonautas.

In Bæticum. L I V. 77.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus:
Nec lepus eſt vnquam, nec tibi gratus aper.
Nec te liba iuuant, nec ſectæ quadra placentæ:
Nec Libye mittit, nec tibi Phaſis aues.
Capparin, & putri cepas alece natantes,

Et pulpam dubio de petaſone voras.
Teq. iuuant gerres, & pelle melandrya cana:
Reſinata bibis vina, falerna fugis.
Neſcio quod ſtomachi vitium ſecretius eſſe
Suſpicor. vt quid enim, Bætice, σαπροφαγεῖς?

Ad Paullinum. LV. 78.

Minxiſti currente ſemel, Paulline, carina:
Meiere vis iterum? iam Palinurus eris.

In Zoilum. LVI. 82.

onuiua quiſquis Zoili poteſt eſſe,
ummenianas cœnet inter vxores,
urtaq. Ledæ ſobrius bibat teſta.
oc eſſe leuius, puriusq. contendo.
acet occupato galbanatus in lecto:
ubitisq. trudit hinc, & inde conuiuas,
Fultus oſtro, ſericisq. puluinis:
igatq. muſcas myrtea puer virga,
æſtuanti tenue ventilat frigus.
: ille retro flexus ad pedum turbam,
ter catellas anſerum exta lambentes
rtitur apri glandulas palæſtritis.
gurumq. nobis ſaxa cum miniſtrentur,
l cocta fumis muſta Maſsilianis,
pimianum morionibus nectar
yſtallinisq. myrrhinisq. propinat.
otunce multo deinde perditus ſtertit.
os accubamus, & ſilentium rhonchis
æſtare iuſsi, nutibus propinamus.

In Vetuſtinam. LVII. 93.

m tibi trecenti Conſules, Vetuſtina,
tres capilli, quatuorq. ſint dentes,
ctus cicadæ, cruſculumq. formicæ:
goſiorem cùm geras ſtola frontem:
n comparata rictibus tuis ora
iacus habeat crocodilus anguſta,

Meliusq.

Meliúsq. ranæ garriant Rauennates ,
Et Adrianus dulcius culex cantet ,
Videasq. quantum noctuæ vident mane ,
Et illud oleas , quod viri capellarum :
Cùm bruma menſem ſit tibi per Auguſtum ,
Regelare nec te peſtilentia poſsit ;
Gaudes ducentas nuptum ire poſt mortes ,
Virumq. demens cineribus tuis quæris.
Quis coniugem, quis te vocabit vxorem ,
Philomelus auiam quam vocauerat nuper ?

In Rufum. LVIII. *94*.

Eſſe negas coctum leporem, poſcisq. flagella .
Mauis , Rufe, cocum ſcindere , quàm leporem .

In Næuolum. LIX. *95*.

Nunquam dicis, Aue : ſed reddis, Næuole, ſemper.
Quod prior & Curius dicere ſæpe ſolet .
Cur hoc expectas à me ? rogo , Næuole , dicas .
Nam puto nec melior , Næuole , nec prior es .
Præmia laudato tribuit mihi Cæſar vterque :
Natorumq. dedit iura paterna trium .
Ore legor multo , notumq. per oppida nomen
Non expectato dat mihi fama rogo .
Eſt & in hoc aliquid : vidit me Roma tribunum ,
Et ſedeo , quà te ſuſcitat Oceanus .
Quot mihi Cæſareo facti ſunt munere ciues ,
Nec famulos totidem ſuſpicor eſſe tibi .

Ad Cerdonem. LX. *99*.

Iraſci noſtro non debes , Cerdo , libello :
Ars tua , non vita eſt carmine læſa meo .
Innocuos permitte ſales . cur ludere nobis
Non liceat, licuit ſi iugulare tibi ?

Ad Rufum. LXI. 100.

-rem ſ:xta tibi, Rufe, remiſimus hora;
-mina quem madidum noſtra tuliſſe reor.
-ous immodicis cœlum nam ſorte ruebat.
aliter mitti debuit iſte liber.

VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATON.
LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CAESARIS alma dies, & luce ſacratior illa,
Conſcia Dictæū qua tulit Ida Iouem,
Longa precor, Pylioq. veni numeroſior æuo:
-per & hoc vultu, vel meliore nite.
-at Albano Tritonida cultus in auro,
- manus tantas plurima quercus eat.
-lat ingenti redeuntia ſecula luſtro,
-æ Romuleus ſacra Terentus habet.
quidem, Superi, petimus, ſed debita terris.
-anto quæ ſint improba vota Deo?

De Horatio. II.

-bat modò ſolus inter omnes

Nigris

Nigris munus Horatius lacernis.
Cùm plebs, & minor ordo, maximusq.
Sancto cum Duce candidus ſederet,
Toto nix cecidit repentè cœlo:
Albis ſpectat Horatius lacernis.

De niuibus. III.

Aſpice, quàm denſum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæſaris, inq. ſinus.
Indulget tamen ille Ioui: nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Bootæ,
Et madidis Helicen diſſimulare comis.
Qui ſiccis laſciuit aquis, & ab æthere ludit,
Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe niues.

In Baſſam. IV.

Quod ſiccæ redolet palus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod Albularum,
Piſcinæ vetus aura quod marinæ,
Laſsi bardiacus quod euocati,
Quod bis murice vellus inquinatum,
Quod ieiunia Sabbatariorum,
Mæſtorum quod anhelitus reorum,
Quod ſpurcæ moriens lucerna Ledæ,
Quod ceromata fæce de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Malles, quàm quod oles, olere, Baſſa.

Ad Fabianum. V.

Vir bonus, & pauper, linguaq. & pectore verus,
Quid tibi vis, Vrbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec comiſſator haberi,
Nec pauidos triſti voce citare reos.
Vendere nec vanos circa palatia fumos:
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.
Vnde miſer viues, homo fidus, certus amicus?
Hoc nihil eſt, nunquam ſic Philomelus erit.

In Maſſilianum. VI.

virgine caſtior pudica,
tis teneræ cupis videri,
s improbior, Maſſiliane,
qui compoſitos metro Tibulli
læ recitat domo libellos.

Ad Euphemum. VII.

ſalutantes, atque altera continet hora:
rcet raucos tertia cauſidicos.
ıctam varios extendit Roma labores,
a, quies laſſis, ſeptima, finis erit.
in nonam nitidis octaua palæſtris:
erat extructos frangere nona toros.
libellorum decima eſt, Eupheme, meorum
perat ambroſias cùm tua cura dapes,
us æthereo laxatur nectare Cæſar;
entiq. tenet pocula parca manu.
dmitte iocos; greſſu timet ire licenti
matutinum noſtra Thalia Iouem.

Ad Fauſtinum. VIII.

uus eſt, neq; adhuc raſa mihi frõte libellus,
ina dum tangi non bene, ſicca timet:
r: & caro perfer leue munus amico,
meruit nugas primus habere meas.
, ſed inſtructum comitetur pumice librum
ngia: muneribus conuenit illa meis.
oſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
endare iocos: vna litura poteſt.

In Antonium Saturninum. IX.

imium vano tumefactus nomine gaudes,
aturninum te pudet eſſe, miſer?
Parrhaſia mouiſti bella ſub vrſa,
alia quæ Phariæ coniugis arma tulit.
erat adeò fatum tibi nominis huius,
uit Actiaci quod grauis ira freti?

An ſibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus; & Arctois plus licuiſſet aquis?
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis,
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

De nuptijs Pudentis & Claudia. X. 13.

Claudia, Ruſe, meo, nubit peregrina Pudenti:
Macte eſto tædis, ò Hymenæe, tuis.
Tam bene rara ſua miſcentur cinnama nardo:
Maſsica Theſeis tam bene vina fauis.
Nec melius teneris iunguntur vitibus vlmi;
Nec plus lotos aquas, littora myrtus amat.
Candida perpetuo reſide, Concordia, lecto;
Tamq. pari ſemper ſit Venus æqua iugo.
Diligat ipſa ſenem quondam: ſed & illa marito,
Tunc quoque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Silium. XI. 14.

Sili, Caſtalidum decus ſororum,
Qui periuria barbari furoris,
Ingenti premis ore: perfidosq.
Faſtus Hannibalis, leuesq. Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paulùm ſepoſita ſeueritate,
Dum blanda vagus alea December
Incertis ſonat hinc & hinc fritillis,
Et ludit rota nequiore talo,
Noſtris ocia commoda Camœnis.
Nec torua lege fronte, ſed remiſſa
Laſciuis madidos iocis libellos.
Sic forſan tener auſus eſt Catullus
Magno mittere paſſerem Maroni.

Ad Cæcilianum. XII. 15.

Mille tibi nummos heſterna nocte roganti
In ſex aut ſeptem, Cæciliane, dies,
Non habeo, dixi: ſed tu cauſſatus amici
Aduentum, lancem, paucaq. vaſa rogas.

Stul-

s, an ſtultum me credis, amice? ne qui
tibi nummos, millia quinque dabo?

puero, ſtillicidio iugulato. XIII. 18.

ina pluit Vipſanis porta columnis,
det aſſiduo lubricus imbre lapis;
um pueri, qui roſcida templa ſubibat,
lit hiberno prægrauis vnda gelu.
peregiſſet miſeri crudelia fata,
t in calido vulnere mucro tener.
n ſæua ſibi voluit fortuna licere?
bi mors non eſt, ſi iugulatis aquæ?

De endromide. XIV. 19.

bi Sequanicæ pinguem textricis alumnam,
Lacedæmonium barbara nomen habet,
, ſed gelido non aſpernanda Decembri,
peregrinam mittimus endromida.
tum ceroma teris, tepidumve trigona;
harpaſta manu puluerulenta rapis;
ſeu laxi partiris pondera follis;
euem curſu vincere quæris Atham.
lidos intret penetrabile frigus in artus:
grauis ſubita te premat Iris aqua.
ventos hoc munere tectus, & imbres,
ſic in Tyria ſindone tutus eris.

De Cærelia, & Gellia. XV. 20.

e vetulam, cùm ſit Cærelia pupa:
m ſe dicit Gellia, cùm ſit anus.
ec hanc poſſis: poſsis, Coline, nec illam;
ra ridicula eſt, altera putidula.

De Selio. XVI. 21.

eſſe Deos, inane cœlum
at Selius; probatque, quod ſe
, dum negat hæc, videt beatum

Ad Thaliam. XVII. 23.

lenta nimis, diuq. quæris,

Quis primus tibi, quisve ſit ſecundus,
Gratum quisve epigramma comparabit;
Palmam Callimachus, Thalia, de ſe
Facundo dedit ipſe Brutiano.
Qui ſi Cecropio ſatur lepore,
Romanæ ſale luſerit Mineruæ;
Illi me facias, precor, ſecundum.

Ad Fabianum. XVIII. 24.

Omnes, quas habuit, Fabiane, Lycoris amicas
  Extulit: vxori fiat amica meæ.

De *litoribus Altini.* XIX. 25.

Aemula Baianis Altini litora villis,
  Et Phaëtontei conſcia ſilua rogi;
Quæq. Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
  Nupſit, ad Euganeos ſola puella lacus;
Et tu Ledæo felix Aquileia Timauo,
  Hic vbi ſeptenas Cyllarus haurit aquas;
Vos eritis noſtræ portus, requiesq. ſenectæ,
  Si iuris fuerint otia noſtra ſui.

Ad Poſtumum. XX. 26.

Quod te mane domi toto non vidimus anno,
  Vis dicam quantum, Poſtume, perdiderim?
Tricenos, puto, bis; vicenos ter, puto, nummos.
  Ignoſces: togulam, Poſtume, pluris emo.

Ad Auguſtum. XXI. 27.

Sæpe meos laudare ſoles, Auguſte, libellos.
  Inuidus ecce negat: non minus ergo ſoles.
Quid, quòd honorato non ſola voce dediſti,
  Non alius poterat quæ dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit liuidus vngues.
  Da, Cæſar tantò tu magis; vt doleat.

Ad Pudentem. XXII. 29.

Obſtat, chare Pudens, noſtris ſua turba libellis:
  Lectoremq frequens laſſat, & implet opus.
Rara iuuant: primis ſic maior gratia pomis:

Hiber-

ernæ pretium ſic meruere roſæ.
s in libro memoratur Perſius vno,
àm leuis in tota Marſus Amazonide.
oque de noſtris releges quæcunque libellis,
e puta ſolum : ſic tibi pluris ero.

Ad piſcatorem. XXIII. 30.

io procul à lacu monemus
tor, fuge; ne nocens recedas.
s piſcibus hæ natantur vndæ,
iorunt dominum, manumq. lambunt
, qua nihil eſt in orbe maius.
quòd nomen hábent? & ad magiſtri
ni quiſque ſui venit citatus?
quondam Libys impius profundo,
prædam calamo tremente ducit,
s luminibus, repentè cæcus
am non potuit videre piſcem.
nc ſacrilegos peroſus hamos,
iós ſedet ad lacus rogator.
dum potes, innocens recede,
ſimplicibus cibis in vndas:
ſces venerare dedicatos.

Ad Hippodamum. XXIV. 31.

l cupis in noſtris dicique, legiq. libellis,
non nullus honos creditur eſſe tibi;
aleam, ſi non res eſt gratiſsima nobis;
volo te chartis inſeruiſſe meis.
u nomen habes auerſo fonte Sororum
poſitum, mater quod tibi dura dedit.
l nec Melpomene, quod nec Polyhymnia poſ-
ec pia cum Phœbo dicere Calliope. (ſit,
aliquod gratum Muſis tibi nomen adoptes.
on ſemper bellè dicitur, Hippodamus.

De ape electro incluſa. XXV. 32.

tet, & lucet Phaëtontide condita gutta.

Vt videatur apis nectare clauſa ſuo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum ;
Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

Ad Soſibianum. XXVI. 33.

Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris,
Emittis quare, Soſibiane, nihil?
Edent hæredes, inquis, mea carmina. quando?
Tempus erat iam te, Soſibiane, legi.

Ad Attalum. XXVII. 34.

Sordida cùm tibi ſit, verum tamen, Attale, dicit
Quiſquis te niueam dicit habere togam.

De pugna Damarum. XXVIII. 35.

Frontibus aduerſis molles concurrere damas
Vidimus: & fati ſorte iacere pari.
Spectauere canes prædam: ſtupuitq. ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Vnde leues animi tanto caluere furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidere viri.

Ad Olum. XXIX. 36.

Cana eſt barba tibi:nigra eſt coma.tingere barbã
Non potes, hæc cauſa eſt:ſed potes,Ole,comam.

Ad Afrum. XXX. 37.

Centum Coracinus, & ducenta Mancinus,
Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,
Decies Sabinus, alterumq. Serranus.
Ex inſulis, fundisq. tricies ſoldum,
Ex pecore redeunt ter ducenta Parmenſi.
Totis diebus, Afer, hoc mihi narras:
Et teneo melius iſta quàm meum nomen.
Numeres oportet aliquid, vt pati poſſim:
Quotidianam refice nauſeam nummis.
Audire gratis, Afer, iſta non poſſum.

Ad Charinum. XXXI. 39.

Argenti genus omne comparaſti,
Et ſolus veteres Myronis artes,

Solus

s Praxitelis manus, Scopæque,
s Phidiaci toreuma cæli ,
s Mentoreos habes labores .
deſunt tibi vera Glaniana ,
quæ Callaico linuntur auro ,
menſis anaglypta de paternis .
entum tamen inter omne , miror
re non habeas , Charine , purum .

Ad Poſtumum. XXXII. 40.

ia Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto ,
t docti Senecæ ter numeranda domus,
tulimus tantis ſolum te, Poſtume , regnis:
auper eras , & eques ; ſed mihi Conſul eras .
um ter denas numeraui , Poſtume, brumas :
ommunis nobis lectus , & vnus erat .
donare potes, iam perdere , plenus honorum,
argus opum : expecto , Poſtume , quid facias .
facis : & ſerũ eſt alium mihi quærere Regem.
Ioc , fortuna, placet ? Poſtumus impoſuit .

In male recitantem . XXXIII. 41.

id recitaturus circundas vellera collo ?
Conueniunt noſtris auribus iſta magis .

De Veſuuio monte. XXXIV. 44.

c eſt pampineis viridis modò Veſuius vmbris :
Preſſerat hic madidos nobilis vua lacus .
c iuga,quàm Nyſæ colles,plus Bacchus amauit:
Hoc nuper Satyri monte dedere choros .
c Veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi :
Hic locus Herculeo nomine clarus erat .
ncta iacent flammis , & triſti merſa fauilla :
Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi .

Ad Phœbum. XXXV. 45.

c tibi pro nato plena dat lætus acerra,
Phœbe , Palatinus munera Parthenius.
, qui prima nouo ſignat quinquennia luſtro ,

Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Facta rata vota patris: ſic te tua diligat vxor,
Gaudeat & certa virginitate Soror.
Perpetuo ſic flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quàm tibi Phœbe, comæ.

De *Sabello*. XXXVI. 46.

Saturnalia diuitem Sabellum
Fecerunt. meritò tumet Sabellus:
Nec quenquam putat eſſe, prædicatq.
Inter cauſidicos beatiorem.
Hos faſtus, animosq. dat Sabello
Farris ſemodius, fabæq. freſæ,
Et turis, piperisq. tres ſelibræ,
Et lucanica ventre cum faliſco,
Et nigri Syra defruti lagena,
Et ficus Libyca gelata teſta,
Cum bulbis, cochleisq. caſeoque.
Piceno quoque venit à cliente
Parcæ ciſtula non capax oliuæ,
Et craſſo figuli polita cælo
Septenaria ſynthefis Sagunti,
Hiſpanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clauo.
Saturnalia fructuoſiora
Annis non habuit decem Sabellus.

De *Phaëtonte*. XXXVII. 47.

Encauſtus Phaëton tabula depictus in hac eſt.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëtonta facis?

Ad Flaccum. XXXVIII. 49.

Neſcis, crede mihi, quid ſint epigrammata Flacce:
Qui tantùm luſus illa, iocosq putas.
Ille magis ludit, qui ſcribit prandia ſæui
Tereos; aut cœnam, crude Thyeſta, tuam.
Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oues.

ſtris procul eſt omnis veſica libellis:
ıſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet.
ramen laudant omnes, mirantur, adorınt.
nfiteor: laudant illa, ſed iſta legunt.

Ad Cæcilianum. XXXIX. 51.

tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
genti latè vectus es hexaphoro.
quam bis decies tribuit Dea cæca, ſinumq.
ıperunt nummi; factus es, ecce, pedes.
tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
j reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

In Aedilum. XL. 52.

ari iunctis niſi deſinis, Aedile, capris;
ıi modò ficus eras, iam caprificus eris.

Ad Coſmum. XLI. 53.

:, quem ſæpè vides inter penetralia noſtræ
llados, & templi limina, Coſme, noui
baculo, peraq. ſenem; cui cana, putriſq.
ıt coma, & in pectus ſordida barba cadit;
a quem nudi tegit vxor abolla grabati,
ıiq. datis latrat obuia turba cibis:
ɔutas Cynicum, deceptus imagine falſa.
ɔn eſt hic Cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

Ad Colinum. XLII. 54.

i Tarpeias licuit contingere quercus,
meritas prima cingere fronde comas;
pis, vtaris totis, Coline, diebus:
tremumq. tibi ſemper adeſſe putes.
ficas nulli tres exorare puellas
ntigit: obſeruant, quem ſtatuere diem.
tior Criſpo, Thraſea conſtantior ipſo,
urior & nitido ſis Meliore licet;
dicit penſo Lacheſis, fuſoſq. Sororum
plicat: & ſemper de tribus vna necat.

Ad Lucium. XLIII. 55.

Luci gloria temporum tuorum,
Qui Caium veterem, Tagumq. noſtrum
Arpis cedere non ſinis diſertis:
Argiuas generatus inter vrbes
Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
Aut claram Rhodon, aut libidinoſæ
Ledæas Lacedæmonis palæſtras:
Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
Noſtræ nomina duriora terræ
Grato non pudeat referre verſu:
Sæuo Bilbilin optimam metallo,
Quæ vincit Chalybasque, Noricos que,
Et ferro Plateam ſuo ſonantem:
Quam fluctu tenui, ſed inquieto
Armorum Salo temperator ambit:
Tutelamq. chorosq. Rixamarum,
Et conuiuia feſta Carduarum,
Et textis Peteron roſis rubentem,
Atque antiqua patrum theatra Rigas,
Et certos iaculo leui Silaos,
Turgentisq. lacus, Petuſiæque,
Et paruæ vada pura Vetoniſſe,
Et ſanctum Baradonis ilicetum,
Per qua vel piger ambulet viator:
Et quod fortibus excolit iuuencis,
Curuæ Manlius arua Matineſſæ.
Hæc tam ruſtica, delicate lector,
Rides nomina? rideas licebit:
Hæc tam ruſtica malo, quàm Britannos.

In Gargilianum. XLIV. 56.

Munera quòd ſenibus, viduisq. ingentia mittis;
Vis te munificum, Gargiliane, vocem.
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius vno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.

Sic

uidis fallax indulget piſcibus hamus;
allida ſic ſtultas decipit eſca feras.
d ſit largiri, quid ſit donare, docebo
neſcis; dona, Gargiliane, mihi.

Ad Fauſtiuum. XLV. 57.

n nos blanda tenent laſciui ſtagna Lucrini,
t quæ pumiceis fontibus antra calent;
colis Argiui regnum, Fauſtine, coloni,
uo te bis decimus ducit ab vrbe lapis.
rida, ſed feruent Nemeæi pectora monſtri;
ec ſatis eſt Baias igne calere ſuo.
o ſacri fontes, & litora ſacra valete,
Nympharum pariter, Nereidumq. domus.
rculeos colles gelida vos vincite bruma:
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Gallam. XLVI. 58.

tenebris luges amiſſum, Galla, maritum:
Iàm plorare pudet te, puto, Galla, virum.

De vipera electro incluſa XLVII. 59.

ntibus Heliadum ramis dum vipera ſerpit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gemma feram,
æ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit vincta repente gelu.
tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulcro,
Vipera ſi tumulo nobiliore iacet.

De Curiatio. XLVIII. 60.

dea ſolſtitio, Pæſtanaq. rura petantur,
Quique Cleonæo ſidere feruet ager;
m Tiburtinas damnet Curiatius auras,
Inter laudatas ad Styga miſſus aquas.
llo fato loco poſſis excludere: cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

In Mancinum. XLIX. 61.

naſſe amicum tibi ducenta, Mancine,
uper ſuperbo lætus ore iactaſti.

Quartus

Quartus dies eſt, in ſchola poetarum
Dum fabulamur, millibus decem dixti
Emptas lacernas munus eſſe Pompillæ:
Sardonychas auro, lineisq. ter cinctum,
Duasq. ſimiles fluctibus maris gemmas
Dediſſe Baſſam, Cæliamq. iuraſti.
Herè, de theatro Pollione cantante,
Cùm ſubitò abires, dum fugis, loquebaris
Hæreditatis tibi trecenta veniſſe:
Et mane centum, & poſt meridiem centum.
Quid tibi ſodales fecimus mali tantum?
Miſerere iam, crudelis, & ſile tandem.
Aut ſi tacere lingua non poteſt iſta,
Aliquando narra quod velimus audire.

De *Lycori*. L. *61*.

Tibur in Herculeum migrauit nigra Lycoris,
Omnia dum fieri candida credit ibi.

De *Carelia*. LI. *63*.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Baias,
Occidit inſani crimine merſa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monſtra Neroni
Nec quondam iuſſæ præſtiteratis aquæ.

De hortis Martialis. LII. *64*.

Tulli, iugera pauca Martialis
Hortis Heſperidum beatiora
Longo Ianiculi iugo recumbunt.
Lati collibus imminent receſſus:
Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur ſereniore:
Et curuas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admouentur aſtris
Celſæ culmina delicata villæ.
Hinc ſeptem dominos videre montes,
Et totam licet æſtimare Romam;

Albanos

nos quoque, Tuſculosq. colles,
odcunque iacet ſub vrbe frigus,
ıas veteres, breuesq. Rubras,
uod virgineo cruore gaudet,
pomiferum nemus Perennæ.
Flaminiæ, Salariæq.
ator patet, eſſedo tacente,
lando rota ſit moleſta ſomno;
n nec rumpere nauticum celeuma,
clamor valet helciariorum.
ſit tam propè Miluius, ſacrumq.
æ per Tiberim volent carinæ.
rus (ſeu potius domus vocanda eſt)
mendat dominus: tuam putabis:
non inuida, tamq. liberalis,
comi patet hoſpitalitate.
las Alcinoi pios Penates,
facti modò diuitis Molorchi.
nunc, omnia parua qui putatis,
teno gelidum ligone Tibur,
Præneſte domate: pendulamq.
dedite Sætiam coloro;
, me iudice, præferantur iſtis
i, iugera pauca Martialis.

De Philæni. LIII. *65.*

lo Philænis ſemper altero plorat.
ſiat iſtud quæritis modo? luſca eſt.

Ad Linum. LIV. *66.*

ti vitam ſemper, Line, municipalem;
ua nihil omnino dulcius eſſe poteſt.
us & raris togula eſt excuſſa Kalendis:
uxit & æſtates ſyntheſis vna decem.
us aprum, campus leporē tibi miſit inemptum:
lua grauis turdos exagitata dedit.
tus flumineo venit de gurgite piſcis:

Vina

Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit vlla ratis.
Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo:
Alea ſed parcæ ſola fuere nuces.
Dic vbi ſit decies, mater quod auara reliquit?
Nuſquam eſt: feciſti rem, Line, difficilem.

In Prætorem. L V. 67.

Prætorem pauper centum ſeſtertia Gaurus
Orabat, chara notus amicitia:
Dicebatq; ſuis hæc tantùm deeſſe trecentis,
Vt poſſet domino plaudere iuſſus eques.
Prætor ait: ſcis me Scorpo, Thalioq. daturum:
Atque vtinam centum millia ſola darem.
Ah pudet ingratæ, pudet ah malè diuitis arcæ:
Quod non das equiti, vis dare, Prætor, equo?

Ad Sextum. L VI. 68.

Inuitas centum quadrantibus, & bene cœnas:
Vt cœnem inuitor, Sexte, an vt inuideam?

Ad Pamphilum. L VII. 69.

Tu Sætina quidem ſemper, vel Maſſica ponis
Pamphile: ſed rumor tam bona vina negat.
Diceris hac factus cælebs quater eſſe lagena.
Nec puto, nec credo, Pamphile, nec ſitio.

De Ammiano. L VIII. 70.

Nihil Ammiano, præter aridam veſtem,
Moriens reliquit vltimis pater ceris.
Fieri putet potuiſſe quis, Maronille,
Vt Ammianus mortuum patrem nolit?

Ad Quinctum. L IX. 72.

Exigis vt donem noſtros tibi, Quincte, libellos,
Non habeo; ſed habet bibliopola Tryphon.
Aes dabo pro nugis, & emam tua carmina ſanus?

inquis, faciam tam fatuè: nec ego.

De *Veſtino*. LX. 73.

uis extremas Veſtinus duceret horas,
 per Stygias eſſet iturus aquas;
oluentes orabat penſa Sorores,
herent parua ſtamina pulla mora,
defunctus, caris dum viuit amicis.
runt tetricas tam pia vota Deas.
gas partitus opes à luce receſſit:
nori poſthac credidit ille ſenem.

De *damis*. LXI. 74.

, imbelles tentent quam fortia damæ
a? tam timidis quanta ſit ira feris?
em paruis concurrere frontibus audent.
Cæſar, damis parcere? mitte canes.

De *Nigrina*. LXII. 75.

animo, felix Nigrina marito,
e inter Latias gloria prima nurus,
ios miſcere iuuat cum coniuge ſenſus;
lentem ſocio, participiq. viro.
Euadne flammis iniecta mariti:
minor Alceſtim fama ſub aſtra ferat.
ius certè meruiſti pignore vitæ,
bi non eſſet morte probandus amor.

n auarum amicum. LXIII. 76.

miſiſti mihi ſex bis ſena petenti:
is ſena feram, bis duodena petam.

In Zoïlum inuidum. LXIV. 77.

iam diuitias Deos rogaui,
ntus modicis, meoq. lætus.
rtas, veniam dabis, recede.
 eſt tam ſubiti, nouiq. voti,
ntem volo Zoilum videre.

In Varum. LXV. 78.

nam nuper Varus me forte vocauit:

Orna-

Ornatus diues, paruula cœna fuit.
Auro, non dapibus, oneratur menſa: miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego; Non oculos, ſed ventrem paſcere veni.
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

In *Afrum*. LXVI. 79.

Condita cùm tibi ſit iam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo;
Diſcurris tota vagus vrbe: nec vlla cathedra eſt,
Cui non mane feras irrequietus, AVE.
Et ſine té nulli fas eſt prodire Tribuno,
Nec caret officio Conſul vterque tuo:
Et ſacro decies repetis palatia cliuo,
Sigeriosq. modos, Partheniosq. ſonas.
Hæc faciunt ſanè iuuenes: deformius, Afer,
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

Ad Mathonem. LXVII. 80.

Hoſpes eras noſtri ſemper, Matho, Tiburtini.
Hoc emis: impoſui: rus tibi vendo tuum.

In *Mathonem*. LXVIII. 81.

Declamas in febre, Mathon: hanc eſſe phreneſim
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si ſudare aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt, errans cùm viſcera febris
Exurit, res eſt magna tacere, Mathon.

Ad Rufum. LXIX. 83.

Hos quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos.
Imputet & nobis otia parua, roga.
Immemor & paullum curarum, operumq. ſuorum
Non tetrica nugas exigat aure meas.
Sed nec poſt primũ legat hoc, ſummumue trientem;
Sed ſua cùm medius prælia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos, tibi charta plicetur
Altera; diuiſum ſic breue fiet opus.

In Nanolum. LXX. 84.

nihil eſt te, Næuole, peius: eodem
ito nihil eſt, Næuole, te melius.
s nullos reſalutas, deſpicis omnes:
quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.
us donas: dominum, Regemq. ſalutas:
tas. Eſto, Næuole, ſolicitus.

In Ponticum. LXXI. 86.

bimus vitro; tu myrrha, Pontice. quare?
dat perſpicuus ne duo vina calix.

Ad librum ſuum. LXXII. 87.

auribus Atticis probari,
rtor, moneoq. te, libelle,
octo placeas Apollinari.
xactius, eruditiusq. eſt,
nec candidius, benigniusque:
pectore, ſi tenebit ore,
rhoncos metues maligniorum,
ſcombris tunicas dabis moleſtas.
amnauerit; ad Salariorum
ras ſcrinia protinus licebit,
erſa pueris arande charta.

De Baſſa. LXXIII. 88.

antem ſecum ſemper tua Baſſa, Fabulle,
Collocat: & luſus, deliciasq. vocat.
, quod mireris magis, infantaria non eſt.
Ergo quid in cauſſa eſt? pedere Baſſa ſolet.

In diſsimulatorem. LXXIV. 89.

ulla remiſiſti paruo pro munere dona;
Et iam Saturni quinque fuere dies.
rgo nec argenti ſex ſcrupula Septitiani
Miſſa; nec à querulo mappa cliente fuit.
Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni
Teſta rubet: nec quæ coctana parua gerit.
Nec rugoſarum vimen breue Picenarum;

Dicere

Dicere te poſſes vt meminiſſe mei.
Decipiẽs alios verbis, vultuq. benigno:
Nam mihi iam notus diſsimulator eris.

De ruſticatione. LXXV. 90.

Rure morans quid agã, reſpondeo pauca, rogatus.
Luce Deos oro: famulos poſt arua reuiſo,
Partibus atque meis iuſtos indico labores:
Inde lego, Phœbumq. cio, Muſamq. laceſſo:
Hinc oleo corpuſq. frico, molliq. palæſtra.
Prandeo, poto, cano, ludo, lauo, cœno, quieſco,
Dum paruus lychnus modicum conſumat oliui.
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

Ad librum. LXXVI. 91.

Ohe, iam ſatis eſt, ohe, libelle:
Iam peruenimus vſque ad vmbilicos.
Tu procedere adhuc, & ire quæris:
Nec ſumma potes in ſcheda teneri.
Sic, tanquam tibi res peracta non ſit,
Quæ prima quoque pagina peracta eſt.
Iam lector queriturque, deficitque:
Iam librarius hoc & ipſe dicit,
Ohe, iam ſatis eſt, ohe, libelle.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER V.

Ad Cæſarem. I.

HOC tibi, Palladiæ ſeu collibus vteris Albæ,
Cæſar, & hinc Triuiam proſpicis, inde Thetin:
Seu tua veridicæ diſcũt reſpõſa Sorores,
Plana ſuburbani quà cubat vnda freti:
Seu placet Aeneæ nutrix, ſeu filia Solis,
Siue ſalutiferis candidus Anxur aquis,
Mittimus, ò rerum felix tutela, ſalusque,
Soſpite quo gratum credimus eſſe Iouem.
Tu tantum accipies: ego te legiſſe putabo:
Et tumidus, Galla credulitate, fruar.

Ad Lectores. II.

Matronæ, pueriq. virginesque,
Vobis pagina noſtra dedicatur.
Tu, quem nequitiæ procaciores
Delectant nimium, ſalesq. nudi,
Laſciuos lege quatuor libellos.
Quintus cum domino liber iocetur.
Quem Germanicus, ore non rubenti,
Coram Cecropia legat puella.

Ad Domitianum. III.

Accola iam noſtræ degis, Germanice, ripæ.

A ſimulis Iſtri qui tibi venit aquis,
Lætus, & attonitus, viſo modò præſide mundi,
Affatus comites dicitur eſſe ſuos:
Sors mea, quàm fratris melior: cui tã prope fas eſt
Cernere, tam longe quem colit ille Deum.

In Myrtalen. IV.

Fætere multo Myrtale ſolet vino.
Sed fallat vt nos, folia deuorat lauri,
Merumq. cauta fronde, non aqua miſcet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contra,
Dicas licebit, Myrtale bibit laurum.

Ad Sextum. V.

Sexte, Palatinæ cultor facunde Mineruæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei,
(Nam tibi naſcentes domini cogneſcere curas,
Et ſecreta Ducis pectora noſſe licet)
Sit locus & noſtris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marſus, quaq. Catullus erit.
Et Capitolini, cæleſtia carmina, belli
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Muſas. VI.

Si non eſt graue, nec nimis moleſtum,
Muſæ, Parthenium rogate veſtrum.
Sic te ſerior, & beata quondam
Saluo Cæſare finiat ſenectus,
Et ſis inuidia fauente felix:
Sic Burrus citò ſentiat parentem:
Admittas timidam, breuemq. chartam
Intra limina ſanctioris aulæ.
Noſti tempora tu Iouis ſereni,
Cùm fulget placidus, ſuoq. vultu,
Quo nil ſupplicibus ſolet negare.
Non eſt, quod metuas preces iniquas.
Nunquam grandia, nec moleſta poſcit,

Qua

Quæ cedro decorata, purpuraq.
Nigris pagina creuit vmbilicis.
Nec porrexeris iſta: ſed teneto,
Sic tanquam nihil offeras, agasque,
Si noui dominum nouem Sororum,
Vltro purpureum petet libellum.

Ad Vulcanum. VII.

Qualiter Aſſyrios renouant incendia nidos,
Vna decem quoties ſæcula vixit auis:
Taliter exuta eſt veterem noua Roma ſenectam;
Et ſumpſit vultus præſidis ipſa ſui.
Iam precor oblitus noſtræ, Vulcane, querelæ
Parce: ſumus Martis turba, ſed & Veneris.

De Phaſide. VIII.

Edictum domini, Deiq. noſtri,
Quo ſubſellia certiora fiunt,
Et puros eques ordines recepit,
Dum laudat modò Phaſis in theatro,
Phaſis purpureis ruber lacernis,
Et iactat tumido ſuperbus ore,
Tandem commodius licet ſedere,
Nunc eſt reddita dignitas equeſtris,
Turba non premimur, nec inquinamur:
Hæc, & talia dum refert ſupinus,
Illas purpureas, & arrogantes
Iuſſit ſurgere Lectius lacernas.

In Symmachum medicum. IX.

Languebam: ſed tu comitatus protinus ad me
Veniſti centum, Symmache, diſcipulis.
Centum me tetigere manus Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symmache: nunc habeo.

Ad Regulum. de fama Poetarum. X.

Eſſe quid hoc dicam, viuis quod fama negatur,
Et ſua quòd rarus tempora lector amat?
Hi ſunt inuidiæ nimirum, Regule, mores,

Præferat antiquos ſemper vt illa nouis.
Sic veterem ingrati Pompeij quærimus vmbram,
Et laudant Catuli Iulia templa ſenes.
Ennius eſt lectus, ſaluo tibi, Roma, Marone:
Et ſua riſerunt ſæcula Mæonidem.
Rara coronato plauſere theatra Menandro:
Norat Naſonem ſola Corynna ſuum.
Vos tamen ò noſtri ne feſtinate libelli;
Si poſt fata venit gloria, non propero.

De Stella. XI.

Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas vno
Portat in artículo Stella, Seuere, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Inuenies: inde eſt hæc, puto, culta manus.

De eodem. XII.

Quòd nutantia fronte pertinaci
Geſtat pondera Maſclion ſuperbus;
Aut grandis Linus omnibus lacertis,
Septem quod pueros leuat, vel octo;
Res non difficilis mihi videtur:
Vno cùm digito, vel hoc, vel illo
Portet Stella meus decem puellas.

In Calliſtratum. XIII.

Sum, fateor, ſemperq. fui, Calliſtrate, pauper:
Sed non obſcurus, nec malè notus eques.
Sed toto legor orbe frequens; & dicitur, Hic eſt:
Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnaq. Niliacæ ſeruit tibi gleba Syenes;
Tondet & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, tuq. ſumus. Sed quod ſum, non potes eſſe:
Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.

De Manneio. XIV.

Sedere primo ſolitus in gradu ſemper,

Tunc

Tunc cùm liceret occupare, Manneius
Bis excitatus, terq. tranſtulit caſtra.
Et inter ipſas pene tertius ſellas
Poſt Caiumq. Luciumq conſedit.
Illinc cucullo proſpicit caput tectus,
Oculoq. ludo ſpectat indecens vno.
Et hinc miſer deiectus, in viam tranſit:
Subſellioq ſemiſultus extremo,
Et malè receptus altero genu, iactat
Equiti ſedere ſe; Lectioq. ſe ſtare.

Ad Cæſarem Domitianum. XV.

Quinctus noſtrorum liber eſt, Auguſte, iocorum:
Et queritur læſus carmine nemo meo.
Gaudet honorato ſed multus nomine lector,
Cui victura meo munere fama datur.
Quid tamen hæc proſunt quãuis venerãtia multos?
Non proſunt ſanè: me tamen iſta iuuant.

Ad Lectorem. XVI.

Seria cùm poſſim, quòd delectantia malim
Scribere, tu cauſſa es, lector amice, mihi;
Qui legis, & tota cantas mea carmina Roma,
Sed neſcis, quanti ſtet mihi talis amor.
Nam ſi falciferi defendere templa tonantis,
Solicitiſq. velim vendere verba reis;
Plurimus Hiſpanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario ſordidus ære ſinus.
At nunc conuiua eſt, comiſſatorq. libellus:
Et tantùm gratis pagina noſtra placet.
Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
Cùm minimum vati munus Alexis erat.
Bellè, inquis, dixti: ſatis eſt: laudabimur vſque,
Diſſimulas? facies me puro cauſidicum.

In Gelliam. XVII.

Dum proauos, atauosq. refers, & nomina magna,
Dum tibi noſter eques ſordida conditio eſt;

Dum te poſſe negas niſi lato, Gellia, clauo
Nubere; nupſiſti Gellia ciſtifero.

Ad Quinctianum. XVIII.

Quod tibi Decembri menſe, quo volant mappæ,
Gracilesq. ligulæ, cereique, chartæque,
Et acuta ſenibus teſta cum Damaſcenis,
Præter libellos vernulos nihil miſi;
Fortaſſe auarus videar, aut inhumanus.
Odi doloſas munerum, & malas artes.
Imitantur hamos dona: namque quis neſcit,
Auidum vorata decipi ſcarum muſca?
Quoties amico diuiti nihil donat,
O Quinctiane, liberalis eſt pauper.

Ad Caſarem Domitianum. XIX.

Si qua fides veri; præferri, maxime Cæſar,
Temporibus poſſunt ſæcula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit ſpectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere Dei?
Pulchrior, & maior quo ſub Duce Martia Roma?
Sub quo libertas Principe tanta fuit?
Eſt tamen hoc vitium, ſed non leue, ſit licet vnum,
Quòd colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoq. ſodali?
Aut quem proſequitur non alienus eques?

Ad eundem. XX.

Saturnalitiæ ligulam miſiſſe ſelibræ,
Flammatæve togæ ſcrupula tota decem,
Luxuria eſt, tumidiq. vocant hæc munera regis;
Qui crepet aureolos, forſitan vnus erit.
Quatenus hi non ſunt, eſto tu, Cæſar, amicus;
Nulla Ducis virtus dulcior eſſe poteſt.
Iam dudum tacito rides, Germanice, naſo:
Vtile, quod non vis, do tibi conſilium.

Ad Martialem. XXI.

Si tecum mihi, chare Martialis,

Secúris

Securis liceat frui diebus;
Si diſponere tempus ocioſum,
Et veræ pariter vacare vitæ;
Nec nos atria, nec domus potentum,
Nec lites tetricas, forumq. triſte
Noſſemus, nec imagines ſuperbas.
Sed geſtatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, vmbra, virgo, thermæ,
Hæc eſſent loca ſemper, hi labores.
Nunc viuit ſibi neuter, heu: bonosq.
Soles effugere, atque abire ſentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quiſquam viuere cum ſciat, moratur?

De *Apollonio*. XXII.

Quinctum pro Decimo, pro Craſſo, Regule, Marcum
Antè ſalutabat rhetor Apollonius.
Nunc vtrunque ſuo reſalutat nomine. quantum
Cura, laborq. poteſt! ſcripſit & edidicit.

In *Paullum*. XXIII.

Mane domi niſi te merui, voluiq. videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ ſum proximus accola pilæ,
Quà videt antiquum ruſtica Flora Iouem.
Alta Suburani vincenda eſt ſemita cliui,
Et nunquam ſicco ſordida ſaxa gradu.
Vixq. datur longas mulorum vincere mandras,
Quæq. trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc grauius; quod te poſt mille labores,
Paulle, negat laſſo ianitor eſſe domi.
Exitus hic operis vani, togulæq. madentis.
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officioſus amicos.
Rex, niſi dormieris, non potes eſſe meus.

Ad *Baſſum*. XXIV.

Herbarum fueras indutus, Baſſe, colores,

Iura theatralis dum ſiluere loci.
Quæ poſtquam placidi cenſoris cura renaſci
Iuſſit, & Oceanum certior audit eques;
Non niſi vel cocco madida, vel murice tincta
Veſte nites: & te ſic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ ſunt, Baſſe, lacernæ:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum:

De *Hermete*. XXV.

Hermes Martia ſæculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes & gladiator, & magiſter,
Hermes turba ſui, tremorq. ludi.
Hermes, quem timet Aelius, ſed vnum;
Hermes, cui cadit Aduolans, ſed vni.
Hermes vincere, nec ferire doctus,
Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi,
Hermes diuitiæ locariorum,
Hermes cura laborq ludiarum.
Hermes belligera ſuperbus haſta,
Hermes æquoreo minax tridente,
Hermes caſſide languida timendus,
Hermes gloria Martis vniuerſi,
Hermes omnia ſolus, & ter vnus.

De *Chæreſtrato*. XXVI.

Quadringenta tibi non ſunt, Chæreſtrate: ſurge,
Lectius ecce venit: ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iò, reuocat, diſcedentemq. reducit?
Ecquis, iò, largas pandit amicus opes?
Quē chartis, famæq. damus, populisq. loquendum:
Qui Stygios non vult totus adire lacus.
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco?
Quàm non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus vt Scorpi naſus vbique micet?
O fruſtra locuples, ò diſſimulator amice,

Hæc legis, & laudas: quæ tibi fama perit?

Ad Codrum. XXVII.

Quòd Alpha dixi, Codre, penulatorum
Te nuper, aliqua cum iocarer in charta;
Si fortè bilem mouit hic tibi verſus,
Dicas licebit Beta me togatorum.

In fiſtum equitem. XXVIII.

Ingenium, ſtudiumq. tibi, moresque, genusq.
Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes.
Bis ſeptena tibi non ſunt ſubſeliia tanti,
Vt ſedeas viſo pallidus Oceano.

In Mamercum. XXIX.

Vt bene loquatur, ſentiatq. Mamercus,
Efficere nullis, Aule, moribus poſſis;
Pietate fratres Curtios licet vincas,
Quiete Neruas, comitate Druſones,
Probitate Marcos, æquitate Mauricos,
Oratione Regulos, iocis Paullos.
Rubiginoſis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forſan eſſe tu credas:
Ego eſſe miſerum credo, cui placet nemo.

Ad Gelliam. XXX.

Si quando leporem mittis mihi, Gellia, dicis,
Formoſus ſeptem, Marce, diebus eris.
Si non derides, ſi verum, lux mea, narras;
Ediſti nunquam, Gellia, tu leporem.

Ad Varronem. XXXI.

Varro, Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabra ſuſpiciende lyra,
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoſo non eſt aſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodius niſi fortè tibi, potiusq. videtur
Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum iuuencis. XXXII.

Aſpice, quàm placidis inſultet turba iuuencis:
  Et ſua quàm facilis pondera taurus amet.
Cornibus hic pendet ſummis: vagus ille per armos
  Currit, & in toto ventilat arma boue.
At feritas immota riget. non eſſet arena
  Tutior: & poſſent fallere plana magis.
Nec trepidant greſſus: ſed de diſcrimine palmæ
  Securus puer eſt, ſolicitumq. pecus.

De Criſpo. XXXIII.

Quadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis
  Non dedit vxori. cui dedit ergo? ſibi.

In cauſidicum. XXXIV.

Carpere cauſidices fertur mea carmina: qui ſit
  Neſcio. ſi ſciero, væ tibi, cauſidice.

De Erotionte. XXXV.

Hãc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam,
  Oſcula commendo, deliciasq. meas:
Pallida ne nigras horreſcat Erotion vmbras
  Oraq. Tartarei prodigioſa canis.
Impletura fuit ſextæ modò frigora brumæ,
  Vixiſſet totidem ni minus illa dies.
Inter tam veteres ludat laſciua patronos,
  Et nomen blæſo garriat ore meum.
Mollia nec rigidus ceſpes tegat oſſa: nec illi
  Terra grauis fueris: non fuit illa tibi.

De Euclide. XXXVI.

Cùm ſibi redire de patruelibus fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides,
Corinthioq. plura de ſuburbano;
Longumq. pulcra ſtemma repetit à Leda,
Et ſuſcitanti Lectio reluctatur,
Equiti ſuperbo, nobili, locupleti;
Cecidit repente magna de ſinu clauis.
Nunquam, Fabulle, nequior fuit clauis.

Ad

Ad Fauſtinum. XXXVII.

Laudatus noſtro quidam, Fauſtine, libello
Diſſimulat, quaſi nil debeat: impoſuit.

De Erotione puella. XXXVIII.

Puella ſenibus dulcior mihi Cycnis,
Agna Galeſi mollior Phalantini,
Concha Lucrini delicatior ſtagni;
Cui nec lapillos præferas Erythreos,
Nec modò politum pecudis Indicæ dentem,
Niuesq. primas, liliumq. non tactum;
Quæ crine vincit Bætici gregis vellus,
Rheniq. nodos, aureamq. nitelam;
Fragrauit ore, quod roſarium Pæſti,
Quod Atticarum prima mella cerarum,
Quod ſuccinorum rapta de manu gleba;
Cui comparatus indecens erat pauo,
Inamabilis ſciurus, & frequens phœnix;
Adhuc recenti tepet Erotion buſto,
(Quàm peſſimorum lex auara fatorum!)
Sexta peregit hyeme, nec tamen tota,
Noſtros amores, gaudiumq. luſusque.
Et eſſe triſtem me meus vetat Pætus:
Pectusq. pulſans, pariter & comam vellens,
Deflere non te vernulæ pudet mortem?
Ego coniugem, inquit, extuli, & tamen viuo,
Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem.
Quid eſſe noſtro fortius poteſt Pæto?
Ducenties accepit, & tamen viuit.

In Calliodorum. XXXIX.

Calliodorus habet cēſum, quis neſcit? equeſtrem,
Sexte: ſed & fratrem Calliodorus habet.
Quadringenta ſecat, qui dicit, σῦκα μέριζε,
Vno credis equo poſſe ſedere duos?
Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce moleſto?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.

Vnus,

Vnus, cùm ſitis duo, Calliodore ſedetis.
Surge: ſolœciſmum, Calliodore, facis.
Aut imitare genus Ledæ: cum fratre ſedere
Non potes: alternis, Calliodore, ſede.

In *Carinum*. XL.

Supremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, miſi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miſerere iam, Carine.
Signa rarius: aut ſemel fac illud,
Mentitur tua quod ſubinde tuſſis.
Excuſſi loculosq. ſacchulumque.
Crœſo diuitior licet fuiſſem,
Iro pauperior forem, Carine,
Si concham toties meam comeſſes.

Ad Artemidorum. XLI.

Pinxiſti Venerem: colis, Artemidore, Mineruam:
Et miraris opus diſplicuiſſe tuum?

In *Didymum*. XLII.

Spadone cum ſis euiratior fluxo,
Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeasque, & idus, fibulasque, cenſusque,
Et pumicata pauperes manu monſtras.
Sedere in equitum liceat an tibi ſcamnis,
Videbo, Didyme: non licet maritorum.

Amicis eſſe donandum. XLIII.

Callidus effracta nummos fur auferet arca:
Proſternet patrios impia flamma lares.
Debitor vſuram pariter, ſortemq. negabit:
Non reddet ſterilis ſemina iacta ſeges.
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica:
Mercibus extructas obruet vnda rates.
Extra fortunam eſt quicquid donatur amicis:
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

De

De Thaide & Lecania. XLIV.

Thais habet nigros, niueos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emptos hæc habet, illa ſuos.

In Dentonem. XLV.

Quid factum eſt, rogo, quid repentè factum?
Ad cœnam mihi, Dento, quod vocanti,
(Quis credat?) quater auſus es negare.
Sed nec reſpicis, & fugis ſequentem:
Quem thermis modo quærere, & theatris,
Et conclauibus omnibus ſolebas.
Sic eſt. captus es vnctiore cœna:
Et maior rapuit canem culina
Iam te: ſed citò cognitum, & relictum
Cùm faſtidierit popina diues,
Antiquæ venies ad oſſa cœnæ.

In Baſſam. XLVI.

Dicis formoſam; dicis te, Baſſa, puellam:
Iſtud quod non eſt, dicere, Baſſa, ſoles.

De Philone. XLVII. 48.

Numquam ſe cœnaſſe domi Philo iurat: & hoc eſt.
Non cœnat, quoties nemo vocauit eum.

Ad Labienum. XLVIII. 50.

Vidiſſem modò forte cùm ſedentem
Solum te, Labiene; tres putaui:
Caluæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi, ſunt & hinc capilli,
Quales nec puerum decere poſſint.
Nudum eſt in medio caput, nec vllus
In longa pilus area notatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cùm prandia miſit Imperator:
Cum panariolis tribus rediſti.
Talem Geryonem fuiſſe credo.
Vites, cenſeo, porticum Philippi:
Si te viderit Hercules, periſti.

In

In Charopinum. XLIX. 51.

Cœno domi quoties, niſi te, Charopine, vocaui,
Protinus ingentes ſunt inimicitiæ.
Meq. petis ſtricto medium transfigere ferro,
Si noſtrum ſine te ſcis caluiſſe focum.
Nec ſemel ergo mihi furtum feciſſe licebit?
Improbius nihil eſt hac, Charopine, gula.
Deſine iam noſtram, precor, obſeruare culinam:
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad *Rufum*. L. 52.

Hic qui libellis prægrauem gerit læuam,
Notariorum quem premit chorus leuis;
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epiſtolisq. commodat grauem vultum,
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
AVE Latinum, χαῖρε non poteſt Græcum.
Si fingere iſtud me putas, ſalutemus.

In Poſtumum. LI. 53.

Quæ mihi præſtiteris memini, ſemperq. tenebo.
Cur igitur taceo, Poſtume, tu loqueris?
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat, Dixerat ipſe mihi.
Non bellè quædam faciunt duo; ſufficit vnus
Huic operi: ſi vis vt loquar, ipſe tace.
Crede mihi, quamuis ingentia, Poſtume, dones,
Auctoris pereunt garrulitate ſui.

Ad *Baſſum*. LII. 54.

Colchida quid ſcribis, quid ſcribis, amice, Thyeſtē?
Quid tibi vel Niobe, Baſſe, vel Andromache?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion: vel ſi non placet hic, Phaëton.

De *Rhetore*. LIII. 55.

Extemporalis factus eſt meus Rhetor.
Calpurnium non ſcripſit, & ſalutauit.

Ad

Ad Lupum. LIV. 57.

Cui tradas, Lupe, filium magiſtro,
Quæris ſolicitus, diuq. tentas.
Omnes grammaticosque, rhetorasque,
Deuites, moneo; nihil ſit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ Rutilium ſuæ relinquat:
Si verſus facit, abdices poetam.
Artes diſcere vult pecunioſas?
Fac diſcat citharœdus, aut choraules.
Si duri puer ingeni videtur,
Præconem facias, vel architectum.

Ad Cinnam. LV. 58.

Cùm voco te dominum, nolo tibi, Cinna, placere:
Sæpe etiam ſeruum ſic reſaluto meum.

Ad Poſtumum. LVI. 59.

Cras te victurum, cras dicis, Poſthume, ſemper.
Dic mihi cras iſtud, Poſtume, quando venit?
Quàm longè cras iſtud vbi eſt, aut vnde petendum?
Numquid apud Parthos, Armeniosq. latet?
Iam cras iſtud habet Priami, vel Neſtoris annos.
Cras iſtud quanti, dic mihi, poſſit emi?
Cras viues: hodie iam viuere, Poſtume, ſerum eſt,
Ille ſapit, quiſquis, Poſtume, vixit heri.

Ad Stellam. LVII. 60.

Quòd non argentũ, quòd non tibi miſimus aurum,
Hoc facimus cauſſá, Stella diſerte, tua.
Quiſquis magna dedit, voluit ſibi magna remitti:
Fictilibus noſtris exoneratus eris.

Ad detractorem. LVIII. 61.

Allatres licet vſque nos, & vſque,
Et gannitibus improbis laceſſas;
Certum eſt hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis; in meis libellis
Qualiſcunque legaris vt per orbem.

Nam

Nam te cur aliquis ſciat fuiſſe?
Ignotus pereas, miſer neceſſe eſt.
Non deerunt tamen hac in vrbe forſan
Vnus, vel duo, tresve, quatuorve
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à ſcabie tenemus vngues.

Ad hoſpites. LIX. 63.

Iure tuo noſtris maneas licet hoſpes in hortis,
Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex:
Nam mea iam digitum ſuſtulit hoſpitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis culcitra lectos:
Putris & abrupta faſcia reſte iacet.
Sit tamen hoſpitium nobis commune duobus:
Emi hortos, plus eſt? inſtrue tu, minus eſt.

Ad Ponticum. LX. 64.

Quid ſentis, inquis, de noſtris, Marce, libellis?
Sic me ſolicitus, Pontice, ſæpe rogas.
Admiror: ſtupeo: nil eſt perfectius illis:
Ipſe tuo cedit Regulus ingenio.
Hoc ſentis? inquis: faciat tibi ſic bene Cæſar,
Sic Capitolinus Iupiter. Immo tibi.

Ad ſuos miniſtros. LXI. 65.

Sextantes, Calliſte, duos infunde Falerni:
Tu ſuper æſtiuas, Alcine, funde niues.
Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo:
Laſſenturq. roſis tempora ſutilibus.
Iam vicina iubent nos viuere Mauſolæa;
Cum doceant ipſos poſſe perire Deos.

Ad Cæſarem. LXII. 66.

Aſtra, polumq. dedit, quamuis obſtante nouerca,
Alcidæ Nemeæ terror, & Arcas aper:
Et caſtigatum Libyæ ceroma palæſtræ:
Et grauis in Siculo puluere fuſus Eryx:
Siluarumq. tremor, tacita qui fraude ſolebat
Ducere

ucere nec rectas Cacus in antra boues.
tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ?
at maiora nouus prælia mane dies.
ot grauiora cadunt Nemeæo pondera monſtro?
quot tua Mænalios collocat haſta ſues?
ldatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi,
ſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem.
ne licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
mproba Niliacis quid facit Hydra feris?
o meritis cœlum tantis, Auguſte, dederunt
Alcidæ citò Dij; ſed tibi ſerò dabunt.

In Pontilianum. LXIII. 67.

pe ſalutatus, nunquam prior ipſe ſalutas;
ſic erit æternum, Pontiliane, vale.

De Hirundine. LXIV. 68.

bernos peterent ſolito cum more receſſus
Atthides, in nidis vna remanſit auis.
prendere nefas ad tempora verna reuerſæ:
Et profugam volucres diripuere ſuæ.
rò dedit pœnas: diſcerpi noxia mater
Debuerat; ſed tunc, cùm lacerauit Itym.

Ad Lesbiam. LXV. 69.

ctoa de gente comam tibi, Lesbia, miſi:
Vt ſcires quantò ſit tua flaua magis.

In M. Antonium. LXVI. 70.

ntoni, Phario nil obiecture Photino,
Et leuius tabula, quàm Cicerone, nocens:
uid gladium demens Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet nec Catilina nefas.
ipius infando miles corrumpitur auro:
Et tantis opibus vox tacet vna tibi.
uid proſunt ſacræ pretioſa ſilentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

De Syriſco. LXVII. 71.

fuſum ſibi nuper à patrono

Plenum, Maxime, centies Syriſcus
In ſellariolis vagus popinis
Circa balnea, quattuor peregit.
O quanta eſt gula, centies comeſſe!
Quanto maior adhuc, nec accubare!

Ad Fauſtinum. LXVIII. 72.

Humida quà gelidas ſubmittit Trebula valles,
Et viridis Cancri menſibus alget ager,
Rura Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Aeolio ſemper amica Noto,
Te, Fauſtine, vocant: longas his exige meſſes
Collibus; hibernum iam tibi Tibur erit.

De origine Bacchi. LXIX. 73.

Qui potuit Bacchi matrem dixiſſe Tonantem,
Ille poteſt Semelen dicere, Ruſe, patrem.

Ad Theodorum. LXX. 74.

Non donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris Theodore? magna cauſſa eſt:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompeio & filijs. LXXI. 75.

Pompeios iuuenes Aſia, atque Europa; ſed ipſum
Terra tegit Libyes: ſi tamen vlla tegit.
Quid mirum toto, ſi ſpargitur orbe? iacere
Vno non poterat tanta ruina loco.

Ad Quinctum. LXXII. 76.

Quæ legis cauſſa nupſit tibi Lælia, Quincte,
Vxorem potes hanc dicere legitimam?

Ad Cinnam. LXXIII. 77.

Profecit poto Mithridates ſæpe veneno,
Toxica ne poſſent ſæua nocere ſibi.
Tu quoque cauiſti, cœnando tam malè ſemper,
Ne poſſes vnquam, Cinna, perire fame.

Ad Marullum. LXXIV. 78.

Narratur bellè quidam dixiſſe, Marulle,

Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Ad Turanium. LXXV. 79.

riſti domicœnio laboras,
:ani, potes eſurire mecum.
n deerunt tibi, ſi ſoles προπίνειν,
es Cappadocæ, grauèsq. porri,
uiſis cybium latebit ouis.
netur digitis tenendus vſtis
gra coliculus virens patella,
gentem modò qui reliquit hortum:
pultem niueam premens botellus,
pallens faba cum rubente lardo.
enſæ munera ſi voles ſecundæ,
arcentes tibi porrigentur vuæ,
nomen pyra quæ ferunt Syrorum,
, quas docta Neapolis creauit,
ento caſtaneæ vapore toſtæ.
inum tu facies bonum bibendo.
oſt hæc omnia, forte ſi mouebit
acchus, quam ſolet, eſuritionem,
accurrent tibi nobiles oliuæ,
iceni modò quas tulere rami,
t feruens cicer, & tepens lupinus.
arua eſt cœnula, quis poteſt negare?
ed finges nihil, audiesve fictum.
Et vultu placidus tuo recumbes,
Nec craſſum dominus leget volumen.
ed, quod non graue ſit, nec infacetum,
Parui tibia condyli ſonabit.

In Zoilum. LXXVI. 80.

Vndecies vna ſurrexti, Zoile, cœna;
Et mutata tibi eſt ſyntheſis vndecies:
Sudor inhæreret madida ne veſte retentus,
Et laxam tenuis læderet aura cutem.
Quare ego non ſudo, qui tecum, Zoile, cœno?

Frigus enim magnum ſynthesis vna facit.

Ad Seuerum. LXXVII. 81.

Non totam mihi ſi vacabis horam,
Dones, & licet imputes, Seuere.
Dum noſtras legis, exigisq. nugas,
Durum eſt perdere ferias: rogamus,
Iacturam patiaris hanc, ferasque.
Quod ſi legeris ipſa cum diſerto,
(Sed nunquid ſumus improbi?) Secundo,
Plus multo tibi debiturus hic eſt,
Quàm debet domino ſuo, libellus.
Nam ſecurus erit: nec inquieta
Laſſi marmora Siſyphi videbit:
Quem cenſoria cum meo Seuero
Docti lima momorderit Secundi.

Ad Aemilianum. LXXVIII. 82.

Semper eris pauper, ſi pauper es, Aemiliane.
Dantur opes nullis nunc, niſi diuitibus.

In Gaurum. LXXIX. 83.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta;
Si dare non poteras millia, Gaure, decem?
An potes, & non vis? rogo, non eſt turpius iſtud?
I, tibi diſpereas, Gaure: puſillus homo es.

Ad Dindymum LXXX. 84.

Inſequeris, fugio; fugis, inſequor: hæc mihi mẽs eſt:
Velle tuum nolo, Dindyme; nolle volo.

Ad Gallam. LXXXI. 85.

Iam triſtis nucibus puer relictis
Clamoſo reuocatur à magiſtro.
Et blando malè perditus fritillo,
Arcana modò raptus è popina,
Aedilem rogat vdus aleator.
Saturnalia tranſiere tota:
Nec munuſcula parua, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quæ ſolebas.

Sanè

è ſic abeat meus December.
certè, puto, veſtra iam venire
urnalia, Martias Kalendas.
ic reddam tibi, Galla, quod dediſti.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VI.

I.

SEXTVS mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi chare Martialis:
Quem ſi terſeris aure diligenti,
Audebit minus anxius, tremensq.
Magnas Cæſaris in manus venire.

De filio Domitiani. II. 3.

Naſcere, Dardanio promiſſum numen Iulo,
Vera Deum ſoboles: naſcere, magne puer.
Cui pater æternas poſt ſæcula tradat habenas:
Quiq. regas orbem cum ſeniore ſenex.
Ipſa tibi niueo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Iulia nebit ouem.

Ad Cæſarem. III. 4.

Cenſor maxime, principumq. princeps,
Cùm tot iam tibi debeat triumphos,
Tot naſcentia templa, tot renata,

Tot ſpectacula, tot Deos, tot vrbes;
Plus debet tibi Roma, quòd pudica eſt.

Ad Cæcilianum. IV. 5.

Ruſtica mercatus nummis ſum prædia multis:
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi reſpondes. tacitum te dicere credo,
Non reddes: ideo, Cæciliane, rogo.

De Theleſina. V. 7.

Iulia lex populis ex quo, Fauſtine, renata eſt,
Atque intrare domos iuſſa pudicitia eſt;
Aut minus, aut certè non plus triceſima lux eſt,
Et nubit decimo iam Theleſina viro.
Quæ nubit toties, non nubit; adultera lege eſt.
Offendor mœcha ſimpliciore minus.

Ad Seuerum. VI. 8.

Prætores duo, quatuor tribuni,
Septem cauſidici, decem poetæ,
Cuiuſdam modo nuptias petebant
A quodam ſene. Non moratus ille
Præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Seuere, fecit?

Ad Læuinum. VII. 9.

In Pompeiano dormis, Læuine, theatro:
Et quereris ſi te ſuſcitat Oceanus?

Petit latenter à Domitiano pecuniam. VIII. 10.

Pauca Iouem nuper cùm millia forte rogarem;
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Ioui; ſed millia nobis
Nulla dedit: pudet heu pauca rogaſſe Iouem.
At quàm non tetricus, quàm nulla nubilus ira,
Quàm placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et Capitolinas itque, reditq. vias.
Dic precor ò noſtri, dic conſcia virgo tonantis,
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergo dare?

ego : ſic breuiter poſita mihi Gorgone Pallas.
Quæ nondum data ſunt, ſtulte, negata putas ?
In Marcum. IX. 11.
uòd non ſit Pylades hoc tempore, nõ ſit Oreſtes,
Miraris ? Pylades, Marce, bibebat idem.
ec melior panis, turdusve dabatur Oreſti :
Sed par, atque eadem cœna duobus erat.
Lucrina voras ; me paſcit aquoſa Peloris :
Non minus ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Cadmæa Tyros ; me pinguis Gallia veſtit :
Vis te purpureum, Marce, ſagatus amem ?
præſtẽ Pyladen, aliquis mihi præſtet Oreſtem :
Hoc non fit verbis : Marce, vt ameris, ama.
De Fabulla. X. 12.
rat capillos eſſe, quos emit, ſuos
bulla : numquid illa Paulle, peierat ?
De ſtatua Iuliæ. XI. 13.
uis te Phidiaco formatam, Iulia, cælo,
Vel quis Palladiæ non putet artis opus ?
andida non tacita reſpondet imagine Lygdos,
Et placida fulget viuus in ore decor.
dit Acidalio ſed non manus aſpera nodo,
Quem rapuit collo, parue Cupido, tuo.
t Martis reuocetur amor, ſummiq. tonantis,
A te, Iuno, petat Ceſton & ipſa Venus.
In Laberium. XII. 14.
erſus ſcribere poſſe te diſertos
ffirmas, Laberi : quid ergo non vis ?
erſus ſcribere qui poteſt diſertos,
on ſcribat, Laberi : virum putabo.
De formica ſuccino incluſa. XIII. 15.
um Phaëthontea formica vagatur in vmbra,
Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.
ic, modò quæ fuerat vita contempta manente,
Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

In Cinnamum. XIV. 17.

Cinnam, Cinname, te iubes vocari.
Non eſt hic, rogo, Cinna, barbariſmus?
Tu, ſi Furius ante dictus eſſes,
Fur iſta ratione dicereris.

Ad Priſcum de Salonino. XV. 18.

Sancta Salonini terris requieſcit Iberis,
Quà melior Stygias non videt vmbra domos.
Sed lugere nefas. nam qui te, Priſce, reliquit,
Viuit, quà voluit viuere parte magis.

In Poſtumum. XVI. 19.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis eſt mihi de tribus capellis;
Vicini queror has abeſſe furto:
Hoc iudex ſibi poſtulat probari.
Tu Cannas, Mithridaticumq. bellum,
Et periuria Punici furoris,
Et Sullas, Mariosque, Muciosq.
Magna voce ſonas, manuq. tota.
Iam dic, Poſtume, de tribus capellis.

In Phœbum. XVII. 20.

Mutua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogaui:
Cùm mihi dixiſſes, Exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meq. diebus,
Teq. decem crucias: iam rogo, Phœbe, nega.

De Cariſiano. XVIII. 24.

Nil laſciuius eſt, Cariſiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

Ad Marcellinum. XIX. 25.

Marcelline, boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit vrſa iugo:
Ille vetus pro te, patriuſq. quod optet amicus,
Accipe; & hæc memori pectore vota tene.
Cauta ſit vt virtus; nec te temerarius ardor
In medios enſes, ſæuaq. tela ferat.

Bella

lla velint, Martemq. ſerum rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & eſſe decus.

Ad Nepotem. XX. 27.

s vicine Nepos (nam tu quoque proxima Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
tibi, quæ patrij ſignatur imagine vultus,
Teſtis maternæ nata pudicitiæ.
tamen annoſo nimium ne parce Falerno:
Et potius plenos ære relinque cados.
pia, ſit locuples, ſed potet filia muſtum:
Amphora cum domina nunc noua fiat anus.
ecuba non ſolos vindemia nutriat orbos;
Pôſſunt & patres viuere, crede mihi.

Epitaphium Glauciæ ad viatorem. XXI. 29.

bertus Melioris ille notus,
ota qui cecidit dolente Roma,
ari deliciæ breues patroni,
oc ſub marmore Glaucias humatus
ncto Flaminiæ iacet ſepulcro:
ſtus moribus, integer pudore,
elox ingenio, decore felix.
s fenis modò meſſibus peractis
ix vnum puer applicabat annum.
ui fles talia, nil fleas viator.

De eodem. XXII. 29.

on de plebe domus, nec auaræ verna cataſtæ,
Sed domini ſancto dignus amore puer;
unera cùm poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus iam Melioris erat.
oribus hoc, formæq. datum: quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulcrior ore fuit?
nmodicis breuis eſt ætas, & rara ſenectus:
Quidquid amas, cupias non placuiſſe nimis.

Ad Pætum. XXIII. 30.

ex ſeſtertia ſi ſtatim dediſſes,

Cùm

Cùm dixti mihi, ſume, tolle, dono:
Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
At nunc cùm dederis diu moratus,
Poſt ſeptem, puto, vel nouem Kalendas,
Vis dicam tibi veriora veris?
Sex ſeſtertia, Pæte, perdidiſti.

De morte Othonis. XXIV. 32.

Cùm dubitaret adhuc belli ciuilis Enyo,
Forſitan & poſſet vincere mollis Otho;
Damnauit multo ſaturatum ſanguine Martem;
Et fodit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum viuit, ſanè vel Cæſare maior:
Dum moritur, nunquid maior Othone fuit?

Ad Cæcilianum. XXV. 35.

Septem clepſydras magna tibi voce petenti,
Arbiter inuitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreiſq. tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.
Vt tandem ſaties vocemque, ſitimque rogamus:
Iam de clepſydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXVI. 38.

Aſpicis vt paruus, nec adhuc trieteride plena
Regulus auditum laudat & ipſe patrem?
Maternoſq. ſinus viſo genitore relinquat,
Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Iam clamor, centumq. viri, denſumq. corona
Vulgus, & infanti Iulia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic puluere gaudet:
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
Dij ſeruate, precor, matri ſua vota, patrique:
Audiat vt natum Regulus, illa duos.

In raucum Poetam colla lana tegentem.
XXVII. 41.

Qui recitat lana fauces, & colla reuinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

De

De Etruſci thermis. XXVIII. 42.

-uſci niſi thermulis laueris,
otus morieris, Oppiane.
llæ ſic tibi blandientur vndæ,
c fontes Aponi rudes puellis,
n mollis Sinueſſa, feruidiq.
ɑus Paſſeris, aut ſuperbus Anxur,
n Phœbi vada, principesq. Baiæ.
ſquam tam nitidum micat ſerenum:
: ipſa eſt ibi longior, diesq.
llo tardius à loco recedit.
:os pinguis onyx anhelat æſtus.
c Taygeti virent metalla,
:ertant vario decore ſaxa,
: Phryx, & Libys altius cecidit,
lamma tenui calent Ophitæ.
us ſi placeant tibi Laconum,
tentus potes arido vapore,
da virgine, Martiaq. mergi:
: tam candida, tam ſerena lucet,
ullas ibi ſuſpiceris vndas,
redas vacuam nitere Lygdon.
attendis, & aure me ſupina
dudum quaſi negligenter audis.
:us morieris, Oppiane.

Ad Caſtricum. XXIX. 43.

ı tibi felices indulgent, Caſtrice, Baiæ,
anaq. ſulfureis nympha natatur aquis:
Nomentani confirmant otia ruris,
: caſa iugeribus non oneroſa ſuis.
mihi Baiani Soles, mollisq. Lucrinus;
ic noſtræ mihi ſunt, Caſtrice, diuitiæ.
ndam laudatas quocunque libebat ad vndas
ırrere, nec longas pertimuiſſe vias.
c vrbi vicina iuuant, facilesq. receſſus;

Et

Et ſatis eſt, pigro ſi licet eſſe mihi.

In Calliodorum. XXX. 44.

Feſtiuè credis te, Calliodore, iocari;
Et ſolum multo permaduiſſe ſale.
Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes:
Sic te conuiuam poſſe placere putas.
At ſi ego non bellè, ſed verè dixero quiddam;
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

In Catianum. XXXI. 46.

Vapulat aſſiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Ad Hianida Nympham. XXXII. 47.

Nympha mei Stellæ, quæ fonte domeſtica puro
Laberis, & domini gemmea tecta ſubis:
Siue Numæ coniux Triuiæ te miſit ab antro;
Siue Camœnarum de grege nona venis;
Exſoluit votis hac ſe tibi virgine porca
Marcus, furtiuam quòd bibit æger aquam.
Tu contenta meo iam crimine, gaudia fontis
Da ſecura tui: ſit mihi ſana ſitis.

In Pomponium. XXXIII. 48.

Quod tam grãde ſophos clamat tibi turba togata;
Non tu, Pomponi; cœna diſerta tua eſt.

Ad Lupercum. XXXIV. 51.

Quòd conuiuaris ſine me tam ſæpe, Luperce,
Inueni, noceam qua ratione tibi.
Iraſcar, licet vſque voces, mittasque, rogesque;
Quid facies? inquis: quid faciam? veniam.

Epitaphium Pantagathi. XXXV. 52.

Hoc iacet in tumulo raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolorq. ſui.
Vix tangente vagos ferro reſecare capillos
Doctus, & hirſutas excoluiſſe genas.
Sis licet inde ſibi, tellus, placata, leuisque,
Artificis leuior non potes eſſe manu.

De Andragora. XXXVI. 53.

s nobiſcum eſt hilaris, cœnauit & idem:
uentus mane eſt mortuus Andragoras.
ſubitæ mortis cauſam, Fauſtine, requiris?
ſomnis medicum viderat Hermocratem.

In Coracinum. XXXVII. 55.

l ſemper caſiaque, cinnamoque,
do niger alitis ſuperbæ
ras plumbea Nicerotiana,
s nos, Coracine, nil olentes:
, quàm bene olere, nil olere.

In Phœbum. XXXVIII. 57.

iris fictos vnguento, Phœbe, capillos;
egitur pictis ſordida calua comis.
rem capiti non eſt adhibere neceſſum.
dere te melius ſpongia, Phœbe, poteſt.

d Aulum Pudentem. XXXIX. 58.

re Parrhaſios dum te iuuat, Aule, Triones,
ninus & Scythici ſidera ferre poli;
m pœne tibi Stygias ego raptus ad vndas
ſiæ vidi nubila fuſca plagæ.
uis laſſa tuos quærebant lumina vultus,
ue erat in gelido plurimus ore Pudens.
i lanificæ ducunt non pulla ſorores
nina, nec ſurdos vox habet iſta Deos;
e me ſoſpes Latias reueheris ad vrbes,
eferes pili præmia clarus eques.

In Baccaram. XL. 59.

et, & queritur ſibi non contingere frigus
pter ſexcentas Baccara gauſapinas.
& obſcuras luces, ventoſque, niueſque;
& hibernos, ſi tepuere, dies.
cere mali noſtræ tibi, ſæua, lacernæ,
ere de ſcapulis quas leuis aura poteſt?
ſimplicius, quanto eſt humanius illud,
Menſe

Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas?

De *Pompillo*. XLI. *60.*

Rem factam Pompillus habet, Fauſtine: legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leue flauorum valeat genus Vſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur:
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quàm multi tineas paſcunt, blattasq. diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coci!
Neſcio quid plus eſt, quod donat ſæcula chartis:
Victurus Genium debet habere liber.

In *Inuidum*. XLII. *61.*

Laudat, amat, cantat, noſtros mea Roma libellos:
Meq. ſinus omnis, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad Apianum. XLIII. *62.*

Amiſit pater vnicum Silanus:
Ceſſas mittere munera, Apiane?
Heu crudele nefas, malæq. Parcæ:
Cuius vulturis hoc erit cadauer?

Ad Marianum. XLIV. *63.*

Scis te captari: ſcis hunc, qui captat, auarum e
Et ſcis qui captat, quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, ſtulte, ſupremis
Scribis: & eſſe tuo vis, furioſe, loco.
Munera magna quidem miſit; ſed miſit in hamo:
Et piſcatorem piſcis amare poteſt?
Hiccine deflebit vero mea fata dolore?
Si cupis vt ploret, des, Mariane, nihil.

In *detractorem*. XLV. *64.*

Cùm ſis nec rigida Fabiorum gente creatus,
Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
Hirſuta peperit rubicunda ſub ilice coniux;

patris ad ſpeculum tonſi, matrisq. togatæ
us, & ſponſam poſſit te ſponſa vocare:
endare meos, quos nouit fama libellos,
ibi permittis felices carpere nugas:
, inquam, nugas, quibus aurẽ aduertere totam
aſpernantur proceres vrbisque, forique:
s & perpetui dignantur ſcrinia Sili,
epetit toties facundo Regulus ore;
que videt propius magni certamina Circi,
dat Auentinæ vicinus Sura Dianæ:
etiam tanto Dominus ſub pondere rerum
dedignatur bis terq. reuoluere Cæſar.
tibi plus mentis; tibi cor, limante Minerua
ius; & tenues finxerunt pectus Athenæ.
aleam, ſi non multò ſapit altius iſtud:
d cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
ibro pulmone vetus, naſisq. timendum,
ia crudelis lanius per compita portat.
es præterea, quos nullus nouerit, in me
bere verſiculos, miſeras & perdere chartas.
quid noſtræ tibi bilis inuſſerit ardor,
t, & hærebit, totoq. legetur in orbe.
nata nec vafra delebit Cinnamus arte.
niſerere tui, rabido nec perditus ore
antem naſum viui tentaueris vrſi.
lacidus licet, & lambat digitosq. manusque,
lor, & bilis, ſi iuſta coëgerit ira,
s erit: vacua dentes in pelle fatiges,
citus quæras, quam poſſis rodere carnem.

Ad Tuccam. XLVI. 65.

metris epigramma facis, ſcio dicere Tuccam:
cca ſolet fieri: denique Tucca licet.
amẽ hoc longũ eſt. ſolet hoc quoque Tucca li-
breuiora probas, diſticha ſola legas. (cere;
eniat nobis: vt fas epigrammata longa

Sit

Sit tranſire tibi; ſcribere, Tucca, mihi.

De morte Eutychi pueri. XLVII. 68.

Flete nefas veſtrum, ſed toto flete Lucrino,
Naiades: & luctus ſentiat ipſa Thetis.
Inter Baianas raptus puer occidit vndas
Eutychus: ille tuum, Caſtrice, dulce latus.
Quidquid id eſt; ſubitæ quæcũque eſt cauſa rapinæ,
Sit precor & tellus mitis, & vnda tibi.

De Baſſa. XLVIII. 69.

Non miror, quod potat aquam tua Baſſa, Catulle;
Miror, quod Baſſi filia potat aquam.

Ad Martianum. XLIX. 70.

Sexageſima, Martiane, meſsis
Acta eſt, & puto iam ſecunda Cottæ:
Nec ſe tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel vno.
At noſtri bene computentur anni,
Et quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor grauis, aut mali dolores,
A vita meliore ſeparentur;
Infantes ſumus, & ſenes videmur.
Aetatem Priamique. Neſtorisq.
Longam qui putat eſſe, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
Non eſt viuere, ſed valere, vita.

Ad Eſculanum. L. 74.

Medio recumbit imus ille qui lecto,
Caluam trifilem ſegmentatus vnguento,
Foditq. tonſis ora laxa lentiſcis;
Mentitur, Eſculane: non habet dentes.

In Pontiam. LI. 75.

Cum mittis turdumq. mihi, quadramue placentæ,
Siue femor leporis, ſiue quid his ſimile;
Bucellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia; ſed nec edam.

Epita-

Epitaphium Fuſci. L I I. 76.

: ſacri lateris cuſtos, Martisq. togati,
Credita cui ſummi caſtra fuere Ducis;
: ſitus eſt Fuſcus: licet hoc, fortuna, fateri,
Non timet hoſtiles iam lapis iſte minas.
nde iugum domita Dacus ceruice recepit;
Et famulum victrix poſsidet vmbra nemus.

In Afrum. L I I I. 77.

n ſis tam pauper, quàm nec miſerabilis Irus,
'am iuuenis, quàm nec Parthenopæus erat:
n fortis, quàm nec, cum vinceret, Artemidorus,
Quid te Cappadocum ſex onus eſſe iuuat?
eris, multoq. magis traduceris, Afer,
uàm nudus medio ſi ſpatiere foro.
aliter monſtratur Atlas cum compare mulo,
uæq. vehit ſimilem bellua nigra Libyn.
diosa tibi quàm ſit lectica requiris?
on debes ferri mortuus hexaphoro.

Ad Aulum, de luſco. L I V. 78.

r nobilis, Aule, lumine vno
us Phryx erat, alteroq. lippus:
dicit medicus, Bibas caueto
m; ſi biberis, nihil videbis.
ns Phryx oculo, Valebis, inquit;
eri ſibi protinus deunces,
rebros iubet. exitum requiris?
m Phryx, oculus bibit venenum.

Ad Lupum. L V. 79.

s es, & felix: ſciat hoc fortuna, caueto:
ratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

De roſis ad Cæſarem miſsis. L V I. 80.

ua dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
erat, hibernas ambitioſa roſas;
a deriſit Pharios Memphiticus hortos,
is vt intrauit limina prima tuæ.

Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
  Tantaq. Pæſtani gloria ruris erat.
Sic, quacunque vagus greſſumq. oculosq. ferebat,
  Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu, Romanæ iuſſus iam cedere brumæ,
  Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

Ad Ruſum. LVII. 82.

Quidam me modò, Ruſe, diligenter
Inſpectum, velut emptor, aut laniſta,
Cum vultu, digitoq. ſubnotaſſet,
Tune es, tune, ait, ille Martialis,
Cuius nequitias, iocosq. nouit,
Aurem qui modò non habet ſeueram?
Subriſi modicè: leuiq. nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negaui.
Cur ergò, inquit, habes malas lacernas?
Reſpondi: Quia ſum malus poëta.
Hoc ne ſæpius accidat poëtæ
Mittas, Ruſe, mihi bonas lacernas.

Ad Cæſarem Domitianum LVIII. 83.

Quantum ſollicito fortuna parentis Etruſco,
  Tantum, ſumme ducum, debet vterque tibi.
Nam tu miſſa tua reuocaſti fulmina dextra:
  Hos cuperem mores ignibus eſſe Iouis.
Si tua ſit ſummo, Cæſar, natura Tonanti,
  Vtetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc vtrumque tui teſtatur Etruſcus,
  Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

De Philippo. LIX. 84.

Octaphoro ſanus portatur, Auite, Philippus;
  Hunc tu, ſi ſanum credis, Auite, furis.

Flet mortem Ruſi. LX. 85.

Editus eſt ſextus ſine te mihi, Ruſe, Camœnis;
  Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine læuo

Viſa

iſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
de tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
t reſonet tota planctus in Aemilia.
qualis pietas! heu quam breuis occidit ætas!
iderat Alphei præmia quinque modò.
ore tu memori noſtros euoluere luſus;
u ſolitos noſtros, Rufe, tenere iocos.
ipe cum fletu mœſti breue carmen amici;
tque hac abſentis tura fuiſſe puta.

In bibentes aquam. LXI. 86.

num, dominæq. niues, denſiq. trientes,
uando ego vos, medico non prohibente, bibam?
cus & ingratus, nec tanto munere dignus,
ui mauult hæres diuitis eſſe Midæ.
ideat Libycas meſſes, Hermumque, Tagumq.
potet calidam, qui mihi laudat aquam.

Ad Cæſarem. LXII. 87.

tibi dent, & tu, Cæſar, quæcunque mereris;
ij mihi dent, & tu, quæ volo, ſi merui.

Ad Cæcilianum. LXIII. 88.

e ſalutaui vero te nomine caſu:
ec dixi dominum, Cæciliane, meum.
nti libertas conſtet mihi tanta requiris?
entum quadrantes abſtulit illa mihi.

De Panareto potore: LXIV. 89.

peteret ſeram media iam nocte matellam
guto madidus pollice Panaretus;
etinà data eſt, ſed quam ſiccauerat ipſe:
ec fuerat ſoli tanta lagena ſatis.
ide ſumma teſtæ ſua vina remenſus,
ddidit œnophori pondera plena ſui.
ris, quantum biberat, cepiſſe lagenam?
ſine mirari, Rufe; merum biberat.

In Amianum. L X V. 92.

Cælatus tibi cùm ſit, Amiane,
Serpens in patera Myronis arte;
Vaticana bibis: bibis venenum.

De Thaide. L X V I. 93.

Tam male Thais olet, quàm non fullonis auari
Teſta vetus, media ſed modò fracta via.
Pullus abortiuo nec cum putreſcit in ouo,
Amphora corrupto nec vitiata garo.
Virus vt hoc alio fallax permutet odore,
Depoſita quoties balnea veſte petit;
Pſilotro nitet, aut acida latet oblita creta:
Aut tegitur pingui terque, quaterq. faba.
Cum bene ſe tutam per fraudes mille putauit,
Omnia cum fecit, Thaida Thais olet.

De Calpetiano. L X V I I. 94.

Ponuntur ſemper chryſendeta Calpetiano:
Siue foris, ſeu cum cœnat in vrbe domi.
Sic etiam in ſtabulo ſemper, ſic cœnat in agro.
Non habet ergo aliud? non habet immo ſuum.

M. VA-

.. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

.. IBER VII.

I.

A CCIPE belligeræ crudum thoraca Mineruæ,
Ipſa Meduſææ quem timet ira Deæ.
Dum vacat hæc, Cæſar, poterit lorica vocari:
..tore cum ſacro ſederit, Aegis erit.

Ad loricam Domitiani. II. 1.

.. Sarmaticis Domini lorica ſagittis,
..artis Getico tergore fida magis;
.. vel ad Aetolæ ſecuram cuſpidus ictus,
..uit innumeri lubricus vnguis apri;
..orte tua es: ſacrum cui tangere pectus
..erit, & noſtri mente calere Dei.
..es; & magnos illæſa merere triumphos:
..atæq. Ducem, ſed cito, redde togæ.

Ad Pontilianum. III. 2.

..n mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
..nihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Oppiano. IV. 3.

..Caſtrice, cum mali coloris,
..ſcribere cœpit Oppianus.

Ad Cæſarem Domitianum. V. 4.

..lerium, Cæſar, populique, patrumq.

Reſpicis, & Latiæ gaudia vera togæ;
Redde Deúm votis poſcentibus: inuidet hoſti
Roma ſuo, veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt ille; tuoq.
Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. VI. 5.

Ecquid hyperboreis ad nos conuerſus ab oris
Auſonias Cæſar iam parat ire vias?
Certus abeſt auctor, ſed vox hoc nuntiat omnis:
Credò tibi; verum dicere, Fama, ſoles.
Publica victrices teſtantur gaudia chartæ:
Martia laurigera cuſpide pila virent.
Rurſus Iò magnos clamat tibi Roma triumphos;
Inuictusq. tua, Cæſar, in vrbe ſonas.
Sed iam lætitiæ quo ſit fiducia maior,
Sarmaticæ laurus nuntius ipſe veni.

Ad Cæſarem Domitianum. VII. 6.

Hiberna quamuis Arctos, & rudis Peuce,
Et vngularum pulſibus calens Iſter,
Fractusq cornu iam ter improbo Rhenus
Teneat, domantem regna perfidæ gentis,
Te, ſumme mundi rector, te parens orbis;
Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
Illic & oculis, & animis ſumus; Cæſar:
Adeoq. mentes omnium tenes vnus,
Vt ipſa magni turba neſciat Circi,
Vtrumue currat Paſſerinus, an Tigris.

De reditu Domitiani. VIII. 7.

Nunc hilares ſi quando mihi, nunc ludite Muſæ:
Victor ab Othryſio redditur orbe Deus.
Certa facis populi tu primus vota, December:
Iam licet ingenti dicere voce, Venit.
Felix ſorte tua: poteras non cedere Iano,
Gaudia ſi nobis, quæ dabit ille, dares.
Feſta coronatus ludet conuicia miles,

nter laurigeros cùm comes ibit equos.
audire iocos, leuioraq. carmina, Cæſar,
it tibi; ſi luſus ipſe triumphus amat.

De Caſſelio. IX. 8.

n ſexaginta numeret, Caſſelius, annos,
ngenioſus homo eſt: quando diſertus erit?

In Olum. X. 9.

ucem cœnat Sertorius; Ole, quid ad te?
ùm liceat tota ſtertere nocte tibi.
ingenta Tito debet Lupus; Ole, quid ad te?
ſſem ne dederis, crediderisve Lupo.
d diſſimulas, ad te quod pertinet, Ole:
uodq. magis curæ conuenit eſſe tuæ.
togula debes; hoc ad te pertinet, Ole.
uadrantem nemo iam tibi credet: & hoc.
mœcha tibi eſt: hoc ad te pertinet, Ole.
ſcit iam dotem filia grandis: & hoc.
re quindecies poteram, quod pertinet ad te:
d quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Pudentem. XI. 10.

s me calamo, manuq. noſtra
ndare meos, Pudens, libellos.
àm me nimium probas, amasque,
is archetypas habere nugas!

Ad Fauſtinum. XII. 11.

e fronte legat Dominus, Fauſtine, ſerena;
cipiatq. meos, qua ſolet aure, iocos;
ea nec, iuſte quos odit, pagina lædit;
mihi de nullo fama rubore placet.
prodeſt, cupiant cum quidam noſtra videri,
ua Lycambeo carmine tela madent?
cumq. vomant noſtro ſub nomine virus,
Phœbi radios ferre, diemq. negant?
nus innocuis verbis: hoc iuro potentis
genium famæ, Caſtalidumq. gregem.

Perq. tuas aures, magni mihi numinis inſtar,
Lector, inhumana liber ab inuidia.

De *Lycoride*. XIII. 12.

Dum Tiburtinis albeſcere collibus audit
Antiqui dentis fuſca Lycoris ebur;
Venit in Herculos colles. quid Tiburis alti
Aura valet! paruo tempore nigra redit.

Ad Regulum. XIV. 15.

Æra domi non ſunt. ſupereſt hoc, Regule, tantum,
Vt tua vendamus munera: numquid emis?

Ad Bibliothecam Iulij *Martialis*. XV. 16.

Ruris bibliotheca delicati,
Vicinam videt vnde lector vrbem;
Inter carmina ſanctiora ſi quis
Laſciuæ fuerit locus Thaliæ,
Hos nido licet inferas vel imo,
Septem quos tibi miſimus libellos
Auctoris calamo ſui notatos;
Hæc illis pretium facit litura.
At tu, munere dedicata paruo,
Quæ cantaberis orbe nota toto;
Pignus pectoris hoc mei tuere
Iuli, bibliotheca, Martialis.

De *fragmento* Argus. XVI. 18.

Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris.
Quam nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
Frangere; nec Scythici triſtior vnda freti,
Sæcula vicerunt: ſed quamuis ceſſerit annis,
Sanctior eſt ſalua parua tabella rate.

I*n* Sa*nctram*. XVII. 19.

Nihil eſt miſerius, ne guloſius Sanctra.
Rectam vocatus cùm recurrit ad cœnam,
Quàm tot diebus, noctibusq. captauit;
Ter poſcit apri glandulas, quater lumbum,

vtramque coxam leporis, & duos armos:
c erubeſcit peierare de turdo;
oſtreorum rapere liuidos cirros.
lci placenta ſordidam linit mappam;
c & vuæ collocantur ollares,
punicorum pauca grana malorum,
ippa ficus, debilisq. boletus.
mappa cum iam mille rumpitur furtis,
os tepenti ſpondylos ſinu condit,
euorato capite turturem truncum:
ligere longa turpe nec pudet dextra
lecta, quicquid & canes reliquerunt.
eſculenta ſufficit gulæ præda;
to lagenam replet ad pedes vino.
per ducentas cùm domum tulit ſcalas,
. obſerata clauſit anxius cella,
oſus ille poſtero die vendit.

De natali Lucani. XVIII. 20.

eſt illa dies, quæ magni conſcia partus
ucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
, Nero crudelis, nullaq inuiſior vmbra:
ebuit hoc ſaltem non licuiſſe tibi.

De eodem. XIX. 21.

s Apollinei magno memorabilis ortu
ux redit: Aonidum turba, fauete ſacris.
meruit, cùm te terris, Lucane, dediſſet,
xtus Caſtaliæ Bætis vt eſſet aquæ.

De eodem ad Phœbum. XX. 22.

be veni; ſed quantus eras, cùm bella canenti
ſe dares Latiæ plectra ſecunda lyræ.
tanta pro luce precer? tu, Polla, maritum
pe colas; & ſe ſentiat ipſe coli.

In maledicum. XXI. 23.

Iuuenale meo quæ me committere tentas,
id non audebis, perfida lingua, loqui?

Te

Te fingente nefas, Pyladen odiſſet Oreſtes:
Theſea Pirithoi deſtituiſſet amòr.
Tu Siculos fratres, & maius nomen Atridas,
Et Ledæ poteras diſſociare genus.

In malum Poëtam. XXII. 24.

Dulcia cùm tantùm ſcribas epigrammata ſemper,
Et ceruſſata candidiora cute;
Nullaq. mica ſalis, nec amari fellis in illis
Gutta ſit; ò demens, vis tamen illa legi.
Nec cibus ipſe iuuat morſu fraudatus aceti:
Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.
Infanti melimela dato, fatuasq. mariſcas:
Nam mihi, quæ nouit pungere, Chia ſapit.

Scazonta mittit ad Apollinarem. XXIII. 25.

Apollinarem conueni meum, Scazon,
Et, ſi vacabit, ne moleſtus accedas,
Hoc qualecumque, cuius aliqua pars ipſe eſt,
Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.
Si te receptum fronte videris tota,
Noto rogabis vt fauore ſuſtentet.
Quanto mearum ſcis amore nugarum
Flagret: nec ipſe plus amare te poſſum.
Contra malignos eſſe ſi cupis tutus
Apollinarem conueni meum, Scazon.

Ad Aprum miſſum. XXIV. 26.

Tuſcæ glandis aper populator, & ilice multa
Iam piger, Aetolæ fama ſecunda feræ,
Quem meus intrauit ſplendenti cuſpide Dexter,
Præda iaces noſtris inuidioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore penates,
Flagret & exciſo feſta culina iugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet aceruum;
Addet & arcano mixta Falerna garo.
Ad dominum redeas: noſter te non capit ignis,
Conturbator aper: vilius eſurio.

Ad

Ad Fuſcum. XXV. 27.

c Tiburtinæ creſcat tibi ſilua Dianæ :
Et properet cæſum ſæpe redire nemus :
ec Tarteſſiacis Pallas tua , Fuſce, trapetis
Cedat : & immodici dent bona muſta lacus :
c fora mirentur , ſic te pallatia laudent ;
Excolat & geminas plurima palma fores :
ia dum medius præſtat tibi parua December,
Excipe , ſed certa , quos legis , aure iocos.
re licet verum ; res eſt hæc ardua : ſed tu
Quod tibi vis dici, dicere , Fuſce , potes.

Ad Regulum. XXVI. 30.

ucæ cortis aues , & oua matrum,
flauas medio vapore Chias ,
fœtum querulæ rudem capellæ,
c iam frigoribus pares oliuas ,
canum gelidis olus pruinis
noſtro tibi rure miſſa credis.
uam, Regule , diligenter erras !
noſtri, niſi me , ferunt agelli .
cquid villicus Vmber, aut colonus,
Tuſci tibi , Tuſculive mittunt,
rus marmore tertio notatum ;
ota mihi naſcitur Subura .

Ad Atticum. XXVII. 31.

ce, facundæ renouas qui nomina gentis,
ec finis ingentem conticuiſſe domum ;
ia Cecropiæ comitatur turba Mineruæ :
ſecreta quies , te ſophos omnis amat.
uenes alios fracta colit aure magiſter,
rapit immeritas ſordidus vnctor opes .
pila , non follis , non te paganica thermis
æparat, aut nudi ſtipitis ictus hebes :
nec iniecto ceromate brachia tendis :
n harpaſta vagus puluerulenta rapis :

Sed

Sed curris niueas tantùm prope virginis vndas;
  Aut vbi Sidonio taurus amore calet.
Per varias artes, omnis quibus area ſeruit,
  Ludere cùm liceat, currere pigritia eſt.

In Cinnam. XXVIII. 31.

Sordidior cœno cùm ſit toga; calceus autem
  Candidior prima ſit tibi, Cinna, niue:
Deiecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
  Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit.

Ad Seuerum. XXIX. 33.

Quo poſſit fieri modo, Seuere,
Vt vir peſſimus omnium Charinus
Vnam rem bene fecerit, requiris?
Dicam, ſed citò: quid Nerone peius?
Quid thermis melius Neronianis?

Ad Stellam. XXX. 35.

Cùm pluuias, madidumq. Iouem perterre negaret,
  Et rudis hibernis villa nataret aquis;
Plurima quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
  Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus ecce ſonat Boreæ ſtridore December:
  Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Caſtricum de theta. XXXI. 36.

Noſti mortiferum Quæſtoris, Caſtrice, ſignum.
  Eſt operæpretium diſcere theta nouum.
Exprimeret quoties rorantem frigore naſum,
  Letalem iuguli iuſſerat eſſe notam.
Turpis ab inuiſo pendebat ſtiria naſo,
  Cùm fleret madida fauce December atrox.
Collegæ tenuere manus. Quid plura requiris?
  Emungi miſero, Caſtrice, non licuit.

De Polyphemo. XXXII. 37.

Tantus es & talis noſtri, Polypheme, Seueri,
  Vt te mirari poſſit & ipſe Cyclops.
Sed nec Scylla minus. quòd ſi fera mõſtra duorum

unxeris, alterius fiet vterque timor.

De Cælio. XXXIII. 38.

curſus varios, vagumq. mane,
aſtus, & AVE potentiorum,
n perferre, patiq. iam negaret;
pit fingere Cœlius podagram.
m dum vult nimis approbare veram,
nas linit, obligatq. plantas,
ditq. gradu laborioſo;
antum cura poteſt, & ars doloris!)
it fingere Cœlius podagram.

pitaphium patris Etruſci. XXXIV. 39.

iacet ille ſenex, Auguſta notus in aula,
ctore non humili paſſus vtrumque Deum.
rum pietas ſanctis quem coniugis vmbris
ſcuit; Elyſium poſſidet vmbra nemus.
dit illa prior viridi fraudata iuuenta:
prope ter ſenas vidit Olympiadas.
ſtinatis raptum te credidit annis,
exit lacrymas quiſquis, Etruſce, tuas.

d Sempronium Tuccam. XXXV. 40.

cos eſſe tibi, Semproni Tucca, videris:
nica, Semproni, tam mala, quàm bona ſunt.

Ad Caſtricum. XXXVI. 41.

ibus cupiat ſi quis contendere tecum,
eat hic etiam, Caſtrice, carminibus.
nues in vtroque ſumus, vinciq. parati:
ſopor nobis, & placet alta quies.
a cur igitur dederim tibi carmina, quæris?
noo nullum poma dediſſe putas?

In Cinnam. XXXVII. 42.

n eſt, vt præſtes, ſi quid te, Cinna, rogabo:
deinde ſequens, vt citò, Cinna, neges.
præſtantem; non odi, Cinna, negantem:
u nec præſtàs; nec citò, Cinna, negas.

Ad Ouidium. XXXVIII. 43.

Maximus ille tuus, Ouidi, Cæſonius hic eſt;
Cuius adhuc vultum viuida cera tenet.
Hunc Nero damnauit: ſed tu damnare Neronem
Auſus es; & profugi, non tua fata ſequi.
Aequora per Scyllæ magnus comes exulis iſti:
Qui modò nolueras Conſulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas eſt cineri me ſupereſſe meo;
Audiet hæc præſens, venturaq. turba: fuiſſe
Illi te, Senecæ quod fuit ille ſuo.

Ad eundem. XXXIX. 44.

Facundi Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic eſt Maximus ille; quem frequenti
Felix littera pagina ſalutat:
Hunc tu per Siculas ſecutus vndas.
O nullis, Ouidi, tacende linguis,
Spreuiſti domini furentis iras.
Miretur Pyladem ſuum vetuſtas,
Hæſit qui comes exſuli parentis.
Quis diſcrimina comparet duorum?
Hæſiſti comes exuli Neronis.

Ad Priſcum. XL. 45.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Mæonioq. cupis doctius ore loqui:
Excrucias multis pariter me, teq. diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Diuitibus poteris Muſas, elegosq. ſonantes
Mittere: pauperibus munera pexa dato.

Ad Licinium. XLI. 46.

Doctorum Licini celeberrime, ſumme virorum,
Cuius priſca graues lingua reduxit auos:
Redderis heu quanto fatorum munere nobis,
Guſtata Lethes pene remiſſus aqua.

Perdi-

Perdiderant iam vota metum, ſecuraq. flebat
Triſtitia: & lacrymis iamq. peractus eras.
Non tulit inuidiam taciti regnator Auerni;
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur quantas hominum mors falſa querelas
Mouerit: & frueris poſteritate tua.
Viue velut rapto; fugitiuaq. gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reuerſa diem.

De Annio. XLII. 47.

Cùm menſas habeat fere ducentas,
Pro menſis habet Annius miniſtros:
Tranſcurrunt gabatæ, volantq. lances.
Has vobis epulas habete lauti:
Nos offendimur ambulante cœna.

Ad Seuerum. XLIII. 48.

Parua ſuburbani munuſcula mittimus horti:
Faucibus oua tuis; poma, Seuere, gulæ.

Ad Vrbicum. XLIV. 50.

Mercari noſtras ſi te piget, Vrbice, nugas,
Et laſciua tamen carmina noſſe libet;
Pompeium quæras, & noſti forſitan Auctum:
Vltoris prima Martis in æde ſedet.
Iure madens, varioq. togæ limatus in vſu:
Non lector meus hic, Vrbice, ſed liber eſt.
Sic tenet abſentis noſtros, cantatq. libellos;
Vt pereat chartis littera nulla meis.
Denique ſi vellet, poterat ſcripſiſſe videri;
Sed famæ mauult ille fauere meæ.
Hunc licet à decima (nec enim ſatis ante vacabit)
Solicites: capiet cœnula parua duos.
Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille ſonabit;
Et cùm, Iam ſatis eſt, dixeris, ille leget.

Ad Auctum. XLV. 51.

Gratũ eſt, quod Celeri noſtros legis, Aucte, libellos;
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, iuuat.

Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos;
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Maior me tanti reuerentia turbat: & aures
Non auditoris, Iudicis eſſe puto.

In Vmbrum. XLVI. 52.

Omnia miſiſti mihi Saturnalibus, Vmber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies:
Bis ſenos triplices, & dentiſcalpia ſeptem:
His comes acceſsit ſpongia, mappa, calix.
Semodiusq. fabæ, cum vimine Picenarum;
Et Laletanæ nigra lagena ſapæ:
Paruaq. cùm canis venerunt coctana prunis:
Et Libycæ fici pondere teſta grauis.
Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quantò commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

In Naſidianum. XLVII. 53.

Semper mane mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moueant animum, ſolicitentq. meum.
Iam prior ad fæcem, ſed & hæc vindemia venit,
Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.
Conſumpſi ſalſasq. molas, & turis aceruos:
Decreuere greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aues, non oua ſuperſunt.
Aut vigila, aut dormi, Naſidiane, tibi.

Ad Rabirium. XLVIII. 55.

Aſtra, polumq. tua cæpiſti mente, Rabiri:
Parrhaſiam mira qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Ioui dare templa parauit,
Has petat à noſtro Piſa tonante manus.

De Achilla. XLIX. 56.

Caſtora de Polluce Gabinia fecit Achillam:
Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

De

De *Cæciliano*. L. 58.

Non cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæcilianus:
  Bellum conuiuam Cæcilianus habet.

Ad Iouem. LI.

Tarpeiæ venerande rector aulæ,
Quem ſaluo duce credimus tonantem;
Cùm votis ſibi quiſque te fatiget,
Et poſcat dare, quæ Dei poteſtis;
Nil pro me mihi, Iuppiter, petenti
Ne ſuccenſueris, velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare:
Pro me debeo Cæſarem rogare.

Ad Cæſarem Domitianum. LII. *60*.

Abſtulerat totam temerarius inſtitor vrbem:
  Inq. ſuo nullum limine limen erat.
Iuſsiſti tenues, Germanice, creſcere vicos;
  Et, modò quæ fuerat ſemita, facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
  Nec Prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in denſa nec cæca nouacula turba:
  Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſeruant.
  Nunc Roma eſt: nuper magna taberna fuit.

De *Silio*. LIII. *62*.

Perpetui nunquam moritura volumina Sili
  Qui legis, & Latia carmina digna toga;
Pierios tantum vati placuiſſe receſſus
  Credis, & Aoniæ Bacchica ſerta comæ.
Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,
  Impleuit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc cẽtum grauis haſta virorum;
  Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.
Poſtquam bis ſenis ingentem faſcibus annum
  Rexerat, aſſerto qui ſacer orbe fuit;
Emeritos Muſis, & Phœbo tradidit annos;

Proq. ſuo celebrat nunc Helicona foro.

In Cinnamum. L I V. 63.

Qui tonſor fueras tota notiſſimus vrbe,
Et poſthæc dominæ munere factus eques:
Sicanias vrbes, Aetneaq. regna petiſti,
Cinname, cùm fugeres triſtia iura fori.
Qua nunc arte graues tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix, & fugitiua quies?
Non rhetor, non grammaticus, ludiue magiſter,
Non Cynicus, non tu Stoicus eſſe potes.
Vendere nec vocem Siculis, plauſumq. theatris
Quod ſupereſt, iterum, Cinname, tonſor eris.

In Gargilianum. L V. 64.

Lis te, bis decimæ numerantem frigora brumæ,
Conterit vna tribus, Gargiliane, foris.
Ah miſer, & demens: viginti litigat annis
Quiſquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

De Labieno. L V I. 65.

Hæredem Fabius Labienum ex aſſe reliquit:
Plus meruiſſe tamen ſe Labienus ait.

Ad Rufum. L V I I. 67.

Commendare meas Inſtanti, Rufe, camœnas
Parce precor ſocero: ſeria forſan amat.
Quòd ſi laſciuos admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio, Fabricioque legam.

De Theophila ad Canium LVIII. 68.

Hæc eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani,
Cuius Cecropia pectora voce madent.
Hanc ſibi iure petat magni ſenis altus in hortis:
Nec minus eſſe ſuam Stoica turba velit.
Viuet opus quodcunque per iſtas miſeris aures:
Tam nec fœmineum, nec populare ſapit.
Non tua Parthenis nimium ſe præferat illi;
Quamuis Pierio ſit bene nota choro.
Carmina fingentem Sapphò laudauit amatrix.

Caſtior

Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

De familia ficoſa. LIX. 70.

Ficoſa eſt vxor, ficoſus & ipſe maritus,
Filia ficoſa eſt, & gener, atque ſocer.
Nec diſpenſator, nec villicus vlcere turpi,
Nec rigidus foſſor, ſed nec arator eget.
Cùm ſint ficoſi pariter iuuenesque, ſenesque;
Res mira eſt, ficos non habet vnus ager.

Ad Paullum. LX. 71.

Gratus ſic tibi, Paulle, ſit December;
Nec vani triplices, breuesq. mappæ,
Nec turis veniant leues ſelibræ;
Sed lances ferat, aut ſcyphos auorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu, quod te potius iuuat, capitque,
Sic vincas Nouiumq. Publiumq.
Mandris, & vitreo latrone clauſos:
Sic palmam tibi de trigone nudo
Vnctæ det fauor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi magis ſiniſtras:
Si quiſquam mea dixerit malignus
Atro carmina quæ madent veneno;
Et vocem mihi commodes patronam,
Et quantum poteris, ſed vſque, clames,
Non ſcripſit meus iſta Martialis.

Ad Maximum. LXI. 72.

Eſquilijs domus eſt, domus eſt tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet:
Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ;
Inde nouum, veterem proſpicis inde Iouem.
Dic vbi conueniam, dic qua te parte requiram?
Quiſquis vbiq; habitat, Maxime, nuſquã habitat.

Ad Philomuſum. LXII. 75.

Quod te diripiunt potentiores,
Per conuiuia, porticus, theatra,

Et tecum, quoties ita inciditi,
Geſtari iuuat, & iuuat lauari;
Nolito nimium tibi placere.
Delectas, Philomuſe, non amaris.

In Tuccam. LXIII. 76.

Exigis vt noſtros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

In Papilum. LXIV. 77.

Cùm Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene ſi cœnas, conchis inuncta tibi eſt;
Sumen, aprum, leporem, boletos, oſtrea, mullos
Mittis. habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Seuerum. LXV. 78.

Potaui modò conſulare vinum.
Quæris quàm vetus, atque liberale?
Ipſo Conſule conditum: ſed ipſe
Qui ponebat erat, Seuere, Conſul.

Ad Fauſtinum. LXVI. 79.

Quatenus Odryſios iam pax Romana Triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ;
Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere. iam chartis, iam vacat ille iocis.
Sed ſi parua tui munuſcula quæris amici
Commendare, ferat carmina noſtra puer.
At tibi captiuo famulus mittetur ab Iſtro,
Qui Tiburtinas paſcere poſſit oues.

Ad Lauſum. LXVII. 80.

Triginta toto mala ſunt epigrammata libro:
Si totidem bona ſunt, Lauſe, liber bonus eſt.

De Eutrapelo. LXVIII. 82.

Eutrapelus tonſor dum circuit ora Luperci,
Expungitq. genas; altera barba ſubit.

Ad Librum. LXIX. 83.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu;

I, liber,

I, liber, ad Geticam Peucen, Iſtrumq. tacentem;
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parua dabis caro, ſed dulcia dona ſodali:
Certior in noſtro carmine vultus erit.
Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Viuet, Apelleum cùm morietur opus,

Ad Sabellum. LXX. 84.

Quòd non inſulsè ſcribis tetraſticha quædam,
Diſticha quòd bellè pauca, Sabelle facis;
Laudo, nec admiror: facilè eſt epigrammata bellè
Scribere: ſed librum ſcribere, difficile eſt.

In Sextum. LXXI. 85.

Ad natalitias dapes vocabar,
Eſſem cùm tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum eſt, rogo, quid repentè factum;
Poſt tot pignora noſtra, poſt tot annos,
Quod ſum præteritus vetus ſodalis?
Sed cauſſam ſcio: nulla venit à me
Argenti tibi libra poſtulati;
Nec leuis toga, nec rudes lacernæ;
Non eſt ſportula, quæ negotiatur.
Poſcis munera, Sexte, non amicos.
Iam dices mihi, Vapulet vocator.

De ſe. LXXII. 86.

Si meus aurita gaudet Lagopode Flaccus,
Si fruitur triſti Canius Aethiope;
Publius exiguæ ſi flagrat amore catellæ,
Si Cronus ſimilem cercopithecon amat;
Delectat Marium ſi pernicioſus Ichneumon,
Pica ſalutatrix ſi tibi, Lauſe, placet;
Si gelidum collo nectit Glacilla draconem,
Luſciniæ tumulum ſi Theleſina dedit;
Blanda Cupidinei cur non amet ora Labycæ,
Qui videt hæc dominis monſtra placere ſuis?

De ſuis libris. LXXIII. 87.

Fertur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulcra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, iuueniſque, puerque;
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantent,
Qui Nilum ex ipſo protinus ore bibunt:
Quàm meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettos apes.
Non nihil ergo ſumus: nec blãdæ murmure linguæ
Decipimur. credam iam puto, Lauſe, tibi.

Ad roſam. LXXIV. 88.

I, felix roſa: mollibusq. ſertis
Noſtri cinge comas Apollinaris.
Quas tu nectere candidas ſed olim,
(Sic te ſemper amet Venus) memento.

Ad Creticum. LXXV. 89.

Iactat inæqualem Matho me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Matho.
Aequales ſcribit libros Caluinus, & Vmber.
Aequalis liber eſt, Cretice, qui malus eſt.

In Baccharam. LXXVI. 91.

Si quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Bacchara, terq. die.
Appellat rigida triſtis me voce Secundus:
Audis; ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur clareque, palamque:
Audis; ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidasq. mihi, tritasq: lacernas:
Audis; ſed neſcis, Bacchara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias vt ſidere mutus;
Dicere ne poſſis, Bacchara, quid ſit opus.

Ad Narniam. LXXVII. 92.

Narnia ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda iugo,

Quid tam ſæpe meum nobis abducere Quinctum
Te iuuat, & lenta detinuiſſe mora?
Quid Nomentani cauſſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed iam parce mihi: nec abutere, Narnia, Quinctio:
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Papilo. LXXVIII. 93.

Vnguentũ fuerat, quod onyx modò parua gerebat:
Olfecit poſtquam Papilus, ecce garum eſt.

In Linum. LXXIX. 94.

Bruma eſt, & riget horridus December.
Audes tu tamen oſculo niuali
Omnes obuius hinc, & hinc tenere,
Et totam, Line, baſiare Romam.
Quid poſſis grauiusque, ſæuiusq.
Percuſſus facere, atque verberatus?
Hoc me frigore baſiet nec vxor:
Blandis filia nec rudis labellis.
Sed tu dulcior, elegantiorque.
Cuius liuida naribus caninis
Dependet glacies, rigetq. barba,
Qualem forcipibus metit ſupinis
Tonſor Cinyphio Cilix marito.
Quare ſi tibi ſenſus eſt, pudorque,
Hibernas, Line, baſiationes
In menſem rogo differas Aprilem.

Epitaphium Vrbici pueri. LXXX. 95.

Conditus hic ego ſum, Baſſi dolor, Vrbicus infans:
Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de prima deerant trieteride menſes,
Ruperunt tetricæ cum mala penſa Deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſerior, vndas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

Ad librum ſuum. LXXXI. 96.

Noſti ſi bene Cæſium, libelle,
Montanæ decus Vmbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis;
Illi tu dabis hæc vel occupato.
Inſtent mille licet, premantq. curæ,
Noſtris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille: proximumq.
Turni nobilibus leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur!
O quæ gloria, quàm frequens amator!
Te conuiuia, te forum ſonabit,
Aedes, compita, porticus, tabernæ.
Vni mitteris, omnibus legeris.

Ad Caſtorem. LXXXII. 97.

Omnia, Caſtor, emis: ſic fiet vt omnia vendas.

Ad Criſpinum. LXXXIII. 98.

Sic placidum videas ſemper, Criſpine, tonantem,
Nec te Roma minus, quàm tua Memphis amet;
Carmina Parrhaſia ſi noſtra legentur in aula,
(Namque ſolent ſacra Cæſaris aure frui)
Dicere de nobis, vt lector candidus, aude,
Temporibus præſtat non nihil iſte tuis:
Nec Marſo nimium minor eſt, doctoq. Catullo.
Hoc ſatis eſt ipſi: cetera mando Deo.

Ad Ponticum. LXXXIV. 99.

Pontice, per Reges diſcurris, & omnia luſtras:
Magna quidē ſequeris, Pōtice; magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſine teſte facis, ſine turba:
Non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice te celebrem forma natura creauit:
Dignus eras Helena, Pontice; pulcher homo es.

Pon-

Pontice, voce tua poſſes adamanta mouere:
Vox tua dulce ſonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice ſic alios, ſic te quoque decipit error.
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER VIII.

IMPERATORI Domitiano Cæſari Auguſto, Germanico, Dacico, Valerius Martialis ſalutem. Omnes quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id eſt vitam, dediſti, tibi ſupplicant: & puto, propter hoc leguntur. Hic tamen qui operis noſtri Octauus inſcribitur, occaſione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia ſucceſſerat. Quam quidem ſubinde aliqua iocorum miſtura variare tentauimus: ne cæleſti verecundiæ tuæ laudes ſuas, quæ facilius te fatigare poſſunt, quàm nos ſatiare, omnes verſus ingererent. Quamuis autem Epigrammata ſeueriſſimis quoque & ſupremæ fortunæ viris ita ſcripta ſint, vt nimiam verborum licentiam affectaſſe videantur: ego tamen illis non permiſi tam liberè loqui, quàm ſolent: cùm pars libri &

maior,

maior, & melior ad maieſtatem ſacri nominis tui allegata ſit. Meminerit non, niſi religionis purificatione luſtratus, accedere ad templa debere. Quod vt cuſtoditurum me lecturi ſciant, in ipſo libelli huius limine profiteri breuiſſimo placuit epigrammate.

Ad librum ſuum. I.

LAurigeros Domini, liber, intrature penates,
Diſce verecundo ſanctius ore loqui.
Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus,
Tu mihi, tu Pallas Cæſariana, veni.

Ad Ianum. II.

Faſtorum genitor parensq. Ianus
Victorem modò cum videret Iſtri,
Tot vultus ſibi non ſatis putauit,
Optauitq. oculos habere plures.
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum Domino, Deoq. rerum
Promiſit Pyliam quater ſenectam.
Addas, Iane, tuam pater rogamus.

Ad Muſam. III.

Quinque ſatis fuerant, vel ſex, ſeptemq. libelli,
Et nimium: quid adhuc ludere, Muſa, iuuat?
Sit pudor, & finis. Iam plus nihil addere nobis
Fama poteſt: teritur noſter vbique liber.
Et, cùm rupta ſitu Meſſalæ ſaxa iacebunt,
Altaq. cum Licini marmora puluis erunt;
Me tamen ore legent, & ſecum plurimus hoſpes
Ad patrias ſedes carmina noſtra feret.
Finieram: cùm ſic reſpondit nona Sororum,
Cui coma, & vnguento ſordida veſtis erat.
Tune potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius deſidioſus ages?
An iuuat ad tragicos ſoccum trāsferre cothurnos?
Aſpera vel paribus bella tonare modis?

Per-

Perlegat vt tumidus rauca te voce magiſter,
Oderit & grandis virgo, bonusq. puer?
Scribant iſta graues nimium, nimiumq. ſeueri,
Quos media miſeros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos ſale tinge libellos:
Agnoſcat mores vita, legatq. ſuos.
Anguſta cantare licet videaris auena:
Dum tua multorum vincat auena tubas.

Ad *Cæſarem Domitianum*. IV.

Quantus Io latias mundi conuentus ad aras
Suſcipit, & ſoluit pro Duce vota ſuo!
Nã non hæc hominũ, Germanice, gaudia tantùm,
Sed faciunt ipſi nunc, puto, ſacra Dei.

Ad *Macrum*. V.

Dum donas, Macer, annulos puellis,
Deſiſti, Macer, annulos habere.

In *Euctum*. VI.

Archetypis vetuli nihil eſt odioſius Eucti.
Ficta Saguntino cymbia malo luto,
Argenti furioſa ſui cum ſtemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedonteæ fuerant hæc pocula menſæ:
Ferret vt hæc, muros ſtruxit Apollo lyra.
Hoc cratere ferox commiſit prælia Rhetus
Cùm Lapythis: pugna debile cernis opus,
Hi duo longæuo cenſentur Neſtore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.
Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri iuſſit amicis
Largius Aeacides, & bibit ipſe, merum.
Hac propinauit Bytiæ pulcherrima Dido
In patera, Phrygio cùm data cœna viro eſt.
Miratus fueris cùm priſca toreumata multum;
In Priami cyathis Aſtyanacta bibes.

In *Cinnam*. VII.

Hoc agere eſt cauſſas? hoc dicere, Cinna, diſertè,
Horis,

Horis, Cinna, decem dicere verba nouem?
Sed modò clepſydras ingenti voce petiſti
Quattuor. ò quantum, Cinna, tacere potes!

Ad Ianum. VIII.

Principium des, Iane, licet velocibus annis,
Et reuoces vultu ſecula longa tuo.
Te primum pia thura rogent, te voce ſalutent:
Purpura te felix, te colat omnis honos.
Tu tamen hoc mauis, Latiæ quod contigit vrbi,
Menſe tuo reducem, Iane, videre Deum.

Ad *Quinctum.* IX.

Soluere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas: luſcus vult dare dimidium.
Accipe quamprimum: breuis eſt occaſio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi ſoluet Hylas.

De *Baſſo*: X.

Emit lacernas millibus decem Baſſus,
Tyrias coloris optimi. lucrifecit.
Adeò bene emit? inquis. immo non ſoluet.

Ad *Cæſarem* Domitianum. XI.

Perueniſſe tuam iam te ſcit Rhenus in vrbem:
Nam populi voces audit & ille tui:
Sarmaticas etiam gentes, Iſtrumque, Getasq.
Lætitiæ clamor terruit ipſe nouæ.
Dum te longa ſacro venerantur gaudia Circo,
Nemo quater miſſos currere ſenſit equos.
Nullum Roma ducem, nec te ſic, Cæſar, amauit:
Te quoque iam non plus, vt velit ipſa, poteſt.

Ad *Priſcum.* XII.

Vxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis? vxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito:
Non aliter fuerint fœmina, virq. pares.

Ad Gargilianum. XIII.

Morio dictus erat: viginti millibus emi.

Redde

Redde mihi nummos, Gargiliane: ſapit.

In crudelem amicum. XIV.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam,
  Mordeat & tenerum fortior aura nemus;
Hibernis obiecta Notis ſpecularia puros
  Admittunt ſoles, & ſine fæce diem.
At mihi cella datur non tota clauſa feneſtra;
  In qua nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare iubes veterem, crudelis, amicum?
  Arboris ergo tuæ tutior hoſpes ero.

Ad Domitianum. XV.

Dum noua Pannonici narratur gloria belli,
  Omnis & ad reducem dum litat ara Iouem;
Dat populus, dat gratus eques, dat tura Senatus,
  Et ditant Latias tertia dona tribus.
Hos quoque ſecretos memorabit Roma triũphos:
  Nec minor iſta tuæ laurea pacis erit.
Quid tibi de ſancta credis pietate tuorum?
  Principis eſt virtus maxima, noſſe ſuos.

In Ciperum. XVI.

Piſtor qui fueras diu, Cipere,
Nunc cauſſas agis, & ducenta quæris.
Sed conſumis, & vſque mutuaris.
A piſtore, Cipere, non recedis:
Et panem facis & facis farinam.

Ad Sextum. XVII.

Egi, Sexte, tuam pactus duo millia cauſſam:
  Miſiſti nummos quot mihi? mille. quid eſt?
Narraſti nihil, inquis; & à te prodita cauſſa eſt.
  Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Cirinium. XVIII.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
  Vt mecum poſſis vel prior ipſe legi.
Sed tibi tantus ineſt veteris reſpectus amici,
  Carior vt mea ſit, quàm tua fama tibi.

Sic Maro nec Calabri tentauit carmina Flacci,
Pindaricos poſſet cùm ſuperare modos.
Et Vario ceſſit Romani laude cothurni,
Cùm poſſet tragico fortius ore loqui.
Aurum,& opes, & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De *Cinna*. XIX.

Pauper videri Cinna vult: & eſt pauper.

Ad Varum. XX.

Cùm facias verſus nulla non luce ducentos;
Vare, nihil recitas: non ſapis, atque ſapis.

Ad Luciferum. XXI.

Phoſphore,redde diē: quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat. placidi nunquid te pigra Bootæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledæo poteras abducere Cyllaron aſtro:
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidū Titana tenes? iā Xanthus & Aethon
Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Iam, Cæſar, vel nocte veni. ſint aſtra licebit;
Non deerit populo, te veniente, dies.

In Gallicum. XXII.

Inuitas ad aprum: ponis mihi, Gallice, porcum.
Hybrida ſum, ſi das, Gallice, verba mihi.

Ad Ruſticum. XXIII.

Eſſe tibi videor ſæuus, nimiumq. guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice, cædo cocum.
Si leuis iſta tibi flagrorum cauſa videtur;
Ex qua vis cauſſa vapulet ergo cocus?

Ad Cæſarem Domitianum. XXIV.

Si quid fortè petam timido, graciliq. libello;
Improba non fuerit ſi mea charta; dato.

Et

Et ſi non dederis, Cæſar, permitte rogari:
Offendunt nunquam tura, precesq. Iouem.
Qui fingit ſacros auro, vel marmore vultus,
Non facit ille Deos: qui rogat, ille facit.

In Oppianum. XXV.

Vidiſti ſemel, Oppiane, tantùm
Aegrum me malè: ſæpe te videbo.

Ad Cæſarem Domitianum. XXVI.

Non tot in Eois timuit Gangeticus aruis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo;
Quot tua Roma nouas vidit, Germanice, tigres;
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vicit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos:
Et victoris opes, diuitiasq. Dei.
Nam cùm captiuos ageret ſub curribus Indos,
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Ad Gaurum. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſenique,
(Si ſapis & ſentis) hic tibi ait, Morere.

De Partheniana toga. XXVIII.

Dic, toga, facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cuius fama decusq gregis?
Appula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Qua ſaturat Calabris culta Galeſus aquis,
An Tarteſiacus, ſtabuli nutritor Iberi,
Bætis in Heſperia te quoque lauit aqua?
An tua multifidum numerauit lana Timauum,
Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo decuit liuere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc dilapſa liguſtra,
Et Tiburtino monte quod albet ebur.
Spartanus tibi cedet olor, Paphiæq. columbæ:
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licet hæc primis niuibus ſint æmula dona;

Non

Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
Texta, Semiramia quæ variantur acu.
Non Athamanteo potius me mirer in auro,
Aeolium dones ſi mihi, Phryxe, decus.
O quantos riſus pariter ſpectata mouebit
Trita palatina veſtra lacerna toga!

De diſtichis. XXIX.

Diſticha qui ſcribit, puto, vult breuitate placere.
Quid prodeſt breuitas, dic mihi, ſi liber eſt?

De Spectaculo Scæuolæ. XXX.

Qui nunc Cæſareæ luſus ſpectantur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Aſpicis vt teneat flammas; pœnaq. fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus?
Ipſe ſui ſpectator adeſt; & nobile dextræ
Funus amat; totis paſcitur illa ſacris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sæuior in laſſos ire ſiniſtra focos.
Scire piget poſt tale decus quid fecerit antè:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi noſſe manum.

In Dentonem. XXXI.

Neſcio quid de te non bellè, Dento, fateris,
Coniuge qui ducta iura paterna petis.
Sed iam ſupplicibus dominum laſſare libellis
Deſine: & in patriam ſerus ab vrbe redi.
Nam dum tu longè deſerta vxore, domoq.
Tres quæris natos, quatuor inuenies.

De Columba Aretullæ. XXXII.

Aëra per tacitum delapſa, ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.
Luſerat hoc caſus, niſi inobſeruata maneret:
Permiſſaq. ſibi nollet abire fuga.
Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent;
Hæc

Hæc à Sardois tibi forſitan exulis oris,
Fratre reuerſuro, nuncia venit auis.

Ad Paullum, de Phiala. XXXIII.

De prætoricia folium mihi, Paulle, corona
Mittis; & hoc Phialæ nomen habere iubes.
Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,
Pallida quam rubri diluit vnda croci,
An magis aſtuti deraſa eſt vngue miniſtri
Bractea, de fulcro quod reor eſſe tuo?
Illa poteſt culicem longè ſentire volantem;
Et minimi penna papilionis agi.
Exiguæ volitat ſuſpenſa vapore lucernæ;
Et leuiter fuſo rumpitur icta mero.
Hoc linitur ſputo Iani caryota Kalendis,
Quam fert cum paruo ſordidus aſſe cliens.
Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo:
Plena magis nimio lilia Sole cadunt.
Nec vaga tam tenui diſcurſat aranea tela:
Tam leue nec bombyx pendulus vrget opus.
Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ:
Craſſior offenſæ bulla tumeſcit aquæ.
Fortior intortos ſeruat veſica capillos:
Et mutat Latias ſpuma Batauа comas.
Hac cute Ledæo veſtitur pullus in ouo:
Talia lunata ſplenia fronte ſedent.
Quid tibi cum phiala, ligulam cùm mittere poſſis?
Mittere cùm poſſis vel cochleare mihi?
Magna nimis loquimur: cochleã cũ mittere poſſes,
Denique cùm poſſes mittere, Paulle, nihil.

In Iactatorem. XXXIV.

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod ſine te factũ eſt, hoc magis archetypũ eſt.

In peſsimos coniuges. XXXV.

Cûm ſitis ſimiles, pareſq. vita
Vxor peſſima, peſsimus maritus;

Miror non bene conuenire vobis.

Ad Cæſarem Domitianum. XXXVI.

Regia Pyramidum, Cæſar, miracula ride:
Iam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhaſiæ labor eſt Mareoticus aulæ?
Clarius in toto nil videt orbe dies.
Septenos pariter credas aſſurgere montes:
Theſſalicum breuior Pelion Oſſa tulit.
Aethera ſic intrat, nitidis vt conditus aſtris
Inferiore tonet nube ſerenus apex.
Et prius arcano ſatietur lumine Phœbi,
Naſcentis Circe quàm videt ora patris.
Hæc, Auguſte, tamen, quæ vertice ſidera pulſat,
Par domus eſt cœlo: ſed minor eſt domino.

Ad Polycarmum. XXXVII.

Quòd Caietano reddis, Polycarme, tabellas,
Millia te centum num tribuiſſe putas?
Debuit hæc, inquis: tibi habe, Polycarme, tabellas.
Et Caietano millia crede duo.

Ad Meliorem. XXXVIII.

Qui præſtat pietate pertinaci
Senſuro bona liberalitatis,
Captet forſitan, aut vicem repoſcat.
At ſi quis dare nomini relicto,
Poſt Manes, tumulumq. perſeueret,
Quærit quid niſi parcius dolere?
Refert, ſis bonus, an velis videri:
Præſtas hoc, Melior, ſciente fama:
Qui ſolennibus anxius ſepulti
Nomen non ſinis interire Blæſi;
Et de munifica profuſus arca
Ad natalitium diem colendum
Scribarum memori, piæq. turbæ
Quod donas, facis ipſe Blæſianum.
Hoc longum, tibi vita dum manebit,

Hoc

Hoc & poſt cineres erit tributum.

Ad Domitianum. XXXIX.

Qui Pallatinæ caperet conuiuia menſæ,
  Ambroſiasq. dapes, non erat ante locus.
Hic haurire licet ſacrum, Germanice, nectar:
  Et Ganymedea pocula mixta manu.
Eſſe velis, oro, ſerus conuiua Tonantis.
  At tu ſi properas Iuppiter, ipſe veni.

Ad Priapum. XL.

Non horti, neque palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, cuſtos,
Ex quo natus es, & potes renaſci,
Furaces moneo manus repellas,
Et ſiluam domini focis reſerues.
Si defecerit hæc, & ipſe lignum es.

Ad Fauſtinum. XLI.

Triſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
  Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo:
  Me certè triſtem fecit Athenagoras.

Ad Mathonem. XLII.

Si te ſportula maior ad beatos
Non corruperit, vt ſolet: licebit
De noſtro, Matho, centies laueris.

In Fabium & Chriſtillam. XLIII.

Effert vxores Fabius, Chriſtilla maritos:
  Funereamq. toris quaſſat vterque facem.
Victores committe, Venus, quos iſte manebit
  Exitus: vna duos vt Libitana ferat.

Ad Titullum. XLIV.

Titulle moneo, viue ſemper: hoc ſerum eſt.
Sub pædagogo cœperis licet, ſerum eſt.
At tu, miſer Titulle, nec ſenex viuis.
Sed omne limen conteris ſalutator,
Et mane ſudas vrbis oſculis vdus,

Foroq. triplici ſparſus ante equos omnes,
Aedemq Martis, & coloſſon Auguſti,
Curris per omnes tertiasq. quinctasque.
Rape, congere, auſer, poſside: relinquendum eſt.
Superba denſis arca palleat nummis,
Centum explicentur paginæ Kalendarum:
Iurabit hæres te nihil reliquiſſe.

Ad Flaccum. X L V.

Priſcus ab Aetnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat, & lento ſplendeſcat turbida limo,
Amphora centeno Conſule facta minor.
Continget nox quando meis tam candida menſis?
Tam iuſto dabitur quando calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros,
Luxuriæ fiet tam bona cauſſa meæ.

In variè ſe tondentem. X L V I. 47.

Pars maxillarum tonſa eſt tibi, pars tibi raſa eſt,
Pars vulſa eſt: vnum quis putet eſſe caput?

De abolla Criſpini. X L V I I. 48.

Neſcit cui dederit Tyriam, Criſpinus, abollam,
Dum mutat cultus, induiturq. togam.
Quiſquis habes, humeris ſua munera redde, precamur:
Non hoc Criſpinus te, ſed abolla rogat.
Non quicunque capit ſaturatas murice veſtes;
Nec niſi delicijs conuenit iſte color.
Si te præda iuuat, fœdiq. inſania lucri;
Quò poſsis melius fallere, ſume togam.

Ad Cæſarem Domitianum. X L V I I I. 50.

Quanta Gigantei memoratur menſa triumphi,
Quantaq. nox ſuperis omnibus illa fuit,
Qua bonus accubuit genitor cum plebe Deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Iouem;
Tanta tuas celebrant, Cæſar, conuiuia laurus:
Exhilarant ipſos gaudia noſtra Deos.

Veſcitur

Veſcitur omnis eques tecum, populusque, patresq.
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitis quanto maiora dediſti!
Promiſſa eſt nobis ſportula; recta data eſt.

De *Phiala Rufi*. XLIX. 51.

Quis labor in Phiala? docti Myos, an ne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt? an, Polyclete, tua?
Liueſcit nulla caligine fuſca, nec odit
Exploratores nubila maſſa focos.
Vera minus flauo radiant electra metallo;
Et nimium ſelix puſtula vincit ebur.
Materiæ non cedit opus: ſic alligat orbem,
Plurima cum tota lampade Luna nitet.
Stat caper Aeolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuiſſe ſoror.
Hunc nec Cinyphius tonſor violauerit: & tu
Ipſe tua paſci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore ſonat.
Sic, Methymnæo gauiſus Arione, delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus,
Non grege de domini, ſed tua, Ceſte, manus.
Ceſte, decus menſæ, miſce Setina: videtur
Ipſe puer nobis, ipſe ſitire caper.
Det numerum cyathis Inſtantis littera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

Ad Ceditianum. L. 52.

Tonſorem puerum (ſed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Druſorum cui contingere barbæ)
Aequandas ſemel in genas rogatus
Rufo, Ceditiane, commodaui.
Dum iuſſus repetit pilos eoſdem,
Cenſura ſpeculi manum regente;

Expungitq. cutim, facitq. longam
Detonſis epaphæreſin capillis;
Barbatus mihi tonſor eſt reuerſus.

In Catullam. L I. 53.

Formoſiſsima quæ fuere, vel ſunt,
Sed viliſsima quæ fuere, vel ſunt;
O quàm te fieri, Catulla, vellem,
Formoſam minus, aut magis pudicam!

Ad Cæſarem Domitianum. L I I. 54.

Magna licet toties tribuas, maiora daturus
Dona Ducum victor, victor & ipſe tui:
Diligeris populo non propter præmia, Cæſar:
Propter te populus præmia, Cæſar, amat.

Ad eundem, de leone. L I I I. 55.

Auditur quantum Maſſyla per auia murmur,
Innumero quoties ſilua leone furit,
Pallidus attonitos ad plena mapalia paſtor
Cùm reuocat tauros, & ſine mente pecus:
Tantus in Auſonia fremuit modò terror arena.
Quis non eſſe gregem crederet? vnus erat.
Sed cuius tremerent ipſi quoque iura leones;
Cui diadema daret marmore picta Nomas.
O quantum per colla decus! quē ſpargit honorem,
Aurea lunatæ cùm ſtetit vnda iubæ!
Grandia quàm decuit latum venabula pectus!
Quantaq. de magna gaudia morte tulit!
Vnde tuis, Libye, tam felix gloria ſiluis?
A Cybeles numquid venerat ille iugis?
An magis Herculeo, Germanice, miſit ab aſtro,
Hanc tibi vel frater, vel pater ipſe feram?

Ad Flaccum. L I V. 56.

Temporibus noſtris ætas cùm cedat auorum,
Creuerit & maior cum Duce Roma ſuo;
Ingenium ſacri miraris abeſſe Maronis:
Nec quenquam tantâ bella ſonare tuba.

Sint

Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Marones;
Virgiliumq. tibi vel tua rura dabunt.
Iugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oues;
Riſit Tuſcus eques: paupertatemq. malignam
Reppulit, & celeri iuſsit abire fuga.
Accipe diuitias, & vatum maximus eſto;
Tu licet & noſtrum, dixit, Alexin ames.
Adſtabat domini menſis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra falerna manu.
Excidit attonito pinguis Galathèa poëtæ,
Theſtylis & rubras meſsibus vſta genas.
Protinus Italiam concepit, & Arma virumque,
Qui modò vix Culicem fleuerat ore rudi.
Quid Varos, Marſosq. loquar, ditataq. vatum
Nomina? magnus erit quos numerare labor.
Ergo ero Virgilius, ſi munera Mæcenatis
Des mihi. Virgilius non ero? Marſus ero.

De Picente. LV. 57.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum.
Collegitq. ſinu fragmenta nouiſsima fracti
Oris: & aggeſta contumulauit humo.
Oſſa licet quondam defuncti non legat hæres:
Hoc ſibi iam Picens præſtitit officium.

In Artemidorum. LVI. 58.

Cùm tibi iam craſſæ ſint, Artemidore, lacernæ;
Poſsim te Sagarum iure vocare meo.

In Luſcum furem. LVII. 59.

Adſpicis hunc vno contentum lumine, cuius
Lippa ſub attrita fronte lacuna patet:
Ne contemne caput; nihil eſt furacius illo.
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu conuiuam cautus ſeruare memento.
Tunc furit; atque oculo luſcus vtroque videt.

Pocula ſoliciti perdunt, ligulasq. miniſtri;
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit;
Et tectus lenis ſæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudere lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil inuaſit, puerum tunc arte doloſa
Circuit: & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

In *Claudiam*. LVIII. *60*:

Summa Palatini poteras æquare Coloſsi,
Si fieres breuior, Claudia, ſeſquipede.

In *Carinum*. LIX. *61*.

Liuet Carinus, rumpitur, furit, plorat,
Et quærit altos, vnde pendeat, ramos.
Non iam quod orbe cantor, & legor toto;
Nec vmbilicis quod decorus & cedro
Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes:
Sed quòd ſub vrbe rus habemus æſtiuum,
Vehimurq. mulis non, vt antè, conductis.
Quid imprecabor, ò Seuere, liuenti?
Hoc opto: mulas habeat & ſuburbanum.

De Picente. LX. *62*.

Scribit in auerſa Picens epigrammata charta;
Et dolet auerſo quod facit illa Deo.

In *Clytum*. LXI. *64*.

Vt poſcas, Clyte, munus, exigasq.
Vno naſceris octies in anno:
Et ſolas puto, tresve, quatuorve
Non natalitias habes Kalendas.
Sit vultus tibi leuior licebit
Tritis lituris aridi lapillis;
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modò lactis alligati;
Tu nobis, Clyte, iam ſenex videris.

Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamiue, Neſtorisve?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quòd ſi ludis adhuc, ſemelq. naſci
Vno iam tibi non ſat eſt in anno;
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

Ad Domitianum. LXII. 65.

Hic vbi fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nuper erat.
Hic ſtetit Arctoi formoſus puluere belli
Purpureum fundens Cæſar ab ore iubar.
Hic lauro redimita comas, & candida cultu
Roma ſalutauit voce, manuq. Ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer & domitis gentibus arcus ouat.
Hic gemini currus numerant elephāta frequenter.
Sufficit immenſis aureus ipſe iugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Hos aditus vrbem Martis habere decet.

De conſulatu Silij. LXII. 66.

Auguſto pia tura, victimasq.
Pro noſtro date Silio, Camœnæ.
Bis ſenos iubet en redire faſces
Nato Conſule: nobiliq. virga
Vatis Caſtaliam domum ſonare.
Rerum prima ſalus, & vna Cæſar,
Gaudenti ſupereſt adhuc quod optet,
Felix purpura, tertiusq. Conſul.
Pompeio dederit licet Senatus,
Et Cæſar genero ſacros honores,
Quorum pacificus ter ampliauit
Ianus nomina; Silius frequentes
Mauult ſic numerare Conſulatus.

In Cæcilianum. LXIV. 67.

Horas quinque puer nondum tibi nunciat; & tu
Iam

Iam conuiua mihi, Cæciliane, venis.
Cùm modo diſtulerint raucæ vadimonia chartæ,
Et Floralicias laſſet arena feras:
Curre, age; & illotos reuoca, Calliſte, miniſtros:
Sternantur lecti: Cæciliane, ſede.
Caldam poſcis aquam; ſed nondum frigida venit:
Alget adhuc nudo clauſa culina foco.
Mane veni potius: nam cur te quincta moretur?
Aut cur non ſerò, Cæciliane, venis?

Ad Entellum. LXV. *68.*

Qui Corcyræi vidit pomaria Regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.
Inuida purpureos vrat ne bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Condita perſpicua viuit vindemia gemma;
Et tegitur felix, nec tamen vua latet.
Fœmineum lucet ſic per bombycina corpus:
Calculus in nitida ſic numeratur aqua.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum ſterilis ferre iubetur hiems.

In Vacerram. LVI. *69.*

Miraris veteres, Vacerra, ſolos:
Nec laudas niſi mortuos poëtas.
Ignoſcas petimus, Vacerra. tanti
Non eſt, vt placeam tibi, perire.

De Nerua. LXVII. *70.*

Quanta quies placidi, tanta eſt facundia Neruæ:
Sed cohibet vires, ingeniumq. pudor.
Cùm ſiccare ſacram largo Permeſſida poſſet
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim;
Pieriam tenui frontem redimire corona
Contentus; famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum
Carmina qui docti nota Neronis habet.

In Poſtumianum. LXVIII. 71.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumæ
 Miſiſti ante annos, Poſtumiane, decem.
Speranti plures (nam ſtare, aut creſcere debent
 Munera) venerunt plusve, minusve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.
 Libra fuit quinto Septitiana quidem.
Beſſalem ad ſcutulam ſexto peruenimus anno.
 Poſt hunc in cotula raſa ſelibra data eſt.
Octauus ligulam miſit ſextante minorem:
 Nonus aculeolos in cochleare tulit.
Quod mittat nobis, decimus iam non habet annus:
 Quatuor ad libras, Poſtumiane, redi.

Ad librum ſuum. LXIX. 72.

Nondum murice cultus, aſperoq.
Morſu pumicis aridi politus
Artanum properas ſequi, libelle:
Quem pulcherrima iam redire Narbo,
Docti patria Narbo Votieni,
Ad leges iubet, annuosq. faſces.
Votis quod paribus tibi petendum eſt,
Continget locus ille, & hic amicus.
Quàm vellem fieri meus libellus!

In malum medicum. LXX. 74.

Hoplomachus nunc es; fueras ophtalmicus antè;
 Feciſti medicus, quod facis hoplomachus.

De Gallo Lingono. LXXI. 75.

Dum repetit ſera conductos nocte penates
 Lingonus à recta, Flaminiaq. recens;
Expulit offenſo vitiatum pollice talum,
 Et iacuit toto corpore fuſus humi.
Quid faceret Gallus, qua ſe ratione moueret?
 Ingenti domino ſeruulus vnus erat,
Tam macer, vt minimã poſſet vix ferre lacernam:
 Succurrit miſero caſus, opemq. tulit.

Quatuor

Quatuor inſcripti portabant vile cadauer,
  Accipit infelix qualia mille rogus:
Hos comes inualidus ſubmiſſa voce precatur,
  Vt quocunque velint, corpus inane ferant.
Permutatur onus: ſtipataq. tollitur altè
  Grandis in anguſta ſarcina ſandapila.
Hic mihi de multis vnus, Lucane, videtur,
  Cui merito dici, mortue Galle, poteſt.

In Gallicum. LXXII. 76.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo;
Nil eſt quod magis audiam libenter.
Sic & cum recitas tuos libellos,
Et cauſſam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasq. ſemper.
Durum eſt me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid ſit, audi:
Verum, Gallice, non libenter audis.

Ad Liberum amicum. LXXIII. 77.

Liber, amicorum dulciſſima cura tuorum,
  Liber, in æterna viuere digne roſa;
Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
  Splendeat: & cingant florea ſerta caput.
Qui ſic vel medio finitus vixit in æuo,
  Longior huic facta eſt, quàm data vita fuit.

De ludis Stellæ. LXXIV. 78.

Quos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
  Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos,
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi,
  O pudor! ò pietas! & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
  Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies: nec linea diues
  Ceſſat: & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciua numiſmata nimbis:
  Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras.

Nunc implere ſinus ſecuros gaudet: & abſens
Sortitur dominos, nec laceratur auis.
Quid numerem currus, ter denaq. præmia palmæ,
Quæ dare non ſemper Conſul vterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
Quòd ſpectatorem te tua laurus habet.

In Fabullam. LXXV. 79.

Omnes aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetuliſq. fœdiores.
Has ducis comites, trahiſq. tecum
Per conuiuia, porticus, theatra.
Sic formoſa, Fabulla: ſic puella es.

Ad Domitianum. LXXVI. 80.

Sanctorum nobis miracula reddis auorum:
Nec pateris, Cæſar, ſæcula cana mori,
Cùm veteres Latiæ ritus renouantur arenæ;
Et pugnat virtus ſimpliciore manu.
Sic priſcis ſeruatur honos, te præſide, templis;
Et caſa tam culto ſub Ioue numen habet.
Sic noua dum condis, reuocas, Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuere tibi.

In Gelliam. LXXVII. 81.

Non per myſtica ſacra Dindymenes,
Nec per Niliacæ bouem iuuencæ,
Nullos denique per Deos, Deaſq.
Iurat Gellia: ſed per vniones.
Hos amplectitur, hos deoſculatur,
Hos fratres vocat, & vocat ſorores,
Hos natis amat acrius duobus.
His ſi quo careat miſella caſu,
Victuram negat eſſe ſe nec horam.
Eheu, quàm bene nunc, Papiriane,
Annei faceret manus Sereni.

Ad Domitianum. LXXVIII. 82.

Dante tibi turba querulos, Auguſte, libellos,
Nos

Nos quoque, qui domino carmina parua damus,
Poſſe Deum rebus pariter, Muſisq. vacare
Scimus; & hæc etiam ſerta placere tibi.
Fer vates, Auguſte, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæq. ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex edera ciuica noſtra tibi.

M. VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATON.

LIBER IX.

AVE, mi Toranni, frater chariſſime. Epigramma quod extra ordinem paginarum eſt, ad Stertinium clariſſimum virum ſcripſimus; qui imaginem meam ponere in bibliotheca ſua voluit. De quo ſcribendum tibi putaui, ne ignorares, Auitus iſte quis vocaretur. Vale, & para hoſpitium.

Ad Auitum. I.

NOn te celabis, ſublimi pectore vates,
Cui referet ſerus præmia digna cinis.
Hoc tibi ſub noſtra breue carmen imagine viuat,
Quam non obſcuris iungis, Auite, viris.
Ille ego ſum nulli nugarum laude ſecundus,

Quem non miraris, ſed puto, lector, amas.
Maiores maiora ſonent: mihi parua locuto
Sufficit in veſtras ſæpe redire manus.

De templo Flauiæ gentis. II.

Dum Ianus hiemes, Domitianus autumnos,
Auguſtus annis commodabit æſtates;
Dum grande famuli nomen aſſeret Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum;
Tarpeia ſummi ſaxa dum patris ſtabunt;
Dum voce ſupplex, dumq. ture placabit
Matrona diues dulce Iulium numen;
Manebit altum Flauiæ decus gentis,
Cum Sole & aſtris, cumq. luce Romana.
Inuicta quicquid condidit manus, cœlum eſt.

Ad Domitianum. III. 4.

Quantum iam Superis, Cæſar, cœloq. dediſti
Si repetas, & ſi creditor eſſe velis;
Grandis in ætherio licet auctio fiat Olympo,
Coganturq. Dei vendere quicquid habent;
Conturbabit Atlas: & non erit vncia tota,
Decidat tecum qua pater ipſe Deum.
Pro Capitolinis quid enim tibi ſoluere templis,
Quid pro Tarpeiæ frondis honore poteſt?
Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.
Quid loquar Alciden, Phœbūque, piosq. Laconas?
Addita quid Latio Flauia templa polo?
Expectes, & ſuſtineas, Auguſte, neceſſe eſt.
Nam, tibi quod ſoluat, non habet arca Iouis.

In Paullam. IV. 6.

Nubere vis Priſco; non miror, Paulla: ſapiſti.
Ducere te non vult Priſcus: & ille ſapit.

In Afrum. V. 8.

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus, AVE.

Non vacat, aut Dormit, dictum bis terq. reuerſo.
  Iam ſatis eſt: non vis, Afer, auere? VALE.

Ad Bithynicum. VI. 10.

Nil tibi legauit Fabius, Bithynice: cui tu
  Annua, ſi memini, millia ſena dabas.
Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:
  Annua legauit millia ſena tibi.

I*n Cantharum*. VII. 11.

Cenes, Canthare, cùm foris libenter,
Clamas, & maledicis, & minaris.
Deponas animos truces, monemus:
Liber non potes, & guloſus eſſe.

D*e Earino Domitiani*. VIII. 12.

Nomen cum violis, roſisq. natum,
Quo pars optima nuncupatur anni,
Hyblam quod ſapit, Atticosq. flores,
Quod nidos olet alitis ſuperbæ;
Nomen nectare dulcius beato,
Quod mallet Cybeles puer vocari,
Et qui pocula temperat Tonanti;
Quod, ſi Parrhaſia ſones in aula,
Reſpondent Veneres, Cupidinesque;
Nomen nobile, molle, delicatum,
Verſu dicere non rudi volebam:
Sed tu, ſyllaba contumax, repugnas.
Dicunt Earinon tamen Poetæ:
Sed Græci; quibus eſt nihil negatum,
Et quos ἄρες, ἆρες decet ſonare.
Nobis non licet eſſe tam diſertis,
Qui Muſas colimus ſeueriores.

D*e eodem*. IX. 13.

Si daret autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς eſſem;
  Horrida ſi brumæ ſidera, χειμερινός.
Dictus ab æſtiuo θερινὸς mihi menſe vocarer.
  Tempora cui nomen verna dedere, quis eſt?

De eodem. X. 14.

Nomen habes,teneri quod tempora nũcupat anni,
Cùm breue Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pingi:
Quod Cytheræa ſua ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod littera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet.
Quod penna ſtridente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſola Cæſaris eſſe domo.

In fictos amicos. XI. 15.

Hunc,quẽ cœna tibi,quem menſa parauit amicum,
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat,& mullos,& ſumen,& oſtrea; non te.
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus eris.

De Chloe. XII. 16.

Inſcripſit tumulo ſeptem celebrata virorum,
SE FECISSE, Chloë: quid pote ſimplicius?

De coma Earini. XIII. 17.

Conſilium formæ ſpeculum, dulcesq. capillos
Pergameo poſuit dona ſacrata Deo,
Ille puer tanto domino gratiſſimus aula,
Nomine qui ſignet tempora verna ſuo.
Felix, quæ tali cenſetur munere tellus:
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ad Aeſculapium. XIV. 18.

Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis
Parcarum exoras penſa, breuesq. colos;
Hos tibi laudatos dominorum voce capillos
Ille tuus Latia miſit ab vrbe puer.
Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo felix facies indice tota fuit.
Tu iuuenile decus ſerua; ne pulcrior ille
In longa fuerit, quàm breuiore, coma.

Ad Cæſarem Domitianum. XV. 19.

Eſt mihi, ſitq. precor longum, te præſide, Cæſar,

Rus minimum: parui ſunt & in Vrbe Lares.
Sed de valle breui, quas det ſitientibus hortis
Cura, laboratas antlia tollit aquas.
Sicca domus queritur nullo ſe rore foueri;
Cùm mihi vicino Martia fonte ſonet.
Quam dederis noſtris, Auguſte, penatibus vndam,
Caſtalis hæc nobis, aut Iouis imber erit.

In Sabellum. XVI. 20.

Laudas balnea verſibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle.
Vis cœnare, Sabelle, non lauari.

Ad Domitianum. XVII. 21.

Hæc quæ tota patet, tegiturq; & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit.
Felix, quæ tantis ſonuit vagitibus: & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitq. manus.
Hic ſteterat veneranda domus: quæ præſtitit orbi
Quod Rhodos; aſtrifero quod pia Creta polo.
Cretenſes texere Iouem crepitantibus armis,
Semiuiri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit Superùm pater: & tibi, Cæſar,
Pro iaculo, & parma, fulmen & ægis erat.

Ad Paſtorem. XVIII. 22.

Credis ob hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſſaq. turba rogat:
Vt Setina meos conſumat gleba ligones;
Et ſonet innumera compede Tuſcus ager.
Vt Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes;
Et crepet in noſtris aurea lamna toris.
Nec labris, niſi magna, meis cryſtalla terantur;
Et faciant nigras noſtra Falerna niues.
Vt canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet;
Et mea ſit culto ſella cliente frequens.
Vt lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas;
Et Maſſylæum virga gubernet equum.

Eſt nihil ex iſtis; Superos, ac ſidera teſtor.
Ergo quid? vt donem, Paſtor, & ædificem.

Ad *Carum*. XIX. 24.

O cui virgineo flaueſcere contigit auro,
Dic vbi Palladium ſit tibi, Care, decus?
Adſpicis en domini fulgentes marmore vultus;
Venit ad has vltro noſtra corona comas.
Albanæ liuere poteſt pia quercus oliuæ,
Cinxerit inuictum quod prior illa caput.

Ad eundem. XX. 25.

Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc ſunt Iouis ora ſereni;
Sic tonat ille Deus, cùm ſine nube tonat.
Non ſolam tribuit Pallas tibi, Care, coronam;
Effigiem domini quam colis, illa dedit.

De Nerua. XXI. 27.

Audet facundo qui carmina mittere Neruæ,
Pallia donauit glaucina, Coſme, tibi.
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & paruæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliua lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Iudicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſciuum iuuenis cùm tibi luſit opus.

Epitaphium Latini. XXII. 29.

Dulce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum, plauſus, deliciæq. tuæ:
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem;
Soluere qui Curios, Fabriciosq. graues.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro;
Et ſola tantùm ſcenicus arte feror.
Nec poteram gratus domino ſine moribus eſſe;

Interius mentes ſuſpicit ille Deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi;
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Iouis.

Epitaphium Philænidis. XXIII. 30.

Sæcula Neſtoreæ permenſa, Philæni, ſenectæ
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
Tempora; maior erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant; nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterua magiſtri;
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Sit tibi terra leuis; molliq; tegaris arena:
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

De Antiſtio Ruſtico. XXIV. 31.

Cappadocum ſæuis Antiſtius occidit oris
Ruſticus: ò triſti crimine terra nocens!
Rettulit oſſa ſinu cari Nigrina mariti;
Et queſta eſt longas non ſatis eſſe vias.
Cumq. daret ſanctã tumulis, quibus inuidet, vrnam,
Viſa ſibi eſt rapto bis viduata viro.

De Vibij voto. XXV. 32.

Dum comes Arctois hæreret Cæſaris armis
Vibius, hanc Marti pro Duce vouit auem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poſcebat iam ſibi vota Deus.
Ipſe ſuas anſer lætus properauit ad aras,
Et cecidit ſanctis hoſtia parua focis.
Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non ſanguine, cæſa
Victima, iam ferro non opus eſſe docet.

In laudem Domitiani. XXVI. 35.

Iuppiter Idæi riſit mendacia buſti,
Dum videt Auguſti Flauia templa poli.

Atque

Atque inter menſas largo iam nectare fuſus,
  Pocula cùm Marti traderet ipſe ſuo;
Reſpiciens Phœbum pariter, Phœbiq. ſororem,
  Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat;
Gnoſſia vos, inquit, nobis monumenta dediſtis:
  Cernite quàm plus ſit Cæſaris eſſe patrem.

In Philomuſum. XXVII. 36.

Artibus his ſemper cœnam, Philomuſe, mereris;
  Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis quid in Arſacia Pacorus deliberet aula;
  Rhenanam numeras, Sarmaticamq. manum.
Verba Ducis Daci Cattis mandata reſignas;
  Victricem laurum, quàm venit, ante vides.
Scis quoties Phario madeat Ioue fuſca Syene,
  Scis quota de Libyco litore puppis eat.
Cuius Iuleæ capiti naſcantur oliuæ;
  Deſtinet ætherius cui ſua ſerta pater.
Tolle tuas artes: hodie cœnabis apud me:
  Hac lege, vt narres nil, Philomuſe, noui.

Ad Agathinum. XXVIII. 39.

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas,
  Non tamen efficies, vt tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur: tenuesq. reuerſa per auras,
  Vel pede, vel tergo, clune, vel vngue ſedet.
Lubrica Corycio quamuis ſint pulpita nimbo,
  Et rapiant celeres vela negata Noti;
Securos pueri neglecta perambulat artus:
  Et nocet artifici ventus, & vnda nihil.
Vt peccare velis, cùm feceris omnia, falli
  Non potes: arte opus eſt, vt tibi parma cadat.

De natali Cæſoniæ. XXIX. 40.

Prima Palatino lux eſt hæc orta tonanti,
  Optaſſet Cybele qua peperiſſe Iouem.
Hac & Santonici genita eſt Cæſonia Rufi:
  Plus debet matri nulla puella ſuæ.

Lætatur gemina votorum ſorte maritus,
  Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Ad Apollinem. XXX. 43.

Campis, diues Apollo, ſic murinis,
Sic ſemper ſenibus fruare cycnis;
Doctæ ſic tibi ſeruiant Sorores,
Nec Delphis tua mentiatur vlli;
Sic pallatia te colant, amentque;
Binos ſenos citò, me rogante, faſces
Det Stellæ bonus, annuatq. Cæſar.
Felix tunc ego, debitorq. voti
Caſurum tibi ruſticas ad aras
Ducam cornibus aureis iuuencum.
Nata eſt hoſtia, Phœbe, quid moraris?

De ſtatua Herculis. XXXI. 44.

Hic, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
  Mitigat, exiguo magnus in ære Deus;
Quæque tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu:
  Cuius læua calet robore, dextra mero;
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cæli:
  Nobile Lyſippi munus, opusq. vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
  Qui citò perdomito victor in orbe iacet.
Hunc puer ad Libycas iurauerat Hannibal aras;
  Iuſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
  Priuatos gaudet nunc habitare Lares.
Vtq. fuit quondam placidi conuiua Molorchi,
  Sic voluit docti Vindicis eſſe Deus.

De eadem ſtatua. XXXII. 45.

Alciden modò Vindicis rogabam,
Eſſet cuius opus, laborq. felix.
Riſit: nam ſolet hoc: leuiq. nutu,
Græce nunquid, ait, poeta neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicatq. nomen.

Λυσι-

ἀυσίππου, lego; Phidiæ putaui.

Ad Marcellinum. XXXIII. 46.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones,
Et Getici tuleris ſidera pigra poli;
Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis
Quàm prope ſunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immenſis cùm conclamata querelis
Saxa ſenis, dices, Durior ille fuit.
Et licet hoc addas, Potuit qui talia ferre;
Humanum meritò finxerat ille genus.

In Gellium. XXXIV. 47.

Gellius ædificat ſemper: modò limina ponit;
Nunc foribus claues aptat, emitq. ſeras:
Nunc has, nunc illas mutat, reficitq. feneſtras.
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit;
Oranti nummos vt dicere poſſit amico,
Vnum illud verbum Gellius, Aedifico.

In Gallicum. XXXV. 49.

Hæredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua iurares ſacra, caputq. tuum,
Credidimus, (quis enim damnet ſua vota libẽter?)
Et ſpem muneribus fouimus vſque datis.
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus, Aetola de Calydone putes.
At tu continuo populumque, patresq. vocaſti:
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conuiua nec vltimus hæſi;
Sed nec coſta data eſt, cauda ve miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
De noſtro nobis vncia venit apro.

De toga à Parthenio ſibi data. XXXVI. 50.

Hæc eſt illa, meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector, amatq. togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus: in hac ibam conſpiciendus eques;

Dum noua, dum nitida fulgebat ſplendida lana,
Dumq. erat auctoris nomine digna ſui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam poſſis niueam dicere iure tuo.
Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
Hæc toga iam non eſt Partheniana; mea eſt.

In Gaurum. XXXVII. 51.

Ingenium mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum,
Carmina quòd faciam, quæ breuitate placent.
Confiteor: ſed tu, bis denis grandia libris
Qui ſcribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona viuum:
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

De Lucano & Tullo. XXXVIII. 52.

Quòd ſemper ſuperos inuito fratre rogaſti,
Hoc, Lucane, tibi contigit ante mori.
Inuidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad vndas
Optabat, quamuis ſit minor, ire prior.
Tu colis Elyſios; nemorisq. habitator amœni
Eſſe tuo primum nunc ſine fratre cupis.
Et ſi iam nitidis alternus venit ab aſtris,
Pro Polluce mones Caſtora, ne redeat.

Ad Quinctum. XXXIX. 53.

Si credis mihi, Quincte, quod mereris,
Natales, Ouidi, tuos Apriles,
Vt noſtras amo Martias Kalendas.
Felix vtraque lux; diesq. nobis
Signandi melioribus lapillis.
Hic vitam tribuit, ſed hic amicum.
Plus dant, Quincte, mihi tuæ kalendæ.

Ad eundem. XL. 54.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parua volebam
Munera; tu prohibes: imperioſus homo es.
Parendum eſt monitis; fiat quod vterque iubemus
Et quod vtrunque iuuat; tu mihi, Quincte, dato.

Ad

Ad cognatum. XLI. 55.

Si mihi Picena turdus palleret oliua,
Tenderet aut noſtras ſilua Sabina plagas;
Aut creſcente vadis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aues;
Cara daret ſolenne tibi cognatio munus:
Nec frater vobis, nec prior eſſet auus.
Nunc ſturnos inopes, fringuillarumq. querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.
Inde ſalutatus picæ reſpondit arator:
Hinc prope ſumma rapax miluus in aſtra volat.
Mittimus ergo tibi paruæ munuſcula cortis;
Qualia ſi recipis, ſæpe propinquus eris.

Ad Flaccum. XLII. 56.

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro;
Succurrit nobis ingens, oneroſaq. turba,
In qua ſe primum quiſque, meumq putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt: offendere plures
Vix tutum: multis mittere dona, graue.
Qua poſſum ſola veniam ratione merebor;
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In Hedylum. XLIII. 58.

Nil eſt tritius Hedyli lacernis.
Non anſæ veterum Corinthiorum,
Non crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam ſecant ſalebræ,
Nec qui littoribus nitent lapilli,
Nec Tuſca ligo vinea politus,
Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quaſſa mulionis,
Nec raſum cauea latus biſontis,
Nec dens iam ſenior ferocis apri.

Ad Nympham XLIV. *59.*

Nympha ſacri regina lacus, cui grata Sabinus,
Et manſura pio munere templa dedit;
Sic montana tuos ſemper colat Vmbria fontes,
Nec tua Baianas Sarſina malit aquas:
Excipe ſolicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Muſis Pegaſis vnda meis.
Nympharum templis quiſquis ſua carmina donat,
Quid fieri libris debeat, ipſe monet.

In Mamurram. XLV. *60.*

In ſeptis Mamurra diu, multumq. vagatus,
(Hic vbi Roma ſuas aurea vexat opes)
Expendit veteres calathos, & ſi qua fuerunt
Pocula, Mentorea nobilitata manu.
Inde ſatur menſas, & opertos exuit orbes:
Expoſitumq. altè pingue popoſcit ebur.
Et teſtudineum menſus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non ſatis eſſe ſuo.
Conſuluit nares an olerent æra Corinthon:
Culpauit ſtatuas &, Polyclete, tuas.
Et turbata breui queſtus cryſtallina vitro,
Mirrhina ſignauit, ſepoſuitq. decem.
Et virides picto gemmas numerauit in auro,
Quicquid & in niuea grandius aure ſonat.
Sardonychas veros menſa quæſiuit in omni,
Et pretium magnis fecit iaſpidibus.
Vndecima laſſus cùm iam diſcedere hora,
Aſſe duos calices emit, & ipſe tulit.

De corona roſea. XLVI. *61.*

Seu tu Pæſtanis genita es, ſeu Tiburis aruis,
Seu rubuit tellus Tuſcula flore tuo;
Seu Præneſtino te villica legit in horto,
Seu modò Campani gloria ruris eras;
Pulchrior vt noſtro videare, corona, Sabino,
De Nomentano te putet eſſe meo.

De

De Platano Cordubenſi. XLVII. 62.

In Tarteſſiacis domus eſt notiſſima terris,
Qua diues placidum Corduba Bætin amat:
Vellera natiuo pallent vbi flaua metallo,
Et linit Heſperium bractea viua pecus.
Aedibus in medijs totos amplexa penates
Stat platanus denſis Cæſariana comis:
Hoſpitis inuicti poſuit quam dextera felix;
Cœpit & ex illa creſcere virga manu.
Auctorem, dominumq. nemus ſentire videtur:
Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpe ſub hac madidi luſerunt arbore Fauni:
Sæpe ſub hac latuit ruſtica fronde Dryas.
Dumq. fugit ſolos nocturnum Pana per agros,
Terruit & tacitam fiſtula fera domum,
Atque oluere Lares comeſſatore Lyæo,
Creuit & effuſo lætior vmbra mero.
Heſternisq. rubens delecta eſt herba coronis;
Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O dilecta Deis, ò magni Cæſaris arbor,
Ne metuas ferrum, ſacrilegosq. focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores:
Non Pompeianæ te poſuere manus.

De Philænide. XLVIII. 63.

Tinctis murice veſtibus quòd omni
Et nocte vtitur, & die Philænis,
Non eſt ambitioſa, nec ſuperba:
Delectatur odore, non colore.

De ſtatua Domitiani. XLIX. 65.

Herculis in magni vultus deſcendere Cæſar
Dignatus, Latiæ dat noua templa viæ:
Qua Triuiæ numeroſa petit dum regna viator,
Octauum domina marmor ab vrbe legit.

De eadem ſtatua. L. 66.

Ante colebatis votis, & ſanguine largo

Maiorem Alciden: nunc minor iſte colit.
Hũc magnas rogat alter opes, rogat alter honores;
Illi ſecurus vota minora facit.

Ad Herculem de eadem ſtatua. LI. 67.

Alcide, Latio nunc agnoſcende tonanti,
Poſtquam pulcra Dei Cæſaris ora geris;
Si tibi tunc iſti cultus, habitusq. fuiſſent,
Ceſſerunt manibus cum fera monſtra tuis,
Argolico famulum non te ſeruire tyranno
Vidiſſent gentes, ſæuaq. regna pati.
Sed tu iuſſiſſes Euryſtei; nec tibi fallax
Portaſſet Neſsi perfida dona Lichas.
OEtæi ſine lege rogi ſecurus adiſſes
Aſtra patris ſummi, quæ tibi pœna dedit.
Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ:
Nec Styga vidiſſes, Tartareumq. canem.
Nunc tibi Iuno fauet; nunc te tua diligit Hebe:
Nunc, te ſi videat nympha, remittat Hylan.

In magiſtrum ludi. LII. 70.

Quid tibi nobiſcum eſt, ludi ſcelerate magiſter,
Inuiſum pueris, virginibus caput?
Nondum criſtati rupere ſilentia galli;
Murmure iam ſæuo, verberibusq. tonas.
Tam graue percuſsis incudibus æra reſultant,
Cauſidicum medio cum faber aptat equo.
Mitior in magno clamor furit amphitheatro,
Vincenti parmæ cum ſua turba fauet.
Vicini ſomnum non tota nocte rogamus:
Nam vigilare leue eſt, peruigilare graue.
Diſcipulos dimitte tuos. Vis, garrule, quantum
Accipis vt clames, accipere vt taceas?

In Cæcilianum. LIII. 72.

Dixerat, O mores! O tempora! Tullius olim,
Sacrilegum ſtrueret cum Catilina nefas:
Cùm gener, atque ſocer diris concurreret armis,

Mœſtaq.

Mœſtaq. ciuilis cæde maderet humus.
Cur nunc, O mores! cur nunc, O tempora! dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla Ducum feritas, nulla eſt inſania ferri:
Pace frui certa, lætitiaq. licet.
Non noſtri faciunt tua quod tibi tempora ſordent;
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De leone & ariete. LIV. 73.

Maſſyli leo fama iugi, pecoriſq. maritus
Lanigeri, mirum, qua poſuere fide.
Ipſe licet videas; cauea ſtabulantur in vna,
Et pariter ſocias carpit vterque dapes.
Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis;
Concordem ſociat ſed rudis agna feram.
Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles,
Vt niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudeſque, feræq. mereri,
Hic Aries aſtris, hic Leo dignus erat.

Ad Liberum amicum. LV. 74.

Liber, Amyclæa frontem redimite corona,
Qui quatis Auſonia verbera Graia manu;
Clauſa mihi texto cùm prandia vimine mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
Scis, puto, debuerint quæ mihi dona dari.

In ſutorem. LVI. 75.

Dentibus antiquas ſolitus producere pelles,
Et mordere luto putre, vetuſq. ſolum;
Præneſtina tenes defuncti rura patroni,
In quibus indignor ſi tibi cella fuit.
At me litterulas ſtulti docuere parentes:
Quid cum Grammaticis, Rhetoribuſq. mihi?
Frange leues calamos, & ſcinde, Thalia, libellos,
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

De effigie Camoni. LVII. 76.

Effigiem tantùm pueri pictura Camoni
  Seruat: & infantis prima figura manet.
Florentes nulla ſignauit imagine vultus,
  Dum timet ora pius muta videre pater.

De balneo Tuccæ. LVIII. 77.

Non ſilice duro, ſtructilive cæmento
Non latere cocto, quo Semiramis longam
Babylona cinxit, Tucca balneum fecit:
Sed ſtrage nemorum, pineaq. compage;
Vt nauigare Tucca balneo poſsit.
Idem beatas lautus extruit thermas,
De marmore omni, quod Caryſtos inuenit,
Quod Phrygia, ſiue Afra quod Nomas mittit,
Et quod virenti fonte lauit Eurotas.
Sed ligna deſunt: ſubice balneum thermis.

De effigie Camoni. LIX. 78.

Hæc ſunt illa mei, quæ cernitis ora, Camoni:
  Hæc pueri facies, primaq. forma fuit.
Creuerat hic vultus bis denis fortiter annis,
  Gaudebatq. ſuas pingere barba genas.
Et libata ſemel ſummos modò purpura cultus
  Sparſerat. inuidit de tribus vna Soror.
Et feſtinatis incidit ſtamina penſis,
  Abſentemq. patri rettulit vrna rogum.
Sed ne ſola tamen puerum pictura loquatur,
  Hæc erit in chartis maior imago meis.

De conuiuio Priſci. LX. 79.

Quod optimum ſit, diſputat, conuiuium
  Facunda Priſci pagina:
Et multa dulci, multa ſublimi refert,
  Sed cuncta docto pectore.
Quod optimum ſit, quæritis conuiuium?
  In quod choraules non venit.

Ad Picentinum. LXI. 80.

Funera poſt ſeptem nupſit tibi Galla virorum,
Picentine: ſequi vult, puto, Galla viros.

Ad Domitianum. LXII. 81.

Oderat antè Ducum famulos, turbamq. minorem,
Et Pallatinum Roma ſupercilium:
At nunc tantus amor cunctis, Auguſte, tuorum;
Vt ſit cuique ſuæ cura ſecunda domus.
Tam placidæ mentes, tanta eſt reuerentia noſtri;
Tam pacata quies, tantus in ore pudor.
Nemo ſuos (hæc eſt aulæ natura potentis)
Sed Domini mores Cæſarianus habet.

Ad Aulum. LXIII. 83.

Lector, & auditor noſtros probat, Aule, libellos:
Sed quidam exactos eſſe poeta negat.
Non nimium curo: nam cœnæ fercula noſtræ
Malim conuiuis, quàm placuiſſe cocis.

In Cinnam. LXIV. 84.

Dixerat Aſtrologus periturum te citò, Cinna:
Nec puto mentitus dixerat ille mihi.
Nam tu, dum metuis ne quid poſt fata relinquas,
Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
Bisq. tuum decies non toto tabuit anno:
Dic mihi, non hoc eſt, Cinna, perire citò?

Ad Cæſarem Domitianum. LXV. 85.

Inter tanta tuæ miracula, Cæſar, arenæ,
Quæ vincit veterum munera clara Ducum,
Multum oculi, ſed plus aures debere fatentur
Se tibi; quòd ſpectant, qui recitare ſolent.

Ad Norbanum. LXVI. 86.

Cùm tua ſacrilegos contra, Norbane, furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides;
Hæc ego Pieria ludebam tutus in vmbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris:

Neſcia

Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti, Meus eſt iſte poëta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride iuncta
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

De *Paullo*. LXVII. 87.

Languidior noſter ſi quando eſt Paullus, Atili,
Non ſe conuiuis abſtinet ille ſuis.
Tu languore quidem ſubito, fictoq. laboras;
Sed mea porrexit ſportula, Paulle, pedes.

De filio Silij. LXVIII. 88.

Feſtinata ſui gemeret cùm fata Seueri
Silius, Auſonio non ſemel ore potens;
Cum grege Pierio mœſtus, Phœboq. querebar:
Ipſe meum fleui, dixit Apollo, Linon.
Reſpexitq. ſuam, quæ ſtabat proxima fratri,
Calliopen: & ait, Tu quoque vulnus habes.
Adſpice Tarpeium, Pallatinumq. tonantem:
Auſa nefas Lacheſis læſit vtrumque Iouem.
Numina cùm videas duris obnoxia fatis,
Inuidia poſsis exonerare Deos.

Ad Lupercum. LXIX. 89.

Septem poſt calices Opimiani
Denſo cùm iaceam triente blæſus,
Adfers neſcio quas mihi tabellas.
Et dicis; Modo liberum eſſe iuſsi,
Lenas ſeruulus eſt mihi paternus:
Signa. Cras melius, Luperce, fiet.
Nunc ſignat meus annulus lagenam.

Ad Rufum. LXX. 90.

Cum me captares, mittebas munera nobis:
Poſtquam cœpiſti, das mihi, Rufe, nihil.
Vt captum teneas, capto quoque munera mitte;
De cauea fugiat ne malè paſtus aper.

Ad Stellam. LXXI. 91.

Lege nimis dura conuiuam ſcribere verſus
Cogis, Stella: licet ſcribere, nempe malos.

Ad Flaccum. LXXII. 92.

Sic in gramine floreo recliuis,
Quà gemmantibus hinc & inde riuis
Curua calculus excitatur vnda,
Excluſis procul omnibus moleſtis,
Perfundas glaciem triente nigro
Frontem ſutilibus ruber coronis;
Infamem nimio calore Cypron
Obſerues moneo, precorque, Flacce,
Meſſes area cùm teret crepantes,
Et fului iuba ſæuiet leonis.
At tu, Diua Paphi, remitte noſtris
Illæſum iuuenem, remitte votis.
Sic Martis tibi ſeruiant Kalendæ:
Et cum ture, meroque, victimaq.
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Adulatur Domitiano. LXXIII. 93.

Ad cœnam ſi me diuerſa vocaret in aſtra
Hinc inuitator Cæſaris, inde Iouis;
Aſtra licet propius, Pallatia longius eſſent,
Reſponſa ad Superos hæc referenda darem.
Quærite qui malit fieri conuiua Tonantis:
Me meus in terris Iuppiter ecce tenet.

Ad Condylum. LXXIV. 94.

Quæ mala ſunt domini, quæ ſerui commoda neſcis,
Condyle, qui ſeruum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis lecticula ſomnos:
Peruigil in pluma Caius ecce iacet.
Caius à prima tremebundus luce ſalutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec Dominum.
Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, & illinc

Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagra, cheragraq. ſecatur
Caius, & mallet verbera mille pati.

Ad Calatiſſum. LXXV. 95.

Addere quid ceſſas, puer, immortale Falernum?
Quadrantem duplica de ſeniore cado.
Nunc mihi dic, quis erit cui te, Calatiſſe, Deorum
Sex iubeo cyathos fundere? Cæſar erit.
Sutilis aptetur decies roſa crinibus, vt ſit
Qui poſuit ſacræ nobile gentis opus.

De *Hippocrate.* LXXVI. 96.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga:
Os hominis! mulſum me rogat Hippocrates.
Tam ſtupidus nunquam nec tu puto, Glauce, fuiſti;
Chalcea donanti, Chryſea qui dederas.
Dulce aliquis munus pro munere poſcit amaro?
Accipiat; ſed ſi potat in elleboro.

De *Herode.* LXXVII. 98.

Clinicus Herodes trullam ſubduxerat ægro.
Deprenſus dixit, Stulte, quid ergo bibis?

Ad Iulium. LXXVIII. 99.

Rumpitur inuidia quidam, cariſſime Iuli,
Quòd me Roma legit: rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd turba ſemper in omni
Monſtramur digito; rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, tribuit quòd Cæſar vterque
Ius mihi natorum: rumpitur inuidia.
Rũpitur inuidia, quòd rus mihi dulce ſub vrbe eſt
Paruaq. in vrbe domus: rumpitur inuidia.
Rumpitur inuidia, quòd ſum iucundus amicis,
Quòd conuiua frequens: rumpitur inuidia.
Rũpitur inuidia, quod amamur, quodq. probamu
Rumpatur, quiſquis rumpitur inuidia.

Ad Ouidium. LXXIX. 100.

Vindemiarum non vbique prouentus

Ceſſabit,

Ceſſauit, Ouidi: pluuia profluit grandis.
Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum, de M. Antonio. LXXX. 101.

Marcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,
Charta ſalutatrix ſi modò vera refert:
Marcus, Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria; quem genuit pacis amica quies.

Ad librum. LXXXI. 102.

Tu, qui longa potes diſpendia ferre viarum,
I, liber, abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor: ſi te nunc mittere tento,
Grande tui pretium muneris auctor erit.
Multum, crede mihi, refert à fonte bibatur
Qui fluit, an pigro quæ ſtupet vnda lacu.

Ad Baſſum. LXXXII. 103.

Denarijs tribus inuitas; & mane togatum
Obſeruare iubes atria, Baſſe, tua:
Deinde hærere tuo lateri, præcedere ſellam,
Ad vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula eſt, vilisq. putriſque:
Denarijs tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

Adulatur Domitiano. LXXXIII. 104.

Appia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ,
Si cupis Alcidæ cognoſcere facta prioris,
Diſce: Libyn domuit: aurea poma tulit:
Peltatam Scythico diſcinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro:
Aeripedem ſiluis ceruum, Stymphalidas vndis
Abſtulit: à Stygia cum cane venit aqua.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Heſperias Tuſco lauit in amne boues.
Hæc minor Alcides. Maior quæ geſſerit, audi,
Sextus ab Albana quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:

Prima ſuo geſſit pro Ioue bella puer:
Solus Iuleas cùm iam retineret habenas,
Tradidit; inq. ſuo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri:
Sudantem Getica ter niue lauit equum:
Sæpe recuſato, Parthos duxiſſe triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa Deis, mores populis dedit, otia ferro,
Aſtra ſuis, cælo ſidera, ſerta Ioui.
Herculeum tantis numen non ſufficit actis:
Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Ad Phœbum. LXXXIV. 105.

Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas:
Centum da potius mutua, Phœbe, mihi.
Quære alium, cui te tam vano nomine iactes:
Quod tibi non poſſum ſoluere, Phœbe, meum eſt.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER X.

I.

SI nimius videor, ſeraq. coronide longu
Eſſe liber; legito pauca, libellus ero.
Terq. quaterq. mihi finitur carmine paru
Pagina facta tibi, quã cupis eſſe breuem

Ad Lectorem. II.

Feſtinata prior decimi mihi cura libelli

Elapſum

Elapſum manibus nunc reuocauit opus.
Nota leges quædam; ſed lima raſa recenti.
Pars noua maior erit: lector, vtrique faue.
Lector, opes noſtræ: quem cùm mihi Roma dediſſet,
Nil tibi quod demus maius habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratæ flumina Lethes;
Et meliore tui parte ſuperſtes eris.
Marmora Meſſalæ findit caprificus; & audax
Dimidios Criſpi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec ſæcula præſunt;
Solaq. non norunt hæc monumenta mori.

Ad Priſcum. III.

Vernaculorum dicta, ſordidum dentem,
Et fœta linguæ probra circulatricis,
Quæ ſulfurato nolit empta ramento
Vatiniorum proxeneta fractorum,
Poëta quidam clancularius ſpargit:
Et vult videri noſtra. Credis hoc, Priſce,
Voce vt loquatur pſittacus coturnicis,
Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules?
Procul à libellis nigra ſit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.
Cur ego laborem notus eſſe tam prauè,
Conſtare gratis cum ſilentium poſſit?

Ad Lectorem. IV.

Qui legis OEdipodem, caligantemq. Thyeſten,
Colchidas, & Scyllas, quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus & Atys,
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutus ve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana iuuant miſeræ ludibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſis dicere iure, Meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiasq.
Inuenies: hominem pagina noſtra ſapit.

Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: legas αἴτια Callimachi.

In maledicum poetam. V.

Quiſquis ſtolæve, purpuræve contemptor,
Quos colere debet, læſit impio verſu;
Pontes per vrbis erret exul, & cliuos,
Interq. raucos vltimus rogatores
Oret caninas panis improbi buccas.
Illi December longus, & madens bruma,
Clauſusq. fornix triſte frigus extendat.
Vocet beatos, clamitetq. fœlices,
Orcinana qui feruntur in ſponda.
Et, cùm ſupremæ fila venerint horæ,
Dieſq. tardus, ſentiat canum litem,
Abigatq. moto noxias aues panno,
Nec finiantur morte ſupplicis pœnæ:
Sed modo ſeueri ſectus Aeaci loris,
Nunc inquieti monte Siſyphi preſſus,
Nunc inter vndas garruli ſenis ſiccus,
Delaſſet omnes fabulas poetarum.
Et, cum fateri Furia iuſſerit verum,
Prodente clamet conſcientia, Scripſi.

De Aduentu Cæſaris. VI.

Fœlices, quibus vrna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctois, ſideribusq. Ducem.
Quando erit illa dies, quo cãpus, & arbor, & omn-
Lucebit Latia culta feneſtra nuru?
Quando moræ dulces, longusq. à Cæſare puluis,
Tòtaq. Flaminia Roma videnda via?
Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
Ibitis? & populi vox erit vna, Venit?

Ad Rhenum. VII.

Nympharum pater, amniumque, Rhene,
Quicunque Othryſias bibunt pruinas;
Sic ſemper liquidis fruaris vndis,

Nec

Nec te barbara contumelioſi
Calcatum rota conterat bubulci;
Sic & cornibus aureus receptis,
Et Romanus eas vtraque ripa;
Traianum populis ſuis, & vrbi
(Tibris te Dominus rogat) remittas.

De *Paulla*. VIII.

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
Nolo: anus eſt. vellem ſi magis eſſet anus.

De *ſe*. IX.

Vndenis pedibusq. ſyllabisque,
Et multo ſale, nec tamen proteruo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid inuidetis?
Non ſum Andremone notior Caballo.

In *Paullum*. X.

Cùm tu, laurigeris annum qui faſcibus intras,
Mane ſalutator limina mille teras;
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis
Qui de plebe Numæ, denſaq. turba ſumus?
Qui me reſpiciat, Dominum, Regemq. vocabo?
Hoc tu (ſed quanto blandius?) ipſe facis.
Lecticam, ſellamq. ſequar? nec ferre recuſo:
Per medium pugnas ſed prior ire lutum.
Sæpius aſſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Diuiſit noſtras purpura veſtra togas.

In Calliodorum. XI.

Nil aliud loqueris, quàm Theſea, Pyrithoumque
Teq. putas Pyladi, Calliodore, parem.
Diſperream; ſi tu Pyladi præſtare matellam
Dignus es; aut porcos paſcere Pyrithoi.
Donaui tamen, inquis, amico millia quinque;
Et lotam, vt multum, terq. quaterq. togam.

Quid, quòd nil vnquam Pyladi donauit Oreſtes?
Qui donat quamuis plurima, plura negat.

Ad *Domitium*. XII.

Aemiliæ gentes, & Apollineas Vercellas,
Et Phaëtontei qui petis arua Padi,
Ne viuam, niſi te, Domiti, permitto libenter;
Grata licet ſine te ſit mihi nulla dies.
Sed deſiderium tanti eſt, vt meſſe vel vna
Vrbano releues colla peruſta iugo.
I, precor; & totos auida cute combibe ſoles.
Quàm formoſus eris, dum peregrinus eris!
Et venies albis non agnoſcendus amicis,
Libabitq. tuas pallida turba genas.
Sed via quem dederit, rapiet citò Roma colorem,
Niliaco redeas tu licet ore niger.

Ad *Tuccam*. XIII.

Cùm cathedralitios portet tibi rheda miniſtros,
Et Libys in longo puluere ſudet eques;
Strataq. non vnas cingant triclinia Baias,
Et Thetis vnguento palleat vncta tuo;
Candida Setini rumpant cryſtalla trientes,
Dormiat in pluma nec meliore Venus;
Vrere non miſerum ceſſant ſuſpiria pectus.
Vis dicam malè ſit cur tibi, Tucca? bene eſt.

Ad *Criſpum*. XIV.

Cedere de noſtris nulli te dicis amicis.
Sed ſit vt hoc verum, quid rogo, Criſpe, facis?
Mutua cùm peterem ſeſtertia quinque, negaſti;
Non caperet nummos cùm grauis arca tuos.
Quando fabæ nobis modium, farrisq. dediſti?
Cùm tua Niliacus rura colonus aret.
Quãdo breuis gelidæ miſſa eſt toga tẽpore brumæ
Argenti quando miſſa ſelibra mihi eſt?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quod me coram pedere, Criſpe, ſoles.

De

De Apro. XV.

atæ vxori cor arundine fixit acuta:
ed dum ludit Aper, ludere nouit Aper.

In Caium. XVI.

onare vocas promittere, nec dare, Cai;
'incam te donis, muneribusq. meis.
ipe Callaicis quicquid fodit Aſtur in aruis;
aurea quicquid habet diuitis vnda Tagi.
cquid Erythræa niger inuenit Indus in alga:
uicquid & in nidis vnica ſeruat auis:
cquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:
uicquid habent omnes accipe, quomodo das.

De Macro. XVII.

ırnalicio Macrum fraudare tributo
ruſtra, Muſa, cupis: non licet, ipſe petit.
ennesq. iocos, nec triſtia carmina poſcit,
t queritur nugas obticuiſſe meas.
ıſorum longis ſed nunc vacat ille libellis,
ppia, quid facies, ſi leget iſta Macer?

De Mario. XVIII.

: vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Jec ſpondet, nec vult credere; ſed nec habet.
ba tamen non deeſt, ſterilẽ quæ curet amicum.
Ieu quàm perſatuæ ſunt tibi, Roma, togæ!

Mittit librum ſuum ad Plinium. XIX.

: doctum ſatis, & parum ſeuerum,
nun ruſticulum nimis libellum,
undo mea Plinio, Thalia,
erfer: breuis eſt labor. peractæ
c Orphea protinus videbis
um vincere tramitem Suburæ,
vertice lubricum theatri;
antesq. feras, auemq. regis,
ptum quæ Phryga pertulit tonanti.
c parua domus tui Pedonis

Cælata

Cælata eſt aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo diſertam
Pulſes ebria ianuam videto.
Totos dat tetricæ dies Mineruæ,
Dum centum ſtudet auribus virorum
Hoc, quod ſæcula, poſteriq. poſſint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad lucernas:
Hæc hora eſt tua; dum furit Lyæus,
Cùm regnat roſa, cùm madent capilli.
Tunc me vel rigidi legant Catones.

Ad Manium. XX.

Ducit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ viſere tecta libet;
Tu mihi ſimplicibus, Mani, dilectus ab annis,
Et prætextata cultus amicitia,
Tu facis: in terris quo non eſt alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel ſicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hoſpes amare caſas.
Si tibi mens eadem, ſi noſtri mutua cura eſt,
In quocunque loco Roma duobus erit.

Ad Sextum. XXI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipſe Modeſtus,
Et vix Claranus, quid rogo, Sexte, iuuat?
Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline, libris:
Iudice te, maior Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: ſanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & ſine grammaticis.

De M. Antonio. XXII. 23.

Iam numerat placido fœlix Antonius æuo
Quindecies actas primus Olympiadas.
Præteritosq. dies, & totos reſpicit annos;
Nec metuit Lethes iam propioris aquas.
Nulla recordanti lux eſt ingrata, grauisque;
Nulla

Nulla fuit cuius non meminiſſe velit.
npliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus: hoc eſt
Viuere bis, vita poſſe priore frui.

Ad Kalendas Martias. XXIII. 24.

atales mihi, Martiæ kalendæ,
ux formoſior omnibus kalendis,
ua mittunt mihi munus & puellæ;
uinquageſima liba, ſeptimamq.
eſtris addimus hanc focis acerram.
Iis vos, ſi tamen expedit, roganti
nnos addite ter precor nouenos:
t nondum nimia piger ſenecta,
ed vitæ tribus areis peractis,
Lucos Elyſiæ petam puellæ.
Poſt hæc tempora nec diem rogabo.

De Mucio. XXIV. 25.

In matutina nuper ſpectatus arena
Mucius, impoſuit qui ſua membra focis,
Si patiens, fortisq. tibi, durusq. videtur;
Abderitanæ pectora plebis habes:
Nam cùm dicatur, tunica præſente moleſta,
Vre manum: plus eſt dicere, Non facio.

De Varo. XXV. 26.

Vare, Parethonias Latia modò vite per vrbes
Nobilis, & centum dux memorande viris;
At nunc Auſonio fruſtra promiſſa Quirino
Hoſpita Lagæi littoris vmbra iaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœſtis addere tura rogis.
Sed datur æterno victurum carmine nomen:
Nunquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Ad Diodorum. XXVI. 27.

Natali, Diodore, tuo conuiua ſenatus
Accubat, & rarus non adhibetur eques.
At tua tricenos largitur ſportula nummos:
Nemo

Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Ianum. XXVII. 28.

Annorum, nitidiq. ſator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota, preceſq. canunt;
Peruius exiguos habitabas antè penates,
Plurima quà medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis:
Et fora tot numeras, Iane, quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetua clauſtra tuere ſera.

De littore Formiano. XXVIII. 30.

O temperatæ dulce Formiæ litus.
Vos, cùm ſeueri fugit oppidum Martis,
Et inquietas feſſus exuit curas,
Apollinaris omnibus locis præfert.
Non ille ſanctæ dulce Tibur vxoris,
Nec Tuſculanos, Algidosve ſeceſſus,
Præneſte nec ſic, Antiumve miratur.
Non blanda Circe, Dardaniſve Caieta
Deſiderantur: nec Marica, nec Lyris,
Nec in Lucrina lota Salmacis vena.
Hic ſumma leni ſtringitur Thetis vento:
Nec languet æquor; viua ſed quies ponti
Pictam phaſelon adiuuante fert aura:
Sicut puellæ non amantis æſtatem
Multa ſalubre purpura venit frigus.
Nec ſeta longo quærit in mari prædam;
Sed à cubiculo, lectuloq. iactatam
Spectatus altè lineam trahit piſcis.
Si quando Nereus ſenſit Aeoli regnum,
Ridens procellas tuta de ſua menſa
Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernas.
Natat ad magiſtrum delicata muræna.
Nomenculator mugilem citat notum,
Et adeſſe iuſſi prodeunt ſenes mulli.

Frui

ſed iſtis quando, Roma, permittis?
Formianos imputat dies annus
tioſis rebus vrbis hærenti?
itores, villiciq. felices!
inis parantur iſta, ſeruiunt vobis.

In *Calliodorum*. XXIX. 31.

xti ſeruum nummis herè mille ducentis,
bene cœnares, Calliodore, ſemel.
ene cœnaſti. mullus tibi quatuor emptus
rarum cœnæ pompa, caputq. fuit.
mare libet: Non eſt hoc, improbe, non eſt
cis; homo eſt: hominem, Calliodore, voras.

De imagine M. Antonij ad Cæcilianum.
XXX. 32.

nihi quæ colitur violis pictura, roſiſque,
os referat vultus, Cæciliane, rogas?
erat Marcus medijs Antonius annis:
mus in hoc iuuenem ſe videt ore ſenex.
inam mores, animumq. effingere poſſit:
crior in terris nulla tabella foret.

ad Numatium Gallum. XXXI. 33.

icior priſcis, Numati Galle, Sabinis,
ropium ſuperas qui bonitate ſenem;
i cum ſoceri claros retinere Penates
petua natæ det face caſta Venus;
, ſi viridi tinctos ærugine verſus
tè malus liuor dixerit eſſe meos,
cis) à nobis abigas: nec ſcribere quenquam
ia contendas carmina, qui legitur.
ſeruare modum noſtri nouere libelli,
cere perſonis, dicere de vitijs.

Ad Traianum. XXXII. 34.

i dent quicquid, princeps Traiane, mereris:
ata perpetuò, quæ tribuere, velint.
a reſtituis ſpoliato iura patrono:

Libertis

Libertis exul non erit ille ſuis.
Dignus es vt poſſis totum ſeruare clientem:
Vt liceat, tantùm vera probare potes.

De *Sulpicia*. XXXIII. 35.

Omnes Sulpiciam legant puellæ,
Vni quæ cupiunt viro placere:
Omnes Sulpiciam legant mariti,
Vni qui cupiunt placere nuptæ.
Non hæc Colchidos afferit furorem,
Diri prandia nec refert Thyeſtæ,
Scyllam, Byblida nec fuiſſe credit:
Sed caſtos docet, & pios amores,
Luſus, delicias, facetiasq.
Cuius carmina qui bene æſtimarit,
Nullam dixerit eſſe ſanctiorem.
Tales Egeriæ iocos fuiſſe
Vdo crediderim Numæ ſub antro.
Hac condiſcipula, vel hac magiſtra
Eſſes doctior, & pudica Sappho:
Sed tecum pariter, ſimulq. viſam
Durus Sulpiciam Phaon amaret.
Fruſtra. namque ea nec Tonantis vxor,
Nec Bacchi, nec Apollinis puella
Erepto ſibi viueret Caleno.

In *Munnam*. XXXIV. 36.

Improba Maſſiliæ quidquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus,
A te, Munna, venit. miſeris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica ſæua vias.
Nec facili pretio: ſed quo contenta Falerni
Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc puto cauſſa tibi eſt; ne tua vina bibas.

Ad Maternum iuriſperitum. XXXV. 37.

Iuris, & æquarum cultor ſanctiſſime legum,

Veridico

ridico Latium qui regis ore forum,
icipi, Materne, tuo, veteriq. ſodali
llaicum mandas ſi quid ad Oceanum,
aurentino turpes in littore ranas,
ſatius tenues ducere credis acos,
ua captiuum quàm ſaxa remittere mullum,
iſus erit libris qui minor eſſe tribus?
atuam ſumma cœnare Pelorida menſa,
uoſque tegit leui cortice concha breuis?
rea Baianis quàm non liuentia teſtis,
Quæ domino pueri non prohibente vorent?
olidam clamoſus ages in retia vulpem,
Mordebitq. tuos ſordida præda canes.
ic piſcoſo modò vix educta profundo
Impedient lepores humida lina meos.
m loquor, ecce redit ſporta piſcator inanis:
Venator capta matre ſuperbus adeſt.
mnis ab vrbano venit ad mare cœna macello:
Callaicum mandas ſi quid ad Oceanum.

Ad Calenum. XXXVI. 38.

molles tibi quindecim, Calene,
uos cum Sulpicia tua iugales
ndulſit Deus, & peregit annos.
nox omnis, & hora, quæ notata eſt
aris littoris Indici lapillis.
ixiſti tribus, ò Calene, luſtris:
etas hæc tibi tota computatur,
Et ſolos numeras dies mariti.
x illis tibi ſi diu rogatam
ucem redderet Atropos; vel vnam
Malles, quàm Pyliam quater ſenectam.

Ad Lesbiam. XXXVII. 39.

Conſule te Bruto quid iuras, Lesbia, natam?
Mentiris: nata es, Lesbia, rege Numa.
Sic quoque mentiris, nãque, vt tua ſæcula narrant,
Ficta

Fiċta Prometheo diceris eſſe luto.

In Proculeiam. XXXVIII. 41.

Menſe nouo Iani veterem, Proculeia, maritum
Deſeris: atque iubes res ſibi habere ſuas.
Quid, rogo, quid factũ eſt? ſubiti quæ cauſſa doloris?
Nil mihi reſpondes? dicam ego: Prætor erat.
Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum
Millibus, vt nimium munera parca dares.
Et populare ſacrum bis millia dena tuliſſet.
Diſsidium non eſt hoc, Proculeia; lucrum eſt.

Ad Philerotem. XXXIX. 43.

Septima iam, Phileros, tibi conditur vxor in agro:
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

Ad Quinctum Ouidium. XL. 44.

Quincte Caledonios Ouidi viſure Britannos,
Et viridem Tethyn, Oceanumq. patrem;
Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques
Otia: nec retinet rusque, focusq. ſenem?
Gaudia tu differs. at non & ſtamina differt
Atropos, atque omnis ſcribitur hora tibi.
Præſtiteris charo (quis non hoc laudet?) amico,
Vt potior vita ſit tibi ſancta fides.
Sed reddare tuis tandem manſure Sabinis;
Teq. tuas numeres inter amicitias.

In delicatum lectorem. XLI. 45.

Si quid lene mel dicunt, & dulce libelli;
Si quid honorificum pagina blanda ſonat;
Hoc tu pingue putas; & coſtam rodere mauis,
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

In Mathonem. XLII. 46.

Omnia vis bellè, Matho, dicere, dic aliquando
Et benè; dic neutrum: dic aliquando malè.

Ad

Ad ſeipſum. X L I I I. 47.

am quæ faciunt beatiorem,
ucundiſſime Martialis, hæc ſunt.
s ñon parta labore, ſed relicta;
n ingratus ager, focus perennis,
nunquam, toga rara, mens quieta,
es ingenuæ, ſalubre corpus,
dens ſimplicitas, pares amici,
uictus facilis, ſine arte menſa:
x non ebria; ſed ſoluta curis:
n triſtis torus; attamen pudicus:
nnus, qui faciat breues tenebras:
od ſis, eſſe velis, nihilq. malis:
mum nec metuas diem, nec optes.

Parat conuiuium. X L I V. 48.

nciat octauam Phariæ ſua turba iuuencæ,
t pilata redit, iamq. ſubitq. cohors.
perat hic thermas, nimios prior hora vapores
alat, & immodico ſexta Nerone calet.
la, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis.
eptem ſigma capit, ſex ſumus: adde Lupum.
neraturas ventrem mihi villica maluas
ttulit; & varias, quas habet hortus, opes.
uibus eſt lactuca ſedens, & ſectile porrum:
ec deeſt ructatrix menta: nec herba ſalax.
a coronabunt rutatos oua lacertos;
t madidum thynni de ſale ſumen erit.
uus onyx: vna ponetur cœnula menſa
ædus, inhumani raptus ab ore lupi.
, quæ non egeant ferro ſtructoris ofellæ,
t faba fabrorum, prototomiq. rudes.
lus ad hæc, cœniſq. tribus iam perna ſuperſtes
ddetur: ſaturis mitia poma dabo.
Nomentana vinum ſine fæce lagena,
uæ bis Frontino Conſule prima fuit.

Accedent ſine felle ioci, nec mane timenda
Libertas, & nil quod tacuiſſe velis.
De Praſino conuiua meus, Venetoq. loquatur:
Nec facient quemquam pocula noſtra reum.

In Cottam. XLV. 49.

Cùm potes amethyſtinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano;
Propinas modò conditum Sabinum:
Et dicis mihi Cotta, Vis in auro?
Quiſquam plumbea vina vult in auro?

De Scorpo. XLVI. 50.

Frangat Idumæas triſtis victoria palmas:
Plange, fauor, ſæua pectora nuda manu.
Mutet honor cultus, & iniquis munera flammis:
Mitte coronatas gloria mœſta comas.
Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, iuuenta
Occidis, & nigros tam citò iungis equos.
Curribus illa tuis ſemper properata, breuisq.
Cur fuit, & vitæ tam prope meta tuæ?

Ad Fauſtinum. XLVII. 51.

Sidera iam Tyrius Phryxæi reſpicit agni
Taurus, & alternum Caſtora fugit hiems.
Ridet ager; veſtitur humus, veſtitur & arbos;
Iſmarium pellex Attica plorat Ityn.
Quos, Fauſtine, dies, qualem tibi Roma Rauennam
Abſtulit! ò Soles, ò tunicata quies!
O nemus, ò fontes, ſolidumq. madentis arenæ
Litus, & æquoreis ſplendidus Anxur aquis!
Et non vnius ſpectator lectulus vndæ,
Qui videt hinc puppes fluminis, inde maris!
Sed non Marcelli, Pompeianumque; nec illic
Sunt triplices thermæ, nec fora iuncta quater.
Nec Capitolini ſummum penetrale Tonantis;
Quæque nitent cœlo proxima templa ſuo.
Dicere te laſſum quoties ego credo Quirino,

Quæ

næ tua ſunt tibi habe : quæ mea redde mihi.
Epitaphium Scorpi. X L V I I I. 53.
ego ſum Scorpus clamoſi gloria Circi,
lauſus Roma tui, deliciæq. breues.
da quem Lacheſis, raptum trieteride nona,
um numerat palmas, credidit eſſe ſenem.
In Olum. X L I X. 54.
nſas, Ole, bonas ponis : ſed ponis opertas,
idiculum eſt : poſſum ſic ego habere bonas.
In Gallum. L. 56.
is, Galle, iubes tibi me ſeruire diebus;
t per Auentinum ter quater ire tuum.
mit, aut reficit dentem Caſſellius ægrum:
nfeſtos oculis vris, Higine, pilos:
n ſecat, & tollit ſtillantem Fannius vuam;
riſtia ſaxorum ſtigmata delet Heros.
erocelarum fertur Podalirius Hermes.
Qui ſanet ruptos, dic mihi, Galle, quis eſt?
Ad Sextum. L I. 57.
genti libram mittebas : facta ſelibra eſt,
Sed piperis : tanti non emo, Sexte, piper.
Ad Frontinum. L I I. 58.
xuris æquorei placidos, Frontine, receſſus,
it propius Baias, litoreamq. domum,
quòd inhumanæ, Cancro feruente, cicadæ
Non nouere nemus, flumineosq. lacus
m colui, doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas : nunc nos maxima Roma terit.
c mihi quando dies meus eſt, iactamur in alto
Vrbis : & in ſterili vita labore perit.
ra ſuburbani dum iugera paſcimus agri,
Vicinosq. tibi, ſancte Quirine, lares.
l non ſolus amat, qui nocte dieq. frequentat
Limina; nec vatem talia damna decent.
r veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes

Iuro Deos, & non officioſus amo.

In delicatum Lectorem. LIII. 59.

Conſumpta eſt vno ſi lemmate pagina, tranſis:
Et breuiora tibi, non meliora placent.
Diueſ & ex omni poſita eſt inſtructa macello
Cœna tibi; ſed te mattya ſola iuuant.
Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.
Hunc volo, qui fiat non ſine pane ſatur.

De Munna. LIV. 60.

Iura trium petijt à Cæſare diſcipulorum
Adſuetus ſemper Munna docere duos.

Epitaphium Erotiontis. LV. 61.

Hic feſtinata requieſcit Erotion vmbra:
Crimine quam fati ſexta peregit hiems.
Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli,
Manibus exiguis annua iuſta dato.
Sic Lare perpetuo, ſic turba ſoſpite, ſolus
Flebilis in terra ſit lapis iſte tua.

Ad magiſtrum ludi. LXVI. 62.

Ludi magiſter parce ſimplici turbæ:
Sic te frequentes audiant capillati,
Et delicata diligat chorus menſa:
Nec calculator, nec notarius velox
Maiore quiſquam circulo coronetur.
Albæ leone flammeo calent luces,
Toſtamq. feruens Iulius coquit meſſem,
Scuticaq; loris horridis Scythæ pellis,
Qua vapulauit Marſyas Celænæus,
Ferulæq. triſtes, ſceptra pædagogorum,
Ceſſent, & idus dormiant in Octobris.
Aeſtate pueri ſi valent, ſatis diſcunt.

Epitaphium nobilis matronæ. LVII. 63.

Marmora parua quidem, ſed non ceſſura, viator,
Mauſoli ſaxis, Pyramidumq. leges.
Bis mea Romano ſpectata eſt vita Terento,

Et

Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas:
Clauſerunt omnes lumina noſtra manus.

In Carmenionem. L V I I I. *65.*

Cùm te municipem Corinthiorum
Iactes, Carmenion, negante nullo,
Cur frater tibi dicor, ex Iberis
Et Celtis genitus, Tagiq. ciuis?
An vultu ſimiles videmur eſſe?
Tu flexa nitidus coma vagaris;
Hiſpanis ego contumax capillis.
Leuis dropace tu quotidiano;
Hirſutis ego cruribus, geniſq.
Os blæſum tibi, debiliſq. lingua eſt;
Nobis filia fortius loquetur.
Tam diſpar aquilæ columba non eſt,
Nec dorcas rigido fugax leoni.
Quare deſine me vocare fratrem,
Ne te, Carmenion, vocem ſororem.

De Theopompo. L I X. *66.*

Quis, rogo, tam durus, quis tam fuit ille ſuperbus,
Qui iuſſit fieri te, Theopompe, cocum?
Hanc aliquis faciem nigra violare culina
Suſtinet? has vncto polluit vngue comas?
Quis potius cyathos, aut quis cryſtalla tenebit?
Qua ſapient melius miſſa Falerna manu?

Epitaphium Vetulæ. L X. *67.*

Pyrrhæ filia, Neſtoris nouerca,
Quam vidit Niobe puella canam,
Laërtes auiam ſenex vocauit,
Nutricem Priamus, ſocrum Thyeſtes,
Iam cornicibus omnibus ſuperſtes
Hoc tandem ſita [*dormit*] in ſepulcro,
Caluo Plotia cum Melanthione

De Polla. L X I. *69.*

Cuſtodes das, Polla, viro; non accipis ipſa.
Hoc eſt vxorem ducere, Polla, virum.

Ad Potitum: L X I I. *70.*

Quòd mihi vix vnus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, docte Potite, reus.
Iuſtius at quanto mirere, quòd exeat vnus,
Labantur toti cùm mihi ſæpe dies.
Nunc reſalutanteis video nocturnus amicos;
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam:
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quinta rapit.
Nunc Conſul, Prætorve tenet, reducesve choreæ:
Auditur toto ſæpe poeta die.
Sed nec cauſidico poſſis impunè negare:
Nec ſi te rhetor, grammaticusve rogent.
Balnea poſt decimam laſſo, centumq. petuntur
Quadrantes. fiet quando, Potite, liber?

De Rabirio. L X I I I. *71.*

Quiſquis læta tuis, & ſera parentibus optas
Fata, breuem titulum marmoris huius ama.
Condidit hac charas tellure Rabirius vmbras:
Nulli ſorte iacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis, & vltima cluſit:
Arſerunt vno funera bina rogo.
Hos tamen vt primis raptos ſibi quærit in annis:
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

Adulatorium. L X I V. *72.*

Fruſtra blanditiæ venitis ad me
Attritis miſerabiles labellis.
Dicturus Dominum, Deumq. non ſum;
Iam non eſt locus hac in vrbe vobis.
Ad Parthos procul ite pileatos:
Et turpes, humilesque, ſupplicesq.
Pictorum ſola baſiate Regum.

Non

Non eſt hic Dominus, ſed Imperator;
Sed iuſtiſſimus omnium Senator:
Per quem de Stygia domo reducta eſt
Siccis ruſtica veritas capillis.
Hoc ſub principe, ſi ſapis, caueto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Ad Marcum. LXV. 73.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Auſoniæ dona ſeuera togæ.
Qua non Fabricius, ſed vellet Apicius vti,
Vellet Mæcenas Cæſarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
Non quacunque manu victima cæſa litat.
A te miſſa venit. poſſem niſi munus amare,
Marce, tuum; poteram nomen amare meum.
Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo
Officium docti, iudiciumq. viri.

Ad Romam. LXVI. 74.

Iam parce laſſo, Roma, gratulatori,
Laſſo clienti. quandiu ſalutator,
Anteambulones & togatulos inter,
Centum merebor plumbeos die toto;
Cùm Scorpus vna quindecim graues hora
Feruentis auri victor afferat ſacchos?
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Appulos velim campos;
Non Hybla, non me ſpicifer capit Nilus;
Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arce cliui ſpectat vua Setini.
Quid concupiſcam quæris ergo? dormire.

De Mauio. LXVII. 76.

Hoc, fortuna, tibi videtur æquum?
Ciuis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques cataſtis,
Sed de plebe Remi, Numæq. verna,

Iucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus vtraque, cuius vnum eſt,
(Sed magnum) vitium, quòd eſt poeta,
Pullo Mæuius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus?

De Caro Medico. LXVIII. 77.

Nequius à Caro nihil vnquam, Maxime, factum eſt,
Quàm quòd febre perit: fecit & illa nefas.
Sæua nocens febris ſaltem quartana fuiſſet;
Seruari medico debuit illa ſuo.

Ad Macrum. LXIX. 78.

Ibis litoreas, Macer, Salonas,
Ibit rara fides, amorq. recti
Et ſecum comitem trahet pudorem.
Semper pauperior redit poteſtas.
Fœlix auriferæ colone terræ.
Rectorem vacuo ſinu remittes,
Optabisq. moras, & exeuntem
Vdo Dalmata gaudio ſequeris:
Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum deſiderio tui petemus.
Sed quæcunque tamen feretur illic
Piſcoſi calamo Tagi notata,
Macrum pagina noſtra nominabit.
Sic inter veteres legar poetas.
Nec multos mihi præferas priores:
Vno ſed tibi ſim minor Catullo.

De Torquato & Otacilio. LXX. 79.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breue rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit: cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit daphnona ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſeuit Otacilius.
Conſul Torquatus; vici fuit ille magiſter,

Nec

Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis vt exiguam bos ranam ruperat olim,
Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

De Erote. LXXI. 80.

Plorat Eros, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliusve citrum.
Et gemitus imo promit de pectore, quòd non
Tota miſer coëmat ſepta, feratq. domum.
Quàm multi faciunt quod Eros, ſed lumine ſicco!
Pars maior lacrymas ridet, & intus habet.

Ad Gallum. LXXII. 82.

Si quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Mane, vel à media nocte togatus ero.
Stridentesq. feram flatus Aquilonis iniqui;
Et patiar nimbos, excipiamq. niues.
Sed ſi non fias quadrante beatior vno;
Per gemitus noſtros, ingenuasq. cruces,
Parce precor laſſo, vanosq. remitte labores,
Qui tibi non proſunt, & mihi, Galle, nocent.

Ad Marinum. LXXIII. 83.

Raros colligis hinc & hinc capillos,
Et latum nitidæ, Marine, caluæ
Campum temporibus tegis comatis.
Sed moti redeunt iubente vento,
Redduntürq. ſibi: caputq. nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.
Inter Splendophorum, Teleſphorumque,
Cidæ ſtare putabis Halmyroten.
Vis tu ſimplicius ſenem fateri?
Vt tandem videaris vnus eſſe,
Tonſor iam reliquos metat capillos.
Caluo turpius eſt nihil comato.

De Ladonte nauta. LXXIV. 85.

Iam ſenior Ladon, Tiberinæ nauta carinæ,
Proxima dilectis rura parauit aquis.

Quæ cum ſæpe vagus premeret torrentibus vndis
Tibris, & hiberno rumperet arua lacu;
Emeritam puppim, ripa quæ ſtabat in alta,
Impleuit ſaxis, oppoſuitq. vadis.
Sic nimias auertit aquas. quis credere poſſet?
Auxilium domino merſa carina tulit.

De *natali Reſtituti*. LXXV. 87.

Octobres age ſentiat Kalendas
Facundi pia Roma Reſtituti.
Linguis omnibus & fauete votis.
Natalem colimus: tacete lites.
Abſit cereus aridi clientis:
Et vani triplices, breuesq. mappæ
Expectent gelidi iocos Decembris.
Certent muneribus beatiores.
Agrippæ tumidus negotiator
Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus, ebriæq. noctis
Cœnatoria mittat aduocato.
Mirator veterum ſenex auorum
Donet Phidiaci toreuma cæli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piſcator ferat æquorum rapinas.
Si mittat ſua quiſque, quid poetam
Miſſurum tibi, Reſtitute, credis?

Ad Cottam. LXXVI. 88.

Omnes perſequeris prætorum, Cotta, locellos,
Accipis & ceras: officioſus homo es.

De ſtatua Iunonis. LXXVII. 89.

Iuno labor, Polyclete, tuus, & gloria fœlix,
Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,
Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida
Iudice conuictas non dubitante Deas.
Iunonem, Polyclete, ſuam niſi frater amaret,
Iunonem poterat frater amare tuam.

Ad

Ad Marium. LXXVIII. 92.

Mari, quietæ cultor, & comes vitæ,
Quo ciue priſca gloriatur Atina;
Has tibi gemellas, barbari decus luci,
Commendo pinus, ilicesq. Faunorum,
Et ſemidocta villici manu ſtructas
Tonantis aras, horridiq. Siluani,
Quas tinxit agni ſæpe ſanguis, aut hœdi:
Dominamq. ſancti virginem Deam templi,
Et quem ſororis hoſpitem vides caſtæ
Martem mearum principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.
Hoc omne agelli mite paruuli numen
Seu tu cruore, ſiue ture placabis;
Vbicunque noſter Martialis eſt, dices,
Hæc ecce mecum dextera litat vobis
Abſens ſacerdos: vos putate præſentem,
Et date duobus quicquid alter optarit.

Ad Clementem. LXXIX. 93.

Si prior Euganeas Clemens Helicaonis oras,
Pictaq. pampineis videris arua iugis;
Perfer Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpurea ſed modò ſuta toga.
Vt roſa delectat, metitur quæ pollice primo:
Sic noua, nec mento ſordida, charta iuuat.

Munuſculum pomorum. LXXX. 94.

Non mea Maſſylus ſeruat pomaria ſerpens;
Regius Alcinoi nec mihi ſeruit ager.
Sed Nomentana ſecurus germinat hortus
Arbore; nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, media quæ ſunt mihi nata Subura,
Mittimus Autumni cerea poma mei.

Ad Auitum. LXXXI. 96.

Sæpe loquar nimium gentes quod, Auite, remotas
Miraris, Latia factus in vrbe ſenex;

Auri-

Auriferumq. Tagum ſitiam, patriumq. Salonem,
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ:
Illa placet tellus, in qua res parua beatum
Me facit; & tenues luxuriantur opes.
Paſcitur hic; ibi paſcit ager: tepet igne maligno
Hic focus; ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretioſa fames, conturbaturq. macellus;
Menſa ibi diuitijs ruris operta ſui.
Quatuor hic æſtate togæ, pluresve teruntur;
Autumnis ibi me quatuor vna tegit.
I, cole nunc Reges; quidquid non praſtat amicus,
Cùm præſtare tibi poſſit, Auite, locus.

De Numa. LXXXII. 97.

Dum leuis arſura ſtruitur Libitina papyro,
Dum myrrham, & caſiam flebilis vxor emit;
Iam ſcrobe, iam lecto, iam pollinctore parato,
Hæredem ſcripſit me Numa: conualuit.

De figura Socratis. LXXXIII. 99.

Si Romana forent hæc Socratis ora; fuiſſent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

In commiſcentem verſus operi ſuo.
LXXXIV. 100.

Quid, ſtulte, noſtris verſibus tuos miſces?
Cum litigante quid tibi, miſer, libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisq. ſimiles facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte, fruſtra crure ligneo curres.

De Capitolino. LXXXV. 101.

Elyſio redeat ſi fortè remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Cæſare Galba vetus;
Qui Capitolinum pariter, Galbamq. iocantes
Audierit, dicet: Ruſtice Galba, tace.

Ad Bilbilitanos agros. LXXXVI. 103.

Municipes, auguſta mihi quos Bilbilis agri

Monte

Monte creat, rapidis quos Salo cingit aquis;
Ecquid læta iuuat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famaq. veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo;
Meq. velit dici non minus illa ſuum.
Quatuor acceſſit triges ima meſſibus æſtas,
Vt ſine me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ,
Mutauere meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placida ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

Ad librum ſuum. LXXXVII. 104.

I noſtro comes, i, libelle, Flauo,
Longum per mare, ſed fauentis vndæ.
Et curſu facili, tuisq. ventis
Hiſpanæ pete Tarraconis arces.
Illinc te rota tollet: & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem
Quinto forſitan eſſedo videbis.
Quid mandem tibi quæris? vt ſodales
Paucos, & veteres, & ante brumas
Triginta mihi, quatuorq. viſos
Ipſa protinus à via ſalutes.
Et noſtrum admoneas ſubinde Flaccum,
Iucundos mihi, nec laboriosos
Seceſſus ſpatio paret ſalubri,
Qui pigrum faciant tuum parentem.
Hæc ſunt. iam tumidus vocat magiſter,
Caſtigatq. moras: & aura portum
Laxauit melior. Vale, libelle.
Nauem ſcis, puto, non moratur vnus.

M. VA-

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XI.

I.

QVO tu, quò, liber otioſe, tendis,
Cultus ſindone non quotidiana?
Nunquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas ineuolutus.
Libros non legit ille, ſed libellos;
Nec Muſis vacat: aut ſuis vacaret.
Ecquid te ſatis æſtimas beatum,
Contingunt tibi ſi manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otioſiorem
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus leuis carinæ.
Sunt illic duo, tresve, qui reuoluant
Noſtrarum tineas ineptiarum:
Sed cum ſponſio, fabulæq. laſſæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

Ad Lectores. II.

Triſte ſupercilium, duriq. ſeuera Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricij,
Et perſonati faſtus, & regula morum,
Quidquid & in [*lu tis*] non ſumus, ite foras.
Clamant ecce mei, Iò Saturnalia, verſus.
Et licet, & ſub te Principe, Nerua, licet.

Ad Lectores. III.

Lectores tetrici ſalebroſum ediſcite Sanctram:
Nil mihi vobiſcum eſt: iſte liber meus eſt.

De ſuis libellis. IV.

Non vrbana mea tantùm Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus iſta damus:
Sed meus in Geticis ad Martia ſigna pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & noſtros cantare Britannia verſus.
Quid prodeſt? neſcit ſacchulus iſta meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantaq. Pieria prælia flare tuba,
Cùm pia reddiderint Auguſtum numina terris,
Et Mæcenatem ſi mihi Roma daret!

Precatur Deos pro Nerua Traiano. V.

Sacra, Laresq. Phrygum; quos Troiæ maluit hæres,
Quàm rapere arſuras Laomedontis opes;
Scriptus & æterno nunc primùm Iuppiter auro,
Et Soror, & ſummi filia tota patris;
Et qui purpureis iam tertia nomina faſtis,
Iane, refers Neruæ: vos precor ore pio,
Hunc omnes ſeruate Ducem, ſeruate Senatum:
Moribus hic viuat Principis, ille ſuis.

In laudem Neruæ Traiani. VI.

Tanta tibi eſt recti reuerentia, Cæſar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat; ſed Numa pauper erat.
Ardua res hæc eſt, opibus non tradere mores;
Et cùm tot Crœſos viceris, eſſe Numam.
Si redeant veteres, ingentia nomina, Patres,
Elyſium liceat ſi vacuare nemus;
Te volet inuictus pro libertate Camillus;
Aurum Fabricius te tribuente volet.
Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
Imperium tradet, cùm poſiturus erit.
Et te, priuato cum Cæſare, Magnus amabit;

Dona.

Donabit totas & tibi Craſſus opes.
Ipſe quoque infernis reuocatus Ditis ab vmbris
Si Cato reddatur, Cæſarianus erit.

Ad Romam, & Dindymum. VII.

Vnctis falciferi ſenis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Verſu ludere non laborioſo
Permittis, puto, pileata Roma.
Riſiſti. licet ergo, nec vetamur.
Pallentes procul hinc abite curæ:
Quidquid venerit obuium loquamur
Moroſa ſine cogitatione.
Miſce dimidios puer trientes,
Quales Pythagoras dabat Neroni:
Miſce, Dindyme, ſed frequentiores.
Poſſum nil ego ſobrius: bibenti
Succurrunt mihi quindecim poetæ.

De ſtatua Memoris. VIII. 10.

Clarus fronde Iouis, Romani fama cothurni,
Spirat, Apellea redditus arte, Memor.

De Turno. IX. 11.

Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad puerum ſuum. X. 12.

Tolle, puer, calices, tepidiq. toreumata Nili;
Et mihi ſecura pocula trade manu,
Trita Patrum labris, & tonſo pura miniſtro.
Antiquus menſis reſtituatur honos.

In Zoilum. XI. 13.

Ius tibi natorum vel ſeptem, Zoile, detur;
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epitaphium Paridis. XII. 14.

Quiſquis Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor.
Vrbis deliciæ, ſaleſq Nili,

Ars, & gratia, luſus, & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinesque,
Hoc ſunt condita, quo Paris, ſepulcro.

De colono. XIII. 15.

Hæredes nolite breuem ſepelire colonum:
Nam terra eſt illi quantulacunque grauis.

De Libro ſuo. XIV. 16.

Sunt chartæ mihi, quas Catonis vxor,
Et quas horribiles legant Sabinæ.
Hic totus volo rideat libellus,
Et ſit nequior omnibus libellis.
Qui vino madeat, nec erubeſcat
Pingui ſordidus eſſe Coſmiano.
Verſus hos tamen eſſe tu memento
Saturnalicios, Apollinaris.
Mores non habet hic meus libellus.

Ad Sabinum. XV. 18.

Non omnis noſtri nocturna eſt pagina libri:
Inuenies & quod mane, Sabine, legas.

In Lupum. XVI. 19.

Donaſti, Lupe, rus ſub vrbe nobis:
Sed rus eſt mihi maius in feneſtra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit vno,
Clauſæ cui folium roſæ corona eſt:
In quo non magis inuenitur herba,
Quàm coſti folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis iacere rectus,
Nec ſerpens habitare tuta poſſit.
Erucam malè paſcit hortus vnam,
Conſumpto moritur culex ſalicto,
Et talpa eſt mihi foſſor, atque arator.

Non boletus hiare, non mariſcæ
Ridere, aut violæ patere poſſunt:
Fines mus populatur; & colono,
Tanquam ſus Calydonius, timetur:
Et ſublata volantis vngue Procnes
In nido ſeges eſt hirundinino.
Vix implet cocleam peracta meſſis,
Et muſtum nuce condimus picata.
Erraſti, Lupe, littera ſed vna:
Nam, quo tempore praedium dediſti,
Mallem tu mihi prandium dediſſes.

Ad Labullum. XVII. 25.

Dum te proſequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præſto garrienti,
Et quidquid loqueris, facisq. laudo;
Quot verſus poterant, Labulle, naſci!
Hoc damnum tibi non videtur eſſe,
Si, quod Roma legit, requirit hoſpes,
Non deridet eques, tenet ſenator,
Laudat cauſidicus, poëta carpit,
Propter te perit. Hoc, Labulle, verum eſt?
Hoc quiſquam ferat? vt tibi tuorum
Sit maior numerus togalutorum,
Librorum mihi ſit minor meorum?
Triginta prope iam diebus, vna eſt
Nobis pagina vix peracta: ſic eſt,
Cùm cœnare domi poëta non vult.

In Cæcilium. XVIII. 32.

Atreus Cæcilius cucurbitarum:
Sic illas, quaſi filios Thyeſtæ,
In partes lacerat, ſecatq. mille.
Guſtu protinus has edes in ipſo,
Has prima feret, alterave cœna,
Has cœna tibi tertia reponet.
Hinc ſeras epidipnidas parabit,

Hinc

Hinc piſtor fatuas facit placentas,
Hinc & multiplices ſtruit tabellas,
Et notas caryotidas theatris:
Hinc exit varium coco minutal,
Vt lentem poſitam, ſabamq. credas:
Boletos imitatur, & botellos,
Et caudam cybij, breuesq. mœnas:
Hinc cellarius experitur artes,
Vt condat vario vafer ſapore
In rutæ folium capelliana.
Sic implet gabatas, paropſidasque,
Et leues ſcutulas, cauasq. lances.
Hoc lautum vocat, hoc putat venuſtum,
Vnum ponere ferculis tot aſſem.

In Neſtorem. XIX. 33.

Nec toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus,
Nec tibi de bibula ſarta palude teges:
Nec puer, aut ſenior, nulla eſt ancilla, nec infans,
Nec ſera, nec clauis, nec canis, atque calix.
Tu tamen affectas, Neſtor, dici, atque videri
Pauper: & in populo quæris habere locum.
Mentiris, vanoq. tibi blandiris honore.
Non eſt paupertas, Neſtor, habere nihil.

De Praſino. XX. 34.

Sæpius ad palmam Praſinus poſt fata Neronis
Peruenit; & victor præmia plura refert.
I nunc, liuor edax. dic tu ceſſiſſe Neroni:
Vicit nimirum non Nero, ſed Praſinus.

De Apro XXI. 35.

Aedes emit Aper; ſed quas nec noctua vellet
Eſſe ſuas: adeò nigra, vetusq. caſa eſt.
Vicinos illi nitidus Maro poſsidet hortos.
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

In Fabullum. XXII. 36.

Ignotos mihi cum voces trecentos,

Quare non veniam vocatus à te,
Miraris, quereriſque, litigaſque.
Solus cœno, Fabulle, non libenter.

De *Caio Proculo*. XXIII. 37.

Caius hanc lucem gemma mihi Iulius alba
Signat, Iò, votis redditus ecce meis.
Deſperaſſe iuuat: veluti iam rupta Sororum
Fila minus gaudent, qui timuere nihil.
Hypne, quid expectas piger? immortale Falernum
Funde: ſenem poſcunt talia vota cadum.
Quincunces, & ſex cyathos, beſſemq. bibamus,
Caius vt fiat, Iulius, & Proculus.

In Zoilum. XXIV. 38.

Zoile, quid tota gemmam præcingere libra
Te iuuat, & miſerum perdere ſardonycha?
Annulus iſte tuis fuerat modo cruribus aptus:
Non eadem digitis pondera conueniunt.

De *mulione ſurdo*. XXV. 39.

Mulio viginti vænit modò millibus, Aule:
Miraris pretium tam graue? ſurdus erat.

In Charidemum. XXVI. 40.

Cunarum fueras motor, Charideme, mearum,
Et pueri cuſtos, aſsiduuſq. comes.
Iam mihi nigreſcunt tonſa ſudaria barba:
Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.
Corripis, obſeruas, quereris, ſuſpiria ducis,
Et vix à ferulis abſtinet ira manum.
Si Tyrios ſumpſi cultus, vnxive capillos,
Exclamas, Nunquam fecerat iſta pater.
Et numeras noſtros adſtricta fronte trientes,
Tanquam de cella ſit cadus ille tua.

De *Amynta*. XXVII. 42.

Indulget pecori nimium dum paſtor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaq. gregis;
Cedentes oneri ramos, ſiluamq. fluentem

Vicit,

Vicit, concuſſas ipſe ſecutus opes.
Triſte nemus diræ vetuit ſupereſſe rapinæ,
Damnauitq. rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, ſues habeat vicinus Iolas:
Te ſatis eſt nobis annumerare pecus.

In Cæcilianum. XXVIII. 43.

Viuida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata: quid fieri, Cæciliane, poteſt?
Mella iubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api.

Ad ſenem orbum. XXIX. 45.

Orbus es, & locuples, & Bruto conſule natus:
Eſſe tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: ſed quas iuuenis, quas pauper habebas.
Qui nouus eſt, mortem diligit ille tuam.

In Silium. XXX. 49.

Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis:
Iugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominumq. ſui, tumulique, Lariſq.
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

In Phyllida. XXXI. 50.

Nulla eſt hora tibi, qua non me, Phylli, furentem
Deſpolies: tanta calliditate rapis.
Nunc plorat ſpeculo fallax ancilla relicto;
Gemma vel à digito, vel cadit aure lapis.
Nunc furtiua lucri fieri bombycina poſſunt:
Profertur Coſmi nunc mihi ſiccus onyx.
Amphora nunc petitur nigri carioſa Falerni,
Expiet vt ſomnos garrula ſaga tuos.
Nunc, vt emā grandemve lupū, mullumve bilibrem,
Indixit cœnam diues amica tibi.

De Silio. XXXII. 51.

Iam prope, deſertos cineres, & ſancta Maronis
Nomina qui coleret, pauper, & vnus erat.
Silius Arpino tandem ſuccurrit agello:

Silius & vatem non minus ipſe tulit.

Ad Iulium Cerealem. XXXIII. 53.

Cœnabis bellè, Iuli Cerealis, apud me:
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octauam poteris ſeruare: lauabimur vnà:
Scis quàm ſint Stephani balnea iuncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca mouendo
Vtilis, & porris fila reſecta ſuis.
Mox vetus, & tenui maior cordyla lacerto:
Sed quam cum rutæ frondibus oua tegant.
Altera non deerunt tenui verſata fauilla,
Et Velabrenſi maſſa recocta foco.
Et quæ Picenum ſenſerunt frigus oliuæ.
Hæc ſatis in guſtu: cætera noſſe cupis?
Mentiar (vt venias) piſces, conchylia, ſumen,
Et cortis ſaturas, atque paludis aues.
Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.
Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.
Ipſe tuos nobis relegas licet vſque gigantas,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

De Claudia Ruſina. XXXIV. 54.

Claudia cæruleis cùm ſit Ruſina Britannis
Edita, cur Latiæ pectora plebis habet?
Quale decus formæ! Romanam credere matres
Italides poſſunt; Atthides eſſe ſuam.
Dij benè, quòd ſancto peperit fœcunda marito,
Quòd ſperat generos, quòdq. puella nurus.
Sic placeat Superis, vt coniuge gaudeat vno,
Et ſemper natis gaudeat illa tribus.

In Zoilum. XXXV. 55.

Vnguenta, & caſias, & olentem funera myrrham,
Turaq. de medio ſemicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cynnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicere manus peccare proteruæ.

Non

Non miror furem, qui fugitiuus erat.

Ad Vrbicum. XXXVI. 56.

Hortatur fieri quòd te Lupus, Vrbice, patrem,
Ne credas. nihil eſt, quod minus ille velit.
Ars eſt captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat vt facias.
Dicat prægnantem tua ſe Coſconia tantùm:
Pallidior fiet iam pariente Lupus.
At tu conſilio videaris vt vſus amici,
Sic morere, vt factum te putet eſſe patrem:

In Charæmonem. XXXVII. 57.

Quod nimium laudas, Charæmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer, ſuſpiciamq. tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit vrceus anſa,
Et triſtis nullo qui tepet igne focus.
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et breuis, atque eadem nocte dieq toga.
O quam magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipula, & nigro pane carere potes!
Lingonicis agedum tumeat tibi culcitra lanis,
Conſtringatq. tuos purpura texta toros;
O quàm tu cupias ter viuere Neſtoris annos,
Et nihil ex vlla perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Ad Seuerum. XXXVIII. 58.

Miraris docto quòd carmina mitto Seuero,
Ad cœnam quod te, docte Seuere, vocem.
Iuppiter ambroſia ſatur eſt, & nectare viuit;
Nos tamen exta Ioui, tura, merumq. damus.
Omnia cùm tibi ſint dono conceſſa Deorum,
Si quod habes non vis, ergo quid accipies?

De Charino. XXXIX. 60.

Senos Carinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos.

O Nec

Nec cùm lauatur. cauſſa quæ ſit quæritis?
Dactyliothecam non habet.

In Iuſtinum. X L. 66.

Sexcenti cœnant à te, Iuſtine, vocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit.
Inter quos, memini, non vltimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis inuidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddis ſolennia menſæ.
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

In Maronem. X L I. 68.

Nil mihi das viuus; dicis poſt fata daturum:
Si non ès ſtultus, ſcis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem. X L I I. 69.

Parua rogas magnos: ſed nō dāt hæc quoq; magni:
Vt pudeat leuius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiæ. XLIII. 70.

Amphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix, ſiluis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidiſſima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec quæ Dictæa Cephalum de gente ſecutus
Luciferæ pariter venit ad aſtra Deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:
Fulmineo ſpumantis apri ſum dente perempta,
Quantus erat, Calydon, aut Erymanthe, tuus.
Nec queror, infernas quamuis citò rapta ſub vmbras;
Non potui fato nobiliore mori.

Ad Pætum. X L I V. 77.

Soluere, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis.
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
Ne noceant, oro, mihi non mea crimina: tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

Ad Pætum. X L V. 80.

Ad primum decima lapidem quòd venimus hora,
Argui-

Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non eſt iſta quidem, non eſt mea, ſed tua culpa,
Miſiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

De Baijs. XLVI. 81.

Litus beatæ Veneris aureum Baias,
Baias ſuperbæ blanda dona naturæ,
Vt mille laudem, Flacce, verſibus Baias,
Laudabo dignè non ſatis tamen Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias:
Optare vtrumque pariter, improbi votum eſt.
Quòd ſi Deorum munere hoc tibi detur,
Quid gaudiorum eſt Martialis & Baiæ!

De Philoſtrato. XLVII. 83.

A Sinueſſanis conuiua Philoſtratus vndis
Conductum repetens nocte iubente larem,
Pæne imitatus obit ſæuis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit vſque gradus.
Non eſſet, Nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potius veſtras ille bibiſſet aquas.

Ad Soſibianum. XLVIII. 84.

Nemo habitat gratis, niſi diues & orbus apud te.
Nemo domum pluris, Soſibiane, locat.

Ad Antiochum tonſorem. XLIX. 85.

Qui nondum Stygias deſcendere quærit ad vndas,
Tonſorem fugiat, ſi ſapit, Antiochum.
Alba minus ſæuis lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.
Mitior implicitas Alcon ſecat enterocelas,
Fractaq. fabrili dedolat oſſa manu.
Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoica menta;
Collaq. puluerea nudet equina iuba.
Hic miſerum Scythica ſub rupe Promethea radat:
Carnificem nudo pectore paſcat auem.
Ad matrē fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus,
Antiochi tantùm barbara tela ſonent.

Hæc,

Hæc, quæcunque meo numeraſti ſtigmata mento,
In veteli picta qualia fronte ſedent,
Non iracundis fecit grauis vnguibus vxor:
Antiochi ferrum eſt, & ſcelerata manus.
Vnus de cunctis animalibus hircus habet cor:
Barbatus viuit, ne ferat Antiochum.

In Parthenopæum. L. 87.

Leniat vt fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſiduè tuſſis, Parthenopæe, tibi;
Mella dari, nucleosq. iubet, dulcesq. placentas,
Et quidquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus.
Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe; gula eſt.

In Chreſtillum. LI. 91.

Carmina nulla probas, molli quæ limite currunt,
Sed quæ per ſalebras, altaq. ſaxa cadunt.
Et, tibi Mæonio quod carmine maius habetur,
Lucili columella hic ſitu' Metrophanes.
Attonitusq. legis, Terrai, Frugiferai:
Accius & quidquid Pacuuiusq. vomunt.

Epitaphium Canaces. LII. 92.

Aeolidon Canace iacet hoc tumulata ſepulcro,
Vltima cui paruæ ſeptima venit hiems.
Ah ſcelus, ah facinus! properas quid flere, viator?
Non licet hic vitæ de breuitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
Ipſaq. crudeles ederunt oſcula morbi:
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant alia fata venire via.
Sed mors vocis iter properauit cludere blandæ;
Ne poſſet duras flectere voce Deas.

In Zoilum. LIII. 93.

Mentitur, qui te vitioſum, Zoile, dixit.

Non

Non vitioſus homo es, Zoile, ſed vitium.

De Theodoro. LIV. *94.*

Pierios vatis Theodori flamma penates
Abſtulit. hoc Muſis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O ſcelus, ò magnum facinus, crimenq. Deorum,
Non arſit pariter, quòd domus, & dominus.

Ad Germanum. LV. *97.*

Martia, nō Rhenus ſalit hic, Germane. quid obſtas,
Et puerum prohibes diuitis imbre lacus?
Barbare, non debet, ſubmoto ciue miniſtro,
Captiuam victrix vnda leuare ſitim.

Ad Baſſum. LVI. *99.*

Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores.
Inſtant, morantur, perſequuntur, occurrunt,
Et hinc, & illinc, vſquequaque, quacunque.
Non vlcus acre, puſtulæve lucentes,
Nec triſte mentum, ſordidiq. lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit naſi.
Et æſtuantem baſiant, & algentem.
Non te cucullis aſſeret caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle, veloq.
Nec vendicabit ſella ſæpius clauſa.
Rimas per omnes baſiator intrabit.
Non Conſulatus ipſe, non Tribunatus,
Sæuiq. faſces, nec ſuperba clamoſi
Lictoris abiget virga baſiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et è curuli iura gentibus reddas.

Ad Garricum. LVII. *106.*

Mittebas libram: quadrantem, Garrice, mittis:
Saltem ſemiſſem, Garrice, ſolue mihi.

Ad Albium Maximum. LVIII. *107.*

Albi Maxime, ſi vacabit hora,
Hoc tantùm lege: namque & occup...

Et

Et non es nimium laborioſus.
Tranſis hos quoque quatuor? ſapiſti.

Ad Septitianum. LIX. 108.

Explicitum nobis vſque ad ſua cornua librum,
Et quaſi perfectum, Septitiane, refers.
Omnia legiſti? credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
Perlegi libros ſic ego quinque tuos.

Ad Lectorem. LX. 109.

Quamuis tam longo poſſis ſatur eſſe libello;
Lector, adhuc à me diſticha pauca petis.
Sed Lupus vſuram, puerique diaria poſcunt.
Lector, ſolue. taces, diſſimulasque? Vale.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XII.

Valerius Martialis Priſco ſuo. S.

SCIO me patrocinium debere contumaciſsimæ triennij deſidiæ: quæ abſoluenda non eſſet, inter illas quoque occupationes vrbicas; quibus facilius conſequimur, vt moleſti potius, quàm officioſi eſſe videamur: nedum in hac prouinciali ſolitudine; vbi .. etiam intemperanter ſtudeamus, & ſine ſolatio,& ſine

ſine excuſatione receſsimus. Accipe ergo rationem: in qua hoc maximum & primum eſt, quòd ciuitatis aures, quibus adſueueram, quæro; & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid eſt enim in libellis meis quod placeat, dictauit auditor. Illam iudiciorum ſubtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conuentus, in quibus ſtudere ſe voluptatibus non ſentiunt; ad ſummam omnium, ea, quæ delicatè reliquimus, deſideramus quaſi deſtituti. Accedit his municipalium rubigo dentium, & iudicij loco liuor, & vnus aut alter mali, in puſillo loco multi: aduerſus quos difficile eſt habere quotidie bonum ſtomachum. Ne mireris igitur abiecta ab indignante, quæ à geſtiente fieri ſolebant. Ne quid tamen & aduenienti tibi ab Vrbe, & exigenti negarem (cui non refero gratiam, ſi tantùm ea præſto, quæ poſſim) imperabo mihi, cui indulgere conſueueram: & ſtatui paucisſimis diebus, vt familiarisſimas mihi aures tuas exciperem aduentoria. Tu velim iſta, quæ tantùm apud te non periclitantur, diligenter æſtimare & excutere non graueris: &, quod tibi difficillimum eſt, de nugis noſtris iudices nitore ſepoſito: ne Romam, ſi ita decreueris, non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum.

Ad Priſcum. I.

Retia dum ceſſant, latratoresq. Moloſsi,
Et non inuento ſilua quieſcit apro;
Otia, Priſce, breui poteris donare libello.
Hora nec æſtiua eſt, nec tibi tota perit.

Ad ſua carmina. II.

Quæ modò littoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite Sacra; iam non puluerulenta via eſt.

Ad

Ad librum ſuum. III.

Ad populos mitti qui nuper ab Vrbe ſolebas,
Ibis tu Romam nunc, peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi, tetriciq. Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec iam potes aduena dici,
Cuius habet fratres tot domus alta Remi.
Iure tuo veneranda noui pete limina templi,
Reddita Pierio ſunt vbi templa choro.
Vel, ſi malueris, prima gradiere Subura:
Atria ſunt illic Conſulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hianteæ Stella petitor aquæ.
Fons vbi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Vnde nouem Dominas ſæpe bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo, patribusque, equitiq. legendum;
Nec nimium ſiccis perleget ipſe genis.
Quid titulum poſcis? verſus duo, tresve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, eſſe meum.

Ad Priſcum. IV.

Quod Flacco, Varioq. fuit, ſummoq. Maroni
Mæcenas, atauis regibus ortus eques;
Gentibus, & populis hoc te mihi, Priſce Terenti,
Fama fuiſſe loquax, chartaq. dicet anus.
Tu facis ingenium: tu, ſi quid poſſe videmur:
Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Ad Cæſarem. V.

Longior vndecimi nobis, decimiq. libelli
Arctatus labor eſt, & breue raſit opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dediſti;
Hæc lege tu, Cæſar; forſan & illa leges.

In commendationem Neruæ. VI.

Contigit Auſoniæ procerum mitiſsimus aulæ
Nerua: licet toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia, cauta poteſtas

Iam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi, genteſq. tuæ, pia Roma, precantur;
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
Macte animi (quem rarus habet) morumq. tuorum,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.
Largiri, præſtare, breues extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuere Dei;
Nunc licet, & fas eſt. Sed tu ſub principe duro,
Temporibusq. malis auſus es eſſe bonus.

De *Lygeia*. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos ſi tot habet Ligeia, trima eſt.

In *commendationem* Traiani. VIII.

Terrarum dea, gentiumq. Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum,
Traiani modò læta cum futuros
Tot per ſæcula computaret annos,
Et fortem, iuuenemque, Martiumq.
In tanto Duce militem videret;
Dixit præſide glorioſa tali:
Parthorum proceres, duceſq. Serum,
Thraces, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Poſſum oſtendere Cæſarem, Venite.

Ad Cæſarem. IX.

Palma regit noſtros, mitiſsime Cæſar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina iugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Miſiſti mores in loca noſtra tuos.

De Africano. X.

Habet Africanus millies: tamen captat.
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI

Parthenio dic, Muſa, tuo, noſtroq. ſalutem.
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cuius Pimplæo lyra clarior exit ab antro?

Quem

Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et ſi fortè (ſed hoc vix eſt ſperare) vacabit,
Tradat vt ipſe Duci carmina noſtra, roga.
Quatuor & tantùm timidúque, breuemq. libellum
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

In Poſtumum. XII.

Omnia promittis, cùm tota nocte bibiſti:
Mane nihil præſtas. Poſtume, mane bibe.

Ad Auctum. XIII.

Genus, Aucte, lucri diuites habent iram.
Odiſſe, quàm donare, vilius conſtat.

Ad Priſcum. XIV.

Parcius vtaris moneo rapiente veredo,
Priſce; nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe ſatisfecit prædæ venator; & acri
Decidit excuſſus, nec rediturus, equo.
Inſidias & campus habet: nec foſſa, nec agger,
Nec ſint ſaxa licet, fallere plana ſolent.
Non deerunt, qui tanta tibi ſpectacula præſtent:
Inuidia fati ſed leuiore cadunt.
Si te delectant animoſa pericula, Thuſcis
(Tutior eſt virtus) inſidiemur apris.
Quid te frena iuuant temeraria? ſæpius illis,
Priſce, datum eſt equitẽ rumpere, quàm leporem.

Adulatorium. XV.

Quidquid Parrhaſia nitebat aula,
Donatum eſt oculis, Deisq. noſtris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Iuppiter, & ſtupet ſuperbus
Regis delicias, grauesq. luſus.
Hæc ſunt pocula, quæ decent Tonantem:
Hæc ſunt quæ Phrygium decent miniſtrum.
Omnes cum Ioue nunc ſumus beati.
At nuper (pudet ah, pudet fateri)
Omnes cum Ioue pauperes eramus.

In

In Lentinum. XVI. 17.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus
 Non abeat febris, quæris; & vſque gemis.
Geſtatur tecum ſella, pariterq. leuatur:
 Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebria Setino fit ſæpe, & ſæpe Falerno:
 Nec niſi poſt niueam cæcuba potat aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo:
 Dormit & in pluma, purpureoq. toro.
Cùm ſic tam pulcrè, tam bellè viuat apud te,
 Ad Dammam potius vis tua febris eat?

Ad Iuuenalem. XVII. 18.

Dum tu forſitan inquietus erras
Clamoſa, Iuuenalis, in Subura,
Aut collem dominæ teris Dianæ;
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumq.
Maior Cælius, & minor fatigant;
Me multos repetita poſt Decembres
Accepit mea, ruſticumq. fecit
Auro Bilbilis, & ſuperba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Botrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc ſunt nomina craſſiora terris.
Ingenti fruor, improboq. ſomno;
Quem nec tertia ſæpe rumpit hora:
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Ter denos vigilaueram per annos.
Ignota eſt toga: ſed datur petenti
Rupta proxima veſtis: è cathedra
Surgentem focus excipit, ſuperba
Vicini ſtrue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat olla.
[illegible]enſat pueris, rogatq. longos
Leuis ponere villicus capillos.

Sic me viuere, ſic iuuat perire.

De Aemilio. XVIII. 19.

In thermis ſumit lactucas, oua, lacertum;
Et cœnare foris ſe negat Aemilius.

Ad Marcellam. XIX. 21.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam noſtris quis putet eſſe locis?
Tam rarum, tam dulce ſapis: Pallatia dicent,
Audierint ſi te vel ſemel, eſſe ſuam.
Nulla nec in media certabit nata Subura,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
Romanam ducat quàm magis eſſe nurum.
Tu deſiderium dominæ mihi mitius Vrbis
Eſſe iubes: Romam tu mihi ſola facis.

De Philænide. XX. 22.

Quàm ſit luſca Philænis indecenter
Vis dicam breuiter tibi, Fabulle?
Eſſet cæca decentior Philænis.

In Læliam. XXI. 23.

Dentibus atque comis (nec te pudet) vteris emptis:
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

Ad Iuuencum. de couino curru. XXII. 24.

O iucunda, couine, ſolitudo,
Carruca magis, eſſedoq. gratum
Facundi mihi munus Æliani:
Hic mecum licet, hic, Iuuence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque curſor antecedit.
Nuſquam eſt mulio: mannuli tacebunt.
O ſi conſcius eſſet hic Auitus,
Aurem non ego tertiam timerem.
Totus quàm bene ſic dies abiret!

In Theleſinum. XXIII. 25.

Cùm rogo te nūmos ſine pignore, nō habeo, inquis.
Idem, ſi pro me ſpondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Theleſine, ſodali,
Credis colliculis, arboribuſq. meis.
Ecce reum Carus te detulit: adſit agellus.
Exilij comitem quæris? agellus eat.

In auarum amicum. XXIV. 26.

Sexaginta teras cùm limina mane Senator,
Eſſe tibi videor deſidioſus Eques;
Quod non à prima diſcurram luce per Vrbem,
Et referam laſſus baſia mille domum:
Sed tu, purpureis vt des noua nomina faſtis:
Aut Numidum gentes, Cappadocumq. petas.
At mihi, quem cogis medios abrumpere ſomnos,
Et matutinum ferre, patiq. lutum,
Quid petitur, rupta cùm pes vagus exit aluta;
Et ſubitus craſſæ decidit imber aquæ?
Nec venit ablatis clamator verna lacernis,
Accedit gelidam ſeruus ad auriculam;
Et, Rogat vt cœnes ſecum Lætorius, inquit:
Viginti nummis non ego malo famem?
Quòd ſit cœna mihi, tibi ſit prouincia merces?
Et faciamus idem, nec mereamur idem?

In Cinnam. XXV. 28.

Poto ego ſextantes: tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris quòd non, Cinna, bibamus idem.

De Hermogene fure. XXVI. 29.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licet obſerues dextram, teneasq. ſiniſtram,
Inueniet mappam qua ratione trahat.
Ceruinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem:
Caſuras altè ſic rapit Iris aquas.
Nuper, cùm Myrino peteretur miſſio læſo,

Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam Prætor cùm vellet mittere mappam,
Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:
Mantile è menſa ſurripit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deerit, medios diſtringere lectos,
Menſarumq. pedes non timet Hermogenes.
Quamuis non modico caleant ſpectacula Sole,
Vela reducuntur cùm venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Linigeri fugiunt calui, ſiſtrataq. turba,
Inter adorantes cùm ſtetit Hermogenes.
Ad cœnā Hermogenes mappā non attulit vnquam:
A cœna ſemper rettulit Hermogenes.

Ad Aprum. XXVII. 30.

Siccus, ſobrius eſt Aper: quid ad me?
Seruum ſic ego laudo, non amicum.

De hortis Marcellæ vxoris. XXVIII. 31.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis vmbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ;
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto,
Quodq. viret Iani menſe, nec alget olus;
Quæq. natat cluſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæq. gerit ſimiles candida turris aues,
Munera ſunt dominæ: poſt ſeptima luſtra reuerſo
Has Marcella domos, paruaq. regna dedit.
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo poſſem dicere, Malo meos.

In Vacerram. XXIX. 32.

O Iuliarum dedecus Kaledarum!
Vidi, Vacerra, ſarcinas tuas, vidi;
Quas non retentas penſione pro bima
Portabat vxor rufa crinibus ſeptem,
Et cum ſorore cana mater ingenti.

Furias

Furias putaui nocte Ditis emerſas.
Has tu priores, frigore, & fame ſiccus,
Et non recenti pallidus magis buxo,
Irus tuorum temporum, ſequebaris.
Migrare cliuúm crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes menſa:
Et cum lucerna, corneoq. cratere
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis ſuberat amphoræ ceruix.
Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus vrcei fatebatur,
Qualem marinæ miſit aura piſcinæ.
Nec quadra deerat caſei Toloſatis;
Quadrima nigri nec corona pulei,
Caluæq. reſtes allioque, cepiſque:
Nec plena turpi matris olla reſina.
Quid quæris ædes, villicoſq. derides,
Habitare gratis, ô Vacerra, cùm poſſis?
Hæc ſarcinarum pompa conuenit ponti.

Ad Iulium. XXX. 34.

Triginta mihi, quatuorq. meſſes
Tecum, ſi memini, fuere Iuli.
Quarum dulcia mixta ſunt amaris;
Sed iucunda tamen fuere plura.
Et ſi calculus omnis huc, & illuc
Diuerſus, bicolorq. digeratur;
Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et triſtes animi cauere morſus,
Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

In Labullum. XXXI. 36.

Libras quatuor, aut duas amico,
[illegible]gentemq. togam, breuemq. lænam,
Interdum aureolos manu crepantes,

Poſſint ducere qui duas Kalendas,
Quòd nemo, niſi tu, Labulle, donas,
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum.
Piſones, Senecasque, Memmiosque,
Et Criſpos mihi redde, ſed priores;
Fies protinus vltimus bonorum.
Vis curſu, pedibusq. gloriari?
Tigrim vince, leuemq. paſſerinum,
Nulla eſt gloria præterire aſellos.

In naſutum. XXXII. 37.

Naſutus nimium cupis videri.
Naſutum volo, nolo poſypoſum.

In Sabellum. XXXIII. 39.

Odi te, quia bellus es, Sabelle.
Res eſt putida bellus, & Sabellus:
Bellum denique malo, quàm Sabellum,
Tabeſcas vtinam, Sabelle belle.

In Pontilianum. XXXIV. 40.

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Nil tamen omninò præſtas mihi. Mortuus, inquis,
Accipiam bene te. nil volo: ſed morere.

In Tuccam. XXXV. 41.

Non eſt, Tucca, ſatis, quòd es guloſus:
Et dici cupis, & cupis videri.

Ad Marcum Vnicum. XXXVI. 44.

Vnice, cognato iunctum mihi ſanguine nomen,
Quique geris ſtudijs corda propinqua meis;
Carmina cùm facias ſoli cedentia fratri,
Pectore non minor es, ſed pietate prior.
Nec deerant Zephyri, ſi te dare vela iuuaret:
Sed tu litus amas? hoc quoque fratris habes.

Ad Phœbum. XXXVII. 45.

Hœdina tibi pelle contegenti

Nudæ tempora verticemq. caluæ,
Feſtivè tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput eſſe calciatum.

Ad Claſsicum. XXXVIII. 46.

Vendunt carmina Gallus, & Lupercus:
Sanos, Claſſice, nunc nega poetas.

In habentem varios mores. XXXIX. 47.

Difficilis, facilis, iucundus, acerbus es idem:
Nec tecum poſſum viuere, nec ſine te.

In lautum inuitatorem. XL. 48.

Boletos, & aprum ſi tanquam vilia ponis,
Et non eſſe putas hæc mea vota; volo.
Si fortunatum fieri me credis, & hæres
Vis ſcribi propter quinque Lucrina; vale.
Lauta tamen cœna eſt; fateor lautiſſima. ſed cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo nihil,
Quod ſciat infelix damnatæ ſpongia virgæ,
Vel quicunque canis, iunctaq. teſta viæ:
Mullorum, leporumque, & ſuminis exitus hic eſt,
Sulfureusq. color, carnificesq. pedes.
Non Albana mihi ſit comeſſatio tanti,
Nec Capitolinæ, Pontificumq. dapes.
Imputet ipſe Deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadi.
Conuiuas alios cœnarum quære magiſter,
Quos capiant menſæ regna ſuperba tuæ.
Me meus ad ſubitas inuitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam poſſum reddere, cœna placet.

In habentem amœnas ædes. XLI. 50.

Daphnonas, platanos, aut aërias cypariſſos,
Et non vnius balnea ſolus habes.
Et tua centenis ſtat porticus alta columnis,
Calcatusq. tuo ſub pede lucet onyx.
Pulvereumq. fugax hippodromon vngula plaudit,
Et pereuntis aquæ fluctus vbique ſonat.

Atria longa patent: ſed nec cœnantibus vſquam,
Nec ſomno locus eſt. quam bene non habitas!

De *Fabullo*. XLII. 51.

Tam ſæpe noſtrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? ſemper bonus homo tiro eſt.

Ad Semproniam. XLIII. 52.

Tempora Pieria ſolitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic ſitus eſt, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cuius & ipſe tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elyſio narraris fabula campo:
Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos.
Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti:
Illa virum voluit nec repetita ſequi.
Accipient olim cùm te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior vmbra domo.
Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas:
Iſte tibi dominam conciliauit amor.

In *Paternum*. XLIV. 53.

Nummi cùm tibi ſint, opesq. tantæ,
Quantas ciuis habet, Paterne, rarus;
Largiris nihil, incubasq. gazæ,
Vt magnus draco, quem canunt poetæ
Cuſtodem Scythici fuiſſe luci.
Sed cauſſa (vt memoras, & ipſe iactas)
Diræ filius eſt rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudesq. quæris,
Illudas quibus, auferasq. mentem?
Huic ſemper vitio pater fuiſti.

In *Zoilum*. XLV. 54.

Crine ruber, niger ore, breuis pede, lumine læſus,
Rem magnam præſtas, Zoile, ſi bonus es.

In *Polycarmum*. XLVI. 56.

Aegrotas vno decies, aut ſæpius anno:
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycarme, nocet.

Nam

Nam quoties ſurgis, ſoteria poſcis amicos.
Sit pudor: ægrota iam, Polycarme, ſemel.

Ad *Sparſum*. XLVII. 57.

Cur ſæpe ſicci parua rura Nomenti,
Laremq. villæ ſordidum petam, quæris?
Nec cogitandi ſpatia, nec quieſcendi
In Vrbe locus eſt pauperi. negant vitam
Ludi magiſtri mane, nocte piſtores,
Aerariorum marculi die toto.
Hinc otioſus ſordidam quatit menſam
Neroniana nummularius maſſa;
Illinc paludis malleator Hiſpanæ
Tritum nitenti fuſte verberat ſaxum.
Nec turba ceſſat entheata Bellonæ,
Nec faſciato naufragus loquax trunco,
A matre doctus nec rogare Iudæus,
Nec ſulfuratæ lippus inſtitor mercis.
Numerare pigri damna qui poteſt ſomni,
Dicet quot æra verberent manus Vrbis,
Cùm ſecta Colcho Luna vapulat rhombo.
Tu, Sparſe, neſcis iſta, nec potes ſcire
Petilianis delicatus in regnis:
Cui plana ſummos deſpicit domus montes,
Et rus in vrbe eſt, vinitorq. Romanus,
Nec in Falerno monte maior autumnus:
Intraq. limen clauſus eſſedo curſus,
Et in profundo ſomnus, & quies nullis
Offenſa linguis, nec dies niſi admiſſus.
Nos tranſeuntis riſus excitat turbæ:
Et ad cubile eſt eſt Roma tædio feſſis
Dormire quoties libuit, imus ad villam.

De importunis baſiatoribus. XLVIII. 59.

Tantum dat tibi Roma baſiorum
[illegible]ſt annos modò quindecim reuerſo?
Te vicinia tota, te piloſus

Hircoſo

ec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Sciſſa nec ad Manes, ſed ſita diues humus;
tus ad hæc facilisq. veni ſolennia Priſci
Gaudia: cum ſacris te decet eſſe tuis.
reducem patriæ ſexta, pater optime, bruma
Pacifici Laria reddis ab vrbe Numæ.
rnis vt Auſonio ſimilis tibi pompa macello
Pendeat, & quantis luxurietur honos?
àm non parca manus, largæq. nomiſmata mēſæ;
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?
ſit bis pretium meritis, & gratia maior,
Et pater, & frugi ſic tua ſacra colit.
tu, ſancte, tuo ſic ſemper amere Decembri:
Hos illi iubeas ſæpe redire dies.

Ad Cordubam. LIII. 64.

cto, Corduba, lætior Venafro,
ſtra nec minus abſoluta teſta,
bi quæ ſuperas oues Galeſi,
llo murice, nec cruore mendax,
l tinctis gregibus colore viuo:
vestro, rogo, ſit pudor poëtæ,
c gratis recitet meos libellos.
rem, ſi faceret bonus poëta,
poſſem dare mutuos honores.
rrumpit ſine talione cælebs.
cus perdere non poteſt, quod aufert.
eſt deterius latrone nudo:
ſecurius eſt malo poëta.

De Cinna. LIV. 65.

centem roſeos, facieque, comaq. miniſtros
Cinna cocum fecit. Cinna guloſus homo eſt.

Ad Amœnum. LV. 67.

quinquagenis domus eſt tibi millibus empta,
endere quam ſumma vel breuiore cupis.
e ſed emptorem vafra corrumpis, Amœne,

Et

Et caſa diuitijs ambitioſa latet.
Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti,
Et Mauruſiaci pondera rara citri.
Deinde ducenta ſonas, & ais non eſſe minoris.
Inſtructam vili vendis, Amœne, domum.

De Idibus Maronis. LVI. 68.

Maiæ Mercurium creaſtis Idus.
Auguſtis redit Idibus Diana.
Octobres Maro conſecrauit Idus.
Idus ſæpe colas & has & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

Ad clientes. LVII. 69.

Matutine cliens, vrbis mihi cauſſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſidicus, nec amaris litibus aptus:
Sed piger, & ſenior, Pieridumq. comes.
Otia me, ſomnusq. iuuant; quæ magna negauit
Roma mihi: redeo ſi vigilatur & hic.

Ad Paullum. LVIII. 70.

Sic tanquam tabulas, ſcyphosque, Paulle,
Omnes archetypos habes amicos.

De *Apro.* LIX. 71.

Lintea ferret Apro vacuus cùm vernula nuper,
Et ſupra togulam luſca ſederet anus,
Atque olei ſtillam donaret Opelicus vnctor;
Nudorum tetricus cenſor, & aſper erat.
Frangendos calices, effundendumq. Falernum
Clamabat, biberet qui modò lotus eques.
A ſene ſed poſtquam nummi venere trecenti,
Sobrius à thermis neſcit abire domum.
O quantum diatheca valent, & quinque comati!
Tunc, cùm pauper erat, non ſitiebat Aper.

Ad Pannicum. LX. 73.

Iugera mercatus prope buſta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta caſæ,

Deſeris

Deſeris vrbanas, tua prædia, Pannice, lites;
Paruaque, ſed tritæ præmia certa togæ.
Frumentũ, milium, ptiſanamque, fabamq. ſolebas
Vendere pragmaticus: nunc emis agricola.

Ad *Catullum*. LXI. 74.

Hæredem tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, niſi legero, Catulle.

Ad *Flaccum*. LXII. 75.

Cùm tibi Niliacus portet cryſtalla cataſtus,
Accipe de Circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an ſunt qui talia mittunt
Munera? ſed gemmis vtilis vſus ineſt.
Nullum ſolicitant hæc, Flacce, toreumata furem:
Et nimium calidis non vitiantur aquis.
Quid, quòd ſecuro potat conuiua miniſtro,
Et caſum tremulæ non timuere manus?
Hoc quoque non nihil eſt, quod propinabis in iſtis,
Frangendus fuerit ſi tibi, Flacce, calix.

De *caritate vini*. LXIII. 77.

Amphora vigeſſis, modius datur ære quaterno.
Ebrius, & crudus nil habet agricola.

De *Aethonte*. LXIV. 79.

Ante Iouis ſtatuam crepuit ſatur hiſtrio: pœnam
Iuppiter indixit, viuere de proprio.

Ad *Bithynicum*. LXV. 80.

Nil in te ſcripſi, Bithynice. credere non vis,
Et iurare iubes. malo ſatisfacere.

De *Calliſtrato*. LXVI. 82.

Ne laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

De *Vmbro*. LXVII. 83.

Brumæ diebus, ferijsq. Saturni
Mittebat Vmber aliculam mihi pauper:
Nunc mittit alicam: factus eſt enim diues.

De Menogene. L X V I I I. 84.

Effugere è thermis, & circa balnea non eſt
Menogenen, omni tu licet arte velis.
Captabit tepidum dextra, læuaq. trigonem,
Imputet exceptas vt tibi ſæpe pilas.
Colliget, & referet lapſum de puluere follem,
Etſi iam lotus, iam ſoleatus erit.
Lintea ſi ſumas, niue candidiora loquetur;
Sint licet infantis ſordidiora ſinu.
Exiguos ſecto comentem dente capillos,
Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas.
Fumoſæ feret ipſe tropin de fæce lagenæ;
Frontis & humorem colliget ipſe tuæ.
Omnia laudabit, mirabitur omnia: donec
Perpeſſus, dicas, tædia mille, Veni.

Ad Polytimum. L X I X. 86.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed iuuat hoc precibus me tribuiſſe tuis.
Talis eras modò tonſe Pelops, poſitisq nitebas
Crinibus, vt totam ſponſa videret ebur.

De *Cotta.* L X X. 89.

Bis Cotta ſoleas perdidiſſe ſe queſtus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui ſolus inopi præſtat, & facit turbam;
Excogitauit homo ſagax, & aſtutus,
Ne facere poſſet tale ſæpius damnum,
Excalceatus ire cœpit ad cœnam.

De Tongiliano. L X X I. 90.

Tongilianus habet naſum: ſcio, non nego: ſed iam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

Ad Charinum. L X X I I. 91.

Quòd lana caput alligas, Charine,
Non aures tibi, ſed dolent capilli.

De Marone. L X X I I I. 92.

Pro ſene, ſed caro votum Maro fecit amico,

Cui grauis & feruens hemitrithæos erat,
Si Stygias æger non eſſet miſſus ad vndas,
Vt caderet magno victima grata Ioui.
Cœperunt certam medici ſpondere ſalutem.
Ne votum ſoluat, nunc Maro vota facit.

Ad Priſcum. LXXIV. 94.

Sæpe rogare ſoles qualis ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſimq. repente potens.
Quenquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fias tu leo, qualis eris?

In Tuccam. LXXV. 96.

Scribebamus epos; cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Aemula ne ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos;
Aptaſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ moui doctis exculta Camœnis;
Plectra rapis nobis ambitione noua.
Audemus ſatyras; Lucilius eſſe laboras.
Ludo leues elegos; tu quoque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi;
Hinc etiam petitur iam mea fama tibi.
Elige quid nolis. quis enim pudor omnia velle?
Et ſi quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Ad Batim. LXXVI. 100.

Batis oliuifera crinem redimite corona,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis;
Quẽ Bromius, quẽ Pallas amat, cui rector aquarũ
Albula nauigerum per freta pandit iter;
Ominibus lætis noſtras Inſtantius oras
Intret, & hic populis, vt prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit ſuccedere Macro,
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

In effrontem. LXXVII. 101.

Proataui, patrui naſum, duo lumina patris,
Et matris geſtus dicis habere tuæ.

Cum

Cùm [illegible]ſeras [illegible]iſcos, nullamq. in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cuius habes?

Ad Mattum. LXXVIII. 102.

Qui negat eſſe domi ſe, tunc cum limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? dormio, Matte, tibi.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XIII.

Cui nomen inditum XENIA.

I.

NE toga cordylis, & penula deſit oliuis,
Aut inopem metuat ſordida blatta famem;
Perdite Niliacas, Muſæ, mea damna, papyros:
Poſtulat ecce nouos ebria bruma ſales.
Non mea magnanimo depugnat teſſera talo:
Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur.
Hæc mihi charta nuces, hæc eſt mihi charta fritillus:
Alea nec damnum, nec facit iſta lucrum.

In detractorem. II.

Naſutus ſis vſque licet, ſis denique naſus,
Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et poſsis ipſum tu deridere Latinum,

Non

Non potes in nugas dicere plura meas,
Ipſe ego quàm dixi. quid dentem dente iuuabit
Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.
Ne perdas operam: qui ſe mirantur, in illos
Virus habe: nos hæc nouimus eſſe nihil.
Non tamen hoc nimium nihil eſt: ſi candidus aure,
Nec matutina ſi mihi fronte venis.

Ad Lectorem. II.

Omnis in hoc gracili Xeniorum turba libello
Conſtabit nummis quatuor empta tibi.
Quatuor? eſt nimium: poterit conſtare duobus:
Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas,
Si tibi tam rarus, quàm mihi, nummus erit.
Addita per titulos ſua nomina rebus habebis:
Prætereas, ſi quid non facit ad ſtomachum.

Tus. IV.

Serus vt ætheria Germanicus imperet aula,
Vtq. diu terris, da pia tura Ioui.

Piper. V.

Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo,
Cùm tibi forte datur, ſi ſapis, adde piper.

Alica. VI.

Nos alicam, mulſum poterit tibi mittere diues.
Si tibi noluerit mittere diues, eme.

Conchis ſaba. VII.

Si ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta,
Lautorum cœnis ſæpe negare potes.

Far. VIII.

Imbue plebeias Cluſinis pultibus ollas;
Vt ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

Lens. IX.

Accipe Niliacam, Peluſia munera, lentem:
Vilior eſt alica; carior illa faba.

Simila ex tritico. X.

Nec poteris ſimilæ dotes numerare, nec vſus;
Piſtori toties cùm ſit & apta coco.

Hordeum. XI.

Mulio quod non det tacituris accipe mulis.
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Frumentum triticeum. XII.

Tercentum Libyci modios de meſſe coloni
Sume, ſuburbanus ne moriatur ager.

Beta. XIII.

Vt ſapiant fatuæ, fabrorum prandia, betæ,
O quàm ſæpe petet vina, piperq. cocus?

Lactuca. XIV.

Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat auorum,
Dic mihi, cur noſtras inchoat illa dapes?

Ligna acapna. XV.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam moneo, ruſtice, ligna feras.

Rapa. XVI.

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus eſſe ſolet.

Coliculi. XVII.

Ne tibi pallentes moueant faſtidia caules,
Nitrata viridis braſsica fiat aqua.

Porri ſectiui. XVIII.

Fila Tarentini grauiter redolentia porri
Ediſti quoties, oſcula clauſa dato.

Porri capitati. XIX.

Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros:
In niueo virides ſtipite cerne comas.

Napi. XX.

Hos Amiternus ager fœlicibus educat hortis:
Nurſinas poteris parcius eſſe pilas.

Aſparagi XXI.

Mollis in æquorea quæ creuit ſpina Rauenna,

Non

Non erit incultis gratior aſparagis.

Vua duracina. XXII.

Non habilis cyathis, & inutilis vua Lyæo:
Sed, non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

Chia ſeni ſimilis Baccho, quam Setia miſit,
Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem.

Cydonia. XXIV.

Si tibi Cecropio ſaturata Cydonia melle
Ponentur; dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ. XXV.

Poma ſumus Cybeles; procul hinc diſcede viator:
Ne cadat in miſerum noſtra ruina caput.

Sorba. XXVI.

Sorba ſumus molles nimium durantia ventres:
Aptius hæc puero, quàm tibi, poma dabis.

Spathalion caryotarum. XXVII.

Aurea porrigitur Iani caryota Kalendis:
Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet.

Coctana. XXVIII.

Hæc, tibi quæ torta venerunt condita menta,
Si maiora forent coctana, ficus erat.

Pruna Damaſcena. XXIX.

Pruna peregrinæ carie rugoſa ſenectæ
Sume: ſolent duri ſoluere ventris onus.

Caſeus Lunenſis. XXX.

Caſeus Etruſcæ ſignatus imagine Lunæ,
Præſtabit pueris prandia mille tuis.

Caſeus Veſtinus. XXXI.

Si ſine carne voles ientacula ſumere frugi;
Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit.

Caſeus Velabrenſis. XXXII.

Non quemcunque focũ, nec fumum caſeus omnem,
Sed Velabrenſem qui bibit, ipſe ſapit.

Caſei Trebulani. XXXIII.

Trebula nos genuit: commendat gratia duplex,
Siue leui flamma, ſiue domamur aqua.

Lucanica. XXXIV. 35.

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ:
Pultibus hinc niueis grata corona datur.

Oliuæ. XXXV. 36.

Hæc, quæ Picenis venit ſubducta trapetis,
Inchoat, atque eadem finit oliua dapes.

Mala citrea. XXXVI. 37.

Aut Corcyræi ſunt hæc de frondibus horti;
Aut hæc Maſſyli poma draconis erant.

Coloſtrum. XXXVII. 38.

Surripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis,
De primo matrum lacte coloſtra damus.

Hœdi. XXXVIII. 39.

Laſciuum pecus, & viridi non vtile Baccho
Dat pœnas: nocuit iam tener ille Deo.

Oua. XXXIX. 40.

Candida ſi croceos circumfluit vnda vitellos,
Heſperius ſcombri temperet oua liquor.

Porcellus lactens. XL. 41.

Lacte mero paſtum pigræ mihi matris alumnum
Ponat, & Aetolo de ſue diues edat.

Apyrina & tuberes. XLI. 42.

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis,
De Nomentanis ſed damus arboribus.

Idem. XLII. 43.

Lecta ſuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et vernæ tuberes: quid tibi cum Libycis?

Sumen. XLIII. 44.

Eſſe putes nondum ſumen: ſic vbere largo
Effluit, & viuo lacte papilla tumet.

Pulli gallinacei. XLIV. 45.

Si Libycæ nobis volucres, & Phaſides eſſent,

Acci-

Acciperes: at nunc accipe cortis aues.

Perſica Nuciperſica. XLV. 46.

Vilia maternis fueramus præcoqua ramis:
Nunc in adoptiuis Perſica cara ſumus.

Panes Picentini. XLVI. 47.

Picentina Ceres niueo ſic nectare creſcit,
Vt leuis accepta ſpongia turget aqua.

Boleti. XLVII. 48.

Argentum, atque aurũ facile eſt, lenamq. togamq.
Mittere: boletos mittere difficile eſt.

Ficedula. XLVIII. 49.

Cùm me ficus alat, cùm paſcar dulcibus vuis,
Cur potius nomen non dedit vua mihi?

Tubera. XLIX. 50.

Rumpimus altricem tenero de vertice terram
Tubera: boletis poma ſecunda ſumus.

Turdorum corona. L. 51.

Texta roſis fortaſſe tibi, vel diuite nardo;
At mihi de turdis facta corona placet.

Anas. LI. 52.

Tota quidem ponatur anas: ſed pectore tantùm,
Et ceruice ſapit: cetera redde coco.

Turtur. LII. 53.

Dum pinguis mihi turtur erit, lactuca valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo famem.

Perna. LIII. 54.

Cæretana mihi fiet, vel maſſa licebit
De Menapis: lauti de petaſone vorent.

Petaſo. LIV. 55.

Muſteus eſt: propera, caros nec differ amicos;
Nam mihi cum vetulo ſit petaſone nihil.

Colocaſia. LV. 57.

Niliacum ridebis olus, lanasq. ſequaces,
Improba cum morſu fila, manuq. trahes.

Iecur anſeris. L V I. 58.

Adſpice quàm tumeat magno iecur anſere maius:
Miratus dices, Hoc, rogo, creuit vbi?

Glires. L V I I. 59.

Tota mihi dormitur hiems: & pinguior illo
Tempore ſum, quo me nil, niſi ſomnus, alit.

Cuniculus. L V I I I. 60.

Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris:
Monſtrauit tacitas hoſtibus ille vias.

Attagena. L I X. 61.

Inter ſapores fertur alitum primus
Ionicarum guſtus attagenarum.

Gallina altilis. L X. 62.

Paſcitur & dulci facilis gallina farina;
Paſcitur & tenebris. ingenioſa gula eſt.

Perdix. L X I. 65.

Ponitur Auſonijs auis hæc rariſſima menſis:
Hanc in lautorum mandere ſæpe ſoles.

Columbini. L X I I. 66.

Ne violes teneras præduro dente columbas,
Tradita ſi Cnidiæ ſunt tibi ſacra Deæ.

Galbula. L X I I I. 68.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales,
Turget adhuc viridi cùm rudis vua mero.

Catta. L X I V. 69.

Pannonicas nobis nunquam dedit Vmbria cattas:
Mauult hæc domino mittere dona Pudens.

Pauo. L X V. 70.

Miraris quoties gemmantes explicat alas:
Et potes hunc ſæuo tradere, dure, coco?

Phœnicopterus. L X V I. 71.

Dat mihi penna rubens nomen: ſed lingua guloſis
Noſtra ſapit: quid ſi garrula lingua foret?

Phaſianus. L X V I I. 72.

Argiua primùm ſum tranſportata carina.

Antè mihi notum nil, niſi Phaſis, erat.

Numidica. LXVIII. 73.

Anſere Romano quamuis ſatur Annibal eſſet;
Ipſe ſuas nunquam barbarus edit aues.

Anſer. LXIX. 74.

Hæc ſeruauit auis Tarpeij templa tonantis.
Miraris? nondum fecerat illa Deus.

Grues. LXX. 75.

Turbabis verſus, nec littera tota volabit,
Vnam perdideris ſi Palamedis auem.

Ruſticula. LXXI. 76.

Ruſtica ſum perdix quid refert, ſi ſapor idem eſt?
Carior eſt perdix: ſic ſapit illa magis.

Cycnus. LXXII. 77.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipſe ſui.

Porphyriones. LXXIII. 78.

Nomen habet magni volucris tam parua Gigantis,
Et nomen Praſini Porphyrionis habet.

Mullus. LXXIV. 79.

Spirat in aduecto, ſed iam piger æquore mullus
Langueſcit: viuum da mare, fortis erit.

Muræna. LXXV. 80.

Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo,
Non valet exuſtam mergere Sole cutem.

Rhombus. LXXVI. 81.

Quamuis lata gerat patella rhombum;
Rhombus latior eſt tamen patella.

Oſtrea. LXXVII. 82.

Ebria Baiano veni modo concha Lucrino:
Nobile nunc ſitio luxurioſa garum.

Squillæ. LXXVIII. 83.

Cæruleus nos Liris amat, quem ſilua Maricæ
Protegit; hinc ſquillæ maxima turba ſumus.

Scarus. LXXIX. 84.

Hic Scarus, æquoreis qui venit obeſus ab vndis,
Viſceribus bonus eſt. cetera vilè ſapit.

Coracinus. LXXX. 85.

Princeps Niliacis raperis, Coracine, macellis:
Pellææ prior eſt gloria nulla gulæ.

Echinus. LXXXI. 86.

Iſte licet digitos teſtudine pungat acuta,
Cortice depoſito mollis Echinus erit.

Murices. LXXXII. 87.

Sanguine de noſtro tinctas ingrate lacernas
Induis: & non eſt hoc ſatis; eſca ſumus.

Gobius. LXXXIII. 88.

In Venetis ſint lauta licet conuiuia terris,
Principium cœnæ gobius eſſe ſolet.

Lupus. LXXXIV. 89.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timaui,
Aequoreo dulces cum ſale paſtus aquas.

Aurata. LXXXV. 90.

Non omnis laudem, pretiumq. aurata meretur:
Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus.

Acipenſis. LXXXVI. 91.

Ad Pallatinas acipenſem mittite menſas:
Ambroſias ornent munera rara dapes.

Lepus. LXXXVII. 92.

Inter aues turdus, ſi quis me iudice certet:
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Aper. LXXXVIII. 93.

Qui Diomedæis metuendus ſetiger agris
Aetola cecidit cuſpide, talis erat.

Dama LXXXIX. 94.

Dente timetur aper: defendunt cornua ceruum:
Imbelles damæ quid niſi præda ſumus?

Oryx. XC. 95.

Matutinarum non vltima præda ferarum

Sæuus

Sæuus oryx, conſtat qui mihi morte canum.

Ceruus. XCI. *96.*

Hic erat ille tuo domitus, Cypariſſe, capiſtro:
An magis iſte tuus, Siluia, ceruus erat?

Laliſio. XCII. 97.

Cùm tener eſt onager, ſolaq. laliſio matre
Paſcitur; hoc infans, ſed breue, nomen habet.

Oleum Venafranum. XCIII. 98.

Hoc tibi Campani ſudauit bacca Venafri:
Vnguentum, quoties ſumis, & iſtud olet.

Dorcas. XCIV. *99.*

Delicium paruo donabis dorcada nato:
Iactatis ſolet hanc mittere turba togis.

Caprea. XCV. 100.

Pendentem ſumma capream de rupe videbis:
Caſuram ſperes: decipit illa canes.

Onager. XCVI. 101.

Pulcher adeſt onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: iam remouete ſinus.

Garum ſcombrorum. XCVII. 102.

Expirantis adhuc ſcombri de ſanguine primo
Accipe fæcoſum, munera chara, garum.

Muria. XCVIII. 103.

Antipolitani, fateor, ſum filia thynni:
Eſſem ſi ſcombri, non tibi miſſa forem.

Mel Atticum. XCIX. 104.

Hoc tibi Theſei populatrix miſit Hymetti
Pallados à ſiluis nobile nectar apis.

Faui Siculi. C. 105.

Cùm dederis Siculos medijs de collibus Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet eſſe fauos.

Paſſum. CI. 106.

Gnoſſia Minoæ genuit vindemia Cretæ
Hoc tibi, quod mulſum pauperis eſſe ſolet.

Pica-

Picatum vinum. CII. 107.

Hæc de vitifera veniſſe picata Vienna
Ne dubites: miſit Romulus ipſe mihi.

Mulſum. CIII. 108.

Attica nectareum turbatis mella Falernum:
Miſceri decet hoc à Ganymede merum.

Albanum. CIV. 109.

Hoc de Cæſareis mitis vindemia cellis
Miſit; Iuleo quæ ſibi monte placet.

Surrentinum. CV. 110.

Surrentina bibis: nec murrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina ſuos.

Falernum. CVI. 111.

De Sinueſſanis venerunt Maſſica prælis.
Condita quo quæris Conſule? nullus erat.

Setinum. CVII. 112.

Pendula Pontinos quæ ſpectat Setia campos,
Exigua vetulos miſit ab vrbe cados.

Fundanum. CVIII. 113.

Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
Expreſſit mulſum Conſul, & ipſe bibit.

Triſolinum. CIX. 114.

Non ſum de primo, fateor, triſolina Lyæo;
Inter vina tamen ſeptima vitis ero.

Cæcubum. CX. 115.

Cæcuba F[illegible]nis generoſa coquuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

Signinum. CXI. 116.

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne nimium ſiſtant, ſit tibi parca ſitis.

Mamertinum. CXII. 117.

Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta
Si detur, quoduis nomen habere poteſt.

Tarraconenſe. CXIII. 118.

Tarraco, Campano tantùm ceſſura Lyæo,

Hæc

Hæc genuit Tuſcis æmula vina cadis.

Nomentanum. CXIV. 119.

Nomentana meum tibi dat vindemia Bacchum;
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Spoletinum. CXV. 120.

De Spoletinis quæ ſunt carioſa lagenis
Malueris, quàm ſi muſta Falerna bibas.

Pelignum. CXVI. 121.

Maſſica Peligni mittunt turbata coloni:
Non tu, libertus ſed bibat illa tuus.

Acetum. CXVII. 122.

Amphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti:
Eſſet cùm vinum, vilior illa fuit.

Maſsilianum. CXVIII. 123.

Cùm tua centenos expugnet ſportula ciues,
Fumea Maſsiliæ ponere vina potes.

Cæretanum. CXIX. 124.

Cæretana Nepos ponat, Setina putabis.
Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

Tarentinum vinum. CXX. 125.

Nobilis & lanis, & fœlix vitibus Aulon
Det pretioſa tibi vellera; vina mihi.

Vnguentum. CXXI. 126.

Vnguentum hæredi nunquam, nec vina relinquas.
Ille habeat nummos: hæc tibi tota dato.

Corona roſea. CXXII. 127.

Dat feſtinatas, Cæſar, tibi bruma coronas.
Quondam veris erant, nunc tua facta roſa eſt.

M. VALERII MARTIALIS EPIGRAMMATON.

LIBER XIV.

Cui APOPHORETA inditum nomen.

I.

SYntheſibus dum gaudet eques, dominusq. ſenatus,
Dumq. decent noſtrum pilea ſumpta Iouem;
Nec timet Aedilem moto ſpectare fritillo,
Cùm videat gelidos iam propè verna lacus;
Diuitis alternas, & pauperis accipe ſortes:
Præmia conuiuæ det ſua quiſque ſuo.
Sunt apinæ, tricæque, & ſi quid vilius iſtis.
Quis neſcit? vel quis tam manifeſta negat?
Sed quid agam potius madidis, Saturne, diebus,
Quos tibi pro Cælo filius ipſe dedit?
Vis ſcribā Thebas, Troiamque, malasq. Mycenas?
Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cunque loco potes hunc finire libellum:
Verſibus explicitum eſt omne duobus opus.

Apophoreta. II.

Lemmata ſi quæris cur ſint adſcripta, docebo:
Vt, ſi malueris, lemmata ſola legas.

Pugillares citrei. III.

Secta niſi in tenues eſſemus ligna tabellas,

Eſſe-

Eſſemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices. IV.

Cæde iuuencorum domini calet area fœlix,
Quincuplici cera cùm datur altus honor.

Pugillares eburnei. V.

Languida ne triſtes obſcurent lumina ceræ,
Nigra tibi niueum littera pingat ebur.

Pugillares membranei. VI. 7.

Eſſe puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties ſcripta nouare voles.

Chartæ maiores. VII. 10.

Non ſunt munera quæ putas, puella,
Cùm donat vacuas poëta chartas.

Chartæ epiſtolares. VIII. 11.

Seu leuiter noto, ſeu caro miſſa ſodali,
Omnes iſta ſolet charta vocare ſuos.

Loculi eburnei. IX. 12.

Hos niſi de fulua loculos implere moneta
Non decet: argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei. X. 13.

Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce locelli,
Munus erit: nihil eſt, ipſe locellus erit.

Tali eborei. XI. 14.

Cùm ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Teſſera. XII. 15.

Non ſim talorum numero par teſſera; dum ſit
Maior quàm talis, alea ſæpe mihi.

Turricula. XIII. 16.

Quærit compoſitos manus improba mittere talos:
Si per me miſit, nil niſi vota facit.

Tabula luſoria. XIV. 17.

Hic mihi bis ſeno numeratur teſſera puncto:
Calculus hic gemino diſcolor hoſte perit.

Theca calamaria. XV. 19.

Sortitus thecam calamis armare memento:
Cetera nos dedimus, tu leuiora para.

Calculi. XVI. 20.

Inſidioſorum ſi ludis bella latronum,
Gemmeus iſte tibi miles, & hoſtis erit.

Graphiarium. XVII. 21.

Hæc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro:
Si puero dones, non leue munus erit.

Dentiſcalpium. XVIII. 22.

Lentiſcum melius: ſed ſi tibi frondea cuſpis
Deſuerit, dentes penna leuare poteſt.

Auriſcalpium. XIX. 23.

Si tibi moroſa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus aurea. XX. 24.

Tænia ne madidos violent bombycina crines,
Figat acus, tortas ſuſtineatq. comas.

Pecten ad caluum. XXI. 25.

Quid faciet nullos hic inuentura capillos,
Multiñdo buxus quæ tibi dente datur?

Sapo. XXII. 26.

Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos:
Captiuis poteris cultior eſſe comis.

Mattiaca pila. XXIII. 27.

Si mutare paras longæuos cana capillos;
Accipe Mottiacas, (quò tibi calua?) pilas.

Vmbella. XXIV. 28.

Accipe, quæ nimios vincant vmbracula Soles,
Sit licet & ventus, te tua vela tegent.

Gauſapa. XXV. 29.

In Pompeiano tectus ſpectabo theatro:
Nam ventus populo vela negare ſolet.

Venabula. XXVI. 30.

Excipient apros, expectabuntq. leones:

Intra-

Intrabunt vrſos, ſit modò firma manus.

Culter venatorius. XXVII. 31.

Si deiecta geres longo venabula roſtro;
Hic breuis in grandem cominus ibit aprum.

Parazonium. XXVIII. 32.

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris:
Arma tribunicium cingere digna latus.

Pugio. XXIX. 33.

Pugio, quem curuis ſignat breuis orbita venis,
Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.

Falx ex enſe. XXX. 34.

Pax me certa Ducis placidos curuauit in vſus.
Agricolæ nunc ſum, militis antè fui.

Securicula. XXXI. 35.

Cùm fieret triſtis ſoluendis auctio nummis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Ferramenta tonſoria. XXXII. 36.

Tondendis hæc arma tibi ſunt apta capillis:
Vnguibus hæc longis, vtilis illa genis.

Scrinium. XXXIII. 37.

Conſtrictos niſi das mihi libellos;
Admittam tineas, trucesq. blattas.

Faſces calamorum. XXXIV. 38.

Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Candela. XXXV. 40.

Ancillam tibi ſors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna polymyxos. XXXVI. 41.

Illuſtrem cùm tota meis conuiuia flammis,
Totq. geram myxos, vna lucerna vocor.

Cereus. XXXVII. 42.

Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes:
Subducta eſt puero namque lucerna tuo.

Can-

Candelabrum Corinthium. XXXVIII. 43.
Nomina candelæ nobis antiqua dederunt.
Non norat parcos vncta lucerna patres.
Candelabrum ligneum. XXXIX. 44.
Eſſe vides lignum: ſerues niſi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.
Pila paganica. XL. 45.
Hæc quæ difficilis turget paganica pluma,
Folle minus laxa eſt, & minus arcta pila.
Pila trigonalis. XLI. 46.
Si me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris,
Sum tua: ſi neſcis; ruſtice, redde pilam.
Follis. XLII. 47.
Ite procul, iuuenes: mitis mihi conuenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle ſenes.
Harpaſta. XLIII. 48.
Hæc rapit Antæi velox in puluere draucus,
Grandia qui vano colla labore facit.
Alteres. XLIV. 49.
Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti?
Exercet melius vinea foſſa viros.
Galericulum. XLV. 50.
Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.
Strigiles. XLVI. 51.
Pergamus has miſit curuo diſtringere ferro.
Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi.
Guttus corneus. XLVII. 52.
Geſtauit modò fronte me iuuencus.
Verum rhinocerota me putabis.
Rhinoceros. XLVIII. 53.
Nuper in Auſonia Domini ſpectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.
Crepitaculum. XLIX. 54.
Si quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc

Hæc quatiat tenera garrula ſiſtra manu.

Flagellum. L. 55.

Proficies nihil hoc, cædas licet vſque, flagello;
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Dentiſricium. LI. 56.

Quid mecum eſt tibi? me puella ſumat:
Emptos non ſoleo polire dentes.

Myrobalanum. LII. 57.

Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex vnguento conſtat, & ex balano.

Aphronitrum. LIII. 58.

Ruſticus es: neſcis quid Græco nomine dicar:
Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Opobalſama. LIV. 59.

Balſama me capiunt; hæc ſunt vnguenta virorum:
Delicias Nini vos redolete nurus.

Lomentum. LV. 60.

Gratum munus erit, ſciſſo nec inutile ventri,
Si clara Stephani balnea luce petes.

Laterna cornea. LVI. 61.

Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis;
Et tuta eſt gremio parua lucerna meo.

Laterna ex veſica. LVII. 62.

Cornea ſi non ſum, nunquid ſum fuſcior? aut me
Veſicam, contra qui venit, eſſe putat?

Fiſtula. LVIII. 63.

Quid me compactum ceris, & arundine rides?
Quæ primùm extructa eſt fiſtula, talis erat.

Tibia. LIX. 64.

Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis:
Sæpe duas pariter, ſæpe monaulon habet.

Solea lanata. LX. 65.

Defuerit ſi forte puer, ſoleasq. libebit
Sumere; pro puero proderit ipſe ſibi.

Mamillare. LXI. 66.

Taurino poteras pectus conſtringere tergo;
Nam pellis mammas non capit iſta tuas.

Muſcaria pauonina. LXII. 67.

Lambere quæ turpes prohibet tua prãdia muſcas,
Alitis eximiæ cauda ſuperba ſumus.

Copta Rhodia. LXIII. 68.

Peccantis famuli pugno ne percute dentes:
Clara Rhodos coptam, quam tibi miſit, edat.

Porcus. LXIV. 70.

Iſte tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter ſpumantes ilice paſtus apros.

Muſcarium bubulum. LXV. 71.

Sordida ſi flauo fuerit tibi puluere veſtis,
Colligat hunc tenui verbere cauda leuis.

Botulus. LXVI. 72.

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,
Saturni ſeptem venerat ante dies.

Pſittacus. LXVII. 73.

Pſittacus à vobis aliorum nomina diſcam:
Hoc didici per me dicere, CAESAR AVE.

Luſcinia. LXVIII. 75.

Flet Philomela nefas inceſti Tereos: & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Pica. LXIX. 76.

Pica loquax certa dominum te voce ſaluto:
Si me non videas, eſſe negabis auem.

Narthecium. LXX. 78.

Artis ebur medicæ narthecia cernis? habebis
Munera, quæ cuperet Pactius eſſe ſua.

Flagra. LXXI. 79.

Ludite laſciui, ſed tantùm ludite, ſerui:
Hæc ſignata mihi quinque diebus erunt.

Ferula. LXXII. 80.

Inuiſæ nimium pueris, grataq. magiſtris,

Clara

Clara Prometheo munere ligna ſumus.

Pera. LXXIII. 81.

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,
Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

Scopa. LXXIV. 82.

In pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe:
Sed pretium ſcopis nunc analecta dabunt.

Scalptorium. LXXV. 83.

Defendet manus hæc ſcapulas mordente moleſto
Pulice, vel ſi quid pulice ſordidius.

Manuale. LXXVI. 84.

Ne toga barbatos faciat, vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Lectus Pauoninus LXXVII. 85.

Nomina dat ſpondæ pictis pulcherrima pennis
Nunc Iunonis auis; ſed prius Argus erat.

Ephippium. LXXVIII. 86.

Stragula ſuccincti venator ſume veredi:
Nam ſolet à nudo ſurgere ficus equo.

Stibadia. LXXIX. 87.

Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſignum:
Octo capit: veniat quiſquis amicus erit.

Guſtatorium. LXXX. 88.

Fœmineam nobis cherſon ſi credis ineſſe,
Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

Menſa citrea. LXXXI. 89.

Accipe fœlices Atlantica munera ſiluas:
Aurea qui dederit dona, minora dabit.

Menſa acerna. LXXXII. 90.

Non ſum criſpa quidem, nec ſiluæ filia Mauræ:
Sed norunt lautas & mea ligna dapes.

Dentes eborei. LXXXIII. 91.

Grandia taurorum portant qui corpora, quæris
An Libycas poſſint ſuſtinuiſſe trabes?

Quincupedal. LXXXIV. 92.

Puncta notis ilex, & acuta cuſpide clauſa,
Sæpe redemptoris prodere furta ſolet.

Pocula archetypa. LXXXV. 93.

Non eſt iſta recens, nec noſtri gloria cæli:
Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit.

Calices. LXXXVI. 94.

Non ſumus audacis plebeia toreumata vini:
Noſtra nec ardenti gemma feritur aquæ.

Phiala aurea calata. LXXXVII. 95.

Quamuis Callaico rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam meus iſte labor.

Calices Vatini. LXXXVIII. 96.

Vilia ſutoris calices monumenta Vatini
Accipe: ſed naſus longior ille fuit.

Lances chryſendeta. LXXXIX. 97.

Grandia ne viola paruo chryſendeta mulſo:
Vt minimum, libras debet habere duas.

Vaſa Aretina. XC. 98.

Aretina nimis ne ſpernas vaſa monemus:
Lautus erat Tuſcis Porſena fictilibus.

Baſcauda. XCI. 99.

Barbara de pictis veni baſcauda Britannis;
Sed me iam mauult dicere Roma ſuam.

Panaca. XCII. 100.

Si non ignota eſt docti tibi terra Catulli,
Potaſti teſta Rhetica vina mea.

Boletaria. XCIII. 101.

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,
Prototomis (pudet heu) ſeruio coliculis.

Calices Surrentini. XCIV. 102.

Accipe non vili calices de puluere natos:
Sed Surrentinæ leue toreuma rotæ.

Colum niuarium: XCV. 103.

Setinos moneo noſtra niue frange trientes:

Pauperiore mero tingere lina potes.

Saccus niuarius. XCVI. 104.

Attenuare niues norunt & lintea noſtra:
Frigidior colo non ſalit vnda tuo.

Vrceoli miniſtratorij. XCVII. 105.

Frigida non deſit, non deerit calda petenti
Sed tu moroſa ludere parce ſiti.

Vrceus fictilis. XCVIII. 106.

Hic tibi donatur panda ruber vrceus anſa:
Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calathi. XCIX. 107.

Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfuſos domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini. C. 108.

Quæ non ſolicitus teneat, ſeruetq. miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Calices gemmati. CI. 109.

Gemmatum Scythicis vt luceat ignibus aurum,
Adſpice quot digitos exuit iſte calix.

Ampulla potoria. CII. 110.

Hac licet in gemma, quæ ſeruat nomina Coſmi,
Luxurioſe, bibas, ſi foliata ſitis.

Cryſtallina. CIII. 111.

Frangere dum metuis, frangis cryſtallina: peccant
Securæ nimium, ſolicitæq. manus.

Nimbus vitreus. CIV. 112.

Ab Ioue qui veniet miſcenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

Myrrhina. CV. 113.

Si calidum potas, ardenti myrrha Falerno
Conuenit: & melior ſit ſapor inde mero.

Patella Cumana. CVI. 114.

Hanc tibi Cumano rubicundam puluere teſtam,
Municipem miſit caſta Sibylla ſuam.

Calices vitrei. CVII. 115.

Adſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah quoties perdidit auctor opus!

Lagena niuaria. CVIII. 116.

Spoletina bibis, vel Marſis condita cellis,
Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Niues. CIX. 117.

Non potare niuem, ſed aquam potare rigentem
De niue, commenta eſt ingenioſa ſitis.

Idem. CX. 118.

Maſſiliæ fumos miſcere niualibus vndis
Parce puer, conſtet ne tibi pluris aqua.

Ligula argentea. CXI. 120.

Quamuis me ligulam dicant Equitesq. Patresque,
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearia. CXII. 121.

Sum cochleis habilis, ſed nec minus vtilis ouis;
Numquid ſcis potius cur cochleare vocer?

Anuli. CXIII. 122.

Antè frequens, ſed nunc rarus nos donat amicus:
Felix, cui comes eſt non alienus eques.

Dactyliotheca. CXIV. 123.

Sæpe grauis digitis elabitur anulus vnctis;
Tuta mea fiet ſed tua gemma fide.

Toga. CXV. 124.

Romanos rerum dominos, gentemq. togatam
Ille facit, magno qui dedit aſtra patri.

Idem. CXVI. 125.

Si matutinos facile eſt tibi rumpere ſomnos,
Attrita veniet ſportula ſæpe toga.

Endromis. CXVII. 126.

Pauperis eſt munus, ſed non eſt pauperis vſus;
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canuſina fuſca. CXVIII. 127.

Hæc tibi turbato Canuſina ſimillima mulſo

Munus

Munus erit, gaude, non citò fiet anus.

Bardocucullus. CXIX. 128.

Gallia Santonico veſtit te bardocucullo;
Cercopithecorum penula nuper erat.

Canuſina ruſa. CXX. 129.

Roma magis fuſcis veſtitur, Gallia rufis:
Et placet hic pueris, militibusq. color.

Pænula ſcortea. CXXI. 130.

Ingrediare viam cælo licet vſque ſereno,
Ad ſubitas nunquam ſcortea deſit aquas.

Lacerna coccinea. CXXII. 131.

Si Veneto, Praſinoue faues, qui coccina ſumis?
Ne fias iſta transfuga forte, vide,

Pileus. CXXIII. 132.

Si poſſem, totas cuperem miſiſſe lacernas:
Nunc tantùm capiti munera mitto tuo.

Lacerna Betica. CXXIV. 133.

Non eſt lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Si placeant Tyriæ, me mea tinxit ouis.

Cœnatoria. CXXV. 135.

Nec fora ſunt nobis, nec ſunt vadimonia nota:
Hic opus eſt pictis accubuiſſe toris.

Lana. CXXVI. 136.

Tempore brumali non multum leuia proſunt:
Calfaciunt villi pallia veſtra mei.

Lacerna alba. CXXVII. 137.

Amphitheatrales nos commendamur ad vſus,
Cùm tegit algentes noſtra lacerna togas.

Gauſapa villoſa vel mantile. CXXVIII. 138.

Nobilius villoſa tegant tibi lintea citrum:
Orbibus in noſtris circulus eſſe poteſt.

Cuculli Liburnici. CXXIX. 139.

Iungere neſciſti nobis, ô ſtulte, lacernas:
Indueras albas, exue callaicas.

Udones Cilicij. CXXX. 140.

Non hos lana dedit, ſed olentis barba mariti:
Cinyphio poterit planta latere ſinu.

Syntheſis. CXXXI. 141.

Dum toga per quinas gaudet requieſcere luces,
Hos poteris cultus ſumere iure tuo.

Focale. CXXXII. 142.

Si recitaturus dedero tibi fortè libellum,
Hoc focale tuas afferat auriculas.

Tunica Patauina. CXXXIII. 143.

Vellera cùm ſumant Patauinæ multa trilices,
Et pingues tunicas ſerra ſecare poteſt.

Spongia. CXXXIV. 144.

Hæc tibi ſorte datur tergendis ſpongia menſis
Vtilis, expreſſo cùm leuis imbre tumet.

Pænula gauſapina. CXXXV. 145.

Is mihi candor ineſt, villorum gratia tanta eſt,
Vt me vel media ſumere meſſe velis.

Ceruical. CXXXVI. 146.

Tinge caput nardi folio, ceruical olebit:
Perdidit vnguentum cùm coma, pluma tenet.

Lodices. CXXXVII. 148.

Nudo ſtragula ne toro paterent,
Iunctæ nos tibi venimus ſorores.

Cubicularia polymita. CXXXVIII. 150.

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa eſt
Pectine Niliaco iam Babylonis acus.

Zona. CXXXIX. 151.

Longa ſatis nunc ſum: dulci ſed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona breuis.

Gauſape quadratum. CXL. 152.

Lodices mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaonia de regione ſumus.

Semicinctium. CXLI. 153.

Det tunicam diues: ego te præcingere poſſum:

Eſſem

Eſſem ſi locuples, munus vtrumque darem.

Lana amethyſtina. CXLII. 154.

Ebria Sidoniæ cùm ſim de ſanguine conchæ,
Non video quare ſobria lana vocer.

Lana alba. CXLIII. 155.

Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ouis.

Lana Tyria. CXLIV. 156.

Nos Lacedæmoniæ Paſtor donauit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Lana Polentina. CXLV. 157.

Non tantùm pullo lugentes vellere lanas,
Sed ſolet & calices hæc dare terra ſuos.

Idem. CXLVI. 158.

Lana quidem triſtis, ſed tonſis apta miniſtris,
Quales non primo de grege menſa vocat.

Tomentum Lingonicum. CXLVII. 159.

Oppreſſæ nimium vicina eſt faſcia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe raſa ſagis.

Tomentum Circenſe. CXLVIII. 160.

Tomentum conciſa palus Circenſe vocatur:
Hæc pro Lingonico ſtramina pauper emit.

Pluma. CXLIX. 161.

Laſſus Amyclæa poteris requieſcere pluma,
Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fœnum. CL. 162.

Fraudata tumeat facilis tibi culcitra pluma:
Non venit ad duros pallida cura toros.

Tintinnabulum. CLI. 163.

Redde pilam; ſonat æs thermarum. ludere pergis?
Virgine vis ſola lotus abire domum.

Diſcus. CLII. 164.

Splendida cùm volitent Spartani pondera diſci,
Eſte procul pueri. ſit ſemel ille nocens.

Cithara.

Cithara. CLIII. 165.

Reddidit Eurydicen vati: ſed perdidit ipſe,
Dum ſibi non credit, nec patienter amat.

Idem. CLIV. 166.

De Pompeiano ſæpe eſt electa theatro,
Quæ duxit ſiluas, detinuitq. feras.

Plectra. CLV. 167.

Feruida ne trito tibi pollice puſula ſurgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Trochus. CLVI. 168.

Inducenda rota eſt: das nobis vtile munus.
Iſte trochus pueris, at mihi canthus erit.

Idem. CLVII. 169.

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur,
Cedat vt argutis obuia turba trochis?

Signum victoriæ. CLVIII. 170.

Hæc illi ſine ſorte datur, cui nomina Rhenus
Vera dedit: decies adde Falerna, puer.

Saurottonos Corinthius. CLIX. 172.

Ad te reptanti, puer inſidioſe, lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus. CLX. 173.

Flectit ab inuiſo morientia lumina diſco
Oebalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

Perſona Germanica. CLXI. 176.

Sum figuli luſus Ruſi perſona Bataui.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius. CLXII. 177.

Elidit geminos infans, nec reſpicit angues.
Iam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules fictilis. CLXIII. 178.

Sum fragilis: ſed tu, moneo, ne ſperne ſigillum:
Non pudet Alcidem nomen habere meum.

Mineruа argentea. CLXIV. 179.

Dic mihi virgo ferox, cùm ſit tibi caſſis & haſta,

Quare

Quare non habeas ægida? Cæſar habet.

Sigillum Giberij fictile. CLXV. 182.

Ebrius hæc fecit terris puto monſtra Prometheus:
Saturnalicio luſit & ipſe luto.

Homeri batrachomyomachia. CLXVI. 183.

Perlege Mæonio cantatas carmine ranas:
Et frontem nugis ſoluere diſce meis.

Homerus in membranis. CLXVII. 184.

Ilias, & Priami regnis inimicus Vlyſſes,
Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilij Culex. CLXVIII. 185.

Accipe facundi Culicem, ſtudioſe, Maronis:
Ne nugis poſitis Arma virumq. canas.

Virgilius in membrana. CLXIX. 186.

Quàm breuis immēſum cepit mēbrana Maronem?
Ipſius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis. CLXX. 188.

Si comes iſta tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias.

Propertius. CLXXI. 189.

Cynthia, facundi carmen iuuenile Properti,
Accepit famam: nec minus ipſa dedit.

Liuius in membranis. CLXXII. 190.

Pellibus exiguis arctatur Liuius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.

Salluſtius. CLXXIII. 191.

Hic erit, vt perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Criſpus in hiſtoria.

Ouidij Metamorphoſis in membranis.
CLXXIV. 192.

Hæc tibi, multiplici quæ ſtructa eſt maſſa tabella,
Carmina Naſonis quinque, decemq. gerit.

Lucanus. CLXXV. 194.

Sunt quidam, qui me dicunt non eſſe poetam:
Sed, qui me vendit, bibliopola putat.

Catul-

Catullus. CLXXVI. 195.

Tantum magna ſuo debet Verona Catullo,
Quantum parua ſuo Mantua Virgilio.

Calda & frigida aqua. CLXXVII. 196.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt:
Ipſa ſuas melius charta notabit aquas.

Mulæ pomiliæ. CLXXVIII. 197.

His tibi de mulis non eſt metuenda ruina:
Altius in terra pene ſedere ſoles.

Catella Gallicana. CLXXIX. 198.

Delicias paruæ ſi vis audire catellæ,
Narranti breuis eſt pagina tota mihi.

Aſturco. CLXXX. 199.

Hic breuis, ad numerũ rapidos qui colligit vngues,
Venit ab auriferis gentibus, Aſtur equus.

Canis vertagus. CLXXXI. 200.

Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer,
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

Simius. CLXXXII. 202.

Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Cymbala. CLXXXIII. 204.

Aera Celæneos lugentia matris amores
Eſuriens Gallus vendere ſæpe ſolet.

Notarius. CLXXXIV. 208.

Currant verba licet, manus eſt velocior illis:
Nondum lingua ſuum, dextra peregit opus.

Concha. CLXXXV. 209.

Leuis ab æquore a cortex Mareotica concha
Fiat: inoffenſa curret arundo via.

Morio. CLXXXVI. 210.

Non mendax ſtupor eſt, nec fingitur arte doloſa:
Quiſquis plus iuſto non ſapit, ille ſapit.

Caput arietinum. CLXXXVII. 211.

Mollia Phryxei ſecuiſti colla mariti.

Hec

Hoc meruit, tunicam qui tibi ſæpe dedit?

Pumilio. CLXXXVIII. 212.

Si ſolùm ſpectes hominis caput, Hectora credes:
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes.

Parma. CLXXXIX. 213.

Hæc, quæ ſæpe ſolet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi, ſcutum pumilionis erat.

Bruti puer, ſiue puſio. CXC. 171.

Gloria tam parui non eſt obſcura ſigilli,
Iſtius pueri Brutus amator erat.

Accipiter. CXCI. 216.

Prædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & captas non ſibi mæret aues.

Obſonator. CXCII. 217.

Dic quotus es? quanti cupias cœnare? nec vnum
Addideris verbum: cœna parata tibi eſt.

Calami aucupatorij. CXCIII. 218.

Non tantùm calamis, ſed cantu fallitur ales,
Pallida dum tacita creſcit arundo manu.

Corculum. CXCIV. 219.

Pauper cauſidicus nullos referentia nummos
Carmina cum ſcribas; accipe cor, quod abeſt.

Cocus. CXCV. 220.

Non ſatis eſt ars ſola coco, ſeruire palato:
Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru. CXCVI. 221.

Parua tibi curua craticula ſudet oſella.
Spumeus in longa cuſpide fumet aper.

Piſtor dulciarius. CXCVII 222.

Mille tibi dulces operum manus iſta figuras
Extruit: huic vni parca laborat apis.

Ientacula. CXCVIII. 223.

Surgite: iam vendit pueris ientacula piſtor:
Criſtatæq. ſonant vndique lucis aues.

FINIS.

DE EPIGRAMMATIS ARTIFICIO.

Pleraque è Iul. Cæſ. Scaligeri Poetica Lib. 3. cap. 126.

Ἐπίγραμμα græcè, Inſcriptionem latinè dixeris: quaſi ita breue ſit, vt nihil aliud pene ſit, niſi ipſa *Inſcriptio*: Nam quæ Statuis, Trophæis, Imaginibus pro elogio inſcribebantur, ea primo, veroq. ſignificatu appellata ſunt Epigrammata.

Eſt igitur Epigramma poema breue, quod vel ſimplicem habet cuiuſpiam rei, facti, perſonæ indicationem, vel ex propoſitis aliquid deducit.

Simplex indicatio eſt, vt illa, *Aeneas hæc de Danais victoribus arma*. lib. 3. Aeneid. Cum igitur antiquiſſimæ ſint ſignorum, ſtatuarum, trophæorum, donariorum inſcriptiones, in his obſeruandæ leges hiſtoricæ; vt filo quàm ſimpliciſſimo ponatur ante oculos rei geſtæ, victoriæ, patriæ, familiæ, dedicantium explanatio: quale illud Elogium ad imaginem Ennij lib. 1. Tuſcul.

Aſpicite, ò ciues, ſenis Ennij imaginis formam:
Hic veſtrum panxit maxima facta patrum.

Et hæc ſimplicia licet appelles Epigrammata.

Quæ enim ex propoſitis aliud quid deducunt, ea quaſi Compoſita dici poſſunt: Quod vero deducitur, aut maius erit, aut minus, aut æquale, aut diuerſum, aut contrarium, pro rerum, perſonarum, negotiorum varietate.

Epigrammata nullo certo verſuum, aut verborum genere continentur: tot verborum generibus, formis, figuris, modis componuntur, quot in quauis lingua ſunt genera, formæ, modi, figuræ verborum: quin etiam noua fingere licet, nouitas illa

exci-

excitat, vel admirationem, vel riſum. Tale apud argutiſsimum poetam *Domitænium* lib. 5. ep. 79. & lib. 12. epigr. 78. Tale & illud loquendi genus cum venuſtate diſtortum, *optimus malorum* li. 12. ep. 36.
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum.

Peculiares Epigrammatis virtutes *Breuitas*, & *Argutia*. Breuitas proprium quiddam eſt: Argutiā, anima, & quaſi forma. Hanc non ſemper Catullus eſt aſſequutus: Martialis nunquam omiſit: & quaſi propriam ſibi vendicat lib. 1. ep. 1.
Toto notus in orbe Martialis
Argutis epigrammaton libellis.
Breuitatem intelligimus non definitam. nam & Monoſticha apud ipſum interdum ſunt; vt lib. 2. ep. 73. & lib. 7. ep. 97. & lib. 8. ep. 19. & aliqua ſatis longa, ſi cetera ſpectes: quam à ſe culpam non ſemel ipſe deprecatur, vt lib. 1 ep. 111. & lib. 2. epigr. 77. & lib. 3. ep. 83. & lib. 6. ep 65. & alibi. Sañe in quibuſdam vltra triginta, & quadraginta verſus excurrit. *Argutia* non vno modo comparatur: præcipuè tamen aut inexpectata, aut contraria expectationi concluſione, rebusve ridiculis, aut ficta nouitate.

Sed & candida decet eſſe Epigrammata, culta, terſa. Cauebis à languidis, & inſulſis. Nam quæ vel tenuem præſeferunt vmbrā obſcœnitatis, ea neque abs te ſcribi, neque ab alijs ſcripta legi iubeo. quid enim ſis aliud, quàm id cuius lectione delectaris?

Materia, ſiue Argumētum Epigrammatum, quod lemma Martialis appellat, concludi poteſt peruulgatis illis tribus cauſarum generibus. Iudicialis ſpeciem præſefert Apologeticum, in quo defenſio. Deliberatiui ſunt, in quibus aliquid ſuademus, diſſuademus, petimus. Tertium eſt genus laudis, aut

vituperationis frequentiſsimum, quod ad Demonſtratiuum referas. In his ſunt *Epitaphia*, & *Elogia*; in quibus circumlocutio eſt artis, ſtudij, diſciplinæ, quam quis profitetur. Stolidi quidam triuiales ad nominum alluſionem, infelicisſimos numeros contulerũt. nihil ineptius ad laudationẽ: verbi gratia, ſi *Minucium Munitũ* dicas. Ad vituperandũ tamen haud ineptè interdum hac vti poteris: veluti, ſi *Doletum*, *Oletum* interpreteris, aut à *dolo* deducas.

Eſt & facetum genus Epigrammatis, quod frigidè Græci, Latini acutius exercuere. *Echo* enim in fine verſuum ponunt, non ſine magna auditorum attentione: cuius meminit Martialis lib. 2. ep. 86.

Nuſquam gracula quod recantat Echo.

Genera Epigrammatum, qualitates ve, indefinita propter materiæ diuerſitatẽ, tentauimus ad pauca redigere, vt præter *Altiloquum*, *Humile*, *Medium*, habeat etiam proprias Ideas. Quædam enim ſunt *mollia*, tenera, laxa, affectus in ſe continentia: quorum efficacia eſt, nõ eſſe efficacia; ita totus tractus ſeſe in languorẽ dat: huiuſmodi pleraque ſunt Catulliana. Alia contra *viuida*, vegeta, acria, qualia Martialis. Horum vero Ideæ, aut formæ quatuor.

Vna, in qua *Fœditas* eſt. Hanc non ſolum à Rep. Platonis, ſed toto orbe terrarum cum ſuis auctoribus exulare iubeo.

Altera, in qua *Fel*: amarulenta ſpecies hæc, obiurgatoria, obtrectatrix, maledica, virus olens. quam tamen exercere licet bono viro: modo fiat ſine opprobrijs, & conuicia ſint ciuilia, ad malos mores deteſtandos.

Tertia, in qua eſt *Acetum*. mordax genus: hæc carpit ſine maledictis.

Poſtrema, in qua *Sal*. ex ijs captatur riſus ſine vlla vituperatione, atque haud multa mordacitate.

quod

quod fecit Martialis : cum quærens per omne vitæ genus quid faceret Canius, nihil aliud agentem expreſsit tandem, quàm ridentem. lib.3.ep.20.

Præter has eſt forma quædam, quam *ſibi inſtantem* appellare conſueuimus, confertã, denſam, multiplicem : quoties ſingulis quibuſq. momentis tam acutè conficit, vt ibi ſententia ſiſtere poſſe videatur : at illa ſemper creſcit. Hæc nonniſi multæ artis, multiq. ingenij.

Eſt etiam ſpecies quædam nobilis, ac generoſa, ſcita quadam æquabilitate plena : in qua ſit venuſtas cum grauitate, & acumen cũ lenitate. Numerus quaſi natus ibi, non illatus aliunde, aut affectatus ambitiosè : ſuſpenſus animus vſque ad extremum : qua recepta ſententia ſatur ſit, nec audeat in eo quidquam præterea quærere.

DE CARMINVM GENERIBVS, quæ apud Martialem : vbi late de verſu *Sotadico*.

CArminum genera apud Martialem omnino ſeptem. ſex notiſsima : poſtremum *Sotadicum* haud ita latinis notum.

1 Primum genus *Monocolon*, è ſolis *Hexametris Dactylicis Heroicis*. quod vix ter apud ipſum inuenies. vt lib.1.epigr.54. *Vna eſt in noſtris*. & lib.4. epigr 90. *Rure morans quid agam*. Denique lib.6. epigr. 64. *Cum ſis nec rigida*. Quod cum inſolens videret eſſe, eius rei defenſionem attexendam duxit Epigrammate ſubſequenti. 65.

Hexametris Epigramma facis, ſcio dicere Tuccam :
Tucca, ſolet fieri : denique, Tucca, licet.

2 Frequentiſsimum igitur eſt *Dicolon*: cum hexa-

 metro

metro dactylico heroico *Elegiacum* ſubnectitur *Pentametrum*. quo genere maxima totius operis pars conſtat. quod quia vel pueris eſt notiſsimum, in eo nihil immoramur.

3 Epigrammata plus ducentis *Pentametro hendecaſyllabo Phalæcio* ſunt conſcripta. quo & primum ſuum exorditur librum.

Hic eſt quem legis ille, quem requiris.

Hoc apud Martialem ſemper eſt *Monocolon*, neque alteri alligatur; cum tamen alioqui Boethius illi interdum adiũgat *tetrametrum dactylicum Alcmanicum acatalecticum*, vt lib.3.metro.4.

Quamuis ſe Tyrio ſuperbus oſtro
Comeret, & niueis lapillis.

Interdum *Pentametrum Sapphicum hendecaſyllabum.* vt lib.3.metr.10.quo loco primis tribus Phalæcijs adiungit Sapphicum: mox eoſdem tota Ode alternat, vt

Huc omnes pariter venite capti. & mox,
Hæc erit vobis requies laborum.

Interdũ & *Pentametrum Elegiacum*, vt lib.4.met.4

Quid tantos iuuat excitare motus,
Et propria fatum ſollicitare manu?

Animaduertes etiam eo carminis genere primam ſedem apud Martialem ſpondæo ſemper occupari: cum tamen apud Catullum eam cum ſpõdæo communem habeant choreus,ac iambus. quod imitari recuſarunt ſubſequentium ſeculorũ poetæ, Statius, Martialis, Apollinaris,Terentianus,Auſonius,Boethius,alij. Certe Seruius ſuo Centimetro c.10.dum artem tradit Phalæcij, ſpondæi tantum meminit in primo loco. Terentianus,quamuis auctoritate Catulli primam huius carminis ſedem eſſe mobilẽ fateatur, hoc eſt tribus illis pedibus moueri poſſe: legitimum tamen pedem apertè docet eſſe ſpondæon:

dæon: eoq. iugiter in ſuis Phalæcijs ipſe vtitur. Eius verſus hi ſunt lib. de metris.

Sed primi pedis ante lex tenenda eſt:
Spondæon ſiquidem videmus iſtic
Tanquam legitimum ſolere poni.
Poſt hunc dactylon, atque tres trocheos.

Eadem ratione apud Boethium pes primus ſemper ſpondæus. quod enim vnico tantum loco lib.3.metro.4. in excuſis ferme legitur,

Quis illos igitur putet beatos,

emaculandus eſt locus ex antiquo manuſcripto, in quo legimus,

Quiſnam illos igitur putet beatos.

Hoc idem Auſonius & fecit, & docuit. Sic enim Phalæcij verſus legē deſcribit epiſt. ad Theonem.

Notos fingo tibi, poeta, verſus,
Quos ſcis hendecaſyllabos vocari;
Sed neſcis modulis tribus moueri.
Iſtos compoſuit Phalæcus olim.
Qui penthemimerin habent priorem,
Et poſt ſemipedem duos iambos.

Quo loco ſic Interpres nouus. *Semipedem*, inquit, *vocat, penthemimerida ipſam. poſt eam notum eſt in Phalæcio eſſe iambos duos. immo iambi illi duo ſunt inter duos ſemipedes: inter penthemimerida ipſam, & ſemipedem finalem.* Hæc ille. Semipedem Auſonius appellat ſyllabam, quæ, duobus primis ſubiuncta pedibus, partem claudit orationis: quæ ſemipes dicitur, quòd cum vltima verſus ſyllaba vnum conficit pedem, vt etiam in Pentametro Elegiaco. Tres modulos, quibus Phalæcius verſus Auſonio mouetur auctore, intelligo tum duos pedes heroici: tum duos iambos: tum ſemipedes duos, qui vnum ſpondæum faciunt, quod & fit in Pentametro Elegiaco. Cum igitur, auctore Auſonio, primus

modulus in Phalæcio ſit heroici penthemimeris; in heroico vero nullus ſit aut iambo, aut trocheo locus, ne in Phalæcio quidem erit, eodem auctore. Quod & ipſe, qui Phalæcio frequenter vtitur, cautè obſeruat: niſi forte poſtremo verſu laudatæ ad Theonem epiſtolæ eum irridens quem idcirco fortaſſe bonorũ carminum malam tabernã appellat,
Hic eſt ille Theon poeta falſus,
Bonorum mala carminum taberna.
Auſonianam huius metiendi carminis rationem, nimirum vt ſit ex penthemimeri heroica, duobus iambis, & ſyllaba, docuerat centum pene annis ante illum Maurus Terentianus lib. de metris,
Cum componitur ex vtroque metro
Pars heroica: tum prior duobus,
Spondæo pede, dactyloq. conſtat:
Et quem ſemipedem eſt neceſſe linqui, vt
Sit penthemimeris tome locata.
Exin cetera portio eſt iambi. Hæc de Phalæcio.
4 *Iambicis Senaris*, ſiue *Trimetris*, *Rectis* quidem *Monocolis* ſemel, atque iterum vtitur, lib.6.epig.12 *Iurat capillos*. & lib.11.ep.78. *In omnibus Vacerra.* priore loco duo tantũ: poſteriore tres verſus ſunt.
6 Iiſdem neque frequenter, hoc eſt (niſi fallor) quater tantum ſubnectit *Dimetrum*; vt *Dicolon* ſit Epigramma: Nempe lib. 1. ep. 50. *Vir Celtiberis*: rurſum lib.3.ep.14. *Romam petebat*. & lib.9.epigr. 79. *Quod optimum ſit diſputas*. & lib. 11. ep. 60. *Senos Charinus omnibus*.
6 *Iambico Senario Scazonte*, qui & *Claudus* dicitur, eoq. fere ſemper iugi, ac *Monocolo* libentius vtitur. Epigrammatis plus minus octoginta. quorum illud primum lib.1.epigr.3.
Noſſes iocoſæ dulce cum ſacrum Floræ.
& mox Epig.11. *Petit Gemellus nuptias Maronillæ.*
Eodem

Eodem *Dicolo* ſemel tantum, adiuncto *Recto Dimetro*, vt lib. 1. Epigr. 62.

Verona docti ſyllabas amat Vatis,

Marone felix Mantua eſt.

Omnes quidem Martialis Iambici tum *Recti*, tum *Scazontes, orthometri* ſunt Tragicorũ lege: quæ ſicuti locis paribus ſecundo, & quarto recipit aut iambum, aut tribrachum; ita imparibus præter hos ſpondæum etiã admittit, eiusq. diſſolutiones anapæſtum, ac dactylũ. ceterum poſtremus locus iambo ſemper reſeruatur: niſi quod in Scazonte, permutatis ſedibus, quintus locus iambi, ſextus ſpondæi eſt. Interdum tamen & Comœdiæ non videtur libertatem aſpernatus: vt cum ſpondæũ ſtatuit in quarto, lib. 6. ep. 74. *Caluam triſilem ſegmentatus vnguento* (ſic enim legendum: non autem, *tripilem*, quod eſt à pilo: cum *pilus*, primã corripiat.) & lib. 7. epigr. 6. *Te ſumme mundi rector, te parens orbis.* & lib. 12. ep. 57. *Nec cogitandi ſpatium, nec quieſcendi*. Hoc tamen poſtremo loco legimus (*ſpatia*) vt in nonnullis excuſis: in altero non dubito quin legendũ ſit (*et parens*) *et*, in, *te*, migrante traiectis litteris: nihil tamen auſi ſumus immutare contra omnium, quæ vidimus, exemplarium fidem. Interdum & anapæſtus eſt ſiue in ſecunda ſede, vt lib. 3. epigr. 58. *Furemq. Priapo non timente ſecurus*: ſiue in quarta, vt, *Piger Lucrino nauiculatur in ſtagno*. lib. 5. ep. 20. &, *Cum ſibi redire de patruelibus fundis*. lib. 5. ep. 36. Niſi primo loco legas (*nauiclatur*) vt aliqui: niſi in alijs duæ ſyllabæ in vnam ſynæreſi coaleſcant: vt (*que Pria*) & (*patrue*) iambi ſint, non anapæſti: quod & in alijs facere cogimur: vt, *Deſijt fingere Calius podagram*. lib. 7. ep. 38. &, *Denarijs tibi quinque Martialem*. lib. 1. ep. 118. Primi horum Phalæciorũ pedes ſpondæi ſunt, nõ dactyli, aut cre-

 tici.

tici. Sic in illo hexametro, *Denarijs tribus inuitas.* lib.9.ep.103. Nam, *denarius*, producit ſecundam: vt lib.2.ep.51. *Vnus ſæpe tibi tota denarius arca.* Sic lib.7.ep.63. *Sicanias vrbes.* & apud Virgilium, *Sidonias oſtentat opes.* primi duo horum verſuum pedes ſpondæi ſunt, cum *Sicanus*, & *Sidonis* medias producãt. Sic Propertius, *Eoſdẽ habuit ſecũ.* & alij.

7 Vnum eſt apud Martialem diſtichon verſu *Sotadico* lib.3.epigr.29.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Quod niſi extaret, vix apud antiquiores latinos *Sotadicorum* haberemus exemplũ. Extant quidem plurimi eius generis apud Terentianum Maurum: cuius totus pene liber *de litteris* hoc verſu ſcriptus: plurimi etiam ſunt libro *de Pedibus*, ac *de Metris*. is tamen plus ducentis annis poſt Martialem vixit, ſub Conſtantio Conſtantini filio.

Hic igitur verſus, qui à *Sotade* nomen accepit, tetrameter eſt. conſtans tribus *Ionicis* ἀπὸ μείζονος, *à maiore*, & vltimo ſpondæo. *Ionicus* ἀπὸ μείζονος pes eſt contrarius *Ionico* ἀπ' ἐλάσσονος, hoc eſt, *à minore*. ille è ſpondæo, & pyrrhichio, vt *Adducere*, *Lauinia*: hic è pyrrhichio, & ſpondæo, vt *Sapientes*, *Diomedes*. quod Terentianus his docet Sotadicis libro *de Pedibus*:

Nomen tibi quid deligo, quo notes priorem;
Cum verſibus iſtis toties recurrat hic pes,
Longas geminat qui prius, & iugat minores?
Lauinia, *cum dicimus, hæc tamen figura eſt.*
Metrumq. facit σωταδικὸν, *quod vocitarunt,*
Quia multa ferunt hoc pede Sotadem loquutum.

Et Seruius ſuo Centimetro cap. 9. agens de Ionico à maiore, *Sotadicum*, inquit, *conſtat tetrametro brachycatalectico: vt. Victor cane: tempus fugit:*

intende labori. Hæc ille. *Brachycatalecticus* verſus dicitur, cui ad perficiendũ pedem duæ deſunt ſyllabæ: vt ſi ad hunc Seruianum Sotadicum addas in fine duas ſyllabas (*magis*) quartum habebis Ionicum à maiore. Iure igitur Sotadicus dicitur tetrameter *brachycatalecticus*: quaſi quarto, hoc eſt vltimo, Ionico duabus ſyllabis detruncato.

Sotadicum quoddam eſt legitimum, ac *purum* è puris Ionicis à maiore, ac ſpondæo, quale nuper deſcripſimus: quale in exemplo allato nuper è Seruio: quale & illud Terentiani ad initium libri *de literis*.

Vocalia quædam memorant: conſona quædam.
Sic metire: (*Vocalia : quædam memo : rant conſona : quædam*) tres Ionici ſunt, ac ſpondæus.

Quoddam eſt *impurum*, admiſto *Dichoreo*, præſertim in ſede tertia. conſtat autem Dichoreus duplici choreo, ſeu trocheo, vt, *Extitere*: *Martialis*. Huius generis ſunt tum plerique omnes Terentiani: Nam & ſex verſus quos paulo ante produximus, quinto excepto, dichoreum tertio habent loco: tum duo hi ex Martiali, quos ita metiere:
Has cum gemi : na compede : dedicat ca : tenas,
Saturne ti : bi Zoilus : annulos pri : ores.
In his tertij pedes dichorei: reliqui omnes priores Ionici à maiore.

Quin non ſolum in tertiam, ſed ſecundam quoque in ſedem interdum *Dichoreus* irrumpit: ita vt poſt primum Ionicum ſint Dichorei duo, ac ſpondæus, hoc eſt quinque trochæi: nam pes vltimus trochæus, ſpondæusve eſt nullo diſcrimine. Hoc docet idem Terentianus his Sotadicis.
Cedit quoque vel longa breui, breuisq. longa.
Nam, quæ vicibus tempora commodant, reſumunt,
Miſcentq. trocheos ſine fraude ſæpe plures.

Spondæon enim duo faciunt, & pariambon;
Verſoq. dabunt ordine & hi duos trocheos.
Nec tres modo, ſed quinque etiam videbis eſſe.
Dabo verſiculos, quo tibi res magis probetur.
Vrbem tenuem fouent opum benignitate:
Hoſtem tegere eſt paratus, & ſtat ipſe nudus:
Eſt vnus Ion hic datus, & quinque trochei,
Vel quatuor inſunt: quoniam ſuprema ſemper
Et longa breui ſufficitur, breuisq. longa.

Admiſcentur plerunque & pentaſyllabi pedes, præſertim prima in ſede; ſoluta nimirũ priore longa Ionici in duas breues,quæ vni longæ pares ſunt. Talia illa quæ ex Terẽtiano paulo ante attulimus,

Quia multa ferunt hoc pede Sotadem loquutum.
Dabo verſiculos, quo tibi res magis probetur.

Tale & illud, quo ſuum orditur librum *de literis*,

Elementa rudes, quæ pueros docent magiſtri.

quos ita metiere:

Quia multa fe: runt hoc pede: Sotadem lo:quutum.
Dabo verſicu: los quò tibi: res magis pro: betur.
Elementa ru: des quæ pue: ros docent ma: giſtri.

Primi pedes ſingulorum pentaſyllabi: ex anapæſto, & pyrrhichio, ſoluto initiali Ionici maioris ſpondæo in anapęſtum.ſecundi pedes Ionici à maiore: tertij pedes dichorei: poſtremi ſpondæi.

Quin & eadem ratione *Dactylum* in Sotadicum admitti ſoluta poſteriore ſpõdæi,qui Ionico ineſt: & *Tribrachum* ſoluta trochei priore, qui in tertiam ſedem admittitur, docet idem Terentianus.

Nunc redde mihi, quod volo te tenere ſemper.
Longam in geminas ſæpe breues ſolere ſolui:
Nam ſæpe cadit dactylus hic, ſæpe anapæſtus,
Vt poſterior ſyllaba, vel prior ſoluta eſt. & mox:
Nil officiet temporibus viciſsitudo
Nec enim numero pendere metra ſyllabarum,

Sua ſed pedibus tempora ſufficit referre,
Sic tribrachus interuenit in locum trochei.

In his antepenultimus, & vltimus pentaſyllabo inchoantur pede. Sic metire.

Nec enim nume : ro pendere : metra ſylla : barum ;
Su a ſed pedi : bus tempora : ſufficit re : ferre.

Primi duo pedes pentaſyllabi ex anapæſto, ac pyrrhichio: poſteriores duo Ionici à maiore: tertij duo Dichorei: poſtremi duo Spondæi. Ille autem, quem attulimus paulo antea (*Spondeon enim duo faciunt, & pariambon*) habet quoque pentaſyllabum ſecundũ pedem; ſed ex dactylo, ac pyrrhichio, ſoluta poſteriore ſpondæi, qui Ionico ineſt, in duas breues. Sic igitur metiere (*Spondeon e: nim duo faci:unt & pari:ambon*) primus, ac tertius pes Ionici: ſecundus pẽtaſyllabus è dactylo, ac pyrrhichio.

Quadruplicem huius componendi carminis rationem tradit idem Terẽtianus varijs in locis eiuſdem libri *de metris*: priores duæ ſunt pro puris Sodicis: poſteriores duæ cũ pes tertius eſt dichoreus.

Prima igitur ratio componẽdi Sotadicum ſumitur *ex heroico*: geminato nimirum eo quod ſupereſt poſt heroici *heptemimerim*, & inter vtrunque membrum interiecto pyrrhichio: quod his verſibus explicat Terentianus.

Comma ad poſterius verſus ſi do pariambum,
(Hoc nomine appellat, quem pyrrhychium alij)
Ipſum & rurſum comma loco, & ſic expleo verſum,
Fiet Ionicon hoc ἀπὸ μείζονος, *vt modo cernes.*

Si pariambus (ego) aut (modo) vel (puto) quem dabimus, ſit. Mox exemplis explicat, Sotadicos ex heroicis creans,

Qui primus ab oris (ego) qui primus ab oris,
Dum conderet vrbem (modo) dum conderet vrbem.
Sic orſus ab alto (puto) ſic orſus ab alto.

Iam porro tenes quod tibi dico bis locandum.
Non verba eadem dicere, ſed pedes eoſdem.
Hæc ille. Sic igitur metiere:
(Qui primus ab : oris ego : qui primus ab : oris.)
Ex eodem Virgilio ſumere hęc exempla poteris ad initium primi, vt
Qui primus ab oris (modo) Lauinaq. venit.
Iactatus & alto (rate) Iunonis ob iram.
Sotadici puri ſunt. Ceterum ſi poſt heptemimerim in heroico ſequatur pyrrhichius, eoq. velis primum Sotadici occupare locum, pes primus erit *pentaſyllabus* ex *anapæſto & pyrrhichio*: & in medio nihilominus pyrrhichius inſerendus alter, vt
Modulatus auena (ſata) vicina coegi.
Tot adire labores (graue) tot volnere caſus.
primi pedes pentaſyllabi: (Tot adire la:) (Modulatus a:) ex anapæſto, & pyrrhichio.

Sin vero pyrrhichium, de quo antea diximus, in poſteriorem Sotadici reſerues locum, inſerenda tantum poſt pyrrhichium longa vna ſyllaba: vt,
Dum conderet vrbem, genus (eſt) vnde latinum.
Aſperrima belli, magis (ex) omnibus vnam.

Altera ratio componendi puros quoque Sotadicos ab eodem traditur paulo poſt eodem libro: vt fiat è *Trimetro Ionico à minore Sapphico acatalectico*, præfixo ad initium ſpondæo: vt ſi huic Horatiano Trimetro Ionico à minore Sapphico acatalectico, [*Miſerarum eſt, neque amori dare ludum*] præfigas ſpondæum (*valde*) habebis Sotadicum,
Valde miſerarum eſt neque amori dare ludum.
quem ſic metiere (Valde miſe : rareſt nequa: mori dare : ludum.) cuius rei ratio, quia Ionicus minor præfixo ſpondæo in maiorem euadit. Verſus Terentiani quibus id tradit, haud ſane parum obſcuros operæpretium eſt explicari:

Spondæus autem metron hoc locatus ante
(nimirum trimetrum Ionicum à minore, de quo ibi egerat)
Permutat, & ex hoc facit ἀπὸ μείζονος edi.
(hoc eſt facit Sotadicum, conſtantem ex Ionico ἀπὸ μείζονος, ſiue à maiore) (*verſus.*
Duntaxat vt ipſum (ſpondæum) *referat clauſula*
Idemq. caput præditus occupet ſequentis.
Metron pedibus namque tribus ſemipedem aptat.
(ideſt, tribus Ionicis à maiore, ſpondæum: qui eſt, quaſi Ionici ſemipes) Cetera apud ipſum lege.

Hoc loco animaduertes vocem (*autem*) *Bacchium* eſſe apud Terentianum: hoc eſt vocem triſyllabam, ex prima breui, & duabus longis. Sic enim primum verſum metiere, vt ſit Sotadicus:
Spondæus a : utem metron : hoc locatus : ante.
ex duobus Ionicis à maiore, dichoreo, & ſpondæo.

Tertia, & Quarta ratio componendi Sotadicos in tertia ſede *Dichoreon* habentes, traditur ab eodem ſub finem libelli *de metris.*

Et quidem Tertia componit Sotadicum ex Phalæcio: interiecto poſt primum Phalæcij ſpondæum (quem pedem in Phalæcio eſſe legitimum antea docuimus) anapæſto. Sit enim hic Phalæcius, *Carmen Pierides dabunt ſorores.* interijce hunc anapæſtum (*lepidum*) poſt primum ſpondæum, habebis Sotadicum.
Carmen lepidum Pierides dabunt ſorores:
ex duobus Ionicis à maiore, dichoreo, & ſpondæo.
Hoc eleganter explicat Terentianus ſub finem libelli, vbi agit de quinta ſectione Phalæcij, his Phalæcijs.
Et quintam breuiter tamen loquemur.
Spondæum ſiquidem inter, & ſecundum
Quem ſcis dactylon hic ſolere poni,

Si trudas anapæſton, inſeraſque;
Iungas cetera. iam videbis ipſum
Conſueto pede Sotaden loquutum.
Carmen Pierides *dabunt ſorores.*
Si dicas (lepidæ) *palam eſt profectò*
Quod ſit pes anapæſtus. In*ſere ergo*
Spondæo medium, atque conſequenti
Hoc nomen (lepidæ) *ſit omne tale.*
Carmen lepidæ Pierid*es dabunt ſorores.*

Hæc ille. ſic metire. (Carmen lepi:dum Pieri: des dabunt ſo:rores.) ex duobus Ionicis, Dichoreo, & Spondæo.

Quartam denique eiuſdem componendi rationem reperies paulo poſt apud eundem: ex *Dimetro Anacreontio Catalectico*, habente primum pedem anapæſtum (nam ſunt & alij, qui Iambum habent) addito ad initium Spondæo, & Ionico à minore. Vt ſi huic *dimetro Anacreontio acatalectico* habenti primo loco anapæſtum, (*Segetes meum laborem:*) addas & ſpondæum hunc, & Ionicum à minore (*O quam releuarunt*) habebis hunc Sotadicum.

O quàm releuarunt ſegetes meum laborem.

ex duobus Ionicis à maiore, dichoreo, & ſpondæo: Hoc his Phalæcijs explicat Terentianus ſub libelli finem.

Nonnulli metron hoc(Anacreontiũ)*magis putarunt*
Quòd ſit poſtera pars Ion*icorum,*
Quos dicunt ἀπὸ μείζονος vocandos(.i.Sotadicorũ)
Vt verſus reparetur inde plenus,
Segetes meum laborem (Anacreontius eſt)
O quã releuarunt S*egetes meũ laborẽ*(Sotadicus eſt)
Triuiæ rotetur ignis (Anacreontius eſt)
Cernis quoties hic Triuiæ rotetur ignis. (Sotadicus eſt.) Hæc de Sotadico paulò latius: quoniam & difficilis, & parum latinis nota eius carminis ratio:

atque

atque adeo de generibus carminum, quæ apud Martialem.

In quibus omnibus id generatim animaduerte: peculiare ipſi eſſe quòd D, liqueſcat in voce, *Smaragdus* lib.5.ep.11. *Sardonycas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas vno.* quæ litera ne græcis quidem liqueſcit. Qui putant, S, finale eius vocis elidi, id ijs obſtat; tum quod ne apud vetuſtiſſimos quidē Comicos, s, productum in fine, niſi perquàm rarò, liqueſcit: tum quod *Smaragdus* corripit primam, vt apud Tib. lib.1. *O quantum eſt auri pereat, potiusq. ſmaragdi.* Quid mirum igitur, ſi & N, liqueſcat in voce *Ichneumon*, lib.7. ep.86. *Delectat Marium ſi perniciosſus ichneumon.* Id enim græcorum exemplo fit, quibus M, & N. liquidæ ſunt. Horat. *Forma captiua dominum Tecmeſſæ.* Auſon. *Quid re fert? cornix non ideo ante cycnum.*

Interdum & ad corripiendam ſyllabam ex græca dipthongo ſubiunctiuam expungit: vt, *cheragra*, cum græce ſit χειράγρα lib. 1. ep.99. *Sed nil patrono porrigit: hæc cheragra eſt.* & lib.9. ep.94. *Tortorem metuis? podagra, cheragraq. ſecatur.* Quod & in Catullo adnotauimus. *Ille puluis Erythrei.* glyconicus eſt. *Vt albulus columbulus Dioneus.* Senarius eſt è puris iambis. Sic Virgilius: *Prima Syracoſio. Vos & Cyclopea ſaxa. Aeneadasq meo. Maleæq. ſequacibus vndis.* Sic apud alios, *Platea*, *Chorea*, corripiunt medias, ſubiunctiuis expunctis.

Præterea poſtremam dictionis vocalem breuem ob cōſequentes in altera dictione conſonātes duas ſæpe producit. vt lib. 1. ep.116. *Quadam me cupit, inuide Procille.* & lib.12. ep.18. *Rupta proxima veſtis è cathedra.* ne quis primū Phalæcij huius putet trochæum. Sic Catullus. *Propontida, trucemve Ponticum ſinum: Et inde tot per impotentia freta.* Hoc

omni-

omnino locum habet ſubſequente, S, cũ altera conſonante. lib. 2. ep. 6. *Rapta ſcribere, ſed Vitellianis.* primus huius Phalæcij ſpõdæus eſt, nõ trochæus, & ep. 66. *Vt digna ſpeculo fiat imago tuo.* & lib. 5. ep. 70. *Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?* Sic Catullus. *Nec iam recuſo ſi nefaria ſcripta.* & ſæpe alias. Sic Virgilius lib. 9. *Ferte citi ferrũ. date tela: ſcandite muros.* Sic Tibullus lib. 1. *Pro ſegete ſpicas.* quod adeo regulare eſt, vt raro inueniamus apud antiquos contrarium.

Contemnit interdum & ectlipſes, & ſynalœphas. Cum igitur lib. 2. ep. 17. Verſus ille, qui in omnibus legitur, *Non tondet, inquam, quid ergo facit? radit.* quia non conſtat, emendatus à recentioribus ſit, *Quid igitur facit?* exiſtimo traductas eſſe dictiones, legendumq. *Non tondet, inquam: ergo quid facit? radit.* qui error facillimus librarijs fuit. Nam ſic quoque ep. 32. *Pontice cum Licino: hic quoque magnus homo eſt.* & lib. 3 ep. 93. in Scazonte. *Gaudes ducentas nuptũ ire poſt mortes.* & lib. 9. ep. 77. *Quod Phrygia, ſiue Afra quod Nomas mittit.* & alibi.

In pleriſque nulla Auctoris licentia: ſed Codicum pene omnium mendum. vt lib. 2. ep. 6. *Iter iungere quaris ad Camœnas,* iambum initio Phalæcij repoſuere, cũ legendum ſit, *Interiungere,* vnica dictione: vt etiam lib. 3. ep. 66. *Interiungit equos meridiana.* & in Scazõte lib. 7. ep. 19. *Indeuorato capite turturem truncũ.* vnica dictione. male in pleriſque duabus dictionibus, *Inde uorato:* neque enim in Iambico locus eſt trocheo. Sic in Amphit. ep. 4. exemplaria recentiora è Belgio, *Traducta eſt Getulis:* male. cum *Getulus* primã, alteramq. producat, vt lib. 10. ep. 20. *Tecum ego, vel ſicci Getula mapalia Pani.* Vel igitur repone, *Traducta eſt Gyaris,* vt Raderiana; vel potius, *Tradita Getulis,* vt Fruſiana, Aldina

dina vetera,& alij.Quod vero & vetera omnia, & multa recentia habent lib.3.ep.4. *Si quando veniet dicet, reſponde, poeta*: nollem ab aliquibus inſulsè immutatum, *Quãdo venis, dicet: tu reſpondeto, poeta*. quos ſi oſtendit inſolentia vocis, *reſponde*, poſtremam corripientis, meminerint plerumque ſecundi ordinis verba migrare in tertium, atque corripi, de quo diſputat Marcellus verbo, *Feruit*. Vt, *Caue*. Ouid. 1. Triſt. *Tu caue defendas*. quod frequentiſſimum. Et, *Vide*, Perſ. *Auriculas vide ſis, ne maiorum tibi ſorte*. Et, *Vale*. Ouid. 1. Triſt. *Idq. quod ignoti faciunt, vale dicere ſaltem*. Sic, *feruere, fulgere, ſcatere* legimus correpta media. Virg. lib. 8. *Feruere Leucaten, auroq. effulgere fluctus*. & lib. 6. *Illa autem paribus, quas fulgere cernis in armis*. Lucr. lib. 5. *Et partim pleno ſcatere, atque erumpere campo*. ea ratione, *reſpondere*, tertij eſt ordinis apud Manilium lib. 5. *Sic etiam magno quædam reſpondere mundo*. hinc, *reſponde*, vltima correpta.

Mendum quoque in omnibus pene codicibus in his. lib. 3. ep. 16. *Luſiſti ſatis. ſed te, mihi crede, memento*. lege (*ſatis eſt*) nam & ſic loquitur lib. 6. ep. 45. *Luſiſtis, ſatis eſt*. & lib. 7. ep. 50. Item in omnibus pene erratum lib. 3. ep. 82. *Cubitis trudit hinc, & inde conuiuas*. & lib. 4. ep. 82. *Semel rogata bis terq; neglexit*. lege, (*cubitisq.*) (*bisq. terq.*) Item lib 4. ep. 61. *Aliquando narra quod Mancine velimus*. placuit emendatio, quæ erat in margine Raderiana (*quod velimus audire*.) & lib. 5. ep. 52. *Si fingere me iſtud putas, ſalutemus*. Traijce verba. *Si fingere iſtud me putas*. Sed de his ſatis.

FINIS.

INDEX EPIGRAMMATVM IN COMMVNES LOCOS DIGESTORVM.

L. Lib. Librum: e.ep. Epigramma libri oſtendit. A. *Amph. Librum in Amphitheatrum.* Notantur *autem poſteriores Epigrammatum numeri ex integro Martiali: vt* Index *hic illi quoque ſubſeruiat.*

ADVLATORIA. lib.2. ep.2, l.5. e.1.66.l.6.e.83. l.7.e.6. lib.9.e. 72.81.104. l.10. e.72. l.11.e.6.lib.12.ep.15. & alia in Cæſaribus.

In Adulatores.lib.1.ep. 90.l.2.e.27.71. l.3.ep. 79.

De Aedibus, & Aedificijs. Amph.1.2. lib. 2. ep.59.l.5.e.7.l.7.e.70. l.8.e.36.65. l.9. e.2 4. 21.35.47.l.10. ep.28. 79.l.11. e. 35. 49. 51. lib.12.e.50.

De Aegrotis.lib.7. e.46. l.8.e.25.l. 12.e.17.

In Aemulos.lib.2.ep.71. l.10.e.65.79.l.12.e.96

De Amicis. lib.1.e.55.l. 10.e.11.lib.12.e.30.

Ad Amicos.l.1.e.40. 53. 77.l.2.e.5. l.3. ep. 36. 37.46.l.4.e.14.15. 57. l.5.e.5.31. 81.82. l.6. e.25. 27. 43. l.7.e.10. 25.67.92.l 9.e.46.101 l.10.e.12.17.19.20 44 71 92.l.12.e.11.14.

In Amicos fictos.lib.2.e. 24.43.44.46.l.4. e.67. l.5.e.19.20.26.45.lib. 6.e.48.62.63.l.7.e.52. 53.75.lib.8. e.14. l.9. ep.15.l.10. e.14. l.11. e.45.l 12. e.48.

Apophoreta. lib. 14. toto. *Vide ſub extremum huius Indicis.*

De Armis. lib.7.e.1.2.

In Artes, & Artifices. l. 3.e.59.l.5.e. 57. l.7. e. 37.55.82.83.l.8. e.16. lib.9.e.75.l.10.e.85. l. 14.

14. ep. 217. 220 222.
In Auaros. lib. 1. ep. 100. 104. l. 2. ep. 44 46. l. 4. e. 51. 76. l. 5. e. 83. l. 7. e. 42. 76. l. 8. e. 44. 71. l. 9. e. 47. l. 10. ep. 10. 41. 80. lib. 12. ep. 10. 25. 26. 53.
In Aues. lib. 1. ep. 8. l. 5. e. 68. lib. 8. ep. 32. lib. 13. ab epigrammate 48. vſque ad 78. & lib. 14. ep. 66. 67. 186. 216.

B

BALNEA. lib. 9. e 77. *Vide etiã, Therma.*
In Bellos. lib. 1. e 10. l 2. e. 7. lib. 3. ep. 63. l. 12. ep. 39.
De Beſtiolis, & inſectis. lib. 3. ep. 19. l. 4. e. 32. 35. lib. 6. ep. 15.
De Bibliothecis. lib. 7. ep. 16.
In Breues. lib. 1. ep. 10.

C

AD CAESAREM. Amph. 2. 3. 4. 6. 20. 21. l. 1. e. 5. 15. lib. 5. ep. 1. 66. l. 6. e. 87. l. 12. ep. 5. 9. Ad Domitianum Cæſarem. l. 2. e. 2. 91. lib. 5. e. 3. 15. 19. 20. 66. lib. 6. ep. 3. 83. l. 7. e. 1. 4. 5. 6. 7. 60. l. 8. e. 4. 11. 24. 26. 39. 50. 54. 55. lib. 9. ep. 19. 85. Ad Cæſarẽ Neruam. l. 8. ep. 70 lib. 9. ep. 27. lib. 12. ep. 6. Ad Cæſarem Traianum. l. 10. e. 6. 7. 34. 72. l. 11. e. 5. 6. lib. 12 ep. 8.
In Caluos, Caluas, Canos. l. 3. e. 43. l. 5. e. 50. lib. 6. ep. 57. l. 10. e. 83. l. 12. e. 7. 45.
Caſus fortunæ. Amph. 11. 12. 13. 14. l. 1. e. 13. 83. l 4. e. 2. l. 5. e. 14. l. 10. ep. 85 97. l. 11. ep. 83. 94.
In Caupones. l. 1. e. 57. l. 3. e. 57. lib. 9. ep. 100.
In Cauſidicos. l. 1. ep. 98. 99. l. 4. e. 7. l. 5. e. 34. l. 6. e. 19. 35. l. 8. e. 7. 16. 17. 76. l. 10. e. 46. l. 12. ep. 73.
In Cœnarũ captatores. l. 1. ep. 28. l. 2. e. 11. 14. 18. 27. 69. l. 5. e. 45 51. lib. 8. e. 67. lib. 9. e. 11. 20. 36. l. 12. e. 19. 84.
Ad Cenſores librorum ſuorum. lib. 5. ep. 81. l. 7. e. 25. 27.
In Cerdones. l. 3. e. 16. 59 99 l. 9. e. 75.
Chariſtia. l. 9. e. 54. 55. 56

De Comis. l. 9. ep. 17. lib. 12. ep. 86.
Connubium felix. l. 8. ep. 12. l. 10. e. 38. Infelix. l. 8. e. 35. 43. l. 10. e. 43.
Conuiualia, & Sympoſiaca. l. 1. e. 27. 28. l. 5. e. 79 l. 7. e. 47. 48. 58. 77. 78. lib. 8. ep. 22. 39. 50. l. 9 e. 79. 92. 93. 95. l. 10. e. 48. 49. 54. l. 11. e. 36. 53. l. 12 e. 28. 48.
De Coronis. lib. 9. e. 61. l. 13. e. 127.
In Creditores. l. 3. e. 40. l. 6. e. 20. 30 l. 8 e 9. 37. 38. l. 9. ep. 105. l. 11. ep. 66 68. l. 12. ep. 25.
In Crudeles. l. 2. e. 82. l. 3. ep. 21. lib. 7. ep. 37. lib. 8. ep. 14.

D

IN DEBITORES. l. 1. e. 76. l. 2. e. 3. l. 8. e. 10.
In Decoctores. l. 3. e. 10. 22. l. 4. e. 66. l. 5. ep. 33. 71. lib. 7. e. 77. l. 8. e. 5. l. 9. e. 84. l. 10. e. 31.
Dedicationes librorum, & carminum. lib. 5. e. 1. l. 6. e. 1. lib. 9. e. 86. l. 10 ep. 93. lib. 11. ep. 1. lib. 12. ep. 1.
In Deformes. lib. 7. ep. 37. 70.
In Delatores. Amph. 4.
Ad Deos, & Deas. lib. 5. e. 73. l. 7. e. 51. lib. 8. e. 40. l. 10. e. 28. l. 11. e. 5. l. 12. e. 63.
Deſcriptiones variæ. l. 1. e. 50. l. 3. ep. 47. 58. l. 4. e. 25. 44. 55. 64. l. 10. ep. 30.
In detractores & calumniatores. l. 1. e. 90 92. l. 3. e 28 l. 5. e. 29. 61. l. 6. e. 64 l. 7. e. 71. l. 10. e. 3. 5. lib. 13. e. 2.
In diſſimulatores. lib. 4. e. 89. l. 5. e. 4. 28. lib. 7. ep. 91.
Iu Diuites, & Diuitias. l. 4. e. 67. l. 7. e. 72. l. 9. e. 23. l. 12. e. 13. 94.
In Doctos viros. l. 1. ep. 26. 40. 62. 77. l. 5. e. 11. l. 7. e. 62. l. 8. e. 18. 70. lib. 9. e. 27. l. 11. e. 10. 11. 49. 51. l. 12. ep. 44.
In fœminas doctas. l. 7. e. 68. l. 10. e. 35.
Dona, & munera. l. 2. e. 85. l. 5. e. 18. 60. l. 7. e. 26. 30. 41 45. 48. 52. l. 8. e. 28. 41. 71. lib. 9. ep. 55. 56. l. 10. e. 73. 94. l. 11. ep. 19. 58. 106. l. 12. ep. 24. Vide etiam, *Xenia, & Apophoreta.*

IN

E

IN EDENTVLOS. l.5. ep.74.l.8.e.57.
In Effeminatos.l.6.e.55. l.10. e.65.
Encomiaſtica. lib.1.ep. 9. 37. 40. 50. 112. lib. 5.ep.75. lib.6.ep. 32. l.7.e.43.44 l.8.e.70 l. 9.e.24.25. l 10.ep.19. 38.71.78 l.11.e.6.45.51
De Epigrammatis.l.1.e. 111.l.4.e.49. l 6.e.65. l.7.e.80.84: l 8 e.29.l. 9.e.51.83. l.10.ep.21. 31.lib.11.ep 18.43.
Epiſtolæ. l.1.2.8.9.12.
Epiſtolica. l.1.e.109.l.2. e.5 l.3.e.100.l.4 e.10. 29.83.l.5.e.1.l.6.e.58. l.7.e.83 l.8.e.72.82.l. 9.e.86.102.l.10.e.19.37
Epitaphia, & Epithalamia. Vide, *Funebria, & Nuptialia*.
In Equites fictos lib.5.e. 14.24.28.36.39.l 6 e. 9. In Equites nouos. lib.8.ep.48.
Excuſationes. l.1.ep.45. 108.109.l.2.e. 7.77. l. 7.e.11.89. l 8.ep.23.l. 10.e.33.59.70 82. lib. 11.e.16.18.58.80.lib. 12.ep.51.
In Exſules. l.6.e.83. l.7 ep.43.44.63.

F

FABVLARVM ſpectacula. Vide, *Spectacula*.
In Facetos. lib.3. ep.64. lib.10.ep.101.
In Feminas. Amph.6.l.1. e.14 20.34.43.63.65. l.2.e.17.26.41.66.l.3. e.55. l.4.e. 20.24. 58. 62.63.65.88.l.5.ep.4. 30.44.46.69.85.l.6.e. 7.12.69.l.7.e.12.l.8.e. 32.53.60.79 81. l.9.e. 16. l.10.e 67. 69. l.11. e.50.54 l.12. ep.7.21. 22.23.52.
In Feras.l.2.e.75 l.13.e. 93. 94. 95. 96.97.99. 100 101. Vide etiam *Spectacula*.
In fictos amicos.l.2.e.32 55.71.79.l.6.e.11.l.7. e.85.91.l.9.e.15.50. l. 10.e.14. In Fictos diuites.l.2.e.57.74.l.6.ep. 77. l.9.e. 60. In fictos poetas. lib.2.e.86.88. Vide etiam, *Poetæ*.
In Filios. l.6.e.3.38.lib. 9.ep.88.
In Flores varios.lib.6.e. 80.lib.7.ep.88.

In Flumina.l.10.e.7.l.12 ep.100.
In Fontes.l.3.e.56.l.6.e. 47. l.9.e.59.
In Fortes viros.l.1.e.22. l.8.e.30.
In Fortunatos. l.6.e.79. lib. 11.ep.58.
In Fraudulentos . l.3.e. 50.l.5.e.40.l.8.e.64 l. 9.e.49.89.96. l.10.ep. 36.lib.12.ep.67.
Funebria & Epitaphia . l.1.e.89 94. 102. 110. 115.117.l.4.ep.60 63. 73.75.l.5. e.35.38.75. l.6. e.18.28.29.32. 52. 53.76.l.7.e.39.95.l.9. e.29.30.31 78. l.10.e. 26.50.53.61.63 67 71 l.11 e.14.15.42.70.92
In Fures.l.6.e.72. l.8. e. 10.48.59.l 9.e.98.l.10. e.88.l.11.e.55. l.12.e. 29.In Fures carminũ. l.1.e.30. 39.54.64.67. 73.l.2.e.20.l.10.e.100.

G

IN GERMANOS Fratres.l.1.e.37.l.9.e.52.
In Gladiatores. Amph. ex Append.& l.5.e.25
Gratulationes variȩ.lib. 8.ep. 4.11. 15. 21. 45. 66.lib.11.ep.37.
In Guloſos.l.1.e.21.l.2. e.11. 14.27.37.40.69. l.3.e.22.l.5.e.51.71. l. 7.e.19.l.10.e.31.l.11. ep.83.lib.12.ep.41.

H

HAEREDITATVM Captatores. l. 1. e. 11.l.2.e.76.l.4. e.56.l. 6.e. 62.63.l.7.e.65.l.8 e.27.l.9.e.10. l. 11.ep. 56.84.lib.12.e. 17. 92.
In Hortos . lib.4. ep.64. l 12.ep 31.
Ad Hoſpites.l.5.e.63.
In Hoſtes, & inimicos l. 1.e.33. l.2.c.38. l.11. e. 94 97.
In Humiles,& obſcuros. l.1.e.42.86 113. l.2.e. 29. 32.l.10. e.27. l.12. ep.62.
In Hydropotas.l.6.e.86

I

IACTATORES, & Oſtentatores. l.2.ep. 7. l.4 e.61.l 5.e.42 52.53 80.l.6.e.14.59. l.7.ep. 40.l.8.e.6. 34.l.9.e.60
Ad Ianum.l.8.e.2.8.l.10. ep.28.
Ad Imaginem Martialis . lib.9.ep.1.
De Imaginibus.lib. 1.ep. 103.110.l.4. e.47. l.9. e.76.

e.76.78. l.10.e.32.99.
In Impios, & malos.l. 3. e.65.l.4.e.11.l.5.e.70. l.10.e.15.l.12.e.54.
In Importunos.lib.1.ep. 98.l.4.e.37.
In Impuros.l.2.e.15.l.3. e 26.l.4. ep.6 39. lib. 6.ep.44.
In Inconſtantes. lib.2.e. 64.l.4.e.84. l 5.e.84. lib.12.ep.47.
In Infelices.lib.9.ep.94. lib. 10.ep.13.
In Ingratos.lib.3.ep.27. lib.4.e.27.40.
In Inuidos.l.1.e.41. l.6. e.61.l.8.e.61.69.l.9.e. 99. Vide etiã, *Zoilus*.
In Inurbanos, ſiue Inficetos.l.1.e.42.
Iocularia.l.1. e.6.10.18. 19.20. 46.51.70. 111. 113.l.2.e.20.35.67.92. 93.l.3.ep.20.66.78. l. 4.e.78.l.5.e.12.27.48. 58.67.77.l.6. e.17.24. 51.57.l.7.e.76.97.99. l.8.e.57.58.l.9.e.8.56. l.10.ep.57.60.l.11. e. 39. lib.12.ep.75.

L

IN LAVTOS. lib.3.ep. 62. 63.
Ad Lectorem. l.1. e.1.2. 114.l.2.e.6.8. l.3.e.1. l.5.e.2.16. l.10.ep.2.4. 45.59. l.11.ep.2. 109. lib.13.ep.3.
De Lectoribus ſuorũ librorum. l.7. e.50. 51. 96.l.11. ep.107.108.
Libertas vera quæ.l.2.e. 53.68.
De libris ſuis. l.1. e.17. 45.53.118.l.2.e.93.l.3 ep.1.l.7.e.10.87.98.l. 10.ep.1.l.11.e.3.4.
Ad Libros ſuos, & Muſam.l.1.e.3.71.l.2.e.1. l 3.e.2.4.5. l.4.ep.23. 87.91.l.5.e.10.l.8.e.1. 3.l.9.e.102. lib.10.ep. 104. lib.11.ep.1. l.12. e.2.3. lib.13. e.1.
In Litigatores.l.7.e.64.
Locorum Deſcriptiones. Vide, *Deſcriptiones*.
In Lucos, hortos, nemora, rura.l.5.e.72.l.6.e. 43.l.8.e.68.l.10.e.92. 103.l.11.e.19.l.12.e.57.
In Ludimagiſtros. l.9. e. 70.l.10.e 62.
In Ludos.lib.5.e.32.l.7. e.31.l.8.e.78.l.9.e.39

M

MALEDICI. lib. 1.e. 90 92.l.5.e.29.34. lib.7.e.23. l.10.e.5.

In Medicos.l 1.e.31.48. l.5.e.9.l.8.e.9.74. l.9. e.96 98. l.10.e.77.
In Mendicos.l.3. e.11.l. 11.e.32.l.12.e.32.
In Morbum fingentes. l. 7.e.38.l.9.ep.87. l.11. e.87.l.12.e.56.
In Mores ſui temporis.l. 5.e.82.lib.9. e.72.lib. 12.ep.94:
In Moriones.l.7. e.75.l. 8.e.13.47.l.14. e.189.

N

NASVTI. l.12. e.90.
Natalitia.l.3.e.6.l. 4.e.1.45.l.6.e.3.l.7.e. 20.21.22.85.l.8.e.38. l.9.e.40.53.54.l.10.e. 24.27 87. lib.11.e.66. lib.12 ep.60.68.
De Natatoribus. A.26.
De Nauibus.lib.7.ep.18. lib.10.ep.85.
Naumachiæ. A..24 28.
Nuptialia.l,4 ep.13.75. lib.6.ep.7.l.9 e.6.

O

OBLIVIOSI. lib.5.e. 22. Vide, *Rhetores*.
In male olentes. lib.4.e. 4.lib.7.ep.93.

P

PARCI. l 1.e 112.l.2. e.20.l.6.e.5.l.9.e.47 49.l.10.e.57.l.12.e.13. 32 36.
Parci inuitatores. l.1.e. 44.l.2.e.44. 46. l.3.ep. 12. 13.23.49.60. 94.l. 4.ep.68.78.86. l.9.ep. 103.l.11.e.32.
In Patientes.l.1. ep 22. lib. 8.ep.30.
In Pauperes.l.1.e.86.l.2 e.3 l.3.e.14.30.48 l.4. e.34.l.5.e.82. l.6. e.94. l.8.e. 19.75.l.10.e.18. l.11.e.32.57. 60.l.12. e.89.
In Petaces.l.1.e.118.l.2. e.13.l.3.e.61.l.4. e.15 72.lib.11.ep.69.
Petacia Epigrãmata.l.2 e.85.91.l.4.e.27.l.6.e. 10.82.87. l.7.e.15.35. l.8.e.24.l.9.e.19.49.54
In Pictores. lib.1.e.103. lib.5.ep.41.
De Piſcibus varijs.l.3 e. 35.l.4.e.30.l. 5.e.20.l. 13.c. 79. vſque ad 92.
In Pocula. l.6 e.92. l.8. e 6. 34.51. l.12.ep.75. Vide etiam *Pocula*, in Apophoretis lib. 14.
De Poeſi immuni,& ſterili . l.1. ep.77.108. l. 8.ep.56. l.10.e.74 76.
In Poëtas malos.l.3.e.9. lib.

lib.5.ep. 54.64.74.l.6. e.48 60.l.7. e.2.3.24. l 8.e.20.62. l.10.e.21. lib.12.ep.90.
In Polypragmonas, & officioſos.l.1.e.80.l.4. ep.79.l 7.ep.9.99. lib. 12.ep 61.
In Potatores.lib.1. e.12. 27.29.88.l.4.e.86.l.5. e.4.l.6 e.78.89. l 9. e. 89 l.12 e.12.28.71.
Promiſſores. l.10. e.16.l. 11.ep 68. l.12. ep.12. 40.74.
Prouidentia Dei. l. 1.e. 83.lib.4.ep.21.
De Pueris.l.5.e.32.l.9.e. 12.13.14.17.18.39.

R

RAVCI. l.6. ep.41.
In Recitatores.l.3 e.18 44. 45. 50. lib.4. e.41.lib.6.e.41.
In Rhetores. l. 3. e.25. lib.5.e.55.
Ad Romam.lib.10.e.74. l.11.ep.7.

S

SALVTATIONES.l.5. e.23.l.9.e.8.
Scoptica, ſeu cauillatoria.l 2.e.39.64 65.l.4. e.33. 36.46,52.53.l.5. e.42.l.7.e.32, l 9.e.63 l.10.e.60.l.12.e.37.39. 67.79 80.82.83.90.
De ſe ipſo.l.5. e.13.16.l. 6.e 58.l.7.e 86.98 l.9. e.1.23.86.91.l 10.e.9. 47.58 70.74.78.82.92 lib.11.e.25. l.12.e.18. 57. 69.
In Senes l.4.e 79 l.6.e. 70.l.8.e 57.l.10.e. 83. lib.11.e.45.
In Somniatores.l 7.e.53
Spectacula Beſtiariorũ. Amph 15.27.l.5.e.66. Fabularum. Amph.7. de Laureolo.8.de Dædalo. 16. de auro. 20. de Orpheo. Ferarum. Amph.9 10.11. 12.13. 14.16.17.18.19. 22. li. 1.ep.7.23. 49. 52. 61. 105.lib.2 e.75.l.4.ep. 35.74.l.8.e.26 55. l.9. e.73. Puerorum l.5.e. 32.Pugilum. l.8.e 78. Virorum. Amph. Appendice. & lib. 8. ep. 30.l.14.e.25. Feminarum. Amph.6.
De Spectatoribus. A.3.
De Sportula.l 1.e.60.81. lib.3.ep.7. lib.8.e.42. l.9.ep.87.
In Statuas. l.6.e.13. l.9. e.25.44.45.65.66.67. 104.

104.l.10.e.89. l.11. e. 10. lib. 14.e.177.178. 179.212.171.
In Stolidos.l.2.e.36.l.5. e.64.l.7.e.77.l.12.e.74
In Superbos. l. 2. e.29.l. 3.ep.31. lib.6.e.84.88.
T
TARDI. lib.7.e.8.Vide etiam, *Rhetores*.
Temporis diurni diſtributio lib. 4. ep.8.90.
In Thermas. lib.2. e.78. l.6.ep.42. lib.7.ep.33. lib.11. e.81.
In Timidos. lib.2.ep. 80.
In Tonſores.l.7.e.63.82. lib.11.ep. 85.
In Turpes. Vide, *Deformes*.
V
VASA. l.3.e.41.Vide etiam *Apophoreta*.
In Veneficos.l.4.e.69. l. 6.e.75.l. 8.e.48.l.9.e.50
In Veſtes.l.4.e.19.l.8.e. 48.l.9. e.50.lib.14.ep. 124 vſque ad 141.
In Vetulas.l.1.e.20.101. l 2.e 26.41. l.4. e.20. l.9.e.80.l.10.e.39.67.
In Vicinos.lib.1.e.87.
In Vina, & vini genera. l.1.e.19.106. l.6.e.89. l.13.e.107.vſq; ad 115
Vita beata. l.1.e. e.48.90.l.5.ep. e.70.l.8.ep.77. ep.23.47.51.
In vitam præſent e. 16.l.4.e.54.l 65.l.6.ep 27. l.
Viuere quid ſit. li 16.lib.6.ep.70.
In Voraces. lib. lib.7.e.19.l.10 lib.12.ep.79.
Votiua.lib.9.e.3
Z
IN ZOILVM. l. 19.58.81. l.3. 4.e.77.l.5.e.80 13.38.55.93.l.
X E N I
LIBER XII
Aromata.4 5.
Aues.45.51 52. deinceps vſqu
Baccæ. 22.
Carnes. 35.41.5
Caſei. 30.31.32.
Farinæ, & frum 8.10. 11.12.
Fungi edules. 4
Liquores. 98. 1 105.107.122.
Olera, & legum 14. 16. 17. 18 21.57.

P

Piſces. 79. & deinceps vſque ad 91.
Poma. 23.24.25.26.27. 28 29.36.37.46.
Quadrupedes. 59.60.92. 93.94.95.96.97.99. 100.101.
Vina 107. & deinceps vſque ad 125.
Vina factitia. 107.108.

APOPHORETA. LIBER XIV.

Animantes variæ. 197. 198.199.200.202.
Auctores in membranis. 183.& deinceps vſque ad 195.
Aues.73.75.76.216.
Candela,& ad eam pertinentia 40.41.42.43. 44.61.62.
Chartæ. 10.11.
Ad Comas.25.26.27.28.
Cubicularia. 146.148. 150.152.
Ad curam corporis ſpectātia.22.23.54.56.83
Eſcaria. 68.70.72.88. 101.223.
Ferramenta. 21.30.31. vſque ad 36.
Ad hominem pertinentia. 28.210.212.213. 217.219.220.222.
Loculi. 12.13.
Ad Ludum relata. 14. 15.16.17.20.164.168. 169.
Ad menſam. 81.84.88. 89.90.144.
Muſica. 63.64.165.166. 167.
Niues.103.104.116.117. 118.
Pocula.93.vſque ad 100. & 102.105.106.107. 108.109.110.111.112 113.115 120.121.
Pœnarum inſtrumenta. 55.79.80.
Pugillares. 3.4.5.7.
Signa,& ſigilla.170.172 173.176 177.178.179 182.171.
Supellex varia.21.22.23 24 25.28.29.37.38. 45.46 47 48.49.54 66 67.82.83 85.92.
Vaſa 93.94.95 96.97.98
Veſtes, & ad veſtes pertinentia. 122.& deinceps vſque ad 160.

FINIS.

Errata ſic corrige.

*Pag.*1.*verſ.penult. præſide*, præſide. 15.*v.*26.*Q*
re deſine, deſine. 21.*v.*23.*non inhorruit men*
mento. 30. *v.*10. *prata tenent*, tenet. 39.*v.*
Gabulla, Fabulla. *& v. vlt. Non vendis*, v
des. 40.*v* 30. *ſed timæas*, ſed tineas. 55. *v*
mala Rauennæ, malo. 72. *v.* 25. *Per qua*,
quæ.78.*v.*15. *Hæc faciunt*, faciant. 86.*v.*28.*m*
nera regis, Reges. 90. *v.*14. C*arpere cauſidic*
cauſidicus. 103. *v.* 21. Et *placida*, Et placid
112.*v.antepen. ſiue ſemor*, femur. 120. *v.* 32.
guloſius, nec guloſius. 135. *v.* 31. *penſa* De
Deæ. 151.*v.*27.*Cum tibi iam craſſæ*, tam craſ
166.*v.*9.*Binoſſenos*, Biſſenos. 205.*v.*10. *Exci*
ti, reducem: Excipitis reducem. 224.*v.*32. *H*
ſuntuæ, Hæc ſunt quæ. 234. *v.* 16. *Aluda m*
rum, Alauda. 238.*v.*20. *Crinibus vt totam*,
totum. 254.*v.*27. *Accipe Mettiacas*, Mattiac

REGESTVM.

*ABCDE FGHIKLMNO
PQRST.

Omnes ſunt Quaterniones.

ROMAE, Typis Iacobi Maſcardi. MDCXVI.

SVPERIORVM PERMISSV.

Ce

Roca

Roca

A01 1465250

XL
a
41

Digitized by Google